ייסודה והתפתחותה של

קרית חב"ד בצפת

ההוראות, הדיווחים ואגרות-הקודש

תשורה

משמחת נישואין

של

הרה"ת נחום יצחק אייזיק וחי' מושקא שיחיו

קפלן

יום רביעי, כ"ה טבת ה'תשס"ט, שנת הקהל

כפר חב"ד

עריכה:
הרב זושא וולף

•

את התשורה ניתן להשיג:

הוצאת ספרים קה"ת
טלפון: 03-9606018. פאקס: 03-9606725
ת.ד. 3 כפר חב"ד, מיקוד 60840
דואר אלקטרוני: kehot@barak.net.il

אגודת קרית חב"ד בעיה"ק צפת ת"ו
קרית חב"ד ת.ד. 6091 צפת
טלפון: 04-6921860, פקס: 04-6973790
דואר אלקטרוני: rabbikaplan@chabadtzfat.org

•

נדפס בבית-ספר לדפוס "יד החמשה", כפר חב"ד
טלפון: 03-9600280
דואר אלקטרוני: dfushabad@bezeqint.net

בס"ד

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן התמים הרב מ' **נחום יצחק אייזיק** שי', עב"ג הכלה המהוללה מרת חי' **מושקא** תחי', ביום הרביעי, כ"ה טבת ה'תשס"ט, שנת הקהל.

התודה והברכה מובעת בזה לידידינו ומכירינו, על שהואילו לשמוח אתנו יחדיו, ביום שמחת לבבנו, ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בשמחה ובטוב לבב, ובתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, נתכבד להגיש בזה תשורה מיוחדת לזיכרון טוב - קובץ מיוחד אודות "ייסודה והתפתחותה של קרית חב"ד צפת - ההוראות, הדיווחים ואגרות-הקודש".

הא-ל הטוב הוא יתברך, יזכנו אשר במהרה נשוב לראות באור פני מלך חיים, ולשמוע דברי אלוקים חיים מפי כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, בקיום הייעוד "הקיצו ורננו גו'" וכ"ק אדמו"ר בראשנו, ומשמחה זו נלך לשמחה האמיתית בגאולה האמיתית והשלימה, "ושמחת עולם על ראשם".

מוקיריהם ומכבדיהם

משפחת קפלן
צפת

משפחת וואלף
נחלת הר חב"ד

בשער

הפעילות למען חידוש וביסוס היישוב החב"די בעיר הקודש צפת בדור האחרון החלה כבר בשלהי שנת תש"ל, כאשר עיריית צפת פנתה למנהל אגודת חסידי חב"ד בארץ-הקודש הרב אפרים וולף ע"ה, בבקשה לפעול לשיקום בית הכנסת "צמח צדק" בעיר, ובשנים שלאחר מכן עלה הרעיון ליישב בצפת קבוצה מחסידי חב"ד.

במשך קיץ תשל"ג הרבה כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע להתעסק בהחזרת עטרת חב"ד שבצפת ליושנה, ובחודש אב תשל"ג שלח לשם כך את שליחו המיוחד, הגה"ח הרב אריה לייב קפלן ע"ה. מאז החל להתפתח בצפת יישוב חב"די במימדים נרחבים ביותר, עד להיותה כיום קרית מלך רב ובה מאות משפחות כ"י, מוסדות חינוך מפוארים ומוקדים להפצת היהדות ומעיינות החסידות בעלי השפעה רחבה ביותר, הן בעיר עצמה והן באזור הצפון כולו.

קובץ מיוחד זה מכיל חומר מקורי של חילופי מכתבים ודו"חות בין הרה"ח וכו' הרב אפרים וולף ע"ה למזכירות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, מתוקף תפקידו כמנהל אגודת חסידי חב"ד בארה"ק, וכן חילופי מכתבים ודו"חות מאת הרה"ח וכו' הרב ארי' לייב קפלן ע"ה, שליח הרבי ומייסד קריית חב"ד בצפת, העוסקים בהתייסדות, הקמת והתפתחות קרית חב"ד בצפת בימי הבראשית שלה, בין השנים תש"ל - תשל"ה.

חילופי מכתבים אלו, מתפרסמים עתה **בפרסום ראשון**, והם מספרים לראשונה את סיפור הקמת קרית חב"ד בצפת בהוראת הרבי, ואת העסקנות הציבורית הרבה בשנות ייסודה.

במכתבים אלו אנו למדים על המאמצים הרבים והיגיעה הרבה של הרבי למען קרית חב"ד בצפת, ועד כמה עז רצונו הק' שקריה זו תהיה לתפארת חב"ד בארץ הקודש.

מכתבים אלו מעניקים לנו לראשונה גם מידע היסטורי רב ערך על ימי הבראשית של קרית חב"ד בצפת, המתיישבים הראשונים, כולל האברכים, המוסדות הראשונים, ייסוד קופת הגמ"ח, שיקום ביכ"נ "צמח צדק" בצפת, ועוד. והכל על פי הנחיות והוראות מפורטות מאד של הרבי.

כדי להקל על הקורא והמעיין, החומר שבלקט זה לא מופיע בסדר כרונולוגי אלא חילקנו וסידרנו את החומר לפי הנושאים הבאים:

בית הכנסת "צמח צדק"; שיכון חב"די בצפת; שלוחו המיוחד של הרבי מגיע לצפת; ייסוד כולל האברכים; שיקום בית-הכנסת; הקמת קרית חב"ד; פעילות ה"מבצעים" ועניינים שונים.

חילופי מכתבים אלו מתפרסמים, בחלקם, מתוך כרכים ה'-ו' בסדרת "**ימי תמימים - יובל שנות פעילות בבניין והתפתחות חסידות חב"ד בארץ הקודש**" אשר עתידים לצאת לאור בעזר ה' בקרוב, ותודתנו נתונה למערכת "ימי תמימים" על מסירת החומר לפרסום.

לקט זה היו"ל בס"ד עתה הנו חלק שני בסדרה ההיסטורית המתעדת את ייסוד התפתחות וביסוס ישובי חב"ד בארץ תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר, ואת ההוראות מהרבי בשנות ייסודן. חלק ראשון בסדרה זו, "**נחלת הר חב"ד - ההוראות הדיווחים ואגרות-הקודש**" יצא-לאור אשתקד.

בפתח לקט זה הבאנו סקירה מקורות חייו ופועלו של הרב קפלן ע"ה, מעובדת מתוך סקירה שנתפרסמה בשבועון "כפר חב"ד" בחודש סיון תשנ"ח.

החומר רב הכמות והאיכות המתפרסם בזה משמש גם בסיס לספר על חייו ופועלו של הרב קפלן ע"ה אשר יצא לאור בעז"ה בעתיד. וכאן המקום לפנות בבקשה לכל אלו שהכירוהו בחייו ואשר מצוי בידם חומר או מידע שיש בו עניין לרבים הקשור בו ובעבודת השליחות שלו, לא למנוע טוב ולשלחו לאגודת קרית חב"ד בעיה"ק צפת ת"ו, לפי הכתובת הנקובה לעיל.

• • •

הלקט המיוחד מופיע בהשגחה פרטית לרגל שמחת הנישואין של צאצאי אותם חסידים דגולים שעסקו בהקמת קרית חב"ד בצפת במסירה ונתינה – מנהל אגודת חסידי חב"ד בארץ הקודש הרה"ח הרב אפרים ז"ל וולף, ושליחו של כ"ק אדמו"ר לצפת ומייסד הקריה הגה"ח הרב אריה לייב ז"ל קפלן.

וכאן המקום לציין כי השניים זכו למלא תפקידים מרכזיים בעסקנות החב"דית הכללית בארץ הקודש במשך עשרות בשנים, במקביל לתפקידם הפרטי, הרב וולף כמנהל ישיבת תומכי תמימים המרכזית ומוסדותיה, והרב קפלן כמייסד ומנהל ומבסס היישוב החב"די בצפת ומוסדותיו.

הרב וולף כמנהל אגודת חסידי חב"ד והרב קפלן כיו"ר 'ארגון גג למוסדות חב"ד' עמדו למעשה במוקד של עשייה ציבורית נרחבת ביותר, הן בייצוג רשמי של חסידות חב"ד ומוסדות חב"ד כלפי משרדי הממשלה וה'חוצה', הן בפעילות עם הציבור החרדי (כמו סיום הרמב"ם המרכזי הראשון בחול המועד פסח תשמ"ה במעמד ההיסטורי בירושלים ת"ו), הן בעשייה למען פתיחתם של בתי חב"ד רבים ברחבי הארץ, ועוד כהנה וכהנה. לעתים קרובות, בממוצע של אחת לשבוע, היה הרב קפלן עושה את הדרך הארוכה מצפת למשרדי הישיבה בלוד, שם היה נפגש עם הרב וולף, לעתים עם עסקנים נוספים, לשיחות ארוכות ודיונים ממושכים בנושאים שעמדו באותם ימים על סדר יומה של חסידות חב"ד בארה"ק.

הרב וולף היה מבוגר מהרב קפלן בשנים רבות ומבחינת גילו היה לו כאב ומורה דרך, אך הוא מצדו כיבד והעריך את האברך הצעיר, שלוחו הישיר והנאמן של הרבי, והחשיב מאוד את דעתו.

ואכן, השניים כאחד היו דמויות מופת שסימלו עסקנות ציבורית מתוך טוהר לב וניקיון כפיים, ומעל הכל מתוך התבטלות, התקשרות והתמסרות מוחלטת אל מי שמינה ושלח אותם ומכוחו הם עושים ופועלים, הלוא הוא כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

וכבר אמרו חסידים כי אם "רבי מחייב עשירים", הרי ר' אפרים וולף ור' לייבל קפלן מחייבים עסקנים, ומורים דרך כיצד גם מי שראשו ורובו בעסקנות ציבורית מסועפת, ואולי דווקא הוא, מוכרח להיות חסיד, ירא שמים ולמדן כדבעי למהווי, וחייב וזכאי לעסוק בתורה בכל עת מצוא, לקבוע עתים לעיון התורה ביחיד ולשמוע ולהשמיע שיעורים ברבים, וכן לעסוק בעצמו בעבודה ובגמילות חסדים ולא לפטור עצמו בטיעון של "עוסק במצוה פטור מן המצוה" וכיו"ב...

ואנו תפילה כי גם החתן והכלה שיחיו, כמו כל שאר צאצאיהם של שני חסידים דגולים אלו, יבנו אף הם בית חסידי, מואר במאור שבתורה זוהי תורת החסידות, ברוח זו.

קאפלאן- ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כד' כסלו תשל"א
ברוקלין, נ.י.

האברך הוו"ח אי"א נו"נ וכו'
הרב ארי' ליב שי'
וב"ג חי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה מקביעות זמן
התונתם ליום ח' סבח הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכח מזל
טוב מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת
ולבנין ביח בישראל בנין עדי עד על יסודי
התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורת החסידות.

בברכח מזל טוב
מזל טוב

אגרת ב"ק אדמו"ר נשיא דורנו לרגל נישואי הורי ההתן שי'

קפלן - צפת

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn. N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ח תשרי תשמ"ו
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"ב עוסק בצ"צ כו"
מוה' אריי ליב שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוגי תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

אגרת ב"ק אדמו"ר נשיא דורנו לרגל לידת החתן שי'

וואלף־ ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פאַרקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ז' כסלו תש"ל
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מו"ה מנחם מענדל שי'
וב"ג תי'

שלום וברכה!

במענה על הודעה מקביעות זמן
חתונתם ליום טו' כסלו הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכה
מזל טוב מזל טוב ושתחי' בשעה טובה
ומוצלחה ויבנו בית בישראל בנין עדי
עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם
מוארים במאור שבתורה זוהי תורת
החסידות.

בברכת מזל טוב
מזל טוב

אגרת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לרגל נישואי הורי הכלה שיחיו

וולף-

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn. N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"ד טבת תשמ"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' מנחם מענדל שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת למזל טוב

הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם זוג' תי'
לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר
מנהגנו הוא לאמר גם בלידת בת לתורה ולחופה
ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות יז' א) נשים
במאי זכיין באקרוי כו' באתנוי כו' ונטרין כו'.

בברכת מזל טוב

אגרת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו לרגל לידת הבלה תחי'

תוכן העניינים

הרב ארי׳ לייב קפלן ע״ה – סקירה קצרה 13

בית–הכנסת ״צמח צדק״ בצפת 37
שיכון חב״די בצפת 47
שלוחו המיוחד של הרבי מגיע לצפת 53
ייסוד כולל האברכים 67
שיקום בית–הכנסת 95
הקמת קרית חב״ד בצפת 105
פעילות ו״מבצעים״ 145
הקמת בית חב״ד 161
הוראות מיוחדות ועניינים שונים 171

הרב ארי' לייב קפלן ע"ה - סקירה קצרה

מכתב ראשון מהרבי

הרה"ג הרה"ח הרב אריה-לייב קפלן ז"ל נולד בפאריס בי"ט בתשרי תש"ח, בנם השני של הרה"ח ר' משה-בנימין קפלן ז"ל וזוגתו מרת שרה פעשא שתחי', שנולד להם חודשים ספורים לאחר צאתם מברית-המועצות. האב, הרב משה בנימין, הינו בנו של הגאון הרב אריה-לייב קפלן הי"ד הנודע בשם "הרב מקסברוב" (שהרב קפלן קרוי על-שמו), וקיבל את חינוכו בישיבות המחתרתיות של תומכי-תמימים ברוסיה. אמו, היא בת למשפחת פינסון, משפחה חסידית מובהקת מדורי דורות.

משפחת קפלן לא האריכה לשהות בפאריס, וכעבור זמן קצר עקרה למנצ'סטר שבאנגליה. כישרונותיו הברוכים של לייבל נתגלו כבר אז, בשחר ילדותו. הוא השקיע את כל מרצו בלימוד התורה, וכבר בהיותו בגיל תשע שלח מכתב לרבי, שבו שאל שאלה תורנית שמוריו לא הצליחו לענות עליה.

הרבי ענה על השאלה ביום י"ג בניסן תשי"ז, וזלה"ק (אגרות קודש חלק טו עמוד מז): "במענה על מכתבך ובו שאלות בהענין בו אתה לומד. ולפלא שאינך מודיע סדר הלימוד שלך, והעיקר אם לומד אתה בהתמדה ובשקידה ומתנהג כפי שאברך יהודי צריך להתנהג, בלימוד תורה ובהתמדה בקיום המצות בכל וכבוד הורים ומורים ועוד". בהמשך המכתב הרבי עונה במפורט על המכתב.

לקראת חג הפסח של אותה שנה שלח הרבי לילד מצה שלמה. סיפר על כך השליח הרב אברהם יצחק שי' שם-טוב שהתגורר באותה עת בלונדון: "המכתב מהרבי ובו המצה הגיע ביום הראשון של פסח, ובשל החג היה קושי לפתוח את המעטפה. בסופו של דבר מצא אבי, החסיד הידוע ר' בן-ציון ע"ה, דרך לפתוח את המעטפה, וחילק לכל אחד חתיכה קטנה מהמצה של הרבי. רק לאחר החג, כשפתחו את המכתב, גילו כי המצה היתה מיועדת ללייבל הקטן, בן התשע". היה זה רק הראשון בסדרה של קירובים מיוחדים שלייבל זכה לקבל מאת הרבי.

לאחר מכן עברה המשפחה לניו-יורק, והרב קפלן החל ללמוד בישיבת תומכי-תמימים שבברוקלין. בהיותו בגיל ארבע-עשרה התקבל ליחידות, וכשיצא ממנה ישב, כדרך חסידים, בהתוועדות שנמשכה כמעט עד אור הבוקר. סיפר על כך הרב שלמה שי' זרחי, מחבריו הקרובים, וכיום משפיע בישיבה ב-770: "בין שאר הדברים, הרב קפלן סיפר לנו ששאל את הרבי כיצד להתגבר על התנהגות מסוימת, והרבי ענה לו: 'תאר לעצמך שאתה בעל-הבית בעיר שלמה או שליח בעיר שלמה - כיצד התנהגות זו מתאימה לך'...".

בשנים תשכ"ב-תשכ"ה היה בין ה'חוזרים' - קבוצת התלמידים המובחרים שהופקדו על רישום דבריו של הרבי והכנתם לדפוס לצידו של ה'חוזר' הראשי הגה"ח הרב יואל שי' כהן. במקרים שההתוועדות הייתה בשבת, היה הרב קפלן יושב במוצאי-השבת וכותב מתוך הזיכרון את מה שנאמר בחמש, שש או אף שבע שעות בהתוועדות. בימים טובים, כשההתוועדות נמשכה בשעות

מוצאי החג, נהג להתפלל מעריב ולהבדיל לעצמו, ולאחר-מכן לרשום את דברי הרבי בשעת ההתוועדות עצמה. רשימות אלו נשארו עד היום ואחד מהמאמרים שהרב קפלן "הניח" בהיותו בן 16 בלבד - ד"ה "וידבר גו' אנוכי" תשכ"ד - יצא-לאור בהשגחה פרטית לקראת חג השבועות תשנ"ח, שבועיים לאחר פטירתו.

בשנת תשכ"ד למד הרב קפלן בישיבת תומכי-תמימים בעיר נוארק שבמדינת ניו-ג'רסי, ובשנת תשכ"ה עבר ללמוד בישיבה הגדולה במונטריאול שבקנדה - וגם כאן עסק בתורה ובעבודה מתוך שקדנות עצומה. ואף שהיה מבחירי התמימים בישיבה במונטריאול, מצא זמן וגילה נכונות לסייע לאחרים. כשנתיים שהה בקנדה, ובשנת תשכ"ז חזר ללמוד בישיבה ב-770.

ראש קבוצת השלוחים לאוסטרליה

בניסן תשכ"ז נבחר הרב קפלן באופן אישי על-ידי הרבי למילוי שליחותו הראשונה, והועמד בראש קבוצת בחורים שנסעו לייסד ישיבה גדולה במלבורן שבאוסטרליה - הראשונה בסדרת קבוצות השלוחים לישיבות שונות ביבשת זו הנמשכת עד ימינו אלה. את פירות נטיעותיו מתקופת שליחותו באוסטרליה ניתן לראות עד היום בכל רחבי תבל, כאשר תלמידיו משמשים כשלוחים, רבנים ומשפיעים בקהילות חב"ד.

ממלבורן נהג הרב קפלן לנסוע למדינות וערים שכנות ולהפיץ בהן את מעיינות התורה והחסידות. וכך כתב לו הרבי ביום י"ג באלול ה'תשכ"ח (בהוספה בכתי"ק על-גבי מכתב כללי-פרטי): "בברכה לפירות טובים מהנסיעות", ובמכתב נוסף באותה שנה: "הצלחה רבה בנסיעת ניו זילנד ולבשו"ט בכהנ"ל".

בתוך ימי שליחותו במלבורן, התקיימה שמחת נישואיו של אחיו הבכור הרב נחום-יצחק שי' קפלן, כיום מנהל ועד רבני ליובאוויטש הכללי. לרגל השמחה ביקש האב, הרב משה-בנימין, מהרבי שיתיר לבנו הרא"ל להגיע לניו-יורק לרגל החתונה. הרבי ענה - "התורה חסה על ממונם של ישראל", בהתייחסו לכך שכרטיס נסיעה ממלבורן לניו יורק עולה הון רב. כאשר האב הצליח להשיג כרטיס נסיעה זול במיוחד, הוא כתב לרבי שנית, אך הרבי לא הסכים לנסיעה גם לאחר הפנייה השנייה באומרו (התוכן): הוא פועל שם גדולות ונצורות, למעלה מן המשוער וחבל שיעזוב.

"פעם שליח - תמיד שליח"

הרב קפלן וקבוצת השלוחים הראשונה חזרו לניו-יורק בשנת תשכ"ט, והוא וחבריו לקבוצה זכו לקירובים מיוחדים ביותר. וכך כתב הרב קפלן ברשימה שנדפסה בספר "המלך במסיבו" (חלק ב' עמ' רצג) [תרגום והשלמות נוספו כאן בסוגריים רבועים]:

"[בליל-הסדר הראשון] זכינו אנו ששת השלוחים להיות בין אלה שנכנסו [שכן באותה שנה נקבע סדר חדש, ורק מספר מצומצם של אנשים הורשה להיכנס לסדר שערך כ"ק אדמו"ר זי"ע בבית כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע]. עמדתי מאחורי קצה השולחן (משמאלו של אד"ש) לאורכו. אחרי גמר הסעודה פנה כ"ק אד"ש לכיוון שלי ושאל: 'דו האסט שוין געגעסן דעם אפיקומן?'

[=האם כבר אכלת את האפיקומן?]. לא ידעתי שהתכוון אלי ושתקתי. אז אמר כ״ק אד״ש: ׳איך מיין דיר, קפלן׳ [=אני מתכוון אליך, קפלן]. השבתי שכן. כ״ק אד״ש לא אמר דבר והמשיכו כרגיל [לשלמות העניין: בשנים קודמות הרבי דיבר על כך שמן-הראוי להביא את האפיקומן ולאוכלו בסדר של הרבי, אך למעשה רוב הציבור נהג כך להגיע לאחר השלמת הסדר כולו].

״למחרת בסדר הב׳ שוב פנה אלי ושאלני כנ״ל; עניתי שלא. אז אמר כ״ק אד״ש שיביאו כסאות ויושיבונו ליד השולחן. הביאו כסאות וכמובן, מפאת הדוחק, א״א הי׳ להכניס עוד חמישה כסאות (אחד השלוחים - א.א. - לא היה) אך כ״ק אד״ש המשיך להסתכל עד שישבנו (חלקית עכ״פ) בין המסובים. [אחר] אמר שיביאו כוסות והגדות ואז פנה וחילק לכ״א מהאפיקומן שלו, והמשיכו בסדר כרגיל. במשך הסדר פנה כמה פעמים לכיוון שלנו לראות אם הכל כשורה, וכמובן שבמשך הזמן נדחפנו אחורה מהשולחן, ובפנייתו אלינו הוחזרנו קצת כו׳. כן הי׳ עד גמר הסדר.

״אחד מוותיקי אנ״ש שביקר באוסטרלי׳ שנים לפנ״ז - כשראה שכ״ק אד״ש מחלק לשלוחי אוסטרלי׳ - פנה אף הוא ואמר שגם הוא הי׳ באוסטרלי׳ [כנראה בתקווה לזכות לקבל גם הוא מהאפיקומן]. ואמר כ״ק אד״ש: ׳וייזט אויס אז נאך אייך איז נאך געבליבן וואס צו טאן׳ [=כנראה שעוד נשאר מה לעשות אחריך...], ולא נענה״.

באותו מעמד, כשהרב קפלן ישב עם אדם נוסף על כיסא אחד מחוסר מקום, פנה הרבי אל האחרון ואמר: ״מ׳זיצט ניט אויף איין ביינקל מיט א שליח״ [=אין יושבים עם שליח על כיסא אחד]. למחרת, בסעודת היום השני של פסח, שאל חדב״נ הרש״ג ז״ל: הלוא את האפיקומן נותנים רק לבני-הבית? ענה הרבי: ״דאס זיינען מיין בני בית. זיי האבן זיך אויסגעמאטערט צוויי יאר״ [=אלה הם בני-ביתי. הם התייגעו שנתיים].

בהתוועדות חנוכה תש״ל פנה הרבי אל כל השלוחים שנכחו בהתוועדות והורה להם לומר ״לחיים״. הרב קפלן, שהיה כבר לבחור מן המניין בישיבה לאחר החזרה ממלבורן, לא חשב שנכלל בהוראה זו, אך הרבי הסיר כל ספק כשפנה אליו ואמר: ״לייבל, איין מאל א שליח - אלע מאל א שליח״ [=פעם שליח - תמיד שליח].

בקיץ תשכ״ט ניצל הרב קפלן בנס מתאונת דרכים קשה שהתרחשה בדרך מחתונתו של אחד הבחורים שלמדו באותה עת ב-770. הרבי הזכיר את התאונה בהתוועדות והשפיע שפע ברכות על הפצועים שהרב קפלן היה ביניהם. בין שאר הדברים הרבי אמר שעל-פי הידוע ששרפה גורמת לעשירות, תהיה להם עשירות בעניין ״חי״ל״ - חסיד, ירא שמים ולמדן. משחזר ל-770 לאחר השחרור מבית-רפואה, הורה לו הרבי לומר ״לחיים״ בהתוועדות.

סדרי לימוד מהרבי

באותם ימים קיבל הרב קפלן הוראות ברורות ומפורטות מהרבי בכל הקשור להמשך לימודיו. ב׳יחידויות׳ המיוחדות שזכה להן באותם ימים, אנו מוצאים התבטאויות נדירות ביותר בעניינים אלה, ואנו מביאים בזאת ציטוטים שנלקחו מרישומי הדברים כפי שנכתבו על-ידי הרב קפלן לאחר ה׳יחידויות׳. בציטוטים אלה ניכר שהרב קפלן הקפיד על דיוק הלשון ורשם את הדברים

בדיוק כפי שנאמרו, לכן הבאנו גם דברים אלה כלשונם, למעט השלמות והסברים שהוכנסו גם כאן בסוגריים רבועים.

וכך נאמר באחת ה'יחידויות' בנוגע לסדר הלימודים: "סדר א' – לעיונא ש"ס ופוסקים וחסידות, וסדר ב' – הוראה. לא רק יורה דעה, יכול להיות שאר הוראה [כוונת ההוראה כנראה שלא להסתפק בלימוד העניינים הנדרשים לקבלת סמיכה לרבנות, אלא ללמוד גם עניינים אחרים הקשורים בהוראה]. ללמוד עם ראשונים וגמרא השייך לזה. ובפרוש על-מנת לקבל סמיכה, הן יורה יורה הן ידין ידין, במשך הזמן".

ביחידות נוספת (שהתקיימה אחרי ה"ווארט") הרבי אמר כלהלן: "זאלסט אנשרייבן אן ענין אין נגלה, אדער ס'דרוקט זיך דאך פלפול התלמידים, אדער זאגן אין כינוס מוצאי שמחת-תורה לאחרי שבת בראשית, בעטן בא הרב מענטליק לאזן. האסטו די ברירה, או שניהם... בנוגע לסדר הלימוד ב' ג' חדשים מער נישט, ראשית לקבל הוראה ביורה וידין ואח"כ דארף מען ווערן א למדן גדול גאר בפשטות... אז תגמור כנ"ל ואח"כ ווערן א למדן גדול" [=כתוב ענין בנגלה – או [שתכתבנו בקובץ] 'פלפול התלמידים' ההולך ונדפס, או שתאמר אותו בכינוס [תורה, המתקיים] במוצאי שמחת תורה לאחרי שבת בראשית, ותבקש מהרב מענטליק [ז"ל, שהיה מארגן את כינוסי התורה] שירשה לך [לומר את הפלפול בכינוס] – יש לך ברירה [אם לפרסם בקובץ או לומר בכינוס], או שניהם [הן לפרסם בקובץ והן לומר בכינוס]. בנוגע לסדר הלימוד [ל]ב' [או] ג' חודשים [הבאים], לא יותר: ראשית, לקבל [סמיכה ל]הוראה ביורה וידין, ואחר-כך צריך להיעשות למדן גדול בפשטות מוחלטת. אז תגמור כנ"ל, ואח"כ תיעשה למדן גדול".

וביחידות נוספת: "אויסניצן די כשרונות איז בהעיקר פועל'ן ביי זיך בהתמדה ושקידה כל זה... אזוי ווי מ'דארף נעמען די וועלט מיט א שטורעם סיי בנגלה און בחסידות, זאל מען טאקע אזוי טאן, שטורעמען בנגלה ובחסידות. און ניט גלויבן אויפן ווארט, נאר טאקע ווייזן בפועל אז ס'קען זיין און טאקע ביידע צוזאמען. זאל זיין בהצלחה רבה" [=ניצול הכשרונות [צריך להיות] בהעיקר – לפעול אצל עצמך [ש]כל זה [יהיה] בהתמדה ושקידה. מכיוון שצריך לכבוש את העולם ב'שטורעם', הן בנגלה ו[הן] בחסידות, שאכן יעשו כך – לעשות "שטורעם" בנגלה ובחסידות. ולא [שיצטרכו] להאמין לדברים [שיודעים נגלה וחסידות], אלא אכן להראות בפועל ש[הדבר] אפשרי, ושאכן [יודעים את] שניהם [נגלה וחסידות] יחד. שיהיה בהצלחה רבה.

בד-בבד עם שקדנותו הגדולה בלימודיו, עסק הרב קפלן באותם ימים גם בעריכת שיחותיו של הרבי במסגרת "הוועד להפצת שיחות" וזכה באותה עת למענים רבים ביותר מהרבי. בנוסף לכך, הקדיש הרא"ל ממרצו ומכישרונותיו לעסוק גם בהפצת היהדות והמעיינות. וכך שימש במשך מספר שנים מדריך ראשי במחנה הקיץ "גן-ישראל" במונטריאול.

"אותו אני לוקח אלי"

בשנת תשל"א בא הרב קפלן בקשרי שידוכין עם תבלחט"א רעייתו השליחה הרבנית שרה-הינדא, בתם של רבה הראשי של אנטוורפן שבבלגיה הגה"ח הרב דוד-משה ליברמן שליט"א

ורעייתו, שהתגוררו באותה עת בדטרויט שבמדינת מישיגן.

ביחידות שהתקיימה עם שובו של החתן הטרי מה״ווארט״ (שהתקיים בדטרויט) התעניין הרבי לדעת אם אמר שם עניין בנגלה. כשענה שחזר מאמר חסידות, שאל הרבי מדוע לא אמר גם עניין בנגלה, והמשיך באריכות לדבר איתו אודות סדר הלימוד שלו מכאן ולהבא.

כשנכנס כנהוג ליחידות שלפני החתונה יחד עם כלתו, בירכם כ״ק אדמו״ר לקראת החתונה ובסיום הדברים הורה לרב קפלן ללמוד בכולל לפחות שנתיים: ״די לעצטע הכנות צו דער חתונה זאלן זיין בשעה טובה ומוצלחת, און די חתונה זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת, איר זאלט מאכען ליכטיג און ווארעם ארום אייך און ליכטיג און ווארעם ביי אייך אין שטוב, בגשמיות וברוחניות, זאל זיין א בנין עדי עד און א דור ישרים יבורך. וועגן לערנען אין כולל לכל הפחות צוויי יאר...״ [=ההכנות האחרונות לחתונה שיהיו בשעה טובה ומוצלחת, ושהחתונה תהיה בשעה טובה ומוצלחת; תאירו ותחממו סביבכם [באור וחום התורה והחסידות] ותחממו ותאירו אצלכם בבית בגשמיות וברוחניות, שיהיה בנין עדי עד ודור ישרים יבורך. בנוגע ללימודים בכולל לפחות שנתיים]. בנוסף לאלה, הרבי השמיע באותה יחידות גם הוראות הן בדבר סדר הלימודים בכולל והן בדבר קניית בית לבני הזוג.

הנישואין התקיימו בח׳ בטבת תשל״א, ומיד לאחריהם פנו אל הרב קפלן רבים משלוחי הרבי במקומות שונים, וביקשו ממנו להצטרף אליהם במקומות שליחותם. השליח הראשי בקליפורניה הרב שלמה קונין אף הרהיב עוז וביקש מהרבי ״לקבל״ את הרב קפלן במקום שליחותו, אך הרבי שלל את הרעיון והתבטא לאמור: ״**אים האלט איך פאר זיך**״ [=אותו אני שומר עבורי]. כזכור, הרבי הורה לרב קפלן כבר ביחידות שלפני החתונה ללמוד לפחות שנתיים בכולל, והורה לו גם ב׳יחידויות׳ הבאות שלא למהר ולהתחייב על יציאה לשליחות למקום קיים, ולהעדיף פתיחת מקום חדש.

וכך אמר לו הרבי ביחידות שהתקיימה בסוף שנת תשל״ב או תחילת שנת תשל״ג: ״אודות להישאר בכולל או הצעות [לשליחות] – הואיל וזהו בהסכמת שניכם כדאי שתישאר בכולל עוד חצי שנה [נוסף על השנתיים שכבר דובר עליהן] היינו שלא לגמור בטבת [שנתיים מאז החתונה] כי–אם בקיץ, באמצע הקיץ, ובמשך הזמן זיך ארומקוקן [לברר ולחפש ולבחון מקומות אפשריים] ואח״כ לפתוח [שליחות חדשה] בעיר מרכזית, כמו שעשו בבופלו וקנזס–סיטי. ובמשך הזמן ארומקוקן [=לחפש] למקום שיהא שני הצדדים – הן ׳באבנא דמתגושש ביה״ שיוכל להיות שטורעם, והן לפי הכוחות״.

כך נשאר הרב קפלן עוד חצי שנה בכולל שבחצר הרבי ושקד שם על התורה ועל העבודה. בינתיים כתב לרבי הצעות שונות למקומות שליחות בארצות–הברית, אך הרבי שלל את כולן מסיבות שונות. הרב קפלן התחיל לחשוב על הצעות לשליחות מחוץ לארצות–הברית, ובחודש אדר תשל״ג כתב לרבי על כמה הצעות כאלה, אך לא קיבל מענה.

"האם הסבירו להם הטירחה וכו'..."

סיפור השליחות לצפת התחיל בעצם בהצעתו של נשיא המדינה דאז שניאור-זלמן שזר ז"ל לרבי בשעתו לבנות שיכון חב"ד באזור טבריה או צפת. וכך כתב הרבי למר שזר ביום ר"ח כסלו תשכ"ד (אגרות-קודש חלק כג עמ' כז, אגרת ח'תשב):

"מובן שבכללות התלהבתי להענין דישוב חב"די בסביבות צפת-מירון, אלא שלע"ע חסרים לי כל פרטים בזה, ובעיקר - בנוגע לסוג האנשים המסוגלים להתיישב שם המתאים לעולי רוסיא . . ותקותי אשר בעתיד הלא רחוק עכ"פ אבוא עוה"פ בכתובים עם כ' בנקודה זו".

ככל הנראה, חלפו כעשר שנים עד שהנסיבות התאימו להקמת השיכון. ימים ספורים אחרי חג הפסח של שנת תשל"ג, נקרא הרב קפלן להיכנס למזכירות הרבי, שם שמע לראשונה על השליחות שהוטלה עליו - חידוש היישוב החב"די בעיר-הקודש צפת.

כחסיד נאמן הסכים מיד, אך הרבי הורה לו לשאול על כך גם את רעייתו הרבנית. כשענה שוב שרעייתו מסכימה, חזר הרבי ושאל (בערך בלשון זה): "האם הסבירו להם הטירחה וכו' הקשורה בנידון זה?" - והרב קפלן חזר אל מזכירו ואיש-סודו של הרבי, הרב חיים מרדכי אייזיק חדקוב ז"ל, וביקש לשמוע את ההסברים הנחוצים. הרב חדקוב ביאר לרב קפלן את הנדרש ממנו בשליחות לצפת ונתן לו רקע כללי על התפקיד ודרכי הפעילות. עכשיו חזר הרא"ל וכתב לרבי פעם נוספת, "כן, הסבירו לנו", והמתין להוראות.

בט"ז בתמוז אותה שנה נסע הרב קפלן למשרדי הסוכנות בניו-יורק כדי לקבל קצת מידע על נסיעתו הצפויה לארץ וכשחזר לברוקלין בסביבות אחת בצהריים, שמע שהמזכיר הרב גרונר מחפש אותו ובפיו הודעה: הרבי רוצה שייכנס אליו לפני או אחרי מנחה. הרב קפלן שהיה רגיל להנהגה המקובלת לפני כניסה ליחידות, המתין ב"גן-עדן התחתון" שהמזכיר יכניס אותו אל הרבי, אך הלה אמר לו: "מדוע אתה מחכה? הרבי קורא לך! לך לחדרו של הרבי, הקש בדלת והיכנס". הרב קפלן, כולו נרגש, דפק ברעדה על דלת חדרו של הרבי, וכשקיבל את רשות הכניסה נכנס.

היחידות המיוחדת הזו נמשכה כחצי שעה ובמהלכה קיבל הדרכות והוראות מפורטות מהרבי על אופן הפעילות בצפת ודרכיה. להלן אחדות מהן, כפי שנרשמו ע"י הרב קפלן מיד לאחר היחידות [בסוגריים הרבועים מובאים הסברים והשלמות]:

"כבר דיברו אליך בנוגע לנסיעה לארץ הקודש וצפת וכו', וגם הרי אשתך הסכימה גם כן על זה... וההתחלה בזה תהיה עכשיו. קראתי לך היום בכדי שתתחיל לארוז היום, לפני הג' שבועות [של ימי "בין המצרים"]. והענין בכללות: מכיוון שהי' [בעבר] יישוב חב"ד גדול בצפת וביהכ"נ, ומצד סיבות נחרב... והיות שרוצים שיהי' יישוב שם, צריכים [להתחיל לעסוק בזה]... עסקני אנ"ש דאה"ק עשו בזה [אך עדיין לא עשו די]... צריך לבנות [שם] שכונה חב"דית חדשה באופן שלא יהיה נבלע בעיר [אלא שיהיה בולט] - בקצה זה או בקצה זה... [יש] להתקשר עם עסקני חב"ד [באה"ק]... ולאט לאט איבערנעמען [לכבוש] ובאופן שאתה תהיה הראש לכל הענינים שם. שיהי' זה [ענייני חב"ד בצפת] סוף-סוף סניף מכל הענינים שתחת ההנהלה, שאתה תהי' הראש על זה".

בין הדברים הייתה גם הוראה מעניינת בקשר לסדר האריזה: "...ולהתחיל פאקען [לארוז] היום לפני השקיעה. וכשאורזים מתחילים לארוז הטלית ותפלין תחילה [לפני שאר החפצים] ואלא שצריך מחר להתפלל [ולשם כך יש צורך בטלית ותפילין הארוזות מאתמול]? אפשר להוציא מחר [את הטלית והתפילין] ולהתפלל בשמחה ובטוב לבב".

באמצע היחידות הוציא הרבי ממגירת שולחנו ספר תניא ובו פסוקי ברכה מיוחדים בכתי"ק בצירוף חתימתו, ונתנו לרב קפלן (היה זה ספר התניא שבו השתמש הרבי עצמו ללימוד חת"ת, ומאוחר יותר הוחזר לרבי). כן נתן לו הרבי סידור עבור רעייתו הרבנית וח"י דולרים לעריכת התוועדויות, "בתומכי-תמימים, בכותל המערבי, תורת-אמת, נחלת הר חב"ד, ועוד מקומות, כפי שתתדבר שם [עם עסקני אנ"ש במקום]".

במהלך היחידות שאל הרבי: "באיזו שפה תדבר [כשתגיע לארץ]?" והרב קפלן השיב: "תלוי במקום". הרבי: "האם אתה יכול לדבר בעברית?". הרב קפלן: "קצת". הרבי: "בהברה ספרדית?" הרב קפלן: "קצת". הרבי: "האם דיברת פעם [בעברית בהברה ספרדית]?". הרב קפלן: "פעם, במונטריאול, אצל הספרדים". הרבי: "ווי איז געווען?" [=איך היה?]. כאן ענה הרב קפלן ברמז שהיה "בינוני", והרבי הגיב: "אם-כן זה טוב. (ובחיוך) לדבר עברית טוב טויג ניט [לא בסדר] כי אז יחשדו שאתה ישראלי. איני יודע למה, אבל בפועל פארלירט מען זיך דארטן אינגאנצן פאר אן אמעריקאנער [=הם מתבטלים שם לחלוטין לפני אמריקני] ולכן טוב יותר שיכירו בדיבורך שאתה אמריקני...". כאן אמר לו הרבי עוד שלפני צאתם ישלחו להודיע לו, והוא ייצא בעצמו ללוותם.

יום-יומיים לאחר אותה יחידות, שאל הרב קפלן את הרב חדקוב מתי עליו לצאת לדרך. הרב חדקוב שאל את הרבי והרבי השיב: "למה הוא מחכה?". הרב קפלן השלים, אפוא, את ההכנות במהירות קדחתנית, ובערב ראש-חודש מנחם-אב תשל"ג יצא לדרך. בהוראת הרבי יצא לבדו, ואילו רעייתו הרבנית ובנם הקטן מנחם-מענדל באו כעבור עשרה ימים.

לפני נסיעתו של הרב קפלן לשדה-התעופה יצא הרבי ללוותו ודיבר מספר דקות עמו ועם רעייתו הרבנית וכן נתן להם מכתב-כללי שיצא אז לאור ומטבע של דולר לצדקה. הרבי נתן מכתב ומטבע גם למנחם-מענדל הקטן, באמרו שגם הוא יוצא לשליחות, וכשיגדל יסבירו לו את מהות העניין. הרבי המתין בחוץ עד שהם יצאו ונעלמו מן העין.

"ענייני צפת - במרחב הכי גדול"

עם בואו לצפת בחודש אב תשל"ג, החל הרב קפלן לפעול במרץ לביסוס ההתיישבות החב"דית בעיר, לשיקום בית הכנסת העתיק "צמח צדק", ולפתיחת "כולל אברכים" בצפת. על פעלו בתחומים אלו ראה בהרחבה להלן בחילופי המכתבים העוסקים בנושאים אלו.

חודשיים בלבד לאחר הגיעו של הרב קפלן לצפת, פרצה מלחמת יום-הכיפורים. צפת שהייתה קרובה לקו החזית נהפכה לצומת צבאי מרכזי, והרב קפלן וכמה מחברי הכולל התנדבו לשרת בצה"ל, ובין השאר עסקו בהפצת תורה וחסידות בין החיילים ואנשי כוחות הביטחון.

בחודש מרחשוון תשל"ד נסע הרב קפלן אל הרבי והתקבל ליחידות. להלן קטעים מרשימותיו המתעדות את הנאמר ביחידות זו:

"בנוגע לענייני צפת – שיהי' במרחב הכי גדול. א"צ לפרסם שזהו ופרצת [ולהכריז על כוונות ההתפשטות וכו'] אבל שיהיה כן צעד אחר צעד... הנני נותן לך מאה פונט [=לירות] לעשות התוועדות בזמן המתאים (בצפת בין חברי הכולל) ולדבר אודות תורה וצדקה, וגם משקה – חצי על התוועדות בצפת, וחצי להתוועדות ר"ח כסלו שעושים ליום הולדת שז"ר [כפי שנהגו עסקני חב"ד לעשות בכל שנה]. מסתמא יעשו גם השנה ביום א' או ביום ב'. שלא ידעו [משתתפי ההתוועדויות] מהחלוקה [מהעובדה שהם מקבלים רק חצי בקבוק, אלא יש לחלק את המשקה לשני בקבוקים ולהשלים את החסר, כך] שיהיה כלי מלא כלי שלם לכל אחד ולא שידעו כו'. לדבר דברי תורה ולומר שבשליחותי אתה מוסר דרישת שלום וברכות, וזהו המשקה. גם לחזור מהמאמרים של חודש תשרי, אבל באופן שיהיה מובן. הנה מאה דולר (שקלים?) ואחד, לתת לו [לנשיא לשעבר שניאור-זלמן שזר] מאה ואחד באופן שיעשה [השטרות] שלו [של שזר] והצעתי שיחלק לכל אחד מהנאספים [בהתוועדות] להיות שהנני קאך זיך [=מתעסק בלהט] בתורה וצדקה, שיתנו [הנאספים] לצדקה. אבל תלוי בו, ורק שזו הצעתי, ושייעשה שלו. ובתוך הדברי תורה [שתאמר] להזכיר שבפעם האחרונה בהיותו [שזר] פה הזכרתי על דבר ישוב חב"ד בצפת.

"אלו המכתבים שיצאו לאחרונה [מכתבים כלליים מחודש מרחשוון תשל"ד]. כמה [אברכים] יש בכולל, י"א-י"ב? [הרב קפלן ענה: "עכשיו י'"] לתת לכאו"א [עותק של המכתב] כפי שתראה, ואתה הרי הי"א. [אתן לך גם] שנים [עותקים של המכתב] באנגלית, אחד בשביל אשתך, ואחד כפי שתמצא היא לנכון. הנני נותן לך גם [ספרים?] ממה שיצא-לאור לאחרונה, לתת אחד לכולל צפת, אחד לכולל כפר-חב"ד, אחד לכולל נחלת-הר-חב"ד, אחד לירושלים ת"ו – כולל תורת-אמת או כפי שזה נקרא, אחד להרב זוין, ו[לומר לו] שהנני שואל למצב בריאותו ואודות האנציקלופדיה [התלמודית], וטוב שתבקר אותו, ואם נשאר מכתב לתת, גם מכתב אחד מהנ"ל. ושתהיה התוועדות בבית הכנסת צמח-צדק בעיר העתיקה [בירושלים] שצריכים לחזק שם, ולהראות התוקף מבלי להתפעל [הרבי חזר על כך מספר פעמים]. ובנוגע לאנשי הכולל שיהי' בהצלחה בכל העניינים, הם והמשפחה, ובתוכן... מסתמא תמשיך ותכתוב מהכל. פאר געזונטערהייט [=סע לשלום]".

"רואה עצמי ממוצע"

בשנים תשל"ו, תשל"ז ותשל"ח, שלח הרבי שלוש קבוצות של שלוחים לארץ-הקודש, חלקם לצפת וחלקם לירושלים. בהתוועדות יו"ד בשבט תשל"ו, כשהרבי הודיע על השליחות המיוחדת והציע לנוכחים להירשם להשתתפות בשליחות במשרדי המזכירות, פנה הרבי אל הרב קפלן והורה לו לומר "לחיים" וכינה אותו בתוך-כך "מנהל ומייסד מוסדות חב"ד בצפת".

לפני אישורם הסופי של השמות שנבחרו לשליחות המיוחדת, התבקש הרב קפלן – בתוקף היותו השליח הראשי לעיר – לאשר את רשימת השלוחים המיועדים לצפת. כעבור שנים,

בהתוועדות לרגל מלאות י"ג שנים לשליחות, סיפר הרב קפלן שאישר מיד את כל השמות. "הרי הרבי בחר אותם לשליחות, וכיצד אוכל אני להתנגד לקבלתם?!" הסביר.

הרב קפלן השתתף ודיבר בכל קבלות-הפנים לשלוחי הרבי שנערכו ב"בנייני האומה" בירושלים ובמקומות אחרים. בקבלת-הפנים שנערכה בשנת תשל"ו בצפת אמר: "אני רואה את עצמי ממוצע בין שני הצדדים. מצד אחד הריני כבר תושב צפת, ומצד שני הרי לפני כשנתיים נשלחתי גם אני מארצות-הברית בשליחות הרבי. מצד היותי גם שליח, אני מאחל להם ולעצמי שנצליח לבצע את השליחות במלואה. מצד היותי תושב צפת, אני מקבל את פניהם בשמחה ומרגיש את גודל האחריות בעניין הזה. אצלנו אין בעיות של קליטה חברתית, אלא שהמסגרת שאותה יזם הרבי . . לפני שנתיים שהולכת ומוקמת עכשיו, שהיא קריית-חב"ד בצפת וכל השייך לזה - הרי ההתקדמות בזה היא שתקבע באיזו מידה הצלחנו אנחנו תושבי צפת לקבל ולקלוט את העולים החדשים, לכן אני מאחל לכל תושבי צפת והעומדים בראשם [שהשתתפו גם הם בכינוס בראשות ראש-העיר, ממלא-מקומו וסגניו] - בתור אחד מתושביה - שנעשה כל מאמץ לקדם את הפרויקט שיזם הרבי, וכך נצליח בעזה"י להפוך את צפת למרכז שממנו ייצאו תורה ואור החסידות לעולם כולו".

השלוחים הראשונים השתכנו בעיר העתיקה בצפת, שם התרכזה הקהילה באותן שנים והרב קפלן פעל רבות כדי לדאוג לסידור כל אחת מהמשפחות הצעירות שהגיעו מארה"ב והיה עליהם להסתגל לתנאי מגורים בכלל לא קלים בצפת העתיקה.

השלוחים למדו ב"כולל" שבבית-הכנסת צמח-צדק בהוראת הרבי, ועל הסתדרותם ותחילת פעילותם כותב הרב קפלן במכתבו לרבי מיום י"ב באדר ראשון תשל"ו: "השלוחים שהגיעו בזמן האחרון הסתדרו כבר בטוב והתאקלמו בענייני ארה"ק, ובנוסף ללימוד בכולל בזמני הסדרים ה"ה מתעסקים בהפצת המעיינות והמבצעים בזמנים הפנויים כפי שיפורט בדו"ח על הפעולות. הצעתי שייקחו על עצמם איזה מבצע בלימוד התורה גופא - בעיקר הבחורים [הרב אהרן אליעזר צייטלין, הרב יעקב רייצס והרב יוסף קרמר שיחיו - שבאו עוד בבחרותם לשליחות בצפת יחד עם האברכים]...".

מחבר ומחדש עלום שם

בשנת תשמ"ב נדפסה והופצה חוברת ראשונה של "קובץ הערות על ספר אבי עזרי". החוברת שיצאה-לאור תחת שם בדוי - "ראובן בנימינסון מברוקלין, ניו-יורק" - הביאה לתגובות רבות ומגוונות מצד גדולי התורה בארץ ובעולם הן בשל עומק תוכנה, הן בשל מושא ביקורתה והן בשל העובדה שרובם הגדול לא ידעו מיהו אותו ראובן בנימינסון, אבל אפילו המתנגדים הגדולים ביותר לחוברת לא היו מסוגלים להפריך את ההערות וההשגות שהוצגו בה.

כצפוי, אנשי חוג ידוע קראו להחרמתה, ובימים הראשונים שלאחר צאתה ממכבש-הדפוס נאסרה למכירה, עד שיוחלט אם-אמנם ההפצה תוחרם או תותר. בסופו של דבר הודיעו שלושה מגדולי ראשי הישיבות הליטאיות שאי-אפשר בשום-אופן להחרים את הקובץ, משום שכל-כולו

משא-ומתן טהור בדברי תורה, אך בשלב זה התברר שהוויכוח סביב החוברת כבר הספיק להזיק, ורבים מבעלי חנויות הספרים בבני-ברק חששו להציג אותה למכירה בשל החשש שתרתיע קונים. תגובה דומה היתה גם בעיתונות הדתית, שחששה מסיבותיה-שלה לפרסם את החוברת, אך בינתיים הגיעה החוברת בדרכים שונות לרוב ראשי הישיבות וגדולי התורה בארץ ובעולם.

כשנודע לימים מי המחבר שהסתתר מאחורי הפסבדונים "הרב ראובן בנימינסון", היו רבים שסברו כי גדולי התורה שאישרו את החוברת היו מגיבים אחרת, אילו ידעו שמחברה אינו אלא אברך חב"די צעיר לימים הקרוי אריה-לייב קפלן, שעיקר עיסוקו הוא בניית מוסדות חדשים ולא לימוד התורה. עתה נתגלה שהפסבדונים פשוט היסווה את שמו: ראובן בגימטרייה הוא אריה-ליב ובנימינסון הוא כפשוטו - בן בנימין.

עתה, משנודע מי מחבר החוברת, החלו להישמע תגובות מסוג אחר. למשל, רב חשוב אחד אמר שלא ייתכן שאברך אחד עמל על חוברת כזו שכולה בקיאות ועמקות, ואין ספק שחב"ד הושיבה כולל שלם לעבוד על העניין...

ברם, דבר לא הועיל. המחבר אכן היה הרב אריה-לייב קפלן, ולא-זו-בלבד אלא שהרבי עודד את הרב קפלן בהוצאת החוברת. וכך כתב לו הרבי בחורף תשמ"ג, לאחר שהרב קפלן פנה אל הרבי והציע לכתוב ספר נוסף בעניין אחר: "מי יודע ע"ד מציאות הספר? תגובות במשך כה"ז כולו?", וכשהרב קפלן הודיע לרבי שהחוברת אמורה לצאת באחד הימים, הרבי כתב בצד: "נו?" - ויתרה-מזו: באחת מההתוועדויות בשנת תשמ"ג שהתקיימה בשבת קודש, הרבי דיבר על מעלתה של ישיבת "תומכי תמימים" שלומדים בה תורה ולא שוכחים את נותן התורה, להבדיל מישיבות מסוימות שלומדים בהן תורה ושוכחים את נותן התורה, ואז פנה אל הרב קפלן, נתן לו בקבוק משקה והורה לו להתוועד בתומכי תמימים.

רכבל מקריית-חב"ד לטבריה

צפת שוכנת כידוע בראש הר גבוה, ומקריית-חב"ד נשקף נוף מרהיב של הרי הגליל העליון המחורצים בגאיות עמוקים עד אגם הכינרת שבמזרח.

צפת מהווה אפוא מוקד פוטנציאלי לתיירים, וכבר בחודש טבת תשל"ו כתב הרב קפלן אל הרבי בנושא זה כדלהלן: "זה זמן רב שהנני חושב שאין מנצלים את עניין התיירות בארה"ק כדבעי הן בגשמיות והן ברוחניות", ובהמשך מנה את הצעותיו לפיתוח התיירות בצפת.

את תשובת הרבי באמצעות העברת קולמוס על מספר מילים והוספת מילים אחרות (תוכן המענה): "כל הזמן באופן מבהיל אין מנצלים את ענין התיירות בארה"ק לא בגשמיות ולא ברוחניות".

הרב קפלן הוסיף ושאל אם למצוא אדם שיתעסק בתיירות בצפת, ומענה הרבי היה כדלהלן: "באם ימצא איש מתאים קצת עכ"פ - מוכרח הוא".

בשנת תשמ"ה הועלתה הצעה לחבר בין צפת לטבריה ברכבל שירד בשיפוע שעומקו כ-1100 מטרים ואורכו 12 קילומטרים. לאחר שהיזמים והמהנדסים קיבלו על כך את רוב האישורים,

פנה אחד היזמים אל הרב קפלן בבקשה להשקיע בפרוייקט, תוך הבטחה שלאחר כיסוי העלויות, יופרשו אחוזים מסוימים מהרווחים לטובת מוסדות חב"ד בצפת שבראשותו.

לשאלת הרב קפלן בנושא, ענה על כך הרבי בהקפת המילים "אזורי צפת טבריה" במכתבו של הרב קפלן, והוסיף: "קרוב לודאי (ע"פ טבע) שכשיהי׳ הענין מעשי, הרי בשלבים הכי ראשונים תקחנו העירייה, או חברת תקשורת או בני׳ חזקה (פוליטית, בממון) לרשותה[.] הבני׳ תהי׳ כשאר הבניות – בנוגע לשוי"ט וכיו"ב.

"אין להם כל שייכות לכיו"ב ע"ע – שה"ז מסחר לחוד וכו׳ מקבלים עזר תכה"י (בתור חינוך דת) וע"י לחץ העזר יעשו כל שיצוום בכ"ז ומהי הקס"ד?!" ובסיום הפתק באה האות "ח" להורות שהדבר יישאר חשאי.

הדפסת התניא בלבנון

בשנת תשמ"ב החלה מלחמת "שלום הגליל". לאחר שצה"ל כבש את מרבית יעדיו בלבנון שאל הרב קפלן את הרבי אם כדאי להדפיס שם את התניא, והתשובה שהגיעה ממזכירות הרבי אמרה קצרות, "כדאי להדפיס את התניא בלבנון".

הרב קפלן נסע אפוא בראש קבוצת אברכים מהשלוחים ומתושבי קריית-חב"ד לתוככי לבנון להדפיס שם את התניא. להלן ראשי-פרקים מתוך דו"ח הפעולה שנכתב ע"י הרב אהרן-אליעזר צייטלין ונשלח ע"י הרב קפלן לרבי.

"בשבוע פ׳ קורח ניסו בכל מיני אופנים וקשרים לקבל אישור כניסה ללבנון, וללא הצלחה. הוחלט לנסוע בלי אישור ובאופן של ׳לכתחילה אריבער׳, וכך נסענו ביום ה׳ כ"ו בסיוון לגבול בראש-הנקרה, דרומית-מערבית דלבנון, והגענו עם כל העניינים הדרושים להדפסת התניא... הממונים במקום בשום אופן לא הסכימו להכניס אותנו... בשעה אחת בלילה הוחלט שא"א דבר כזה, שמנהיג ישראל ירצה דבר ושלא יתבצע בהקדם – מוכרחים ללכת עוה"פ – והפעם בהרגשה שבטח נקבל אישור, וכך היה. ניגשנו לקצין אג"ם הממונה ע"ז ואמרנו לו באותיות ברורים, שכ"ק אדמו"ר שליט"א מנהיג ישראל מבקש את הדבר, ואין איתנו יודע עד כמה הענין נוגע וחשוב וכו׳ וכו׳. ההוא ציווה תיכף לא׳ הממונים בדבר שיתנו לנו אישור ויעזרו לנו על צד הטוב ביותר... מכונת ההדפסה הי׳ כל הזמן בטנק קטן שעל הצדדים הי׳ כתוב באותיות גדולות ומרשימים ׳צבאות השם׳, ׳משיח עכשיו׳... נהג הטנק היה הבעה"ב של הטנק: בן ציון שי׳ הכהן כהן.

"הטנק עשה רושם אדיר על כל העוברים ושבים ובמיוחד כמובן על חיילי צה"ל... בעת ההדפסה גם עסקנו במבצעים, בעיקר במבצע תפילין ורישום חיילים לס"ת... הנוסעים: הרב א"ל קפלן; א"א צייטלין; בן ציון כהן והמדפיסים: טל דקל ודוד קראווטשו; אהרן ריבקין ושמעון טרבולסי... בכל עיר תלינו שלט דפוס חב"ד ושם העיר וזה עשה רושם אדיר...".

מההוראות שהגיעו בעניין זה מהרבי: לתת ספר תניא שלם עוד לפני שכורכים אותו ליהודים הנמצאים במקום או לחיילים הנמצאים שם זמן ממושך; להדפיס את ספר התניא בתוך ביירות ממש – כלומר זו הנקראת על-פי ההלכה בדיני שטרות וגיטין בשם ביירות; להדפיס את ספר

התניא בארמון הנשיאות בביירות – אך רק אם הארמון אכן נמצא בתוך ביירות; להדפיס את דף השער עם שם המקום והסניף באותו מקום שבו מדפיסים את שאר התניא (על-פי הוראה זו היו צריכים לחזור לביירות שוב ולהדפיס בה את העמוד הראשון. לאחר-מכן, בעת ההתוועדות, הרבי הראה אחד מספרי התניא האלה לקהל, ואמר שעובדה היא שיכלו להיכנס לביירות, וחבל שלא כבשוה לגמרי).

בסיכום, ספר התניא הודפס בערים הבאות: צור, צידון, חצביה, נבטייה, מבצר הבופור ועוד.

מוסדות חב"ד בצפת

ברור שאם נבקש להקיף את פועלו של הרב קפלן ע"ה בהקמת המוסדות בצפת, יהא צורך לנבור באלפי מסמכים ותעודות, לראיין את מנהלי המוסדות בצפת ואת עסקני חב"ד בארץ, ובסופו-של-דבר לשבת ימים ולילות כדי להעלות את הדברים על הכתב. כיוון שקצר המצע מהשתרע יצויינו אפוא מספר עובדות מרכזיות ומספר הוראות מהרבי, שיהוו דוגמא בלבד לפועלו הרב של הרב קפלן בתחום הקמת המוסדות.

ראשית, אופן ניהול המוסדות. נושא זה זכה להתייחסות מפורטת מהרבי, וכך לדוגמא נמסר בטלפון מהמזכירות, בט' בכסלו תש"מ: "מי שיש לו התחייבות בעסקנות בכמה דברים שונים, הנה מטבע הדברים שיהי' עסוק ומוטרד בהם עד שלא יוכל לבצע את הדברים כראוי מפני העומס של ריבוי העניינים. לכן העצה היא שימסור את הדברים לאחרים, וייתן להם עצמאות מסוימת לשקול ולהחליט לגבי פרטי הדברים – כי אם יצטרכו בכל פרט לשאול את דעתו הרי לא ירוויח מזה מאומה – אלא שמ"מ צ"ל דבר אחר ולא שנים, לכן בדברים כלליים צריך הוא להנחות את דרכי הפעילות ולפקח ע"ז, ובכ"ז לתת להמבצע מספיק חופש פעולה באופן שירד ממנו חלק גדול של העומס והטרדא ועי"ז גם המבצע יתמסר לזה לא רק כפועל ועובד שלו כ"א כנושא בעול האחריות בעצמו שהענין הוא שלו.

"ולכן כשיש התחייבות הן בענייני צפת והן בענייני הערים שבאזור זה וגם בתור חבר הגג – התחייבות בכללות ענייני אה"ק, הרי בכדי שהדברים יבוצעו כראוי צריך לתת 'אוטונומי" מסוימת לאחרים כנ"ל.

"האמור לעיל נוגע במיוחד בענייני יחסי ציבור . . אלא שכנ"ל זה צ"ל באופן של דבר אחד שהשליטה תהי' בידי אחד ולפי הנחיות כלליות שהוא יקבע ובפיקוחו. ייתכן שזה שהוא הבעה"ב על העניין יחזיק את הקשרים עם הגדולים הממונים בדרג ארצי והאחרים שבפיקוחו בדרג מחוזי ומקומי . . באופן הנ"ל יש ניצול מלא של הכוחות ובמיוחד במקום שיש שלוחים הרי צריך לנצל את הכוחות בכיוון האמור...".

הרב קפלן פעל אם-כן לפי הוראות הרבי במישור הכללי ובדברים הכלליים, ואילו בפרטים הטכניים הקשורים בכל מוסד, עסקו ומתעסקים עד היום מנהלי המוסדות שיחיו.

בית-הכנסת והמקווה

בד בבד עם התכנון הראשוני של בנייני הקריה תוכנן עוד בשנים הראשונות לבואו של הרב קפלן גם מבנה בית-הכנסת, ועל-פי הוראות הרבי - בהרחבה גדולה. זהו בית-הכנסת גדול ומפואר במיוחד.

למעשה נדחתה בנייתו של בית-הכנסת לשלב מאוחר יותר, ובשנים הראשונות התפללו תושבי הקריה בחנות במרכז המסחרי שבתחתית הקריה, בה ממוקמת כיום הצרכנייה של "כולל חב"ד".

בשנת תשד"מ נבנה השלב הראשון של בית-הכנסת - החלק המיועד לשמש כאולם כניסה ובשני חדרי-תפילה צדדיים, ותושבי הקריה עברו להתפלל בו.

השלמת בנייתו של בית-הכנסת נדחתה שוב, עד שהנדיב הרב יוסף-יצחק גוטניק תרם את מלוא עלות בנייתו של הבניין הגדול, שנקרא, בהסכמתו ובברכתו של הרבי׳ בשם "היכל לוי יצחק" על שם אביו של הרבי.

בשנת תש"נ הושלמה סוף-סוף בנייתו של בית-הכנסת, ובכ׳ טבת באותה שנה התקיימה חנוכת הבית הגדולה, בהשתתפות קהל רב בראשות רבנים ואישי-ציבור מכל רחבי הארץ.

גם בנייתו של המקווה, שאף הוא תוכנן עוד בשנים הראשונות, נדחתה בזמן רב. בינתיים השתמשו תושבי הקריה במקוואות האחרים בעיר, ובאחד ממקלטי הקריה הוקם מקווה קטן לטבילה יומיומית. בשנת תשמ"ז הוקם בסופו של דבר המקווה, אף הוא בתרומתו של הנדיב הרב גוטניק, ובסיוע תושבי הקריה עצמם. המקווה נקרא "מקווה חנה" על-שם אמו של הרבי, אף זאת בהסכמתו ובברכתו של הרבי.

"בית-חנה"

בשנת תשל"ו, הציעה הנהלת חמ"ה לפתוח מוסד לבנות בצפת שיקלוט בין-השאר בנות עולות-חדשות מרוסיה, והרבי נתן לכך את הסכמתו העקרונית.

בהמשך התעוררה שאלה בדבר שיתוף-הפעולה עם מוסדות חמ"ה בתחום איסוף הכספים לכיסוי הגירעונות, והרבי השיב על השאלה שהופנתה אליו בעניין זה בערך כדברים הבאים (לשונה של התשובה לא נמצא לעת-עתה, אך כך כתבה הרב קפלן אל מזכירות הרבי): 1. המוסד והנהלתו שייכים לחב"ד בלבד ולא יכול להיות בזה שיתוף של מוסד אחר. הבניין יכול להשתייך לחמ"ה. 2. בנוגע לאיסוף כספים ותעמולה עד"ז: חמ"ה יכול לעשות זאת ובלבד שיצוין שחמ"ה תומך בבית-חנה כא׳ מפעולותיו אך לא שהמוסד שייך לחמ"ה.

לאחר דין-ודברים, גובש הסכם בין הרב משה ניסילביטש מהנהלת חמ"ה ובין הרב קפלן, השליח הראשי בצפת, והרב קפלן מינה לתפקיד מנהל בית-הספר את הרב שלמה רסקין, שהיה עד אז מאברכי הכולל.

באותה עת, שכן המוסד בבניין מלון "אורנים" בשכונת כנען ב׳. בשנת תשל"ט הועלתה הצעה מתאימה לרכוש עבור המוסד בניין מחוץ לעיר, אך הרבי שלל זאת וכתב: "לכן אינו עניין".

בשנת תשמ"ט הונחה אבן-הפינה לשלב הראשון של מבנה-הקבע של "בית-חנה". הטקס נערך במעמד ראש-הממשלה דאז מר יצחק שמיר שדיבר בחמימות רבה על חב"ד ועל הרבי, וכן ראש העיר, רבני חב"ד ועוד. באירוע השתתפו 700 איש בקירוב והוא התנהל בהצלחה מופלגה. מענה הרבי על הדו"ח היה: "נת' ות"ח והזמ"ג המלך בשדה וימי הסליחות כו' אזכיר עה"צ".

בשנים האחרונות התפתח המוסד בצורה משמעותית ועבר למבנה קבע מפואר. בצד בית-הספר שוכן בבניין גם סמינר למורות בהנהלת גיסו של הרב קפלן, הרב יוסף-יצחק חיטריק, גם הוא משלוחי הרבי בצפת. בשנה האחרונה לחייו עמל הרב קפלן קשות לביסוסו של הסמינר המצליח, שבו ראה את גולת-הכותרת של "בית-חנה".

בצד פעילויות אלה, הרב קפלן מסר בסמינר שיעור קבוע ומעמיק בתורת החסידות. על מידת מסירותו ניתן ללמוד מהעובדה שלא הסכים לקבל תשלום על שיעוריו, באומרו: "אני מוסר את השיעור כחלק משליחותי, ולא אקבל על כך תשלום נוסף"...

הישיבה בצפת

לאחר שמוסדות חב"ד בארץ התפתחו בצורה ניכרת החליטה הנהלת ישיבת "תומכי תמימים" המרכזית בכפר-חב"ד להעביר את אחת הכיתות למקום חדש. בחודש אלול תשל"ו הציעה הנהלת הישיבה לרב קפלן לפתוח ישיבה חדשה בצפת, ובט"ו באלול, יום התייסדות ישיבת "תומכי תמימים" בשנת תרנ"ז, כתב הרב קפלן לרבי על הקמת הישיבה.

באותה עת, בניין הקדש "חתם סופר-רידב"ז" היה אמור לעבור לידי חב"ד. אחד התנאים להעברת הבעלות היה פתיחת ישיבה במקום שיתפנה, והרב קפלן כתב לרבי שאת פרטי התכנית יציע המשפיע הרב מנחם-מענדל פוטערפאס ע"ה, ביחידות.

בתחילה קבע הרבי שהישיבה תיקרא "ישיבת חסידי חב"ד ליובאוויטש" ולא "תומכי תמימים". מאוחר יותר הגיע מכתב מהרבי לישיבה שהופנה אל "הנהלת ישיבת תו"ת", והרב קפלן שאל האם משמעות הדברים היא שמעתה הישיבה תקרא תו"ת, ועל כך ענה הרבי שהשם הכללי של כל הישיבות הוא אמנם "תומכי תמימים", אלא שישיבה זו תיקרא באופן פרטי "ישיבת חסידי חב"ד-ליובאוויטש". השם נתקבל, ולראש הישיבה התמנה הרב יוסף-יצחק ויליישאנסקי, משלוחי הרבי לצפת.

בשנים הבאות, התעסק הרב קפלן גם ברכישת מבנים לישיבה. הדבר היה בעקבות הוראתו של הרבי באחד ממכתביו "קדימה לקניית בניין גדול", ובשנת תשל"ט אכן נרכשו בנייני מלון "הרצליה" שברחוב ירושלים, הרחוב הראשי בצפת.

בשנת תש"מ כתב הרב קפלן לרבי: "לאור המצב הכללי הקשה בעיקר [מאז] נכנסנו בהתחייבויות גדולות על הבניין שקנינו לא-מזמן ועוד חובות בהלוואות וכו', אין איתנו יודע מה יהי' בעוד שנה - האם יש מקום להיכנס להתחייבויות גדולות נוספות?" - והרבי סימן חץ בין המילים "האם יש" וכתב: "באם בהתייעצות עם עוד עסקני אנ"ש יחליטו שיש בזה תועלת".

בשנת תשמ"ה, הועברה פנימיית הישיבה לבניין "מלון רקפת" והשתכנה שם בשכירות, אך כעבור זמן נוסף הוצע לקנות את הבניין במחיר נמוך יחסית. הרב קפלן כתב על כך לרבי בעש"ק פרשת פינחס תשמ"ה, וקיבל על כך את תשובת הרבי: "הסכמה וברכה ויבש"ט אזכיר עה"צ".

קניית הבניין התעכבה מסיבות שונות, והעניין הסתיים בכ"ו בשבט תשמ"ז, בעקבות התחייבותו של הנדיב הרב יוסף-יצחק גוטניק לממן מחצית מסכום הקנייה. במענה על כך הרבי כתב בין-השאר: "אזכיר עה"צ לכהנ"ל ובהוספה ולפורים שמח".

עם הזמן, החלה לפעול במסגרת הישיבה גם המתיבתא לצעירים "בית לוי יצחק" וכן הישיבה הקטנה בראשות הרב יצחק-אייזיק לנדא. בשנת תשנ"ח נוסדה בישיבה מחלקה מיוחדת לבני שלוחים מכל העולם שנקראה "ישיבת צעירי השלוחים". מחלקה ישיבתית זו שהוקמה בשיתוף עם "המרכז לענייני חינוך", מיועדת לסייע לשלוחים מכל רחבי העולם לשאת בנטל הכספי הכרוך בחינוך ילדיהם. במחלקה זו שוררת אווירה מיוחדת במינה ונושבת בה תדיר רוח של התקשרות למשלח. הרב קפלן השקיע במחלקה זו כוחות רבים, ופעם אף התבטא אודותיה באומרו: "אם כל מוסדות חב"ד בצפת הם 'קודש', ישיבה זו היא 'קודש קודשים'...".

מכון אלטא

בראשית תמוז תשל"ט נפתח "מכון אלטא" – מכון מיוחד לבעלות-תשובה בהנהלת הרב יוסף רוזנפלד, משלוחי הרבי לצפת. וכך כתב הרב קפלן לרבי: "לע"ע יש פחות מעשר בנות, אבל יש הרבה מתעניינות ויש להניח שתוך שבועות אחדים יתוספו עוד כו"כ ויותר. המוסד הוא לע"ע גם במבנה שכור והתנאים הגשמיים הם עצהיו"ט".

ההשתכנות בדירות ובמקומות שכורים הקשתה על המוסד בימי הבראשית שלו. וכך כתב הרב קפלן בכ"ט באדר תש"מ: "בכל אופן, בעיית ההשתכנות בבניינים שכורים היא קשה בגלל הנדודים שזה גורם ושבהכרח משפיע על המוסד, וגם כלפי חוץ והשם שהמוסד רוכש לו עי"ז. בהיותי בחצרות קודשינו דיברתי עם משפ' דייטש על האפשרות מצידם ברכישת בניין.. הסכימו להשתתף בסכום הגון".

בהסכמת הרבי, בני משפחת דייטש מניו-יורק אכן נרתמו לרכישת המבנים ל"מכון אלטא". הרב קפלן כתב אפוא לרבי על הסכמתם לממן 70% מעלות הבניין, אך הרבי השיב על כך: "(באם כותב גם בשמם) עפמש"כ ארבע הידות יהי' לכם 80%". בעקבות זאת, הרב קפלן כתב לרבי על הסכמת המשפחה לממן ברצון 80%, והרבי הדגיש בתשובתו את המילה "ברצון" וכתב: "וה' יצליחם בכל המצטרך". מאז, המכון נושא את שם אחותם מרת אלטא-שולע (שוורץ) ע"ה שנפטרה בדמי ימיה. עם העברתה של פנימיית הישיבה ל"מלון רקפת" עבר מכון אלטא למקום משכנה הקודם, "מלון הרצליה", בו הוא שוכן עד היום.

בשנה האחרונה לחייו, הרב קפלן התעסק כדרכו במרץ ובנחישות רבה בהקמת בניין חדש וחדיש ל"מכון אלטא", שכיום, עשור לאחר מכן, הנו משכן מפואר ומרווח שמאות רבות של בנות בעלות-תשובה התחנכו בין כתליו לשמירת תורה ומצוות, ולבניית בתים חסידיים.

מוסדות החינוך לילדים

המוסד החינוכי היחיד בעולם שהרבי הסכים ששמו ייקרא עליו בחיים חיותו בעלמא הדין, הוא מוסד החינוך לילדים "אור מנחם" בצפת.

וכך התקבלה הסכמתו של הרבי. תחילה הוחלט לקרוא למוסד בשם "אור מנחם" על-שמו של הרבי באסיפת חברי הנהלת המוסד, המנהל הרב שניאור-זלמן אליהו הכהן הענדל, והמנהלים החינוכיים. ההצעה נתקבלה בעצה אחת עם הרב קפלן, ומיד עם קבלתה הם העלו אותה על הכתב ושלחוה אל הרבי בחתימת הרב הענדל והרב יוסף-יצחק לבקיבקר, מנהל בית-הספר ותלמוד-התורה לבנים. הרבי הגיב, "נראה שיש מחלוקת בדבר", ואז הוחלט בהתייעצות עם מזכירו של הרבי הרב בנימין קליין, שיחזרו וישלחו את המכתב עם ההצעה, אך הפעם גם בחתימת הרב קפלן. המכתב נשלח עם החתימה הנוספת, וכעבור זמן לא רב התקבלה הסכמתו של הרבי לקריאת המוסד בשם שהוצע - "אור מנחם".

בתחילת דרכו, שכן בית-הספר במקומות שונים ובהם דירות שכורות בקריית-חב"ד וקשיים רבים נערמו על דרכו ע"י גורמים שונים. וכך כתב הרב קפלן לרבי באסרו-חג השבועות תש"מ: "היות והולך ומתקרב שנה"ל הבאה הותחל שוב ע"ד מקום מתאים לכתות ... יו"ר מחלקת [החינוך] בעירי' שתמך בדרישותינו (אבל אומר שבדרכי נועם לא נצליח כי אין הבעי' בעיקר שחושבים שלא מגיע לנו כ"א שחוששים שאנו משתלטים על החינוך ולכן מתנגדים בכוונה)... ייתכן מאוד שזה יגיע לבג"ץ"...

באותם ימים, הרב קפלן נעזר רבות בידידו הצעיר מר בן-ציון דל, שנתמנה לימים למנכ"ל משרד החינוך.

באותה עת הועלתה הצעה שבית-הספר יתאחד עם בית-ספר נוסף בעיר, וכך יוכלו לקבל מבנה חדש שעמד בשלבי בנייה. וכך כתב הרב קפלן לרבי: "אם יבנו בשביל חב"ד יבנו ב' אגפים נפרדים לבנים ובנות עם ב' כניסות". הרבי ענה על כך: "לקבל ההצעה ג"כ בלי שינוי מקום ובתנאים הנ"ל (לכתחילה ב' אגפים נפרדים עם שתי כניסות, ובאם בטוח שרק חב"ד תהיה הבעה"ב ...)".

ברם, תלאות רבות עברו על בית-הספר ובהן הפגנות מחאה ופניות רבות לבג"ץ, עד שהגיע למצבו הנוכחי - בית-ספר לבנים השוכן במבנה משלו בסמוך לקריית-חב"ד ומאכלס כ-350 ילדים, ובית-הספר לבנות ובו 350 ילדות השוכן במבנה מפואר משלו בשכונת כנען.

אלה פני הדברים. על המסתתר מאחוריהם העידה מנהלת בית-הספר: "היה זה הרב קפלן שישב עם האדריכלים, הקבלנים וההנדסאים כדי להבטיח שהמבנה יוכל למלא את ייעודו כיאות לבית-ספר חב"ד"...

גני-הילדים הפועלים בניהולו של הרב אהרן-אליעזר צייטלין, משלוחי הרבי לצפת, מהווים גם הם מופת ודוגמא למקומות רבים בארץ. מדובר בשלושים ושלוש גני-ילדים שבהם לומדים כאלף ילדי חמד בעיר שכל-כולה כשלושים אלף נפשות - הישג שאינו דבר של מה-בכך. גם

הרב צייטלין מעיד שבתחילת הדרך, לא היה דבר קטן כגדול שנעשה ללא הכוונתו המועילה ועזרתו הפעילה והממשית של הרב קפלן.

מכון "אסנט"

בעידוד הרבי ובהכוונתו של הרב קפלן, הוקם בצפת מוסד נוסף וייחודי להפצת המעיינות – מכון "אסנט" המשלב נופשונים קצרים, שבתות עיון וסמינרים קצרים לסטודנטים מכל רחבי העולם, הבאים לצפת בסופי-שבוע ובחגים.

המכון פועל בהנהלת הרב שאול לייטר ומשנהו הרב ירחמיאל טיליס. הרב קפלן נהג למסור במכון שיעורים מעמיקים בתורת החסידות באנגלית בשפה בהירה וקולחת, תוך התאמת הסגנון גם לסטודנטים מרוחקים עדיין מקיום תורה ומצוות באופן מלא.

בתוך שאר המוסדות, הרב קפלן דיווח לרבי על מכון "אסנט" פעמים רבות, וזכה על כך למענים קדושים. במשך השנים, החל מכון "אסנט" לפעול גם בקרב העולים החדשים ממדינות חבר-העמים, וההצלחה ניכרת גם עמהם.

עסקנות כללית בצפת

בחודש תמוז תשל"ח, נסע ראש העיר צפת מר אהרן נחמיאס לארצות-הברית, שם החליט באופן לא צפוי לתת את "מפתח העיר" לרבי.

ביחידות שהתקיימה לאחר-מכן, בחודש כסלו תשל"ט, אמר הרבי לרב קפלן (כיוון שניכרת גם ברשימה זו של הרב קפלן הקפדה על סדר הדברים, תוכנם ומילותיהם, הבאנו גם כאן את הדברים כלשונם): "בנוגע לראש העיר, הרי כאן ניט שייך צו זאגען... [=אין לתאר את חשיבות העניין] ומסר מפתחות זהו לא פשוט הרי עי"ז מוסרים את כל הבעה"ב, צריך להראות לו גמרא בבא בתרא שעי"ז קונים את הכל, צריך לומר לו שאני סומך עליו שעושה בהרשות [שלאחר מסירת המפתח שייכת לרבי] שהוא יהיה מרוצה ושאני אהיה מרוצה ושהקב"ה יהיה מרוצה – לומר לו את זה ... שכשנותנים מפתחות של בית קונים את כל הבית וכמו"כ כשנותנים מפתחות של שערי העיר קונים את כל העיר".

באותה יחידות הוסיף הרבי: "אמרתי לו [לראש העיר] את זה בהיותו כאן [אודות ענייני חב"ד בצפת, אך] כנראה שהיה צוטומעלט [=נרעש ונרגש]; גם כנראה למראה דבר כזה מעולם – מסיבה כזאת... [=ההתוועדות של הרבי] והעיקר אתה וזוגתך תגדלו את הילדים... ותהיה לך הצלחה בענייני צפת בפרט, וענייני ארץ הקודש בכלל והצלחה בארגון גג...".

השפעתו של הרב קפלן על ראשי ופרנסי העיר צפת, לא הצטמצמה רק על הפעילות בצפת ובסביבותיה, אלא התרחבה גם לפעילות מחוץ לגבולות העיר.

מר אהרן נחמיאס שכיהן בשנת תשמ"ג גם כחבר-כנסת מטעם מפלגת ה"מערך", היה חבר-הכנסת היחיד מסיעתו שהצביע בעד תיקון חוק "מיהו יהודי" בכנסת. הוא עשה זאת אף שהדבר נגד את החלטת סיעתו והפר בכך את המשמעת הסיעתית. הרב קפלן כתב על כך לרבי כלהלן: "...לגופו של עניין, ובזה אמרתי לו (בין השאר) שאם הוא עצמו אינו משוכנע שיכול להצביע

בעד, צריך לעשות כן למען כ"ק אדמו"ר שליט"א וכו'. אינני יודע אם לא השיקול הזה הוא שהכריע אצלו".

בעקבות תשובת הרבי שהעסקנים המבינים יחליטו על אתר אם רצוי שחב"ד תתמודד בבחירות לעיריית צפת, התמודד הרב קפלן בשנת תשמ"ג עם סיעת המפד"ל ונבחר לחבר מועצת העיר. בעקבות בחירתו, אמר ראש העיר היוצא מר אהרן נחמיאס: "הרב קפלן הוא משכמו ומעלה, ואין גורם בעיר שגרם לקירוב לבבות בין דתיים וחילוניים כחב"ד".

וכך כתב הרב קפלן לרבי בט' בכסלו תשד"מ, עם היבחרו למועצת העיר: "עם היבחרי למועצת העיר, הנני לבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה במילוי תפקיד זה לפי הכוונה האמיתית. מכיוון שטרם הוקמה קואליצי', אין גם הנהלה ותפקידים מוגדרים. כמובן שהנני שואף לקבל אותם תפקידים שאפשר יהי' לנצלם לתועלת המוסדות ועניני יהדות בכלל".

בסיום כהונתו של מר נחמיאס, נבחר לעמוד בראשות העיר מר זאב פרל שנמנה עם גזע חסידי חב"ד. אף שדעותיו הפוליטיות לא עלו בקנה-אחד עם פעולות תנועת חב"ד, מר פרל התרשם עמוקות מאישיותו הסוחפת של הרב קפלן ומהשקפת עולמו החב"דית.

בשנת תשד"מ קיבל פרל מכתב מהרבי שבו הרבי כתב בין-השאר: "...ותיתי למר זכות הרבים בכלל, ובפרט הסיוע לקריית-חב"ד בצפת, אשר על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר ייזכר מר, ואתו עמו חברי מועצת העיר וכל תושבי העיר. ובודאי כמו בכל דבר טוב עוד יוסיפו מר וחבריו בסיוע האמור להתבססותה והרחבתה של קריית-חב"ד, וכציווי חכמינו ז"ל להעלות בקודש. ויהי רצון שיעשו בזה מתוך בריאות ושמחה וטוב לבב...".

בשנת תש"נ - בהיותו ראש עיר - זאב פרל ביקר אצל הרבי, ולאחר מספר שנים אף פנה אל הרבי במכתב שכתב בו בין-השאר כלהלן: "...מאז ביקורי אצלך לפני כשלוש שנים, נכרתה ברית ביני ובין קהילת חב"ד בעירנו, ושיתוף הפעולה פורה ובונה".

פעילות למען מינוי רב עיר חב"די

בשנת תשמ"ט התקיימו בחירות לרב העיר הספרדי בצפת, ובעידודו של הרבי נבחר לתפקיד הרב שמואל אליהו, בנו של הראשל"צ הרב מרדכי אליהו שליט"א - ידיד נאמן ומובהק של חסידי חב"ד, ששלח את בניו ללמוד במוסדות חב"ד בעיר.

הרב קפלן ניהל גם פעילות נמרצת למען בחירת הגה"ח הרב לוי ביסטריצקי ז"ל לרב העיר, לאחר שכיהן שנים מספר בתפקיד רבה של קריית-חב"ד.

הרב קפלן שאל את הרבי בעניין רב חב"די לצפת כבר בחודש טבת תשל"ו - "האם עלי להתמסר במידה מסוימת לעניין הרבנות, שלוחצים עלי קצת הואיל ואין אצל מי לשאול שאלה באופן שיהיה אפשר לסמוך על פס"ד שלו?" ומענה הרבי היה: "למצוא מאברכינו שי' מתאים אבל לא הוא עצמו, וק"ל".

בהמשך, עם בוא השלוחים לצפת, הבעיה התעוררה פעם נוספת, וכך כתב הרב קפלן אל הרב חדקוב ע"ה בח"י באייר תשל"ח: "...בדבר מורה הוראה בצפת, הנושא הוא כבר עניין לשיחה בין

אנ״ש כאן זה זמן, ואפ״ל שיש דעה אחידה בעניין זה בין אנ״ש כאן... אם זהו באופן של הוראה, אין ספק שיתקבל, אבל באם לאו, לא נראה לי שיתקבל ובכ״ז מצדי אהיה מוכן להשתדל בזה״. כעבור זמן-מה, מונה הרב לוי ביסטריצקי לרב הקהילה.

באותה יחידות בחודש כסלו תשל״ט, הרבי דיבר באריכות על נושאים שונים שעמדו אז על הפרק, ביניהם הכרתה הרשמית של המועצה הדתית במינויו של הרב ביסטריצקי לתפקיד רבה של קריית-חב״ד. וכך אמר לו הרבי בין השאר: ״מה נשמע בעניין הרבנות? צריך הי׳ לעשות שיכירו, באופן רשמי [ברב לוי ביסטריצקי כרב שכונה בקריית-חב״ד] חשבתי [ש]לפני הבחירות יוכלו לפעול. ברוב המקומות כבר לאחרי הבחירות. האם גם בצפת [כבר התקיימו הבחירות]? גם לאחרי [הרכבת] הקואליציות? עכ״פ צריך ללחוץ ירבה עליו רעים מכאן ומשם... ובכלל כאן שכונה שלמה וקריה נפרדת ושלחו מכאן [מניו-יורק] שני מניינים שלוחים ב׳ פעמים, ובמילא [מן הראוי שיסכימו לרב נפרד עבור הקריה]. בשכונות אחרות יכול להיות שינוי בנוסח, אבל להלכה אין הבדל, משא״כ כאן זה לא רק ענין של נוסח, יש מנהגים וכו׳ ואפי׳ הלכות, ושו״ע אדה״ז ושו״ת הצמח צדק [שחסידי חב״ד פוסקים על פיהם], ומי שלא למד הרי פשוט אסור לשאול ממנו ולסמוך עליו, פשוט אסור, כי כל אחד חייב לפי מנהג אבותיו אם זה בברוקלין או בירושלים בין החומות ... וא״כ פשוט ההבדל בהלכה, בלא זה אצל אחרים, אם זו הלכה בשחיטה או תפילה... והרי ביכ״נ וקהילת חב״ד היה לפני שנולדו [כי קהילת חב״ד בצפת נוסדה, כאמור, עוד בזמן הצמח צדק]...״

כאמור, לאחר מאמצים רבים שנשאו פרי הן של הרב קפלן שהיה אז חבר מועצת העיר מטעם אגודת-ישראל-חב״ד, והן של גיסו יבלח״ט הרב יוסף יצחק חיטריק, חבר המועצה הדתית וועדת הבחירות, נבחר הרב לוי ביסטריצקי בשנת תשנ״ג לרבה הראשי של העיר צפת.

עסקנות חב״דית ארצית

בהיותו חסיד נאמן של הרבי, הרב קפלן לא הסתפק בקידום ענייני חב״ד בצפת, אלא פעל רבות גם במישור הארצי והעולמי, לעתים רבות ללא ידיעתם של האנשים הקרובים אליו ביותר, ולהלן לדוגמא אחת מרבות.

בשנת תשמ״ח, הרבי דיבר אודות מצב החינוך הכללי בארץ-ישראל והרב קפלן הגיב מיד וכתב לרבי שעלה בלבו רעיון להיפגש עם שר-החינוך דאז מר יצחק נבון ולדבר איתו בעניין. בהסכמת הרבי, פנה אפוא הרב קפלן אל אחיינו של שר החינוך, הרב יוסף נבון, תושב צפת שנמנה עם מורי בית-הספר לבנים, ואירגן באמצעותו פגישה עם השר. הפגישה התקיימה באווירה נינוחה בפורום מצומצם בבית השר.

בד-בבד, הרב קפלן נטל חלק מרכזי גם בפעילויות ״גלויות״ וידועות. בשנת תשל״ט הקים הרבי את ״ארגון גג למוסדות חב״ד בארץ הקודש״ והעמיד בראש הארגון את הרב קפלן. על השתלשלות העניינים סיפר בראיון ל״כפר חב״ד״:

"ארגון הגג הוקם ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א. בעצם מותר לי לומר כי אני הצעתי את הרעיון, אך למעשה כ"ק אדמו"ר שליט"א הוא זה שקרא לנו והטיל עלינו לנהל את הארגון. אני רואה את מטרתו של הארגון בשניים: 1. לטפל בעניינים ייצוגיים לפני גורמים שונים בקשר למוסדות; 2. לטפל בכל מיני דברים שאינם שייכים למוסד כלשהו. לדוגמא, את האירועים לציון שנת השמונים לכ"ק אדמו"ר שליט"א, נטל על עצמו ארגון הגג. גם הוראתו האחרונה של כ"ק אדמו"ר שליט"א לגבי הנהגת תפילה קצרה בבתי-הספר - גם היא הועברה לארגון הגג. כ"ק אדמו"ר שליט"א מפנה אלינו בעיות שונות ומגוונות ואנו משתדלים לסייע ככל יכולתנו".

אכן, הרבי היפנה אל ארגון הגג מוסדות וארגונים שונים, והארגון שימש כל שנות פעילותו גוף מייצג מרכזי של חסידי חב"ד בארץ. בין שאר פעולותיו, הארגון ערך סיומי הרמב"ם המוניים, הוציא-לאור ספרים וחוברות, עזר למוסדות ועוד.

תקצר היריעה מלהביא כאן את ריבוי מעני הקודש שהרב קפלן קיבל מהרבי ואת ריבוי השליחויות שמילא במסגרת תפקידיו. נזכיר רק שהרב קפלן עסק במרץ גם בעסקנות חב"דית עולמית במסגרת "ועד השלוחים העולמי" ובמסגרת "ועד אגודת-חסידי-חב"ד העולמי", אם בהכנת תוכניות-פעילות מפורטות, אם בכתיבת מכתבים תורניים מעמיקים בענייני השעה ואם בייעוץ - שכן גדול העצה היה הרב קפלן ולא במליצה.

מאחורי מסך הברזל

הרב קפלן הירבה לעזור לשלוחים במדינות חבר-העמים לא רק אחרי שמסך-הברזל הורם אלא גם לפני-כן, כאשר פעילות זו הייתה כרוכה עדיין בסכנת נפשות.

נסיעתו הראשונה של הרב קפלן לברית-המועצות נערכה ביום א' דחנוכה תשמ"ו. לפני הנסיעה קיבל את ברכת הרבי: "ויהא בהצלחה רבה בכל. אזכיר עה"צ", וכן ח"י שקלים לצדקה "להחליף חוקית" ובקבוק משקה (שקיבל בהתוועדות שבת פ' וישב) על-מנת לחלק מיינו בין יהודי רוסיה. ביום הנסיעה עצמו, אחרי קריאת התורה ביום א' דחנוכה, נתן הרבי לרב קפלן מעות חנוכה לחלקן גם הן ליהודי רוסיה ואמר: "מסתמא יעזרנו ה' לכוון איך לחלק, ולהרעיש בענין השמחה", והוסיף, ברכת הצלחה לנסיעה ולשמיעת בשו"ט.

וכך כתב הרב קפלן בדו"ח ששלח לרבי: "הנסיעה עברה כשורה. כשהגענו עברנו בדיקות מדוקדקות במכס ואח"כ חיפוש גופני וצילום הניירות שנמצאו בכיסינו... אני התיישבתי בחדר אחר עם . . ולאחר שיחת היכרות ורכישת אמונו, התחיל להקיפני בשאלות והתלבטויות בנוגע לחסידות וכו' . . ישבתי איתו כשבע-שמונה שעות בהסברת הדברים . . בלילה התקיימה התוועדות-רבתי בבית . . ונכחו כ-30 איש, ביניהם כמה מקורבים חדשים . . תפילה במארינה-ראשצ'א ואח"כ בדיקת אפשרות ומקום לבנות שם מקווה . . מריבוי השיחה עם . . והתרשמותו מהעומק שבדא"ח, נוכח לדעת כי לפ"ד אין לכולם שם מושג אמיתי בזה, לכן הציע שבמקום לימוד בפנים, אני אומר באופן מתומצת ג' הרצאות על יסודות דא"ח, בג' הלילות שנותרו...

״הרצאתי הב׳ ביסודות דא״ח . . הספיקו לעשות כמה הקלטות מהא׳, שמעוה עו״פ ובאו עם שאלות . . לפנות בוקר [לאחר כשבועיים] יוצאים מבריה״מ לשלום״.

בי׳ במרחשוון תשמ״ז הרב קפלן כתב לרבי: ״מציעים לי לנסוע פעם ב׳ לבריה״מ. לא הייתי כ״כ נכון לזה כיוון שיכולים לנסוע אלה שפחות עסוקים בעניינים אחרים... ההצעה היא שאסע עם זוג׳ (וידוע כאן שכוחה גדול בהסברה וכו׳) והדבר נ׳ אפשרי גם מצדה . . האם נכונה ההצעה?״ והרבי ענה על כך: ״שייך להעסקנים דאנ״ש שי׳ שבאה״ק העומדים בקשר עם העסקנים שי׳ שם״. בכ״ט במרחשוון כתב הרב קפלן לרבי פעם נוספת בנושא זה: ״בעניין הנסיעה לשם – דעת העסקנים העומדים בקשר וכו׳ שנחוץ שאסע . . ואבקש ברכת כ״ק אדמו״ר שליט״א לנסיעה צלחה וכו׳״.

באותו ביקור, עשה הרב קפלן את שליחותו בברית–המועצות יחד עם רעייתו תבלח״ט הרבנית מרת שרה–הינדא. הביקור נמשך מי״ד בטבת עד ב׳ בשבט תשמ״ז. וכך כתב בדו״ח מהביקור: ״הנני מקצר בדברים שגרתיים (למרות חשיבותם) שאין בהם חידוש, ומפרט יותר בדברים שיש בהם חידוש והרגשה.

״בכניסתנו החרימו במכס כמעט את כל הספרים – מלבד אלה שבעקבות התמונות שבהם חשבום כנראה לספרי מדע. אחרי הפצרה החזירו ספר א׳... במוסקווה התקיימו שיעורים הרצאות והתוועדויות במספר טו״ב – 11 על–ידי ושישה ע״י זוג׳... תבעתי מאוד מהעסקנים בעניין החינוך של ילדים קטנים . . בלנינגרד התקיימו 10 שיעורים והרצאות – שבעה על–ידי ושלושה ע״י זוג׳ . . נודעתי שהשיעורים משנה שעברה התפרסמו בין רבים גם מחוץ ללנינגרד, ויש שהאזינו כ״פ עד שיודעים לחזור ע״פ הסדר...״

באותה שנה המשיך הרב קפלן את הקשר שיצר עם יהודי ברית–המועצות באמצעות שיעור מיוחד שנמסר בטלפון לעשרה משתתפים, והללו הקליטו את השיעור והעבירו את הקלטות לרבים אחרים.

הנסיעה הבאה של הרב קפלן לברית–המועצות התקיימה בשנה שלאחריה, וכך כתב לרבי בדו״ח על הנסיעה: ״תמצית מביקורי בבריה״מ ר״ח טבת ח׳ טבת [תשמ״ח]: לעומת ביקוריי הקודמים, מורגש שיפור ממשי ביחס השלטונות הן לגביי והן לגבי הנמצאים שם. יש שהתבטאו שכיוון שאין רגילים למצב החדש, אין מנצלים אותו במלואו – אם כי גם מסופקים עד היכן אפשר למתוח מבלי לקבל תגובה שלילית... נוכחתי לדעת שהיתה תועלת גדולה מהשיעורים שהשמעתי בטלפון במשך השנה...״

הרב קפלן חזר ונסע לברית–המועצות בראש משלחת מעסקני חב״ד בארץ שיצאה לשם בברכת הרבי בתחילת שנת תש״נ, והפעם כאורח רשמי של הממשל הסובייטי. הביקור כלל אפוא גם פגישות עם שר הדתות, סגן שר החוץ ואישים אחרים. על הדו״ח מהביקור ענה הרבי: ״הצלחה רבה ותהא פעולה נמשכת בכל הנ״ל ובהוספה וכו׳. אזכיר עה״צ״.

בא בימים

סקירה זו אין באפשרותה להקיף את כל פועלו של הרב אריה-לייב קפלן ע"ה. לא הזכרנו, לדוגמא, את יבול מאמריו התורניים שהופיעו בבימות תורניות; את התמנותו לתפקיד עורכו של הביטאון "פרדס חב"ד" למחשבת חב"ד או את ספרו "פסקי אדמו"ר הזקן בהלכות איסור והיתר"; ועוד רבים מפעליו.

אכן, "בא בימים" כפירוש החסידות היה הרב קפלן - בא עם ימיו, וימיו מלאי עשייה ומרץ בלתי נדלים, כברכת הרבי לרב קפלן במענה לסיכום פעולותיו שניתן בחודש כסלו תשל"ט: "ויה"ר שכולן תהיינה במרץ וזריזות המתאימים", או כנאמר בסיום מכתב אחר שהרבי כתב לו בכתב-יד קודשו: "בברכה למרץ רב ולזריזות רבה", ואך למותר לומר שהדברים אמנם התגשמו.

בט"ז בחודש אייר תשנ"ח, בנסיעתו למינסק שבמדינת בלארוס (רוסיה הלבנה) כדי לטכס עצה עם רבני ושלוחי חב"ד במקום על המשכה וחיזוקה של פעילות חב"ד במדינה - נגדע באחת מפעל חייו הגדול. איש האשכולות גדול העצה ורב המעש, הגאון החסיד התמים, הרב אריה-לייב קפלן ז"ל, נהרג בתאונת-דרכים קטלנית במרחק כמה עשרות קילומטרים בלבד מהעיירה ליובאוויטש, ערש חסידות חב"ד.

קשה לבטא במילים את התדהמה שאחזה בידידיו, מוקיריו ומעריציו בעולם כולו, ושבעתיים קשה לתאר את היגון שנפל על בני המשפחה כרעם ביום בהיר. אלו וגם אלו התנחמו בהמשך פיתוח מפעל חייו ובהליכה לאורו של הרבי ובדרכיו אשר הורנו כפי שהלך בהן הרב קפלן - בישרות וללא משוא-פנים, ומבלי להחזיק טובה לעצמו, כשליח נאמן.

קרית חב"ד בצפת

ההוראות, הדיווחים ואגרות-הקודש

בית-הכנסת "צמח צדק" בצפת

איזכור ראשון לרעיון הקמת יישוב חב"די בעיה"ק צפת מצוי, כפי שהובא לעיל, במכתבו של הרבי מר"ח כסלו תשכ"ד למר שניאור-זלמן שזר שנבחר באותה עת לנשיא המדינה:

"מובן שבכללות התלהבתי להענין דישוב חב"די בסביבות צפת-מירון, אלא שלע"ע חסרים לי כל פרטים בזה, ובעיקר - בנוגע לסוג האנשים המסוגלים להתיישב שם המתאים לעולי רוסיא . . ותקותי אשר בעתיד הלא רחוק עכ"פ אבוא עוה"פ בכתובים עם כ' בנקודה זו".

ההתעוררות המחודשת בעניין החלה לאחר שהרב אפרים וולף, מנהל אגודת חסידי חב"ד באה"ק, שיגר כהרגלו דו"ח למזכירות הרבי. במכתבו דיווח הרב וולף על שיחת טלפון שהגיעה אליו מעיריית צפת, ובה בקשה לפעול לשיקום בית-הכנסת "צמח צדק" בעיר לאחר שניזוק בסופת שלגים קשה. בין הדברים נאמר לרב וולף כי בהעדר סיוע חב"די, תהרוס העירייה את המבנה הרעוע. הרב וולף העביר אפוא את הדברים למזכירות.

בתשובתו, שנמסרה בטלפון באמצעות המזכיר, הביע הרבי פליאה על עצם העלאת הרעיון להחריב את מבנה בית-הכנסת העתיק.

ואמנם, בית-הכנסת "צמח צדק" בעיר הקודש צפת תופס מקום של כבוד בדברי ימי חסידות חב"ד בארץ הקודש. ההתייחסות הידועה בדברי רבותינו-נשיאינו להקמת בית-הכנסת "צמח צדק" בצפת, מופיעה בעמ' 22 של קונטרס "הצמח צדק ותנועת ההשכלה". להלן ציטוט הדברים: "בשנה ההיא - תר"א - שלח הוד כ"ק אדמו"ר חמישה-עשר אלף רוכ"ס [=רובל-כסף] לאה"ק ת"ו, אשר חלק מהם היה לפרוע את החובות מזמן העבר. כן ייסד אז בית-הכנסת חב"ד בירושלים ת"ו ובצפת".

ברם, להחלטה על הקמת בית-הכנסת קדמה פרשה אישית שהייתה מעורבת בה אחייניתו של הצמח-צדק, מרת בילא, שהגיעה באותה עת עם חמשת ילדיה לצפת.

אחיינית זו הייתה בת אחותו של הצ"צ מרת דבורה, שהייתה אחות רק מצד אביו רבי שלום שכנא ולא מצד אמו דבורה-לאה בת אדמו"ר הזקן, שנפטרה כידוע בצעירותה. לאחר פטירתה השתדך האב ר' שלום שכנא פעם שנייה עם רבקה בת הרה"ק ר' אהרן הגדול מקרלין, ואחיינית זו היתה בתם.

בעלה של אחיינית זו היה ר' ישעיה הלוי הורוויץ, מחסידי הצ"צ ודור שמיני מהשל"ה. בחתונתם אמר הצ"צ מאמר "רני עקרה". לבני הזוג נולדו חמישה בנים שכונו בשם "חמישה חומשי תורה". לאחר פטירת הבעל, נשארה האחיינית עם חמשת היתומים וחזרה לגור תקופה מסוימת בבית דודה הצ"צ. בהמשך לכך שלחה דודה הצ"צ לצפת, וקיבל על עצמו יחד עם רבי אהרן מקרלין ורבי אהרן מטשרנוביל לממן את מחייתם בצפת.

משהגיעה לצפת, נהגו רבה של צפת דאז ר' שמואל העליר ושאר גדולי צפת לבקרה ולשמוע ממנה דברי חכמה ששמעה מדודה הצ"צ. מרת בילא מצדה שמרה על קשר עם דודה, וכששמעה שיש בקהילת צפת מחלוקת בין חסידי חב"ד ובין חסידי פולין בגלל השוני במנהגים, דיווחה על כך לצ"צ, ובתגובה עודד הצ"צ להקים בית-כנסת חב"ד עצמאי בצפת.

בית-הכנסת שהוקם היה בן שתי קומות ששיכנו את בית-הכנסת עצמו ואת עזרת הנשים, וכן מרתף ששיכן בשעתו מקווה. הקמת בית-הכנסת והמקווה ביססה את היישוב החב"די בצפת ונתנה דחיפה משמעותית להתפתחותו.

משנת תרל"ו ואילך עמד בראש עדת חסידי חב"ד בצפת בנה הרביעי של מרת בילא, ר' אשר-יחזקאל (שנשא לאשה את בתו של החסיד רבי ישראל-דוב יפה שנמנה עם חשובי מתיישבי חב"ד בעיר).

בהמשך מילא את מקומו בנו של ר' אשר-יחזקאל הוא הגאון החסיד ר' ישעיה הורוויץ מחבר הספרים "עדן ציון" ו"פרי הארץ", שקיבל את סמיכתו להוראה מהגאון המפורסם הרידב"ז, וזכה שהרידב"ז יכתוב אודותיו בכתב הסמיכה את הדברים הבאים: "...וכבר הוא רב לעדה חב"ד בפה [צפת] עיה"ק תובב"א ושוקד יום ולילה על התורה... כי הרב הזה הוא באמת אין דוגמתו בזמננו בתורה וביראה בכל הגליל".

הרב ישעיה הורוויץ כיהן בתפקידו עד שנאלץ לעזוב את ארץ-הקודש בשנת תרפ"ב, ומאז כיהן בתפקיד ראש הרבנים במערב קנדה.

בשנים הבאות היישוב החב"די בצפת התרוקן מיושבים, אף-כי בכל השנים שעברו עד תחייתה של קהילת חב"ד בצפת בשנת תשל"ג, גרו בה תמיד מספר חסידי חב"ד שדאגו בין-השאר גם להחזקת בית-הכנסת וגם לתחזוקתו.

חסידי חב"ד האחרונים שחיו בעיר עד תחיית הקהילה היו הרב שמואל וקסלר והרב אליעזר שטיימץ. זה האחרון זכה למופת מהרבי בעניין הקשור בבתו, והדבר הביא אותו להחלטה לדאוג לבית-כנסת חב"ד באופן מיוחד.

בשנת תש"ל פקד את צפת שלג כבד וגג בית-הכנסת קרס והתמוטט. נראה שהמפולת השפיעה על ראש-העיר דאז, שמיהר, כאמור, לשלוח בקשה לאגודת חסידי חב"ד באה"ק לשקם את בית-הכנסת החרב. עבודה זו נעשתה בסופו של דבר על-ידי שלוחו של הרבי לצפת, הרב אריה ליב קפלן, והדברים מתוארים להלן בהרחבה.

בעמודים הבאים מופיעים חילופי המכתבים בין מזכירות הרבי ובין אגודת חסידי חב"ד ומנהלה הרב אפרים וולף, החל משנת תש"ל, אודות ההוראות והפעילות לשיקום בית-הכנסת.

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. א' מנ"א תש"ל

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מעירית צפת טלפנו אלינו ושאלו בקשר לבית הכנסת חב"ד ששם, שזה מט ליפול ושואלים אם מעוניינים אנו בשיקום ביהכ"נ יחד אתם, ובמדה ולא אזי הם נאלצים להרוס את המבנה. ביקשנו שיכתבו לנו מכתב מפורט והערכת תקציב וכו'.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ב' מנ"א תש"ל

לכבוד ידידנו הרה"ח עוסק בצ"צ באמונה

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום ורב ברכה!

אנו שולחים מברק מעירית צפת שקבלנו היום. הפרטים בקשר לזה כתבנו אתמול לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

בכבוד רב ובידידות

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ח' מנ"א תש"ל

לכבוד ידידנו הרה"ח עוסק בצ"צ באמונה

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום ורב ברכה!

בהמשך לשיחה הטלפונית מאתמול:

מסרתם כי קיבלתם 2 מכתבים, בקשר לביהכ"נ חב"ד בצפת (רע"ז שי' סלונים דיבר שם כמה פעמים בקשר לזה) ופלא הקס"ד לבטל ביכ"נ זה ובפרט שזה ע"י האר"י ז"ל, ואיך הקס"ד לבטל זה.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י' מנ"א תש"ל

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בקשר לבית הכנסת חב"ד בצפת, מר שיינברגר בא בדברים עם עיריית צפת בקשר לענין זה. כמו"כ שוחחנו אנו עם מר י. ח. ברקוביץ סגן ראש העיר של צפת, ולפי הדברים מתברר, כי הם טוענים שהמבנה רעוע ביותר ואין לו תקנה אלא הריסה, משום שאף אחד אינו יודע סוג היסודות

וחוזקם, וכן הגג הוא מעץ שנרקב לגמרי ואין יודעים אם יש אפשרות להעמיד גג בטון שיוכל להחזיק את הקירות, וכן הקירות הם סדוקים.

ע"כ הערכתם היא שבאם יחליטו לשפץ את המבנה בגג עץ חדש וחיזוק הקירות, יעלה הדבר כ- 20 אלף ל"י ולמעלה מזה, וגם בזה אין בטוחים אם יחזיק מעמד. והם מוסיפים שאילו היו האבנים יפות וטובות אזי כדאי אולי לנסות לשפץ, אולם גם האבנים אינם כראוי ורקובים וכו' אזי הגיעו למסקנה שאין תקנה אלא להרוס את המבנה, כי עתה זה מהווה סכנה.

לדבריהם רצו כבר בימים אלו להרוס את המבנה, לבקשתינו ישתדלו להמתין עוד כמה ימים, ומבקשים שבמדה ונקבל החלטה בזה נבוא עם החלטתינו והתחייבויותנו או לשיפוץ או לבנות מחדש (שלהערכתם יעלה 100,000 ל"י) והם מצדם אינם מוכנים לתת שום תקציב לזה, ושבכוחותינו אנו נמצא התקציב הדרוש לעשות בזה כהחלטתינו, ובמדה ולא, אזי יהרסו את המבנה.

בעיתון מעריב פורסם היום רשימה בקשר לביהכ"נ שם, ואנו שלחנו זאת אקספרס.

נבוא בדברים עם הרע"ז שי' סלונים ונברר אצלו מה עשה בזמנו בקשר לביהכ"נ זה.

המצב העכשוי שם הוא, שאין מתפללים בביהכ"נ מחמת מצב המבנה, ואלו מהמתפללים שנשארו עדיין עברו להתפלל בבית כנסת אחר במקום.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ד מנ"א תש"ל

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בקשר לביהכ"נ בצפת, ר"ז וילמובסקי יוזם אסיפה במשרדנו ביום ה' ולדבר מעניין זה. הרע"ז סלונים מוסר כי פעולותיו בעניין ביהכ"נ היה רק שבמשך שנים רבות היה שולח תקציב חודשי מטעם כולל חב"ד להחזקת ביהכ"נ, אולם בקשר להריסה ובניה וכו' אין לו קשר.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט"ו מנ"א תש"ל

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בקשר לביהכ"נ בצפת, הרע"ז סלונים קבע פגישה עם מר ברקוביץ מעירית צפת בקשר לביהכ"נ שם. מסרנו לו על תוכן השיחה הטלפונית מאתמול, ואנו מקווים שישמע מהם הצעותיהם בקשר לביה"כ. יחד עם זה אנו חושבים לפנות במכתב למהנדס העיר צפת ולבקשו הערכה ותכניות לתיקון ביהכ"נ, ואח"כ לדבר עם משרד השיכון שישתדלו אצל עירית צפת שישקמו על חשבונם.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט"ו מנ"א תש"ל

לכבוד ידידנו הרה"ח עוסק בצ"צ באמונה

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום ורב ברכה!

בהמשך לשיחה הטלפונית מאתמול:

בקשר לביהכ"נ בצפת מסרתם כי זה עניין של שווי היסטורי וכדאי יותר לחדשו, ויתכן שבתכנית העיריה להשקיע כסף ולהרסו בגלל שווי הקרקע (אנו הבנו לפי זה כי יש לנו להשתדל לחדש ולשקם את ביהכ"נ).

בכבוד רב ובידידות

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט"ז מנ"א תש"ל

כ"ק אדמו"ר שליט"א

כתבנו מכתב למהנדס העיר בצפת, ואנו מבקשים שיעריך כמה תעלה הוצאות תיקון ביהכ"נ, ולאחר קבלת תשובתו ישוחח ר"ש מיידנצ'יק עם מר נצר ו/או משרד השיכון בכדי שילחצו על עירית צפת שיתקנו את ביהכ"נ.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ז מנ"א תש"ל

לכבוד ידידנו הרה"ח עוסק בצ"צ באמונה

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום ורב ברכה!

בהמשך לשיחה הטלפונית מאתמול:

במדה ואפשר להשתדל שביום ו' יבקרו בצפת מנין אנ"ש על ציון אחי כ"ק אד"ש (אנו מקווים שענין זה יסודר).

בכבוד רב ובידידות

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ח מנ"א תש"ל

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מחר אי"ה נוסעים למעלה ממנין מאנ"ש לצפת לבית העלמין. ייצאו מנחלת הר חב"ד ומכפר חב"ד לפנות בוקר, וכנראה יתפללו שחרית בביהכ"נ חב"ד בצפת, שם יתדברו גם עם מהנדס העיר – באם יהי' – בקשר לביהכ"נ, והרע"ז שי' סלונים נוסע לפגישה ביום א' עם מר ברקוביץ.
אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"א מנ"א תש"ל
כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ו' עש"ק עקב נסעו אברכים מנחלת הר חב"ד ומכפר חב"ד לצפת. השתתפו בנסיעה, ר"א זלצמן, ר"ז וילמובסקי, ר"ש חפר, רש"ב קסלמן, ר"א פרידמן, ר"י בלוי, ר"נ וולף, רש"ב וולף, רא"א הבר, ר"ב ברנשטיין, ר"י סופר, ר"ז פוזנר. הגיעו לצפת והתפללו תפלת שחרית בביהכ"נ האריז"ל, ואח"כ ירדו לבית העלמין ונאמרו פרקי תהלים לג, סט, ואותיות השמות ישראל ארי' ליב, לוי יצחק, וכמה קטעים מלקוטי לוי יצחק וקדיש. צולמו כמה תמונות, אח"כ התוועדו במסעדה בצפת.

בהזדמנות נסיעה זו ביקרו בביהכ"נ חב"ד ומצאו כי פועל מפרק את בית הכנסת, הגג כבר פורק והוחל בפירוק הקירות. ר"י בלוי ביקר בעירית צפת ושוחח עם הממונה על הביצוע וביקשו להפסיק את הפירוק, זה הסביר לו כי אפילו אם מחליטים לתקן הרי גם יש צורך בפירוק הגג וכמה שורות מהקירות, וסיפר כי הכינו תכניות מפורטות לתיקון ביהכ"נ, וזאת במדה אם תהי' התחייבות מחב"ד על מימון התיקון, ובמדה ומתחייבים בזה הרי מיד מפסיק את הפירוק ומתחיל בתיקון ביהכ"נ.

ביקשוהו להמתין כמה ימים עד לקבלת החלטה בענין זה, ואמר כי יש צורך לדבר עם ראש העיר מר מיבר שיורה להפסיק את הפירוק. ר"י בלוי שוחח עם ראש העיר וזה אמר לו כי מסכים בהחלט שיתקנו אולם העיריה אין לה כסף, ובכלל אומר כי בית הכנסת זה אין לו שום ערך הסטורי היות והוא יליד צפת וזוכר כי במקום בית הכנסת היו גרים משפחה, וכאשר הגיע מר וקסלר הזקן לצפת עשה ממקום זה בית הכנסת. לדבריו הי' זה בערך בשנת תרצ"ו, ולדבריו יכולים לברר זאת אצל זקני צפת.

שוחחנו עם הרע"ז סלונים, והוא אמר כי שהה בצפת בילדותו כמה שנים וזה הי' בערך בשנות תרס"ה וזוכר כי התפלל בביהכ"נ חב"ד, ולדבריו אין ראש העיר מדייק בדבריו. גם ר"ט בלוי (שהוא חוקר תולדות חב"ד באה"ק) אומר כי לפי הפרסומים והדברים שליקט הי' ביהכ"נ חב"ד בצפת מזמן אדמו"ר הצ"צ, והזקנים שאתם דיבר בקשר לזה התייחסו לבית כנסת זה כביהכ"נ חב"ד, ולא הוזכר שהי' ביהכ"נ במקום אחר בצפת.

בכל אופן, היום יבקר בצפת רע"ז סלונים יחד עם ר"ט בלוי, ויבררו שוב ענין זה אצל זקני צפת, ובמדת האפשר גם בספרי האחוזה, וישוחחו עם ראש העיר ועם עוזריו.

לבקשתינו, שוחח ר' חיים אהרן דוברוסקין עם ר' ישעי' הורביץ (המתגורר בחיפה ומילידי צפת) וזה סיפר לו כי בית כנסת זה הוא עתיק, ושמע כי אדמו"ר הצ"צ שלח 100 קערבלאך לבניית בית כנסת חב"ד זה.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"א מנ"א תש"ל
לכבוד ידידנו הרה"ח עוסק בצ"צ באמונה
הרב ח.מ.א. שי' חדקוב
שלום ורב ברכה!
בהמשך לטלפון מיום ה' בערב:
ע"ד צפת, ביהכ"נ הנו אתר היסטורי מאנומענט, ויש לדאוג לזה, וכן לדאוג שהממשלה לא תיקח את האתר לידיה.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ב מנ"א תש"ל
כ"ק אדמו"ר שליט"א
אתמול ביקרו בצפת רע"ז שי' סלונים ור"ט בלוי בקשר לביהכ"נ שבצפת, ור"ט בלוי מוסר הדו"ח כדלהלן:

הם נפגשו עם מר ברקוביץ והוא אומר כי כל מתפללי ביהכ"נ היו אנשי גח"ל. ונראה מדבריו שאינו שש לעזור בתיקון הענינים, אם כי שהצהיר כי הי' אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א ועזר ויעזור לעניני חב"ד וכו', ובזמנו הוא רצה לעזור אולם גח"ל לא הסכימה לזה (ראש העיר הוא מטעם גח"ל), וסיפר כי בזמנו הקציב משרד השיכון 150,000 ל"י לשיקום העיר העתיקה ומתוך זה סכום של 15,000 ל"י לחב"ד, וזה לא הספיק כלל היום, וחושב שאי אפשר לחדש ביהכ"נ אלא לבנותו מחדש.

אח"כ שוחח עם מהנדס העיר וסיפר כי ההריסה נמשכת, כי אפי' אם רוצים לתקן יש צורך להרוס עד שתרד הסכנה, ולפי הפירוט ההנדסי גם צריכים להרוס, וסיפר גם כנ"ל שלפני כמה שנים אישרו סכום לתיקון ביהכ"נ, אולם לא לקחו את הכסף ולכן לא תיקנו כלום (על שולחנו של ראש העיר הי' מונח מכתב ממר תירוש ממשרד השיכון בנידון ביהכ"נ חב"ד הדורש מדוע לא מתקנים לפי התקציב שאושר).

אח"כ שוחחו עם ראש העיר מר מייבר. בתחילה חזר שוב על דעתו שאין בזה כל ערך היסטורי, אולם רע"ז סלונים הכחישו, וסיפר לו כי נפגש היום עם ר' זונדל רוט יהודי ישיש שהוא חותנו

של ראש העיר וזה הכירו וזוכרו עוד מלפני כשישים שנה ויותר, והוא גם סיפר לו כי ביכ"נ זה הי' ביכ"נ חב"ד עוד לפני שהוא נולד וזה ברור כי זה ערך הסטורי.

לסיכום אמר להם ראש העיר כי מוכן להקציב – 20,000 ל"י לתיקון אם כי שחושב שזה לא יספיק, ובודאי שזה לא יספיק במדה ויחליטו לבנותו מחדש, אולם הבעיה העיקרית היא למלאות ביהכ"נ בתוכן, דהיינו שאין מספר של מתפללים.

רע"ז סלונים אמר לו כי הוא ישתדל ליישב יהודים בצפת ויהי' הכל בסדר. ראש העיר אמר לו כי מוכן לעזור בהתיישבות בצפת, ומוכן לתת מקום חשוב בעיר העתיקה לשקמה וכו'.

גם ר' ישעי' הורביץ חתם על מכתב שלדבריו נבנה בית הכנסת בערך בשנת תר"ה.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ה אייר תשל"ב

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר' זושא וילמובסקי נפגש עם מר ברקוביץ מ"מ ראש עירית צפת, לשיחה ע"ד בית–הכנסת חב"ד שם. בית–הכנסת נחרב לגמרי, והנ"ל אמר שאם חב"ד יתנו $5000 יוכל לעשות עבור הבני' (שמחירה הוא כ– 100,000 ל"י).

תתעורר בודאי גם שאלת הבעלות, מאחר והעירייה תעסוק בבני' ובלקיחת ההלוואות וכו'. לדבריו יש גם לדבר עם מר אבני ממשרד השיכון וכן מר תירוש מאותו משרד, מר פוטיק מעמידר, וכן עם משרד הפנים שכל גורמים אלו בידם לעזור.

[אפרים וולף]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ו אייר תשל"ב

ידידנו הנעלה עוסק בצ"צ רב פעלים

הרה"ח וכו' רחמ"א שי' חדקוב

שלום וברכה!

ע"ד בית–הכנסת בצפת, אין להעלות מצדנו סברות של בעלות העיריה במשך הזמן, אלא שישאר רשום ע"ש חב"ד. וכן להכניס הגבאים משלנו, וללא בליטות. באם הבניה תגמר עד י"א ניסן יוכל זה להיות מכלל הע"א מוסדות. בתוך בית–הכנסת אפשר לפתוח עבור אנשים המבוגרים יותר. עניין הבעלות יש להבטיח ע"י עו"ד.

[אפרים וולף]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ' סיון תשל"ב

ידידנו הנכבד והנעלה עוסק בצ"צ רב פעלים

הרה"ח וכו' רחמ"א שי' חדקוב

שלום וברכה!

בשיחת הטלפון דאמש . . ע"ד בית-הכנסת בצפת, שלכאורה המכתב שנתקבל אצלנו הוא בסתירה להבטחות שניתנו בע"פ (הסברנו שאין העיריה יכולה לתת הכסף, אך אם תהיינה הלוואות שאגודת חב"ד תשיג, הרי הם ישלמו ההלוואות).

בכבוד ובברכת כט"ס

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. אדר"ח אלול תשל"ב

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...לדברי ר' זושא וילמובסקי הרי למרות שמר ברקוביץ הבטיח שהם יכינו תכנית וכד', הרי מהנדס העיר צפת אומר שאין הוא מכין (הנ"ל משער שהמהנדס וראש העיר אינם ביחסים טובים). ע"כ נראה שאנו נכין בעצמנו התכנית ע"י שנדבר עם המהנדס הנ"ל ונשלם לו עבור זה, ואח"כ נמשיך בהליכים.

[אפרים וולף]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ח מרחשון תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביקשנו מהאדריכל שלנו מר אדם איל שיסע לצפת ע"מ לעשות סקיצה מביכ"נ חב"ד בכדי שנוכל להגיש לראש העיר ולטפל בשיקום.

[אפרים וולף]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ד כסלו תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום א' נסע הר"ז וילמובסקי יחד עם האדריכל שלנו לצפת בקשר לשיקום בית-הכנסת שבצפת. לדברי האדריכל, מעריך שהשיקום יעלה לא פחות מאשר 150 אלף ל"י ואולי עוד יותר, וכן מוסר כי סגן ראש העיר אמר לר"ז וילמובסקי כי לעירייה אין תקציב עבור השיקום, ומה שהי' להם כבר אזל עבור בתי כנסת אחרים.

אפרים וולף

• • •

שיכון חב"די בצפת

בעקבות המגעים לשיקום בית-הכנסת "צמח צדק", דיווח הרב אפרים וולף לרבי על הצעה שהופנתה לאגודת חסידי חב"ד מיהודי בשם ברבש, לרכוש ממנו מגרשים לבנייה בעיר העתיקה בצפת. מאחר שעד אותם ימים לא עמדו על הפרק תכניות אחרות מעבר לשיקום בית-הכנסת עצמו, הגיב הרב וולף להצעה במידה של הסתייגות, אך דיווח עליה לרבי כמתבקש.

בתשובתו המפתיעה של הרבי, שהתקבלה באמצעות המזכיר ימים ספורים לאחר מכן, נאמר: "מדוע לעזוב המגרש? . . צריכים לעשות מרכז חב"ד עם פארנעם גדול"!

זו היתה הפעם הראשונה בה גילה הרבי את דעתו על רצונו להקים שיכון חב"די בעיר צפת.

הרב וולף החל לעסוק בעניין במרץ, והרעיון החל לקרום עור וגידים מספר חדשים לאחר מכן, עם בואו של הרב קפלן לעיר בשליחות הרבי. במגרש עצמו הוקם, בסופו של דבר, בית חב"ד המרכזי בעיר.

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ח אדר א' תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר' שנ"ז שי' ברבש בא בהצעה שכיון שיש לו בצפת שני מגרשים בגודל חצי דונם כ"א והוא רוצה למכרם, וחסידי ברסלב פנו אליו שימכור להם את השטחים שם, אבל הוא מעדיף למכור אותם לנו ושאל אם אנו מעוניינים לקנות את זה. אמרתי לו שאני לא יודע אם כדאי לנו לקנות, כיון שיצטרכו לעשות משהו עם המגרשים האלו ואני לא יודע אם יהי' לנו במה להשתמש בהם.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ה אדר א' תשל"ג

לכבוד הרה"ח אי"א נו"נ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר את קבלת הטלפון דאמש כדלהלן:

ע"ד המגרש בצפת – מדוע לעזוב המגרש, אין כרגע כלום לחב"ד בצפת, ומחפשים ע"ד ביהכנ"ס. צריכים לעשות מרכז חב"ד עם פארנעם גדול ביחד עם ביהכנ"ס, לחדש ביהכנ"ס, להכניס שם אברכים, לעולים אין שם מקום לדירות, ואולי יהי' מקום לתיירים, ויתכן גם השפעה על צפת עי"ז (דברתי עד"ז עם רשנ"ז ברבש, והוא ישלח בימים הקרובים את החוזה ונראה במה המדובר בדיוק).

אבל רק בתנאי חזק מאד, כל אלו המשתדלים ממילא דווקא מתחילים שאין להם טרדות, והם יגדלו דור של עסקנים – תנועה של ע"א מוסדות ששם משהו חדש, ורוצים לעשות שם משהו לנצל ההשגח"פ, [?] שעוסקים בע"א שאין להם טרדות אחרות, כמו שהראו במקומות אחרים שיש להם מרץ.

לעשות אסיפה של הצעירים ולראות מה דעתם ולהודיע להם שיהי' ברצון והם יתעסקו בצפת, הן בביהכנ"ס והן בהמגרש. שלא יכנסו במחלוקת שבין שני הרבנים שם, שלא יכנסו לאף אחד מהצדדים אלא לעמוד בחוץ.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. א' אייר תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...ע"ד המגרש בצפת, סיכמתי עם רשנ"ז שי' ברבש שכיון שביום ו' הבא יחול היארצ"ט של ר' פנחס אלטהויז ז"ל נסע אז ביחד לצפת ונבדוק מקרוב את כל העניינים שם.

אפרים וולף

• • •

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ג' אייר, ה'תשל"ג
ברוקלין, נ.י.
הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור
מר דב שי' אטינגר
שלום וברכה!

זה עתה קבלתי מכתבו ממוצש"ק מברכים אייר עם המצורף אליו, ות"ח על טרחתו לשלוח לי צילומים מהמכתבים מצפת שעד עתה לא נתקבלו במקורם. ובכל אופן במשך הימים הקרובים מסתם אמצא פנאי לעיין בתוכן מכתבים הנ"ל בשימת לב הדרושה, ובל"נ אודיע גם למר ההמשך בדבר.

...בודאי אם תהיינה ידיעות נוספות בהמשך למה שכותב אודות פגישתו עם באי כוח משרד השיכון, יודיעני מבלי לחכות למכתבים מכאן, ות"ח מראש.

בכבוד ובברכה
[חי"ק]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"א אייר תשל"ג
כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ו' הייתי יחד עם ר"ש שי' חפר ור"מ שי' סלונים בצפת, נפגשנו שם עם מר ברקוביץ ועם ראש העיר. כפי הנראה יש לברקוביץ דעה גדולה בעירי' וגם ראש העיר מתייעץ עמו וכו'. הוא סיפר לנו שביום ה' בקרו השלוחים לאוסטרליא בצפת וגם ר"א שי' אייזנבך הי' שם וסיפר שפתחו במקום ספרי'.

ביקרנו בביהכנ"ס חב"ד, הקיר המערבי והצפוני עומד, אבל אם רוצים לבנות הביהכנ"ס צריכים להרוס את הקיים ולבנות מחדש. ע"ד השתתפותם בהוצאות הבני' לא דברנו. מר ברקוביץ הציע שאם נבנה את ביהכנ"ס כדאי לעשות במקום גם בית חב"ד, כי המקום מאד קרוב למרכז העיר ושלושה חדשים בשנה נמצאים שם אלפי יהודים חרדים והמקום יוכל להיות מאד שימושי.

דברנו אתו ע"ד המגרש של ברבש שרוצה לתת אותו עבור מושב זקנים, המגרש עולה הרבה כסף. בקרנו במקום ושם עומד בנין ישן שצריכים להרוס אותו, המגרש הוא כ–500 מטר. במגרש

ב"ה, ג' אייר, ה'תשל"ג: אגרת י'תשסו.

השני גרים דיירים שעדיין לא חושבים לעזוב את הדירות. הוא מציע לבנות במגרש בנין מגורים כי בשביל מוסד זה מקום מדי קטן.

לשיכונים עבורנו יש שני מקומות, א. ע"י הישיבה של קפלן שמטרסדורף כבר מדברים זמן רב ע"ד שכירת מקום זה, ואם אנחנו נרצה לקבל את המקום נצטרך לקבל מהם וויתור. ב. ע"י התחנה המרכזית שם בונה משרד השיכון כ-1000 יחי"ד, והוא יכול לפעול אצלם שיתנו לנו חלק מהמקום, ואו שהם יבנו עבורנו או שנוכל בעצמנו לבנות. השיכונים שע"י התחנה המרכזית נמצאים בשלב בני' מוקדם יותר מאשר של מטרסדורף כי שם כבר יש תכניות מוכנות לבני', וגם המקום נמצא במקום טוב מיד בכניסה לצפת מכיוון חיפה.

בנוגע לתעסוקה הוא חושב שלא יהיו בעיות, עכשיו בנו שם בית חולים והם צריכים רופאים וחשמלאים עד העובדים הפשוטים ביותר. וגם אם א' ירצה לבנות בית חרושת הם יכולים להקציב שטח. ובשביל להקים ישיבה הוא מציע שאפשר לקנות בית מלון מאנשים שמעוניינים למכור את בית המלון שלהם וכדו'. הוא הראה לנו בית מלון של 30 חדרים והמקום מאד מרווח. כמו"כ אפשר להקים במקום בית מלון או מושב זקנים ואפשר להרוויח מזה הרבה.

הוא מוכן להשתתף בפעולות אם יצטרכו אותו.

המגרש של ברבש נמצא בריחוק של כ-20-30 מטר מביהכנ"ס חב"ד באותה סמטא.

רצו"ב מפה של צפת שעלי' מצוינים המקומות הנ"ל.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ב אייר תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...בביקורנו בצפת דברנו גם ע"ד העסקת מורים ופתיחת בי"ס, וברקוביץ אמר שלדעתו אין מקום לפתיחת בי"ס חב"ד כי בכל חלקי העיר יש בתי ספר של חינוך עצמאי, וגם כיון שהיחסים שלנו עם חינוך עצמאי לא כ"כ תקינים אינו יודע אם הנשים שלנו יוכלו למצוא אצלם עבודה ואולי בבתי"ס של ממ"ד.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ו אייר תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

רשנ"ז שי' ברבש הי' אצלנו היום ע"ד המגרש בצפת. הסברתי לו את המצב אצלנו ומצדו לא אכפת לו שעל המגרש יבנו שיכונים לאברכים והעיקר שלא יהי' בזה צד מסחרי וכו' ושהבעל הבית על המגרש יהי' ההקדש. מתי שיתבצע הדבר למעשה תלוי לפי התקדמות העניינים.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ז סיון תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...רשנ"ז שי' ברבש טלפן אלי ואמר שרוצה תשובה סופית בעניין המגרש בצפת, כי חסידי ברסלב גם התקשרו אליו בענין זה, ולפני שאנחנו נגשים לסכם אתו, ברצוננו לשאול שוב את חוו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א באם לקבל ההחלטה.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ב תמוז תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

רשנ"ז שי' ברבש מבקש שניתן לו תשובה סופית בעניין המגרש בצפת אם אנו מוכנים לרכוש אותו. והננו לשאול חוו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א האם לענות לו תשובה חיובית ע"כ.

אפרים וולף

שלוחו המיוחד של הרבי מגיע לצפת

בעקבות הדיבורים אודות שיפוץ בית-הכנסת "צמח צדק" ודברי הרבי על רצונו להרחיב את הפעילות וההתיישבות החב"דית בצפת, חיפשו בקדחנות שליח מתאים שייקח על עצמו את המשימה הגדולה של עמידה בראש ענייני חב"ד בצפת.

לאחר חדשים של חילופי מכתבים בין מזכירות הרבי ובין משרד הישיבה בלוד, כאשר מועמדים שונים עלו וירדו, בחר הרבי את שלוחו האישי לצפת, הרב אריה לייב קפלן ע"ה.

לפנינו חילופי המכתבים בנושא זה, עד להודעה הטלפונית שקיבל הרב אפרים וולף מהרב חדקוב, בב' מנחם אב תשל"ג, על שליחו המיוחד של הרבי שמגיע לצפת.

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ל' אדר א' תשל"ג

לכבוד הרה"ח אי"א נו"נ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר את קבלת הטלפון מיום כ"ח אד"ר כדלהלן:

...ע"ד צפת, לבחור מי שהוא ראוי לזה, ע"ד ענין ישן שיש שם – ביהכנ"ס, ג"כ נקודה שצריכים לחשוב.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ב' דר"ח אדר ב' תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...שמונה אברכים מהכולל בכפר חב"ד ובנחלת הר חב"ד היו אצלי ומסרתי להם ע"ד ההוראות בענין צפת, והם ישקלו את הענין וימסרו תשובה בעוד מספר ימים. ר' זושא שי' פוזנער גם הביע רצונו לנסוע לצפת.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ד' אדר ב' תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...אתמול נכנסנו גם ל . . אל הר' . . והצענו לו שיעבור לצפת ושהוא יפעל שם ע"ד בית הכנסת, כי את עבודתו ב . . לא משנה אם יעבוד ב . . או בצפת, והדבר היחיד שיכול לעכב שהיא מורה בבית הספר ב . . ודבר זה תוכל לעשות גם בצפת ותוכל לפעול שם גם בין דוברי האנגלית הנמצאים בצפת.

הם ישקלו בדבר, ובאם יחליטו לחיוב ישאלו את דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א. מהאברכים לבד לא נראה עדיין תזוזה מעשית לזה.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י' אדר ב' תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת הטלפון מאמש כדלקמן:

...ע"ד צפת, . . אינו מתאים, צריכים לקחת צעירים כמו בקיבוצים. ומדוע שלא ימצאו כאן משלנו באופן של שליחות, והאם אי אפשר למצוא כאלו כמו מתנחלי חברון או בתנועה קיבוצית.

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ג' ניסן תשל"ג
כבוד הוו"ח אי"א נו"נ וכו'
הרב ח.מ.א. שי' חדקוב
שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת הטלפון מאתמול כדלהלן:

...לשלוח עוה"פ העתק החוזה ע"ד צפת, והאם יש שם יהודי שמעוניין לבנות ביהכנ"ס. מה נעשה עד עכשיו בענין צפת, צריך שתהי' שאיפה שיהי' ישוב חב"ד בצפת.

...עטינגער סיפר ע"ד קרית חב"ד, שכ"ק אדמו"ר שליט"א יותר מעוניין בעיר העתיקה בירושלים ובצפת – וזה נכון.

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ד ניסן תשל"ג
כ"ק אדמו"ר שליט"א

הר' סירוטה שי' הי' כאן ומסר את המשקה שכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן עבור ועד הע"א מוסדות ועבור צפת במיוחד.

ר' זלמן שי' סטמבלר מסר לנו שהוא מוכן לעבור לצפת ואמר שכבר שאל את חוו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ' ניסן ה' דחוה"מ פסח תשל"ג
כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ה' ב' דחוה"מ התקיים כנס אנ"ש בישיבה בכפר חב"ד, מהכנס יצאה התעוררות לענייני שליחות והפצת המעיינות. רש"ב קסלמן דיבר על מכתבי כ"ק אד"ש, רי"מ ליס מסר מהשיחות בחודש אדר, פרופ' בראנאווער דיבר בענין פעילות בין עולי רוסיה, ר"מ פוטרפס דיבר בענין

שליחות ודיבר בענין צפת, ר"י גנזבורג קרא לצאת לפעילות ומסר בענין נצרת, ר"ז וילמובסקי מסר בעניין מטה הארצי להקמת ע"א מוסדות, ר"מ פרידמן מסר בענין המצות והלירה שמקבל כל פעיל מכ"ק אד"ש.

מאז הכנס חלה קצת התעוררות בענין צפת, ויש כמה וכמה מועמדים מי רציניים יותר ומי פחות, מי בהחלטיות ומי שעדיין לא החליט סופית. אנו מקוים בע"ה בימים הקרובים לגבש את כל העניינים שמסביב לזה ואזי לבוא בדברים עם המועמדים השונים.

כפי שזה נראה לנו, הכוונה בזה שימצאו קבוצה של אברכים שיעברו לצפת ויסתדרו בעבודות רגילות ושונות המוצעות להם שם, אחד או שניים שיקבלו משכורתם מהמוסדות חב"ד ויתעסקו בארגון הפעילות, הן בעניני ערבי חב"ד ותיירים וכו' והן בענייני בניה ושיקום.

לפי זה, ביום ד' יבורר לנו בענין הדיור בצפת (ממשרד הקליטה הבטיחו מענה עד יום ד' אם יש להם דירות לעולים, וביום ד' יש פגישה במרכז הכוונה לערי פתוח לברר בענייני הדיור והעבודה). לאחר שנרכז את הפרטים בענייני דיור ובענייני תעסוקה איזה תעסוקה יש, אזי נעבור על המועמדים ולברר עם המועמדים מה שיש להציע ולמה הם מסכימים.

היתה הצעה שיתנו משכורת של 1500–2000 ל"י לאברכים המעוניינים לנסוע, אולם לעני"ד לא נראה ששיטה זו תצלח...

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ב ניסן תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בכנס אנ"ש שהתקיים ביום ה' ב' דחוהמ"פ באולם הישיבה בכפר חב"ד השתתפו כמה מאות איש מאנ"ש. ר' צבי שי' גרינוולד הנחה את הכנס. ר' שד"ב שי' קסלמן חזר שיחות מענינא דיומא, רי"מ שי' ליס חזר שיחות מההתוועדויות האחרונות, ר"ז שי' וילמובסקי דיבר בשם ועד הע"א מוסדות, ר"מ שי' פוטערפאס דיבר בקצרה ע"ד תביעת כ"ק אדמו"ר שליט"א לעסקנים חדשים, ר' ירמיהו שי' בראנאווער סיפר קצת בהתפעלות רבה מביקורו אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א וסיפר קצת מהיחידות שלו שכ"ק אד"ש הטיל עליו לנהל את איגוד האקדמאים וכו', ואמר שמתפלא ביותר שכשחזר לאה"ק לא ראה תזוזה ניכרת אצל אנ"ש לפעילות לאחר כל התביעות מכ"ק אד"ש.

ר' יצחק שי' גנזבורג סיפר מהפעולות בנצרת ותבע שאלו שעדיין לא יצאו לשליחות שיצאו מיד, לאחר שרואים שבאים עולים חדשים וכו' שלא יודעים מימינם לשמאלם בענייני יהדות ושרואים שקומץ אנשים שיוצאים לשליחות יכולים לעשות גדולות ונצורות.

כמו"כ עוררו בכנס ע"ד תביעת כ"ק אד"ש שאברכים יצאו לשליחות בצפת.

כתוצאה מהכנס התעוררו כמה מאנ"ש לצאת לשליחות בצפת, ואלו שמותם: ר' סעדי' שי' דהן, ר' יעקב שי' פינטו, ר' ישבעם שי' סגל, ר' חיים שי' יהודא, ר' זלמן שי' סטמבלר, ר' אליהו

שי' קוק, ר' מרדכי שי' גרליק, הת' י.י. שי' ליפסקר, ר' חיים שלום שי' סגל, ר' יחזקאל שי' סופר, הת' חיים שי' בליניצקי, ר' אברהם שי' סלומון.

מהנ"ל ישנם שהודיעו במפורש שבדעתם לצאת לצפת וישנם שרק מפי השמועה שמענו שחושבים ע"כ. מצדנו אנו מעדיפים שיעברו לצפת אלו שיוכלו להסתדר שם בפרנסה.

מכיוון שהוחלט שלא לקבל יותר אברכים בשלב זה בכולל בכפר חב"ד, בדעתנו לשלם לאלו שבמקום להיכנס לכולל יעברו לצפת לתת להם שם את המשכורות שהיו מקבלים אילו היו נמצאים בכולל.

מבין כל אלו שבדעתם לעבור לצפת חושב ע"כ ביותר ר' זלמן שי' סטמבלר, בדעתו לפתוח שם ישיבה לבוכרים ואשתו תפתח שם גן, ובאם יצליח בזה תוך ג' חודשים יישאר שם ומקווה שיוכל גם בעצמו להשיג תקציבים לכל הפעולות.

כשיהיו לנו יותר פרטים בעניין הדירות והסתדרות בפרנסה שם, נודיע לכל אלו שבדעתם לעבור שיבקשו את ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לזה.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ד ניסן תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...אתמול היינו אצל מר אברהם שטארק המנהל הכוונת עולים בענין צפת, ולפי דבריו הם מעוניינים לעזור בכל עיירות פיתוח שנהי' מוכנים ללכת לשם ולאו דווקא בצפת, והם מעוניינים יותר באנשים שנדרשים להם במקומות אלו כמורים מהנדסים וכו' ולאנשים כאלה יכול להיות שם הטבות מסוימות כחסכון של 2000 ל"י בכל שנה וכדו'. הוא גם מוכן לעזור לאנשים שימצאו תעסוקה לפרנסה. יש להם 30 דירות שצריכים להיגמר בתחילת שנת 1974, ובאם יהיו אנשים מתאימים שירצו לעבור לשם עכשיו הוא מוכן לעזור להם לשכור דירות בינתיים.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ח ניסן תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...מנהל בנק בריטניה מתעניין בפרויקט שלנו בצפת.

ר' יצחק דוד שי' גרוסמן אמר לי שהי' בצפת עם ממונה מחוז הצפון מר קיניג, הוא בן אדם דתי ולפי דברי ריד"ג לא אוהב את מזרחי, הוא הי' אתו במועצה ואמר להם שכשחב"ד יבואו לצפת יחיו את העיר.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"א אייר תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...ר"מ שי' סלונים ור"י מינסקי אמרו לי שאינם מסכימים שר"י שי' גנזבורג יעבור לצפת כי עדיין יש עוד מספיק מה לארגן בנצרת.

ר"ש שי' חפר הציע בזמנו לשלוח לצפת את ר' מנחם שי' לרר לארגן ע"ד השיכונים ובית הכנסת וכו'.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ב' מנ"א תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ רב הפעלים וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת הטלפון מאתמול כדלקמן:

...הערב מגיע לארה"ק שליחו של כ"ק אדמו"ר שליט"א לצפת ר' לייב שי' קפלן. הוא נאמן לזה וע"י נסיעתו רוצה לחסוך מאנ"ש דארה"ק. המטרה לעשות שם נחלת הר חב"ד מספר 2. המקום נמצא ע"י מירון ויש שם תפקידים מיוחדים, להתחיל עם בית הכנסת חב"ד, כולל. כ"ק אדמו"ר שליט"א מזרז שעוד בשנת תשל"ג יתפללו בביהכנ"ס חב"ד בצפת.

יש עליו עומס גדול, והוא צריך לקבל סיוע מכולם, להכירו עם אנשים וכו', וג"כ למסור ע"כ לחפר, מיידנצ'יק ווילמובסקי.

הדבר צריך להיעשות לשם ולתפארת עס זאל נישט רייסין די אויגן ושיהי' באופן בעה"ב.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ז' מנ"א תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר הטלפון מיום ה' ד' מנ"א כדלקמן:

...בענין מגוריו של קפלן, שיחכה לע"ע עוד קצת עד שיעבור לצפת...

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט"ז מנ"א תשל"ג

לכבוד ידידינו אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני למסור להלן את תוכן הטלפון לר' דוד שי' רסקין כפי שנמסרו לי על ידו.

בענין צפת לא עושים דבר, על אף שהבטיחו שיעשו, ויש משו"ז טרוניא על . . ועלי. השליח שנשלח הוא רק כדי להוסיף פרישע כוחות אבל לא כדי לשחרר את העסקנים שעל אתר.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ב"ה. כ"א מנ"א תשל"ג

דו"ח מאסיפה שהתקיימה בלוד ביום ה' ח"י מנ"א בענין צפת

בהשתתפות: ר' שלמה מיידנצ'יק, ר' שמואל חפר, ר' זושא וילמובסקי, ר' לייב קפלן, ר' אפרים וולף.

...רש"מ: לכל לראש צריכים שיהיו מספיק כספים להוצאות בענין צפת, מאף מקור לא ישלחו כספים וצריכים לגייס בכחות עצמנו. כ"ק אדמו"ר שליט"א עשה עמנו חסד ששלח שליח מיוחד שיפעל בצפת ואנו מצדנו צריכים להעמיד בפניו את האפשרויות לזה ע"י מתן כספים וכו'. בשביל בנין ביהכנ"ס יתכן שנוכל להשיג מהממשלה. לדעתי צריך רל"ק לקנות מכונית, ר"ד רסקין בביקור כאן הי' צריך לנסוע לכמה מקומות ולקחתי את הוצאות הרכב על ועד הכפר. הייתי שמח לו יכולתי לעזור בכספי הועד לענייני צפת.

רש"ח: בענין צפת, כל המוסדות באה"ק מבלי יוצא מן הכלל צריכים להשתתף בהוצאות של צפת, אני מוכן להביא הצעת תקציב כמו כולם, וצריכים לייסד קרן מיוחד לזה.

רא"ו: אינני יודע מה נוכל לעזור מבחי' שכ"ד, כי הרי עכשיו גם משלמים האברכים שכ"ד במקום שהם גרים.

רש"ח: עד כמה שאני יודע זה ענין די קשה, וגם בעניין המורות מאשרים להם רק כתות קטנות ולא כתות גבוהות וכדו'.

סוכם לשלוח חוזר לכל המוסדות שישתתפו בהוצאות צפת, מוסד גדול בסך 2500 ל"י ומוסד קטן בסך 1000 ל"י (החוזרים כבר נשלחו למוסדות).

רש"מ: יש לי 1700 ל"י לתת לכל משתכן אבל אינני יכול למסור מזה מאומה...

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ג מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בכנס נשי ובנות חב"ד שהתקיים אתמול בכפר חב"ד השתתפו כ 800-700 נשים, הכנס הי' מאד מוצלח מבחינת הסדר ומבחינת הדברים שנאמרו בקיצור ולעניין.

הנחתה את הכנס הגב' סימה סודקביץ, חכם רפאל אלאשוילי דיבר בגרוזינית, ר' צבי שי' גרינוולד באידיש, הרבנית קופצ'יק בעברית, פרופ' בראנאווער, הגב' נעמינוב מפריז, הגב' שולה ירוסלבסקי מקרית מלאכי, ר' זושא שי' וילמובסקי, ר' לייב שי' קפלן הקריא את מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א, אשתו דיברה בעניין שליחותם לצפת.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט"ו אלול תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת הטלפון מאתמול כדלקמן:

בעניין תוכן הטלפון שכתבתי מיום ט' אלול תשל"ג, ההערה בעניין צפת הייתה מכוונת בעיקר לעסקני חב"ד ולא לעסקני העיר, באם עסקני חב"ד היו עובדים יותר טוב היו אז תוצאות אחרות. והכוונה ב"ראשים" הייתה לעסקני חב"ד, וכשחושבים על השני שהוא צריך להבין, שוכחים על עצמם. מצד עסקני חב"ד הייתה הבטחה שיפעלו בעניין צפת ועל הבטחה זו בנו את היסוד שהכול יהי' בסדר.

...לשאול את קפלן בהנוגע להנדל, אם לפי המצב שם עליו לבוא לצפת מיד או שיכול לבוא אחרי יו"ט (הודעתי לרל"ק ע"כ, ואמר שיודיע ע"כ).

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

ישיבת תומכי תמימים המרכזית
CENTRAL YESHIVAT TOMCHEI TMIMIM

CONTAINING: PLEITE OLEY RUSSIA OLEY TEIMON • כולל: עולי רוסיא עולי תימן

מיסדו של כ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש • תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן מליובאוויטש

Established by the late Lubavitcher Rabbi Joseph I. Schneersohn of blessed memory • Under the Presidency of the Present Lubavitcher Rabbi Menachem M. Schneersohn

בתשובה נא להזכיר

ב"ה לוד ז' מנ"א תשל"ג

כבוד
הוו"ח אי"א נו"נ וכו'
הרב ה.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר הטלפון מיום ה' ד' מנ"א כדלקמן:

ההוראה להתפלל בביהכנ"ס בצפת בשנת תשל"ג היא רק באם הדבר אפשרי.

בענין העירי', הרי הם בעצמם כתבו והבטיחו שיעזרו, ולשם זה שלחו ב"א מיוחד וממילא יש מקום לחבוע מהם עכשיו שיעמדו בהבטחתם.

עם ידידינו דובר בי"ב חמוז בענין צפת, לדבר אתו בענין זה בזמן הביקור אצלו ולמסור לו מהפעולות בענין צפת, ושקפלן יבקר אצלו וימסור לו ד"ש מיוחד.

בענין מגוריו של קפלן, שיחכה לע"ע עוד קצת עד שיעבור לצפת.

להתקשר אל בראנאוועד בענין העתון שיפרסם המאמר מכ"ק אדמו"ר שליט"א שדיבר לפני האקדמאים ופתרגם זאת לרוסית בתרגום חפשי כיון שזו רק בנחה מאחד השומעים.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

שכונת הרכבת רח' א מס' 6. ת"ד 46 לוד. טלפונים 961848, 964392. כתובת טלגרפית: ישיבה-לוד
Schunat Haraḳevet, St. A No. 6. P.O.B. 46 Lydda. Tels. 961848, 964392. Cables: Yeshiva-Lydda

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ר"ח סיון, ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה ארי' ליב שי'

שלום וברכה!

המכתבים וכו' נתקבלו.

ולקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו,
הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה
להביע ברכתי בנוסח הרב, הוא כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע:

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכת החג

Tel. HYacinth 3-9250 קפלן צפת Cables: LUBAVITCH NEWYORK

אקסלרוד

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"ד סיון ה'תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הוו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ וכו'
הרב ארי' ליב שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לענות:

1) ע"ד מצב זוג' תי' - אזכיר עה"צ ויבש"ט.

2) בנוגע הנסיעה- באם הכוונה לזוג' תי'- אין כדאי עכ"פ עד שבועות אחדים לאחר הלידה בשסומו"צ בנוגע אליו-ידוע הסדר הכללי בכל כיו"ב -אחת לשנתיים, האם כדאי להשתדל להיות יוצא מן הכלל-יתייעץ בידידים.

בברכת כש"ס
בנימין קליין

הבקשה לאשר הקבלת מכתב זה,
ר. קלמן

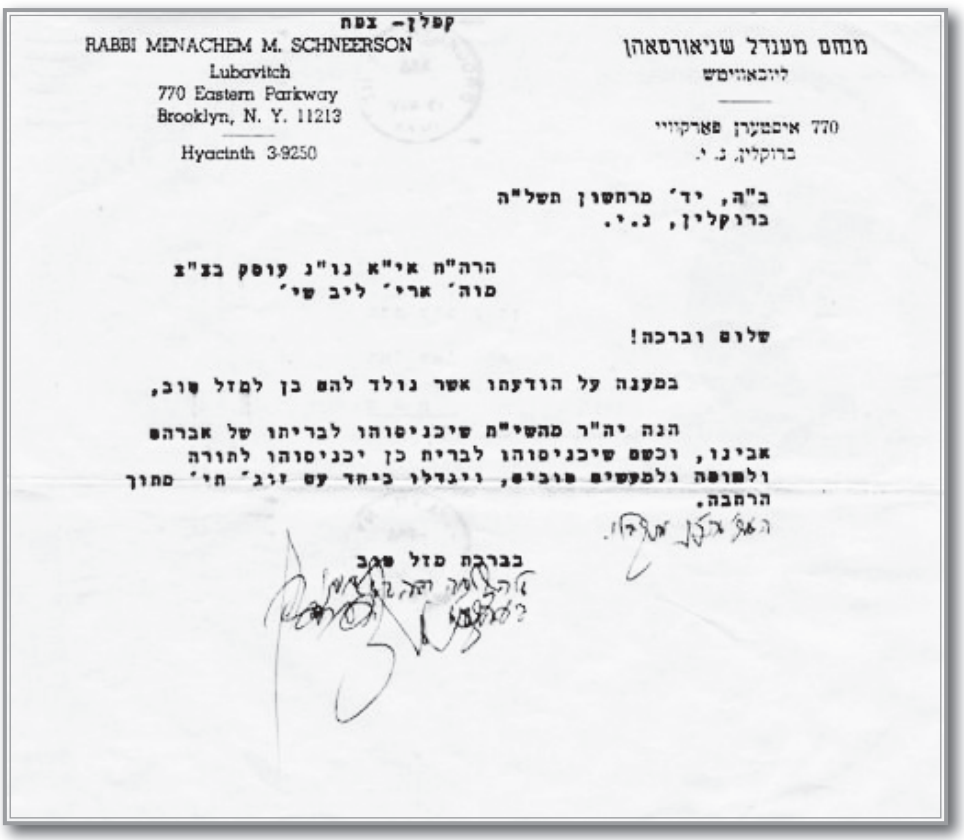

קפלן- צפת

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יד' מרחשון תשל"ה
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' ארי' ליב שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוג' חי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

אגרת ברכה מהרבי לרב קפלן מז"ד מרחשון תשל"ה,
ובו מוסיף בכתי"ק "להצלחה רבה בשליחותו באהקת"ו"

הרב ארי' לייב קפלן ע"ה

הרב קפלן ע"ה עם חיילים ב"מבצע לולב", סוכות תשל"ד, בימי מלחמת יום הכיפורים

ייסוד כולל האברכים

אחת הפעולות הראשונות שעשה הרב קפלן ע"ה עם בואו לצפת בקיץ תשל"ג, היתה אסיפת עשרה אברכים צעירים מריכוזי חב"ד בארץ שהסכימו להיות מייסדי היישוב החב"די המתחדש.

כך נוסד ה"מניין" החב"די בצפת. הנשים פתחו מיד בהפצת יהדות וחסידות ואילו האברכים ישבו ולמדו ב"כולל" שנפתח כבר בראש-חודש אלול - תחילה בבית-הכנסת האר"י האשכנזי ולאחר-מכן בבית-הכנסת "צמח-צדק" המשוקם. מעניין לציין שלקראת ראש-השנה קיבל כל אחד מהם מכתב מהרבי ובו איחולים לשנה הבאה שבסיומו הוסיף הרבי לכל אחד ואחד "להצלחה בשליחותם".

באותה תקופה מסר הרב קפלן בכולל שיעורים מעמיקים בהלכה ובתורת החסידות, אך בשנים הבאות - כשהפעילות התפתחה ועיסוקיו הרבים מנעו בעדו מלשהות בכולל מדי יום - ביקש מהרבי רשות לעזוב את תפקיד ראש-הכולל, אך הרבי לא הסכים לכך והתיר לו רק למנות לכולל משגיח. כך שימש הרב קפלן בתפקיד ראש-הכולל עד יומו האחרון.

רבים מלומדי הכולל גם אז וגם בשנים הבאות - מהם שלוחי כ"ק אדמו"ר לאה"ק בשנים תשל"ו-ח - היו במשך השנים לראשי ישיבות ורבנים מפורסמים בקהילותיהם. כן יצאו מהכולל עסקנים ואישי-ציבור רבי פעלים.

על רמת הלימודים בכולל בהנהגת הרב קפלן יכולה ללמד האפיזודה הבאה. בשנת תשל"ד התקבלו בכל כוללי חב"ד בעולם שאלות ב"יורה-דעה" סימן צא בצירוף הוראה של הרבי: "לשאול כבהמצו"ב לחברי כל הכוללים בכ"מ שיענו כאו"א בפ"ע במשך שבוע". השאלות לא הגיעו רק אל כולל חב"ד בצפת והרב קפלן תמה על כך, אך כעבור זמן קצר התברר שהיו אלו השאלות שהוא-עצמו הכין לחברי הכולל שהוקם בצפת ושלחן קודם לרבי, והרבי הורה לשלוח אותן לכל אברכי הכוללים של חב"ד בצירוף הוראה לענות עליהן תוך שבוע!...

במשך השנים יצאו-לאור במסגרת הכולל קבצים רבים של

חידושי תורה, ביניהם ספר ביאוריו של הרבי לפירוש רש"י על התורה וספר הביאורים לפרקי-אבות.

תשובות ומענים רבים ניתנו מהרבי בקשר לקבצים אלה, ונביא כאן אחד מהם לדוגמא. על קובצי הביאורים לפירוש רש"י על התורה (שהירבה להתעסק בהם במשך השנים הרב אלתר-אליהו הכהן פרידמן, משלוחי הרבי לצפת): "ובכ"ז - הזירוז אחר הזירוז משובח וכו'".

מקרה מעניין הקשור בנושא זה היה בשנת תשל"ה. באותו זמן הרבי הורה לחברי הכוללים בארץ (באמצעות קבוצת השלוחים לישיבת חב"ד באוסטרליה שעברה דרך אה"ק) להוציא-לאור קובצי חידושי תורה עד י"ב בתמוז ואף צירף דמי השתתפות להדפסת הקובצים.

ההוראה נמסרה לכוללים של כפר-חב"ד, נחלת הר חב"ד וירושלים בלבד, ואף שהכולל בצפת לא הוזכר במפורש, החליט הרב קפלן שגם הכולל בראשותו יוציא לאור קובץ לפחות בבחינת "אינו מצווה ועושה".

באותם ימים שהה בחצר הרבי אחד מחברי הכולל, הרב שמואל גולדשטיין, ובשעת היחידות הזכיר לו הרבי שיש להוציא את הקובץ עד י"ב בתמוז. כתב על כך ר"ש גולדשטיין לראש הכולל הרב קפלן, ששלח מכתב לרבי ובסיומו שאל: "ע"כ שאלתי האם הוראת כ"ק הנ"ל היתה גם בנוגע להכולל בצפת ובטעות לא נמסר לנו ההוראה וההשתתפות".

תשובת הרבי נענתה ביום כ"ו במנחם-אב: "ות"ח על הבשו"ט שכיוונו ויהא בהצלחה, מצו"ב ר' ל"י" [מצורף בזה מאתיים לירות ישראליות (כהשתתפות בהוצאות הקובץ)].

לפנינו חילופי מכתבים רבים על תקופת ייסוד הכולל בצפת, מהשנים תשל"ג-תשל"ה.

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י' מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בהמשך לדו"חות ע"ד צפת, שאלת הדיור לאברכי הכולל עדיין לא נפתרה כי עכשיו אין שם דירות פנויות. בעיתון פורסמה בימים אלו מודעה מטעם משרד השיכון לזוגות צעירים בני מושבים (כולל גם כפר חב"ד) להירשם בעיירות פיתוח ובתוכם צפת.

...לר' לייב שי' קפלן מסרתי שיפעל בעניין בניית השיכון בצפת וכן ע"ד המכתב ע"ד האברכים שהגיע מכפר חב"ד.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"א מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...עם ר' לייב שי' קפלן ורח"ז שי' וילמובסקי ישבתי אתמול בערב וסיפרתי לרל"ק על הפעולות שנעשו בינתיים ע"ד צפת. הוא בא בענין שאלת האברכים שבדעתם לעבור לצפת אם אפשר לסדר עבודה לנשותיהם בתור מורות. אמרתי לו שיתקשר בעניין זה אל ר"מ סלונים ור"י מינסקי אם שייך לסדר עבורם עבודה, ובאם כן צריך להתחיל מיד לפעול בזה כי הדבר צריך להסתדר עד ה-1 בספטמבר. ואם יוכלו להסתדר בעבודה שם יהי' צריך לשכור מספר דירות למשפחות...

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ד מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...דברתי עם מר עמוס לביא בעניין צפת, הוא מוכן לעזור לנו ויזמן פגישה משותפת בעניין זה בין משרד הקליטה ומשרד השיכון.

...בעניין סידור עבודה למורות בצפת כנראה שלא תהי' בעי' לסדר, ומקוים להשיג גם דיור עבור המשפחות באופן זמני בפרט שעכשיו לא זמן העונה שמבקרים בצפת.

אפרים וולף

• • •

[י"ד מנ"א תשל"ג. טיוטה]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ב' פרשת ואתחנן בשעטומ"צ הגיעו זוג' ובני שיחיו. ביום ג' ט' באב נסעתי עם בני שי' לירושלים לכותל המערבי. ביום ד' התדברות עם ר' שלמה שי' מיידנצ'יק, ונסעתי ללוד להתדבר

גם עם ר' אפרים שי' וולף בדבר ההתקדמות בענין השיכונים כנ"ל. בערב הייתה לי פגישה עם התמים ר' אברהם אייזנבאך (זה שייסד הספרי' וכו' בצפת) שיש לו קשרים עם כמה אנשים שם וידיעות כלליות וכו'.

ביום ה' נסעתי לנחלת הר חב"ד להתדבר עם אברכים המתאימים להיות בכולל בצפת וכמה הביעו דעתם לחיוב. ביום ה' בערב נפגשתי עם ר' משה סלונים לברר ע"ד אפשרות של משרות מורות בצפת לנשי אברכי הכולל.

ביום ועש"ק נסעתי להסתדר ע"ד מכונית בשבילי וכו'.

ביום ועש"ק הודיע ר' משה סלונים שיש משרות של מורות המספיקות לכל אברכי הכולל ורק שצריכים להרשם תומ"י היום וזמן הלימודים יתחיל בעוד איזה שבועות.

היום יום א' פ' עקב נסענו לצפת ע"ד דירות בשביל אברכי הכולל. הנה עיר צפת מתחלקת לשלושה: עיר העתיקה, דרום צפת (מקום בנין שיכונים חדשים), הר כנען (העומד על הר מצפון לעיר העתיקה, רוב הגרים בו הם ספרדים, מהם שומרי תומ"צ, וע"פ רוב הבתים ישנים וכו'). בעיר העתיקה וכן בדרום צפת לא נמצא דירות לשכירה, אבל בהר כנען לאחרי חיפוש מצאנו שש או שבע דירות מתאימות, ותקותנו שנוכל למצוא עוד להשלים למנין עשרה.

בהיותנו שם נפגשתי עם כמה מבעה"ב העוזרים ומסייעים לענייני חב"ד (סגן ראש העיר לא הי' בצפת) ועם ראש המועצה הדתית וכו'. גם ביקרנו בבית חב"ד (ספרי') אשר שם שבאותה שעה הניחו תפילין עם בחור אמריקאי והמשכתי השיחה איתו באנגלית וכו'...

[ארי' ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט"ו מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

היום ישבתי עם ר"ש שי' מיידנצ'יק ר"ש שי' חפר ור"ל שי' קפלן ועברנו על רשימת המועמדים להיכנס לכולל בצפת, וכפי הנראה כבר יש גרעין שאפשר להתחיל אתו. רל"ק מסר שהי' אתמול בצפת ומצא 6 דירות להשכרה בהר כנען במחיר ממוצע של 300 ל"י לחודש כל דירה, הדירות הם מרוהטות. כמו"כ הוא מסר שצריך לקבל ידיעה מר"מ שי' סלונים בקשר למשרות חינוך לנשים שיעברו לצפת, ובאם יסתדר ענין המשרות והדירות הארעיות כנראה שנוכל בעז"ה לפתוח את הכולל בתחילת חודש אלול.

בקשר לתקציב של משרד הפנים עבור הכולל, דברנו שוב עם מנהל המחוז ואמר שעדיין לא פגש את ר' יצחק דוד שי' גרוסמן אבל הוא מקווה שהעניין הוא בסדר.

בענין השכ"ד, לפי דעתנו קשה להטיל על אברך שמקבל מכולל סך 500 ל"י לחודש שישלם 300 ל"י שכ"ד. הוחלט שהאברכים ישלמו רק 100 ל"י לחודש ונצטרך למצוא פתרון מאיפוא להשיג את הכסף הנותר שכנראה נצטרך להשיגו מראש, וכן לשלם מראש לאברכי הכולל עבור העברות וכו'.

בקשנו מרל"ק שיברר במרכז החקלאי שפרסמו מודעה בעיתונות שיש להם דירות לבני מושבים בתנאים מיוחדים בעיירות שונות וביניהם צפת, והיות שהאברכים שלנו רובם ככולם מכפר חב"ד שיברר אצלם אם נוכל להשיג מהם איזה תועלת...

בקשנו מר' לייב שי' קפלן שידווח לאור זה את כל ההתפתחויות ע"ד צפת אל כ"ק אדמו"ר שליט"א.

אפרים וולף

• • •

[מנ"א תשל"ג. טיוטה]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ביום ה' פ' ואתחנן נסעתי לנחלת הר חב"ד להתדבר עם כמה אברכים השייכים לנסוע, ובהמשך לזה נסעתי לשם עוד ביום ב' פ' עקב והתדברתי גם עם מנהלי המוסדות שמה, והוחלט שלא לקחת אברך שיש לו איזו משרה שהיא בנחה"ח, או שהוא עוסק בהפצת היהדות והמעיינות שם, ובמילא כמה שהיו מוכנים לנסוע נשללו עי"ז.

ביום ב' הנ"ל התקיימה התוועדות בה השתתפו כחמישים איש ויותר (מהם כמה מגרוזיא – וע"כ דיברתי גם בלה"ק) – נמשכה משעה 9:00 עד 12:30 בערך.

התקדמות בנוגע להכולל: ישנם עשרה (ויותר) אברכים שהחליטו ומוכנים לנסוע. ע"ד הדיור: הס"ד שהי' שיאופשר לקבל דירות עם תכנית בני מושבים (השייכים לחקלאות) – נתברר שבד"כ זהו רק בשביל המושבים שלא מרשים להם לבנות יותר או שאין להם קרקע, משא"כ בכפר חב"ד אף שגם הוא מושב חקלאי, אינו בכלל זה, אלא שבכל אופן אינו ענין השייך כעת לפי התכנית הוא רק לבנות במשך הזמן. עדיין צריך להתברר בנוגע לזכויות בתור בעלי מקצוע (ז.א. שהנשים שהן מורות נותנים להן זכות מסויים של דיור בעיירות פיתוח), ובכל אופן זה ענין של עזר בתשלום שכר דירה ולא בהספקת דירות, וכפי שנתברר אולי יש מקום לזה, והבירור יהי' כאשר תקובלנה הנשים בתור מורות שאז יש להפעיל בזה.

הבירור הנ"ל בנגוע לבני מושבים – ע"י ר' שלמה שי' מיידנצ'יק והבירור הנ"ל בנוגע לבעלי מקצוע – ע"י ר' משה שי' סלונים. בנוגע למשרות לנשים בתור מורות, בתחילה הובטח שיהי' מקום לכולן. ביום ב' נסעו הנשים לנצרת (מקום משרד החינוך של המחוז) ונאמר להן שיש רק בשביל ב' או ג'...

[ארי' ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ח מנ"א תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ רב פעלים עוסק בצ"צ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת הטלפון מאתמול כדלהלן:

...בעניין צפת, כ"ק אדמו"ר שליט"א לא הי' מרוצה שכאילו כל זה רק ענין של השליח (ר"ל שי' קפלן כנראה כבר שלח את רשימת האברכים המועמדים. בעניין עבודה למורות, הן צריכות להיות ביום ב' בנצרת אצל המפקח. בינתיים ישכרו דירות בצפת ואי"ה יוכלו לר"ח אלול כבר לעבור לשם).

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ג מנ"א תשל"ג
כבוד הוו"ח אי"א נו"נ וכו'
הרב ח.מ.א. שי' חדקוב
שלום וברכה!
הנני לאשר קבלת הטלפון מאתמול כדלהלן:
...בעניין הספקות האם לשכור דירות בצפת אם ישנם קשיים, הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א היא שלא יהיו מניעות הן בדירות והן מצד האדריכל עבור ביהכנ"ס, באם יהיו הוצאות דעפיציט כ"ק אדמו"ר שליט"א יכסה אותם.

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

[ערב ר"ח אלול. טיוטה]
<u>הכולל:</u>
כמה אברכים נסעו לצפת ושכרו דירות, וע"פ התכנית הי' צ"ל שכמה עכ"פ יסעו מחר בר"ח אלול ושיותחל הכולל אז, אבל מפני סיבות טכניות לא עלה בידם לסדר זה, ולפי התכנית יסעו ביום ב' אלול. יש לקוות ששה אברכים יהיו שם עוד קודם ש"ק הבעל"ט. עוד אחדים מתכוננים לנסוע בקרוב לכ"ק אד"ש על החגים, וע"כ לא יעברו לצפת עד לאחרי שיחזרו (אף שספק גדול אם זהו לתועלת הכולל שיסעו עכשיו, אבל מי יכול לעכב בידם וכו'). מצו"ב רשימה מפורטת מהנוסעים.
היום התקיימה מסיבת צאתכם לשלום באולם ישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד עבור הנוסעים לצפת. נכחו כמאה איש (מהם מהורי הנוסעים וכו')...
[ארי' ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. א' אלול תשל"ג
כבוד הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
הרב ח.מ.א. שי' חדקוב
שלום וברכה!

הנני לאשר בזה קבלת הטלפון מאתמול כדלהלן:

...במצבה של אחיו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בצפת יש כמה אותיות לא כ"כ ברורים, לתקן אותם.

...להודיע למשפחות שעוברים לצפת שההתחלה תהי' בשמחה וטוב לבב (היום עברו כבר המשפחות לבקיבקר וגולדשטיין ובימים הקרובים יעברו כנראה עוד)...

בחצי מההוצאות תהי' השתתפות עבור הכולל...

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ז' אלול תשל"ג
כבוד הוו"ח אי"א נו"נ רב פעלים ומעש וכו'
הרב ח.מ.א. שי' חדקוב
שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת הטלפון מאתמול כדלהלן:

...באם מצטבר חול על המצבה של אחיו של כ"ק אדמו"ר שליט"א בצפת לנקותו.

ע"ד הסדרים של ר' לייב שי' קפלן ושמות האברכים שעברו וכו' (בקשתי ממנו שיכתוב הפרטים).

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט' אלול תשל"ג
כבוד הוו"ח אי"א נו"נ רב פעלים וכו'
הרב ח.מ.א. שי' חדקוב
שלום וברכה!

הנני לאשר בזה קבלת הטלפון מאתמול כדלקמן:

בעניין שקניג אינו מאשר התקציב עבור הכולל בצפת, לדבר עם השרים דברים ברורים, שחב"ד אינם מבקשים טובה, רק לתת לצפת יסוד שתפרח כפי שהייתה בעבר. האם הם מעוניינים בבניית צפת או לא, אם לא אז חב"ד ידעו מה לעשות וזה נוגע לכל העניינים. מקודם אמרו שמוכנים לתת ואח"כ מתחרטים, האם חושבים עי"ז להחליש עניני חב"ד בצפת?

למסור את זה לעסקני חב"ד שכ"ק אדמו"ר שליט"א רוצה שבצפת יהי' מקום ישוב חב"ד, והי' מקודם הבטחה שהכל יהי' בסדר וממילא יצטרכו למצוא דרך לזה. חשבנו שהם יתנו מה שיתנו

ועוד תהי׳ רזרבה להוסיף על התקציב, וענין צפת צריך להיות, ואפילו אם ישנו רזרבה להוסיף עוד על התקציב.

בעינן תקציב לכולל . . לדבר עם הרב איתמר והרב זוין שיתעסקו בזה . . (כשאנו פנינו אל קיניג שייתן תקציב אמר שעד לחודש אפריל לא שייך שנקבל תקציב במיוחד, ואמר שיכול להעביר תקציב ע״י הכולל הקיים או של . . או של גרוסמן, ואנו העדפנו שהתקציב יהי׳ ע״י גרוסמן).

...לא לפרסם בין אנשי הכולל המו״מ בענין התקציב כי הדבר יכול לפעול חלישות, להודיע ע״כ לקפלן ושלא ידאגו כי לא יניחו אותם ושלא יהיו צוטראגן. לקפלן אפשר לספר שידע. לקחת בחשבון שצפת הוא מקום קשה ולכל אחד יש הוצאות יותר גדולות וזה יותר מס״נ לנסוע לשם כי זה בריחוק מקום מהמשפחות, ובהתחשב שיהי׳ להם 200 ל״י יותר שיבוא מכאן. ולא לתת נתינת מקום לאלה שרוצים להפריע שלא יוודע ע״ד ה–200, כי אז לא ירצו להשתתף בשלהם.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב״ה. י״ב אלול תשל״ג

כ״ק אדמו״ר שליט״א

בהתאם להוראה שקבלתי בטלפון היינו ביום ו׳ אצל הרב זוין, הרב איתמר וקוגל בירושלים ע״ד צפת. הרב זוין הבטיח שידבר בענין זה עם קוברסקי, עם בורג אינו רוצה לדבר. הרב איתמר אמר שכיום אין לו כל שייכות לעניינים אלו לא במשרד הפנים ולא בדתות. קוגל מתל״ת אמר שיתעניין בזה וידבר עם שאג, רותם והכט ממשרד הפנים אם יכולים לעזור בזה...

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב״ה. ט״ו אלול תשל״ג

כבוד הוו״ח אי״א נו״נ עוסק בצ״צ וכו׳

הרב ח.מ.א. שי׳ חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת הטלפון מאתמול כדלקמן:

...ע״ד ה–200 ל״י שהבטיחו יותר למשתכני צפת, הכוונה חוץ ל–500 שהם מקבלים וחוץ מהעזרה שיקבלו עבור הדירה. בשעתו הייתה הוראה זו כי שם הדירות ביוקר וצריכים להוסיף את ההפרש (המורות שעובדות בצפת הבטיחו להם ממשרד החינוך שאת ההפרש שמשלמים עבור הדירה מ–100 ל״י ויותר ישלמו ע״י משרד החינוך).

לשאול את קפלן בהנוגע להנדל, אם לפי המצב שם עליו לבוא לצפת מיד או שיכול לבוא אחרי יו"ט (הודעתי לרל"ק ע"כ, ואמר שיודיע ע"כ).

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ערש"ק ח"י אלול, ה'תשל"ג
ברוקלין, נ.י.
חברי הכולל אשר בעיר הקדש צפת תובב"א
ה' עליהם יחיו
שלום וברכה!

בנועם נתקבלה הידיעה על דבר יסוד הכולל בעיה"ק צפת והתחלת הלימודים בו.

ויהי רצון שיהי' בשעה טובה ומוצלחת בכלל, ובמיוחד - להחזיר עטרה ליושנה, הישוב החב"די בצפת על כל פרטיו, בית הכנסת ובית המדרש וכו',

ובגדול לימוד שמביא לידי מעשה, מעשים בחיי יום יום מיוסדים על הוראת תורתנו תורת חיים - כל מעשיך לשם שמים, ומדרגה לדרגה - בכל דרכיך דעהו.

וגדול זכותם וזכות כל אלה המסייעים בידם, ועל אחת כמה וכמה - אלה שיצטרפו להם בעבודת הקודש האמורה, לתהילה ולשם ולתפארת עם כל הפירושים, ומיוסד על פירוש רבנו הזקן, חב"ד, וכהקדמת הכתוב לפני זה: ולתתך עליון על כל וכו' שלא יהי' מונע מבית ומחוץ ולהיות מאיר בך חכמתו ובינתו של א"ס ב"ה וזהו לתהלה ולשם ותפארת כו' (לקו"ת דשבוע זה, פ' תבוא אל הארץ גו' וירשת וישבת בה, בסוף וחותם ד"ה היום הזה הוי' אלקים מצוך גו' את הוי' האמרת היום וגו' והוי' האמירך היום וגו').

בברכת הצלחה בכל האמור ולבשו"ט בקרוב בכ"ז, ובברכת כתיבה וחתימה טובה,

מ. שניאורסאהן

• • •

[אלול תשל"ג. טיוטה]

בנדון הכולל, יש כבר ששה. יש לקוות שיהיו עוד שנים בשבוע זה. הי' איזה סיבוך בענין המורות אבל נסתדר. ביום ראשון לשבוע זה קבעתי סדר וזמני הלימודים, והוא:

7:30–8:30 דא"ח (המשך תער"ב).
8:30–10:00 תפילה וארוחת הבוקר.
10:00–1:00 סדר א' נגלה (גפ"ת מסכת שבת).
1:00–2:00 ארוחת הצהריים.

ב"ה, ערש"ק ח"י אלול, ה'תשל"ג: אגרת י'תתקח.

2:00–5:00 סדר נגלה ב׳ (שו״ע יו״ד).
סדר הלימודים בקביעות הותחל ביום ב׳...
בינתיים לומדים בביהכ״נ האריז״ל (האשכנזי), ואי״ה כשיסתדר הדבר בנוגע לביהכ״נ החב״די יעברו לשם...
לש״ק הבע״ל יבואו כמה בחורים ואברכים מכפר חב״ד להשתתף וכו׳ ובסליחות, ויבואו גם לימי ר״ה ויוה״כ ויחזרו דא״ח בבתי כנסיות וכו׳.

[ארי׳ ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב״ה. כ״ב אלול תשל״ג
כ״ק אדמו״ר שליט״א

...ר׳ לייב שי׳ קפלן הי׳ אצלי היום בעניין ההוצאות של צפת, נתתי לו ע״ח המרכז סך 3000 ל״י עבור קבלן. מקוים שבשבת יוכלו כבר להתפלל במקום. לשבת סליחות וליו״ט ייסעו מכפר חב״ד להשלים המניין בצפת והשאלה אם גם בימי הסליחות יהי׳ מנין.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב״ה. ד׳ חשון תשל״ד
כ״ק אדמו״ר שליט״א

...שוחחנו עוד הפעם עם הגרש״י זוין שי׳ בקשר לכולל בצפת ואומר שנכין תזכיר עבור קוברסקי ואח״כ ידבר אתו.

אפרים וולף

• • •

[מרחשון תשל״ד. טיוטה]

כמה אברכים שבשעתו – מפני קוצר הזמן – לא מצאו דירות בתוך העיר (אלא בשיכונים שבהר כנען) העתיקו את דירתם בימים אלו לתוך העיר באופן שרובם כעת מרוכזים בסביבה א׳.
ביום ב׳ שעבר פ׳ תולדות השתתפו חברי הכולל בנסיעה לרמת הגולן, במקום א׳ פגש ר׳ זלמן סטמבלר את משה דיין ושוחח עמו קצת.
...השתדלתי גם להשיג עוד שני אברכים בשביל הכולל – שיהיו י״ב כהוראת כ״ק.

[ארי׳ ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב״ה. ז׳ כסלו תשל״ד
כ״ק אדמו״ר שליט״א

...ר"ל קפלן שוחח עם מר קניג הממונה על מחוז הצפון, וזה אמר לו שבקשר לתמיכה לכולל יהי' הדבר אפשרי לאחר אפריל, כך הוא מקווה. אמרתי לו שישוחח עם ר"ש מיידנצ'יק ושיחד יבקרו אצל מר קוברסקי מנכ"ל משרד הפנים, מכיוון שלא נראה שבכוחו של הגרש"י זוין לטפל עתה בעניין זה. כמו"כ שוחח עם מר שחם ממשרד השיכון שאמר לו כי מקווה שאמנם התכנית לגבי צפת תתבצע אי"ה (שוחחנו גם עם מר שחם שאישר עניין זה), וכן שוחח עם מר יניב מאנשי משרד השיכון בצפון שאמר לו כי הם מתקדמים עם התכניות.

אפרים וולף

• • •

[י"ד טבת תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין הכולל</u>

לע"ע לא עלה לי להשיג שנים נוספים על עשרה האברכים שישנם ע"ע. ישנם כמה בעלי משפחה יותר גדולה שהיו מוכנים לבוא אילו הי' התשלום בכולל יותר מכפי שהוא ע"ע, אבל לפי מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א אינו נהוג בכוללים שלנו להוסיף לפי הטף (עם שהר"ר . . אמר לי שלפי דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א אליו צ"ל הוספה בשבילו), ושלכן נאמר לי שלא להוסיף.

גם, כשהי' המדובר שהתקציב בעד הכולל יהי' מכאן הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א להוסיף (נוסף על ההשתתפות בשכר דירה) עוד מאתיים ל"י על חשבון המז'. נסתפקתי אם עוד קיימת הוראה זו לע"ע שהכל הוא ע"ח המז', שאלתי המז' ולא ניתן לי מענה ברורה.

בכל אופן אני מקוה שבמשך הזמן יתחתנו עוד כמה, ומהם יתוספו עוד שנים.

הלימודים בכולל הולכים כסדרם. הרב קפלן (האב"ד–האשכנזי) כבר הודיע לכמה שאצלינו לומדים בטוב. בינתיים היו לי גם כמה הזדמנויות צו ריידן אין לערנען אתו וכו'.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת

• • •

ב"ה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת - י"ג שבט תשל"ד

<u>בענין הכולל</u>

היות ובשבועות האחרונים לא הייתי עסוק כ"כ בנוגע להשיכונים וכו' שמתי לב יותר להנעשה בכולל וראיתי שהמצב דורש תיקון, הן בנוגע לשמירת הזמן כדבעי והן בנוגע להתמדה וכו'.

החלטתי – מתוך התדברות עם חברי הכולל – להשגיח יותר על שמירת הזמן, ובאם יהי' צורך גם לקנוס אלו שאינם שומרים הזמן (כפי שנהוג בכולל בכפר חב"ד).

בנוגע לגוף הלימוד, למרות שכולם לומדים ענין א' הנה מכיוון שא' ממהר יותר בלימודו וכו' יוצא שלאחרי זמן מה אין לומדים ענין א', וע"כ הונהג שכל א' צריך ללמוד כך וכך דפים לשבוע,

ואח"כ ילמוד כל א' כפי הפנאי שנשאר לו בטור וב"י ובגמ' (חולין), באופן שבשו"ע ילמדו כולם ביחד. בסוף כל שבוע הנני ממציא להם שאלות בכתב שעליהם לענות בכתב (מצו"ב טופס א' מהשאלות דשבוע זה).

התיקונים הנ"ל פעלו פעולתם ונשתפר המצב הרבה, וגם שאני נמצא הרבה יותר בכולל ומשגיח וכו', באופן שאפשר לומר שלומדים כעת בהתמדה ובשמירת הזמנים, וגם רואים חיות וגעשמאק בלימודם.

בגלל ההתייקרויות הגדולות לאחרונה תעלנה המשכורות הרגילות כאן בכמה אחוזים. ההתייקרות פוגע עוד יותר באברכי כולל שאחוז יותר גדול מהמשכורת שלהם הולך על מצרכי מזון שבהם חלה ההתייקרות בעיקרה. לפי דברי ר"א שי' וולף יעלה הוא את דמי הכולל במקביל עם העלי' שתחול במכירות (בנוגע להכוללים השייכים אליו – כפר חב"ד ונחלת הר חב"ד).

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת

• • •

[ב"ה. שבט תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

היות והת' ר' . . שי' . . אמר לי שע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א צריך הוא לבקש במיוחד רשות לנסוע לכ"ק אדמו"ר שליט"א,

ע"כ הנני להודיע שבמשך זמן היותו כאן התנהג באופן המתאים הן בנוגע להלימוד בכולל והן בנוגע לעסק בהפצת המעיינות.

ע"כ הנני מבקש (בשמו) רשות בשבילו לנסוע לכ"ק אדמו"ר שליט"א על חגה"פ הבע"ל.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת

• • •

ב"ה. ה' אדר תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת

<u>בענין הכולל</u>

מצב הלימוד בכולל הוא טוב לפי"ע, התיקונים שהכנסתי (כפי שדווחתי בדו"ח העבר) יש להם פעולה טובה וממשית על המצב.

זה כחודשיים שקיים קביעות בלימוד שיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א שי"ל מידי שבוע בליל ועש"ק שבו משתתפים כל חברי הכולל, הלימוד הוא לעיונא עד שעה מאוחרת בלילה.

בנוגע להתקציב התקשרתי שוב עם מר קיניג (מנהל משרד הפנים – מחוז הצפון) לאחרי שמר יניב השתדל אצלו לטובתנו (כפי שיוזכר להלן) ושוב אמר שמקווה שהעניין יסתדר, אבל אינו

יכול להבטיח (כי הוא צריך לעשות את העניין באופן שלא יהי' ניכר שזהו בשביל חב"ד וכו' כי אחרת לא יעבור ע"י בורג).

בינתיים דיברתי גם עם ברקוביץ (סגן ראש העיר) והכניס בתקציב מהעירי' 25–30 אלף ל"י, וזה בטוח אצלו שיעבור. הסברתי לו שזהו רק כשליש או רבע מהוצאות הכולל לשנה, והוא התנצל שאינו יכול להכניס יותר כי הסכום שהוקצב לכוללים כאן הוא כבר בלא"ה יותר מדאי ואם יוסיף יותר מסכום הנ"ל לא יוכל להעבירו דרך המועצה, כי בלא"ה יש לו קשיים בזה וכו', אבל באם שיהי' איזה גילוי דעת (רשמי) מקיניג, אף שגם זה צריך לעבור דרך העירי' אין בזה קשיים.

לא ראיתי מעולם ללחוץ עליו כשהוא טוען שאינו יכול וכשיש לי סיכויים טובים שהענין יבוצע ע"י קיניג. באם יתברר שע"י קיניג א"א, אנסה ללחוץ יותר עליו תוך השתדלות אצל עוד חברי המועצה. קיניג אמר לי שבעוד כמה שבועות יתן לי מענה ברור.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת

• • •

ב"ה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת – ח' ניסן תשל"ד

<u>בענין הכולל</u>

שני חברי הכולל הת' . . סיפרו לי מהצעה שהציעו להם ע"ד בית מלון כאן בצפת לרכוש אותו בתנאים מסויימים. לפי מיעוט ידיעותיי בענין זה נראית ההצעה טובה לפי"ע, וכן אמרתי להם. אך אמרתי להם באופן ברור שא"א שזה יהי' במסגרת הכולל כי אף שעצם העבודה בזה יתכן שהיא בעיקרה לכמה חדשים, הרי (נוסף לזה שזה כבר טעם מספיק לשלול ענין כזה במסגרת הכולל):

א) בצירוף חודשי ההכנה וכו' מלפניו ומלאחריו כו' ה"ז לפחות כשישה חודשים. ב) מי שטרוד כבר במסחרים כאלו כבר אינו שייך ללימוד בכולל. ולכן אמרתי שהשאלה היא (נוסף לעצם הענין) אם הם רוצים לצאת מהכולל וכל השייך לזה. כרגע אין כאלו שימלאו מקומם שיהי' לנו לכה"פ מנין, אבל במשך חדשי הקיץ כפה"נ שימצאו עוד כמה מאלו שיתחתנו שימלאו מקומם.

אמנם כפי שסיפרו לי שהעניין נוגע עכשיו ממש, והיינו שיוכלו להתחיל בזה דוקא זמן לפני הקיץ שאז הוא זמן ההכנסה מהמלון, הרי על משך כמה חודשים לפחות יחסר מהמנין. גם מסופקני אם זוהי הזדמנות שיחמיצו, כי קונים אחרים אין בינתיים, ומי שאינו קונה עכשיו (לפני הקיץ) כבר לא יקנה עד השנה הבע"ל. אמנם להיות שר' . . מודאג . . ובינתיים אין לי הצעה אחרת בשבילו, ואיני יכול להגיד לו דבר ברור בנוגע להעתיד, לא רציתי שירגיש שאני מחמיץ לו ההזדמנות לכן לא אמרתי לו את הנ"ל באופן כ"כ מפורש.

בנוגע לתקציב לכולל השתדלתי שוב ע"י רי"ד גרוסמן ואקווה שיסתדר הענין. בעוד כמה ימים אשתדל לברר אצל רי"ד הנ"ל אם (נוסף על ההשתדלות) עלה לו לברר מהו המצב בעניין זה. התקציב אמנם צ"ל מוכן בתחילת חודש אפריל אבל הם מתאחרים בזה בכל שנה, ובפרט בשנה זו מפני טעמים מובנים.

ע"פ התייעצות עם ר"א וולף שהוסיף חמישים ל"י לחודש בכוללים בכפר חב"ד ונחלת הר חב"ד מפני ההתייקרות, עשיתי כן גם בנוגע לכולל שלנו.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

ב"ה.
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת - כ"ט ניסן תשל"ד

<u>בענין הכולל</u>

בהנוגע להתקציב - כפי שדיווחתי בעבר יש בזה ב' פרטים: א) מה שהעירי' תכלול בתקציב שלה למשרד הפנים. ב) ההשתדלות אצל הממונה על מחוז הצפון, מר קיניג, באופן ישר.

בנוגע להענין הא) כתבתי מכבר שיכללו 30-25 אלף ל"י, ועכשיו יש לקוות שהסכום יהי' 45-50 אלף ל"י. בנוגע להענין הב) אין ידוע לי עדיין דבר ברור בזה, ואני מקווה שבמשך השבוע הבא יתברר הדבר.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

[י"ג אייר תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין הכולל</u>

בנוגע להתקציב (נוסף על תקציב העירי') אין חדש, ורק שרי"ד גרוסמן השתדל כפי שהבטיח לי ולא הוגד לו דבר ברור. הנ"ל ייעץ אותי להיפגש עם קניג שוב לאחרי שאכתוב לו מכתב המפרט כל עבודתינו בצפת וכו', וכן אקוה לעשות בקרוב.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

[ר"ח סיון תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין הכולל</u>

לפי עצת רי"ד גרוסמן ערכתי מכתב לקניג ובדעתי הי' להפגש אתו בימים אלו, לולא הענין הנורא שקרה כאן - שגם הוא עסוק בזה, ואקווה בעוד ימים ספורים להיפגש איתו שוב.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

הענין הנורא שקרה כאן: רצח 20 תלמידי בית הספר התיכון הדתי בצפת ע"י מחבלים.

ב"ה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת - י' תמוז תשל"ד

בענין הכולל

למרות הבטחתו של סגן ראש העיר מר ברקוביץ בנוגע להתקציב ישנן בזה בעיות רציניות. לפני כשבועיים אמר לי פתאום הנ"ל שלמרות הבטחתו אין נראה שיהי' תקציב מהעירי'. והסביר כי הוא הכניס סכום של כחמישים אלף (כפי שדובר) בתקציב העירי', אך ראש העיר החדש סירב להסכים לזה באמרו שהיות וישנם כבר ב' כוללים שמקבלים ביחד תקציב של כ-150 אלף, א"א להוסיף ע"ז. בפרט שכפי המצב בתקציב העירי' נותנים כ-70 אלף לבי"ס תיכון שיש בו יותר מ-300 תלמידים ואיך יתכן להוסיף על יותר מ-150 אלף לכוללים שיש בהם כמה עשיריות תלמידים.

והיות והמצב הפוליטי בעירי' - ממשיך ברקוביץ - הוא שזה הקואליציה עכשיו אינה צריכה לו (דלא כבשנים הקודמות) הרי לא יועיל מה שהוא יעמוד ע"ז, ולכך הוא עשה כל מה שהי' בידו והכניס התקציב ואינו יכול לעשות מאומה כשראש העיר הוציאו. ולטענתו בידוע שמשרד הפנים "מכסה" דברים אלו בלי בעיות, ענה לו הנ"ל שמה שהוא מכניס את זה בתקציב העירי' ה"ה אחראי לזה ואם לא יהי' מכוסה ע"י משרד הפנים יצטרך להוציא את הכסף ממקום אחר וכו'.

אני נכנסתי לראש העיר בעצמי והסברתי לו איך שכאן אין המדובר רק בכולל כ"א בהתיישבות של רבים מסביב להגרעין של הכולל, ואיך שהכולל חיוני הוא להתייסדות הישוב וכו', והוא חזר שוב על כל טענותיו הנ"ל, ואני בשלי, שמדובר כאן בקרי' שלימה שהכולל הוא חיוני לה, וידוע לו היטב שמשרד הפנים יכסה חלק זה של התקציב. וענה לי שאם אני כ"כ בטוח שהתקציב יהי' מכוסה ע"י משרד הפנים, יעשה הוא כבקשתי אם אשיג בשבילו מכתב ממשרד הפנים שיאמר בו שהם אחראים לתקציב זה.

עניתי לו שמובן הדבר שזהו דבר קשה מאוד כי כל מכתב רשמי צריך לאישור מהעומד ע"ג וכו'. ולבסוף הסכים שאם יהי' לו איזשהו גילוי דעת גם ע"י טלפון מקניג (הממונה על מחוז הצפון) או מרותם מירושלים יעשה כבקשתי.

עם קניג דיברתי כ"פ - אז הי' המדובר על תקציב נוסף על תקציב העירי' - והוא אמר לי בפעם האחרונה לחכות עוד כחודש ואז יהי' נקל יותר לעשות דבר ממשי בשבילנו, אבל להיות שכאן הי' מדובר על תקציב העירי' שהסיכום בזה מצד העירי' מתקרבת ובאה (אף שהדיון בזה עם משרד הפנים יכול לימשך כחודשיים) קבעתי פגישה אתו באותו שבוע וסיפרתי לו מכל העניין.

תוכן דבריו: שלו הי' האמת כדברי שראש העיר רוצה רק גילוי דעת ממש הי' מוכן לזה בהחלט, אבל הוא חושב שזהו מין "מלכודת" מצדו, שכשקיניג יאמר לו ע"ד תקציב נוסף בשביל הכולל ינצל ראש העיר את הענין לתבוע ממנו תקציבים נוספים בשביל דברים אחרים וכו'. בכל אופן הבטיח לדבר עם ראש העיר לברר אם אמנם מה שאמר לי הי' ברצינות ובתום לב, ואמר לי

להתקשר אתו אחרי שבוע. עשיתי כדבריו ודחה אותי לשבוע זה באמרו שבשבוע זה (כנ׳ בסוף השבוע) יהי׳ בצפת וידבר עם ראש העיר פא״פ.

בינתיים הנה רותם מירושלים זה עתה חזר מחו״ל ואקוה עוד בשבוע זה לבקר אצלו ולראות מה שאפשר לעשות על ידו. בינתיים מתברר לי שעוד ״ממוצעים״ שאפשר למשרד הפנים להעביר כסף על ידם כבר תפוסים ע״י הכולל הליטאי דכאן, שזה שמונה שנים עובד ראש הכולל שלהם בזה והצליח להעביר כסף גם ע״י המועצה האיזורית (שהמושבים שבאיזור שייכים לה) וכו׳ באופן שלפי דבריו של קניג הדרכים האלה הם תפוסים כבר לגמרי.

בנוגע להמצב בהכולל הנה כמה אברכים נבחנו בשבוע שעבר בהל׳ בשר וחלב ע״י הר״ר מלך שי׳ קפלן, ולפי דבריו הצליחו בהבחינה באופן הטוב מאוד. והם: שלמה זלמן לבקיבקר, מאיר אהרן, יוסף יצחק אופן, אהרן לייכטר, ועוד עומדים להיבחן בקרוב.

בנוגע לר׳ . . מאחר והולך ומתקרב סיום שנה של לימוד בכולל והוא מתפרנס בקושי ובדוחק . . למרות כהנ״ל אינני יכול להציע איזה עבודה מלבד מהלימוד בכולל שהרי אין מימון למשכורת בשביל פעולות וכיו״ב, ומה גם לפי המצב שיש קשיים בנוגע להתקציב להכולל, והוא טוען שלהיות שהנני מנהל העניינים כאן הרי אני אחראי גם עבור מצבו ועלי לדאוג להסתדרותו באיזה אופן שהוא וכו׳. ויתכן שטענתו צודקת אבל אינני רואה ברירה בדבר, ע״כ הנני שואל דעת כ״ק אדמו״ר שליט״א בנוגע להנ״ל.

היות וסיום השנה מתקרבת התחלתי שוב להשתדל ביותר בנוגע לב׳ אברכים נוספים לשנה הבע״ל. ישנם כו״כ מועמדים שמבקשים הוראת כ״ק אדמו״ר שליט״א בנוגע לזה, ואקווה שיהיו ב׳ מתוכם.

ארי׳ ליב קפלן
עיה״ק צפת

• • •

[כ׳ תמוז תשל״ד]
כ״ק אדמו״ר שליט״א
<u>בענין הכולל</u>

התקשרתי שוב עם קניג בנוגע לתקציב ודחה אותי שוב בתירוץ שמצד הדוחק בתקציב א״א לו להבטיח כעת ויראה לאח״ז. בראותי שאין לדבר סוף דיברתי עם ר״ש מיידנצ׳יק שישתדל בזה מלמעלה למטה, כי להיות שהשר בינתיים עכ״פ אינו בורג יש מקום לפעול על ידו.

ר״ש הנ״ל אמר לי שיש לו קשרים עם לשכת השר והוא מקוה שיוכל לסדר את הענין תוך ימים ספורים (בטענה שכבר קרוב לשנה שהכולל קיים – רובו על יסוד דבריו של קניג שבמשך הזמן יסדר תקציב, ולמעשה אחרי שנה רואים שאין בדבריו ממש כו׳). כמובן יש צורך למהר בזה מפני אפשרות הצטרפות המפד״ל לקואליצי׳ בעתיד הקרוב, ולכן, כנ״ל מקוים שיסתדר בהקדם האפשרי.

בנוגע להאברכים הנה דרוש לנו כעת עוד שלושה לפחות (כי היו אחד עשר ור' אפרים בייטש התחתן ועבר לירושלים לפי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, וגם ר' זלמן סטמבלר יצא מהכולל, ולפי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א צ"ל שנים עשר), א' ישנו בבירור ויעבור לכאן בימים אלו, והוא ר' יוסף יצחק לבקיבקר, עוד א' קרוב לודאי והוא ר' אברהם גולדברג (שרצה לבוא עוד בשנה שעברה), ועוד כמה שלפי דבריהם מחכים למענה כ"ק אדמו"ר שליט"א.

א' מהחישובים בנוגע להנכנסים והיוצאים הוא הוצאות ההובלה שעולה לכל אברך כאלף ל"י, ואשר – לפי הוראת מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א – הוא על חשבון הכולל.

בנוגע לר' . . יש לי רק הצעה אחת ואינני יודע אם בכלל כדאי לחשוב ע"ז. בראשית בואי לכאן שאלתי את כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע לעשות מבצע לאסוף כספים, וקיבלתי מענה (ע"י המזכירות) שמה שאפשר לעשות בלי השתדלות מיוחדת – מהיכי תיתי, אבל לא לעשות מאמצים מיוחדים ולא להתמסר לזה. באופן זה הגיעו לידינו כמה אלפים ל"י. רוב הסכום ע"י אסיפת א' מהאברכים בשביל הספרי' בכולל, ומיעוטו מתיירים וכו' שנכנסים וכו'.

אף שנאמר לי ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א שבינתיים כל ההוצאות מכאן יכוסו ע"י המזכירות, אינני יכול ואינני רוצה להוציא כסף על כל דברים האפשריים כאלו בלי חשבון כו', ואינני מוציא אלא על דברים המוכרחים ביותר דהיינו הוצאות הכולל והמכונית וטלפון וכו' – יותר מזה לדעתי אין אני רשאי.

עם תקציבים מתאימים אפשר הי' לעשות בהפצת המעיינות פי כו"כ, דלמעשה מ–500 ל"י לחודש שאני מקבל מצא"ח המרכזית (שממנו הולך כ–200 רק בשביל השכרת מקום צר וכו') הננו מאוד מוגבלים מאחר ואין יכולת להתמסר לאסיפת כספים.

יתכן שבאם הייתי לוקח ע"ע את התפקיד לאסוף כספים הי' זה פוגע בעניינים אחרים, כי נוסף לזה שאני צריך להיות ראש הכולל כאן וממילא דארף איך לכה"פ מיטהאלטן עם האברכים בלימודם ועוד יותר מזה שיוכלו לשאול וכו', הרי אני עסוק הן בענין השכונה והן בנוגע להשגת התקציב לכולל ובנית בית חב"ד וארגון הפעולות וכו', באופן שאם הייתי מתאמץ גם באסיפת כספים יתכן שהי' זה פוגע אולי בתפקידי העיקרי.

בכל אופן אני מצידי מוכן לזה, אבל מאידך, באם אינו כדאי, חשבתי שאולי כדאי שר' . . יתמסר לזה ועי"ז אולי יוכל לקבל לא רק כדי חייו אלא כדי סיפוקו.

והנה אין הכוונה להשגת תקציבים כאן בארה"ק ממשרדי ממשלה השונים כי בזה בין כה אני משתדל, ובינתיים לא הצלחתי אלא בהוצאות כמה פעולות וכו' אבל לא בתקציב ממשי.

א' (עכ"פ) מהטעמים הוא כי ראש הכולל של הכולל הליטאי שקיים כאן שמונה שנים הוא בעל מרץ ויודע פרק בענין התקציבים, ובמשך השמונה שנה לקח ככל שהי' יכול מכל המקורות. עשה שיעורים במושבים באיזור צפת, עשה כמה שיעורי ערב עם ילדים, ובכל מקום שפניתי וראיתי שאין התגובה כדבעי (בלי נימוק ממשי) נתברר לי בסוף שהנ"ל כבר הוציא משם סכום ניכר כו'.

וזהו למעשה גם הטעם להקשיים בנוגע לתקציב הכולל, כי נוסף על התקציב מהעירי' מקבל תקציב מהמועצה האיזורית (לכל המושבים באיזור), ועוד, באופן שקניג טען שאין לו דרך מי להעביר לנו תקציב ושלא יהי' בולט מדאי. למרות הנ"ל אני מקווה שבמשך הזמן נוכל בכ"ז להתגבר על זה, אבל בינתיים הבעי' קיימת. בכל אופן אני מטפל בענין הזה ואין כוונתי שהנ"ל יתמסר לזה. כוונתי היא בנוגע לאסיפת כספים בחו"ל.

יש לשער שר' . . הנ"ל הי' יכול לאסוף סכום הגון בפרט . . ששם שמו ידוע ומפורסם, וכן הוא גם לפי דעת הנ"ל בעצמו, כי יש "סימפטי"" מיוחדת בנוגע לצפת שאין במקומות אחרים.

והנה אם הי' ברשותי לעשות הנ"ל בעצמי אין ספק שהייתי משתדל בזה, אבל להיות שבשביל זה צריכים לנסוע במיוחד על זמן מסוים וכו', וזה לא הורשה לי כנ"ל, ע"כ עלה בדעתי שאולי כדאי שהנ"ל יתעסק בזה.

וע"כ הנני שואל עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א אם להציע הנ"ל להנ"ל.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת

• • •

[י"ח מנחם אב תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין הכולל</u>

הת' ר' יוסף יצחק לבקיבקר כבר עבר לכאן, ואני מקווה שגם הת' ר' אברהם גולדברג יעבור בקרוב. שאר המועמדים – מהם כבר קיבלו (לפי דבריהם) מענה שלילית מכ"ק אדמו"ר שליט"א, מהם כנראה עוד מחכים לתשובה. הת' קמינצקי שנמצא כעת בחצרות כ"ק אד"ש אמר לי שצריך ליכנס ליחידות בימים אלו וישאל עד"ז. הת' הנ"ל לפי דעתי מתאים מאוד להיות כאן ויש לשער שתהי' לו השפעה טובה על מצב הלימוד כאן.

כבר לפני זמן נודעתי שהת' ר' . . חושב לעזוב את צפת בסוף השנה. הוא בעצמו הי' שבע רצון כאן . . למרות דיבורי איתו והבטחתי לשפר המצב בכל האפשר עזב את צפת לפני שבועיים. הרי השנים החדשים הנ"ל תופסים את מקומותיהם של הת' ר' זלמן סטמבלר (שיצא מהכולל ונשאר בצפת) והת' הנ"ל. ונשאר עוד מקומו הפנוי של הת' ר' אפרים שי' בייטש וגם הרי הת' ר' . . מחפש ענין של הסתדרות, באופן שאם לא אמצא מועמדים אחרים יישארו רק ט' אברכים בכולל (ועמדי – מנין).

בכלל, היחס החם שהי' לפני שנה בנוגע לצפת התקרר הרבה אצל האברכים שאינם בכולל כאן – יתכן שגם המצב הביטחוני השפיע ע"ז.

בנוגע להתקציב להכולל הנה לפני הפגישה עם שר הפנים הלל רצינו לדבר עם מר שכנא רותם ממשרד הפנים שהוא למעשה העוסק והיוזם בכל ענין התקציבים לכוללים וכו'. נפגשתי אתו ביחד עם ר' זושא שי' וויליאמאווסקי, וראיתי שברקוביץ כבר דיבר אתו בנוגע לכולל שלנו והשתדל בזה. הוא אמר שהמצב הכספי במשרד הפנים השנה הוא חמור מאוד באופן שספק אם

יוכלו לעמוד בכל העניינים של השנה שעברה, ובינתיים ברור שא"א להוסיף עליהם – רק שיתכן שהענין ישתנה תוך זמן קצר – בערך כפי שאמר לי קניג לאחרונה.

ר"ש מיידנצ'יק קבע פגישה עם השר הלל ונתבטלה, ואח"כ נודע לו כי הצוות של הלשכה ובמיוחד ראש הלשכה (שנשארו אותם אנשים שהיו כשהי' בורג שם) ביטלו את הפגישה בכוונה. ר"ש הנ"ל אמר שבקל יתגבר ע"ז והיום הי' צריך לנסות לפגוש את השר הנ"ל בירושלים, ויש לקוות שבשבוע הבא נוכל ליפגש איתו ע"ד הנ"ל.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

מזכירות כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, כ"ו מנחם אב תשל"ד
ברוקלין, נ.י.
הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה ארי' ליב שי'
שלום וברכה!
במענה למכתבו מי"ח מנ"א:

א) בדבר העלאת התשלום לאברכי הכולל שיחיו, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א להורות להעלות להם עוד עשרה אחוזים, וכבר בקשנו את הרא"וו שי' בשיחתנו הטלפונית להודיע זה לכת"ר.

ב) בשאלתו אם להציע לר' . . ללמוד חצי היום בהכולל במקום יום שלם וכו', אמנם אפשר להציע לו כהנ"ל בחצי תשלום מהכולל.

בברכת כט"ס
הרב ח.מ.א. חדקוב

• • •

ב"ה.
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת – כ"ג אלול תשל"ד

<u>בנוגע להכולל</u>

כפי שכתבתי כבר בעבר עזב א' מחברי הכולל את צפת . . ובמקומו בא אחר יוסף י. לבנהרץ. הת' ר' אברהם שי' גולדברג יכנס להכולל לאחרי החגים באופן שכפה"נ לע"ע יהיו מספר האברכים בכולל כראשתקד – עשרה. הת' יוסף יצחק אופן נסע לחצרות כ"ק אדמו"ר שליט"א לחודש תשרי. הת' הנ"ל הצליח בלימודו וכו' במשך היותו כאן וגם עסק בהפצת המעיינות בהצלחה ולא חסך על טרחתו וכו', ובאם שיישאר בחצרות כ"ק אדמו"ר שליט"א יורגש כאן מאד חסרונו.

כפי שכבר כתבתי הצעתי להת' ר' . . להיכנס לעבודה בענין צפת בא' מב' האופציות: א) שיקח על עצמו ענין פרטי: צא"ח, בית חב"ד וכו'. ב) שיעזור לי באופן כללי.

ואף שבינתיים אין הכרח כ"כ לעזר הרי באם לפועל יהי' לי עזר אוכל להתפנות לכמה דברים שבלא"ה אין ביכולתי להתעסק בהם.

כמובן השאלה העיקרית היא בנוגע למשכורת שלו, וע"כ הצעתי לו שהיות ויש לו קשרים וכו' ב . . הרי אפשר לנצל אותם בנוגע לאסיפת כספים בשביל עניני צפת ומזה יבא גם המשכורת שלו כפי שנסכם. מדובר שיהי' ב . . בערך חודש – חודש וחצי, ואח"כ יחזור לכאן.הנ"ל כבר התקשר ל . . וכו' בנוגע להענין וכפה"נ מקבל הוא את ההצעה. יתכן שבאם שיכנס להעבודה כאן אח"כ, אוכל אני להתפנות במידה מסויימת לאסיפת כספים.

נוכחתי לדעת שככל שאני עסוק יותר ואני נמצא בכולל פחות הן בכמות והן באיכות אני רואה שהמצב בכולל ללימוד יורד. דרוש מי וואס זאל אריינגעבן חיות בלימודם וכו', אינני כעת במצב שאוכל לעשות את זה כדבעי.

התדברתי עם ר' זושא שי' ווילאמאווסקי בנוגע לזה ולדעתו מוכרח להיות מישהו אחר שיהי' ראש הכולל ויתמסר לזה כדבעי.

עסקתי קצת בזה לראות אם ישנם אברכים מתאימים לזה בארה"ק, ומצאתי לע"ע שנים שהיו מסכימים לזה: הם ר' זלמן שי' גופין מכפר חב"ד, והת' ר' אשר לעמיל הכהן מירושלים.

להיות שהמצב בנוגע לתקציב בשביל הכולל אינו טוב ואינני רואה שיפור המצב בדרך הטבע בעתיד הקרוב, כדלקמן, אינני יודע אם בכלל אני יכול להרשות לעצמי לשאול עד"ז, אבל בכ"ז מאחר וסו"ס כוונתי רק לטובת הענין – הנני לשאול את כ"ק אדמו"ר שליט"א א) אם בכלל להשתדל בזה ב) באם שכן מי מהב' הנ"ל יותר מתאים, או לחפש מישהו אחר בכלל.

בנוגע להתקציב – למרות דברי ר' שלמה שי' מיידנצ'יק לפני זמן שלדעתו יוכל לסדר את הענין ע"י פני' ישירה להשר, הנה להיות שנוכח לדעת שאפי' אם יצליח לשכנע את השר הלל הרי בודאי יתדבר עם המנכ"ל וכו' וכו', והם הרי אותו הצוות שהי' לו להקודם (בורג) – לפועל לא יצליח בהקצבת התקציב.

המצב הכללי בנוגע לתקציבים ממשרד הפנים הוא באופן כזה ששומעים תמיד ע"ד קיצוצים וצמצומים וכו', באופן שמלמטה למעלה איני רואה סיכויים להצליח בזה אפי' לאחרי כמה חודשים, אף שכמובן צריך בכ"ז להשתדל בכל האמצעים.

בנוגע למשכורת לראש הכולל כפה"נ זה צ"ל בערך כפול התשלום לאברכי הכולל (כמובן מדובר על כל היום – משבע בבוקר עד חמש אחה"צ), ולהיות שהוא ג"כ נמנה על אברכי הכולל מדובר על תשלום א' נוסף. אנחנו צריכים לקבל ממשרד הדתות 440 ל"י בשביל הכולל (לחודש) באופן שאם אפשר להשתמש בסכום זה למטרה זו, נשאר בערך 400 ל"י לחודש.

הת' ר' אלי' ארי' פרידמן ויוסף יצחק אופן נוסעים לחצרות כ"ק אדמו"ר שליט"א, וגם בתור שלוחינו.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת"ו

• • •

ב"ה.
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת - ב' אדר תשל"ה

בענין הכולל

כעת ישנם תשעה אברכים בהכולל (כי ר' . . יצא) ואחרי חגה"פ כפי הנראה יתוסף עוד א' הוא הת' ר' אהרן דוכן שלמד עד כה בכפר חב"ד. לקראת הקיץ יש סיכויים שעוד א' יתוסף ויתכן שא' יצא.

הת' ר' שלמה לבקיבקר ור' אברהם גולדברג נבחנו בזמן האחרון בהל' מליחה אצל הר"ר מלך שי' קפלן והנ"ל הי' שבע רצון מאד מידיעתם.

בענין תקציב לכולל

נפגשתי עם מר קניג (ממונה על מחוז הצפון - משרד הפנים), ולמרות שקיבל המכתב מראש העיר בו הוא מבקש תקציב מיוחד בשבילנו אמר שעכשיו בכל אופן מאוחר מידי בשביל תקציב השנה (שמסתיימת באפריל) (וכנ' שגם ראש העיר וסגנו ידעו מזה ולכן הסכימו לכתבו), אבל בנוגע לתקציב השנה הבע"ל הבטיח לי שיכניס סכום מסוים בשביל הכולל, אך לא רצה להתחייב בנוגע להסכום.

גם הבטיח לי לבקר בשטח הבני' שלנו כשיהי' בצפת בשבועות הבאים.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

ב"ה. [ניו יורק]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

שאלות בעניני צפת

א. כפי שכתבתי מכבר אין אני יכול למלאות את התפקיד של ראש הכולל כדבעי מפני הטירדא וכו' בענייינים אחרים, ויש צורך בא' שיתמסר לגמרי לתפקיד זה.

יש שני מועמדים אפשריים להנ"ל: א) הר"ר שניאור זלמן גופין מכפר חב"ד. ב) הר"ר אשר לעמיל כהן מירושלים.

מבחינה כספית - היות וקיבלתי כ-400 ל"י לחודש ממשרד הדתות הנה באם יתוסף הנ"ל על המשכורת של חבר הכולל (כי הרי ילמוד בכולל כמו כל אברך אחר) ויתוסף לזה עוד כמה מאות ל"י, כנראה יספיק בשביל המשכורת. וע"כ הנני לשאול את כ"ק אדמו"ר שליט"א:

א) אם בכלל לחפש ראש הכולל (או להשתדל למלאות גם תפקיד זה ככל האפשר).

ב) באם שכן, אם מי מהנ"ל, ואיזה מהם, או לחפש מישהו אחר.

ב. היות וכמה מחברי הכולל כבר למדו בכולל כמה שנים (אחדים – קרוב לג׳ שנים ומהם שיש להם כבר ב׳ ילדים), ועד שייבנו השיכונים יקח עוד כשנה ומחצה האם הכוונה:

א) שיישארו בהכולל עד אז למרות הקשיים הגשמיים הקשורים בזה, או, ב) שיחפשו עניינים של הסתדרות בצפת בינתיים, למרות שקשה למצוא כעת בצפת (משא"כ כשייבנו השיכונים שאז יהי׳ קל יותר בענייני הסתדרות (מחמת הצורך במוסדות חינוך ועניני תעסוקה אחרים שיוקמו בע"ה), וגם שעי"ז יחסר בהכולל וקשה מאוד כעת למצוא אברכים נוספים משא"כ כשייבנו השיכונים.

ארי׳ ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

[כ׳ אייר תשל"ה]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין הכולל</u>

ר׳ . . עזב את הכולל בזמן חגה"פ באופן שנשארו שמונה אברכים. ישנם ארבעה מועמדים נוספים מהם לפחות שנים הם רציניים (עד כ"כ שנשותיהם שהן מורות ביקשו כבר העברה לאיזור הצפון ויתכן שכבר קבלו עבודה בצפת והסביבה), ועוד שנים שקשה לדעת מה המצב איתם.

בנוגע להתקציב בשביל הכולל, היות ובירדתי שהנציג של פאג"י מר ברקוביץ לא הכניס שום דבר בהתקציב של העירי׳ בשבילנו, אם מפני שאין ביכולתו עכשיו למרות שהוא סגן ראש העיר (וכפי שכתבתי מכבר) או בגלל שחשש שיקלקל לו לעניניו הוא,

ע"כ החלטתי לנסות דרך נציגי המפד"ל ואמנם הצלחתי שיכניסו 50 אלף ל"י בהתקציב של העירי׳, ועכשיו דרוש אישורו של קניג הממונה על המחוז, והוא כבר הבטיח מזמן לאשר את זה אלא שזה נכנס במסגרת התקציב הכללי בשביל מוסדות דת, והתקציב הזה עלה מ–100 אלף ל"י ל–250 (זה כולל ההבדל שמחמת הפיחות) בשנה זו, ולכן אני חושש שיעשה (קניג) קיצוצים בתקציב זה.

בכ"ז אני מקוה שהיות ויודע לו שבגללינו הוגדל התקציב כ"כ ישאיר אותו כפי שהוא. בכל אופן אפי׳ אם יהי׳ קיצוץ מסויים הרי זה יפגע בכל המוסדות בשוה לפי האחוזים באופן שלכאורה מבוטחים אנו לקבל תקציב והשאלה היא רק בכמה יסתכם.

ארי׳ ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

אגודת קרית חב"ד בעיה"ק צפת ת"ו

ב"ה. כ"ט סיון תשל"ה
אל מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. ההוראה שהגיעה בארה"ק ע"י שלוחי כ"ק אד"ש לאוסטרלי׳ בנוגע להדפסת קובץ חדו"ת עד י"ב תמוז הבע"ל והשתתפות כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה – נמסרה רק בנוגע להכוללים בכפ"ח,

נה"ח, וירושלים. הכולל דצפת לא הי' מוזכר. אנחנו בכ"ז החלטנו להו"ל קובץ עד התאריך הנ"ל בתור "אינם מצווים".

היום הגיעני מכתב מהר"ר שמואל גולדשטיין (מחברי הכולל הנמצא עכשיו בחצרות כ"ק אד"ש) בו כותב אשר כ"ק אד"ש עורר עוה"פ ביחידות ע"ד הו"ל הקובץ עד התאריך הנ"ל.

ע"כ שאלתי האם הוראת כ"ק הנ"ל היתה גם בנוגע להכולל בצפת ובטעות לא נמסר לנו ההוראה וההשתתפות.

ב. נתבשרנו אשר העירי' הקציבה סך 30 אלף ל"י עבור הכולל בשנה הבע"ל.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

אגודת קרית חב"ד בעיה"ק צפת ת"ו

ב"ה. כ' מנ"א תשל"ה
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת

<u>הכולל</u>

בכולל עומדים להתוסף עוד ג' אברכים לקראת החגים הבע"ל, ויתכן שעוד אברך יתוסף ג"כ. הג' אברכים הם: מאיר אופן (שעומד להתחתן בקרוב), דוד פרידלנד, בינסטוק (מאנגלי'), הד' הוא: א. גרינברג (שעומד להתחתן בקרוב ושוהה עכשיו בחצרות כ"ק אד"ש). האברך ר' קלמן דרוק התחייב בנוגע לצפת וגם שכר פה דירה, אבל היות ודרשו ממנו אח"כ שיסע לבאר שבע וכעת יותר נחוץ שיסע לשם (כי פה גם בלעדו יהיו י' אברכים), והוא הסכים לנסוע לבאר שבע בתנאי שאני אוותר על בואו לצפת, ולכן ויתרתי בתנאי שיסע לבאר שבע.

הת' ר' . . שקיבל הוראה מכ"ק להיות בכולל רק שנה א', כפה"נ יהי' המלמד בהת"ת בשנה הבע"ל ובנוגע לחצי היום השני – או שיהי' בכולל (אם לא ימצא עבודה בצפת שיפטור אותו מצבא) או שיכנס בצא"ח באם שיהי' מקור לפרנסתו בזה.

קובץ החדו"ת שהו"ל בצפת עשה רושם טוב ב"ה, ועומדים להו"ל קובץ שני לפני ר"ה הבע"ל. הוראת והשתתפות כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע לזה לא הגיעו לנו ע"י התל' השלוחים דאוסטרלי' בהיותם בארה"ק, וגם לא קיבלנו מענה ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א על מ"ש בקשר לזה.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213

Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ערש"ק ח"י אלול, ה'תשל"ג
ברוקלין, נ.י.

חברי הכולל אשר
בעיר הקדש צפת תובב"א

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

בנועם נתקבלה הידיעה על דבר יסוד הכולל בעיה"ק צפת והתחלת הלימודים בו.

ויהי רצון שיהי' בשעה טובה ומוצלחת בכלל, ובמיוחד-להחזיר עטרה ליושנה, הישוב החב"די בצפת על כל פרטיו, בית הכנסת ובית המדרש וכו',

ובגדול לימוד שמביא לידי מעשה, מעשים בחיי יום יום מיוסדים על הוראת תורתנו תורת חיים - כל מעשיך לשם שמים, ומדרגה לדרגה - בכל דרכיך דעהו.

וגדול זכותם וזכות כל אלה המסייעים בידם, ועל אחת כמה וכמה-אלה שיצטרפו להם בעבודת הקדש האמורה, לתהילה ולשם ולתפארת עם כל הפירושים, ומיוסד על פירוש רבנו הזקן, חב"ד, וכהקדמת הכתוב לפני זה: ולתחך עליון על כל וכו' שלא יהי' מונע מבית ומחוץ ולהיות מאיר בך חכמתו ובינתו של א"ס ב"ה וזהו לתהלה ולשם ולתפארת כו' (לקו"ת דשבועע זה, פ' תבוא אל הארץ גו' וירשת וישבת בה, בסוף וחותם ד"ה היום הזה הוי' אלקיך מצוך גו' את הוי' האמרת היום וגו' והוי' האמירך היום וגו').

בברכת הצלחה בכל האמור ולראות ברכה בכל

ובברכת כתיבה וחתימה טובה

Tel. HYacinth 3-9250 — קמ"לן Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, כ"ו מנחם אב תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' ארי' ליב שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מי"ח מנ"א:

א) ברבר העלאת ההשלום לאברכי הכולל שיהיו הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א להורות להעלות להם עוד עשרה אחוזים, וכבר בקשנו את הרא"וו שי' בשיחתנו השלפונים להודיע זה לכח"ר.

ב) בשאלתו אם להציע ללמוד חצי היום בהכולל במקום יום שלם וכו', אמנם אפשר להציע לו בהנ"ל בחצי השלום מהכולל.

בברכת כט"ס

הרב ח.מ.א. חדקוב

AGUDAT KIRYAT CHABAD **אגודת קרית חב"ד**

LUBAVITCH SETTLEMENT IN ZEFAT בע"מ צפת ת"ז

כ"ם סיון תשל"ה

ב"ה. יום.....

אל מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. ההוראה שהגיעה בארה"ק ע"י שלוחי כ"ק אד"ש לדעת
בנוגע להדפסת קובץ חדו"ת עד י"ב תמוז הבע"ל
והשתתפות כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה – נמסרה רק
בנוגע להכוללים בכפ"ח, נה"ח, וירושלים. הכולל
דצפת לא הי' מוזכר. אנחנו בכ"ז החלטנו להו"ל
קובץ עד התאריך הנ"ל בתור "אינם מצוינים". הירם
הגיעני מכתב מהר"ר שמואל גולדשטיין (מחברי הכולל
הנמצא עכשיו בחצרות כ"ק אד"ש) בו כותב אשר כ"ק
אד"ש עורר עה"פ ביחידות ע"ד הו"ל הקובץ עד
התאריך הנ"ל.

ע"כ שאלתי האם הוראת כ"ק הנ"ל היתה גם בנוגע
להכולל בצפת ובטעות לא נמסר לנו ההוראה וההשתתפ-
ות.

ב. נתבשרנו אשר העיר הקציבה סך 30 אלף ל"י עבור
הכולל בשנה הבע"ל.

ארי' ליב קפלן
ע"ה"קצפת ח"ו

ZEFAT, 75, Jerusalem st., P.O.B. 144, Tel. 067-30798 צפת, רחוב ירושלים 75, ת. ד. 144, טל.

שיקום בית-הכנסת

ימים אחדים לפני צאתו לשליחות, זכה הרב קפלן להיכנס ליחידות בט"ז בתמוז תשל"ג, ובה הרבי אמר לו בין השאר (תוכן הדברים):

"...יש בצפת בית-הכנסת חב"ד שהיה מאז ואומרים שזה נהרס, וממילא א' התפקידים הראשונים יהי' לשפץ את בית-הכנסת. ומאחר שרצוני שתבנו שם שיכון-קריה, צריך לראות באם אפשר לבנות בסמיכות מקום לבית-הכנסת מה טוב, ואפשר להשתמש בטענה שזה צריך להיות סמוך לבית-הכנסת, כדי שיהיה מקום להתקבץ שם וכן לשיעורים".

כאן הרבי הוסיף שאינו מכיר בדיוק את הפרטים וצריך לבדוק על אתר, "אבל בכל אופן, שיבנו את הקריה במקום קרוב, שתהיה אפשרות להגיע לבית-הכנסת".

מספר ימים לאחר היחידות קיבל הרב קפלן פתק עם הוראות מהרבי שנפתחו במילים הבאות: "העניינים שראשי המועצה דשם כתבו והבטיחו עזרתם - הדבר הראשון שיפוץ בית-הכנסת חב"ד".

הרב קפלן עצמו הגיע לראשונה לצפת עם הרבנים החסידים זושא וילימובסקי, אפרים וולף, שלמה מיידנצ'יק ז"ל, ויבדלח"ט הרב שמואל חפר, שהרבי ביקש מהם לסייע לו. עם בואו ראה הרב קפלן את בית-הכנסת בחורבנו, וסמוך לכך הגיעה מהרבי הוראה לשפץ את בניין בית-הכנסת עם תאריך לסיום השיפוצים: "...שתהיה אפשריות להתפלל בו בסיום אלול זה".

כיוון שהזמן שעמד לרשות הרב קפלן לביצוע השיפוצים היה קצר, הוא שקל אם לבצעם בשלב הראשון רק זמנית ולהקים במקום כמין אוהל, אך כששאל על כך את הרבי קיבל תשובה חד-משמעית - הכוונה היא לבית-הכנסת ממש.

הרב קפלן ארגן אפוא שהעבודה תתבצע בזריזות והפועלים פתחו במלאכה במחשבה שיספיקו להקים עד החגים גם את הקירות, אך כשפינו את הפסולת שהיתה בבית-הכנסת התברר לרב קפלן שריצפת בית-הכנסת לא ניזוקה והכותל המערבי וחלק מהכותל הצפוני של בית-הכנסת עומדים על תילם.

בעקבות הגילוי, העלה הצעה להשלים את הקירות החסרים ולהניח מעליהם גג אזבסט שהוא קל במשקלו יחסית לבטון ולא יכביד על הקירות. ההצעה קיבלה את אישורו של הרבי אך לא הקלה על העובדים, שכן בהמשך לכך הרבי הקדים את תאריך היעד, "שתהיה אפשריות להתפלל בו בסיום אלול זה", וכנראה גם נקב בתאריך - שבת סליחות - לתפילה הראשונה.

בר"ח אלול אותה שנה נפתח הכולל החב"די בצפת בבית-הכנסת האר"י האשכנזי. הכולל הוקם במרחק דקות הליכה ספורות מבית-הכנסת צ"צ.

עם סיום השיפוץ בבית-הכנסת, הכולל הועבר לבית-הכנסת צמח-צדק בהוראתו המפורשת של הרבי. כשאנ"ש בצפת עברו בשנים הבאות לקריית חב"ד בהר כנען, שאל הרב קפלן את הרבי אם להשאיר את הכולל בבית-הכנסת צמח-צדק בעיר העתיקה או להעתיקו לקריית-חב"ד, והרבי השיב שימשיכו ללמוד בבית הכנסת צמח-צדק - והכולל נשאר אפוא במקומו בבית-הכנסת בעיר העתיקה.

בית-הכנסת "צמח-צדק" זכה מספר פעמים להתייחסויות פומביות מכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו.

כך היה במוצאי שבת פרשת שלח בשנת תשל"ח. הרב קפלן ע"ה הביא להתוועדות של הרבי את ראש-העיר צפת דאז מר אהרן נחמיאס, ובמהלך ההתוועדות השניים מסרו לרבי את מפתח העיר צפת, וראש-העיר סיפר על התפתחות קריית-חב"ד בעיר. הרבי הגיב באמרו שזה רק שלב ראשון ולאחר-מכן הרבי הורה למזכיר הרב גרונר לומר לראש-העיר שימתין לשמוע את דבריו בשיחה הבאה.

בשיחה זו הרבי דיבר על צפת ואמר בין-השאר את הדברים הבאים (שיחות-קודש תשל"ח חלק ב עמוד 571):

"אחד הטעמים לחידוש היישוב (החב"די) הוא שבה היה בית-הכנסת שייסדו חסידי הצמח-צדק, כדי שיהיה לזה המשך באופן של מוסיף והולך, כננס על-גבי הענק - ואפילו שאי-אפשר להשתוות לצמחו-צדק, אבל הצמח-צדק לוקח כל יהודי ומעמידו על כתפו, שאז הוא נהיה כננס על-גבי הענק כידוע המשל בזה". בהמשך השיחה הרבי הוסיף ואמר: "בית-הכנסת נוסד ע"י חסידי הצמח-צדק לפני למעלה ממאה שנה, ובפרט שבהשגחה פרטית מבנה בית-הכנסת נשאר..."

בהזדמנות אחרת, ביחידות שנערכה לבניו של האדמו"ר מלעלוב (כיום אדמו"רים) בכ"ד במרחשוון תשמ"ה, הרבי עמד בקצרה על תולדותיו של בית-הכנסת, וכשדיבר בין-השאר על עניין מעלתה של עיר הקודש צפת, הרבי הדגיש:

"ומפני גודל מעלתה של צפת - היה גם שם (כמו בחברון) יישוב חב"די עוד בזמנו של אדמו"ר הצמח-צדק. ויש שם גם בית-כנסת חב"די שנבנה (כמדומני) עוד בתקופה ההיא, ולפני זה היו שם תלמידי הבעש"ט והמגיד" וכו'...

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ז' מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

לסיכום הביקורים בסוף השבוע שעבר בצפת ובנצרת בענין צפת, המצב שהתברר עד עתה הוא: בית כנסת הדעה הכללית היא שלפי המצב הקיים אינו ניתן לשיקום, אלא צריך לגלח בשטח בית-הכנסת ולתכנן בניית בית כנסת חדש. מר ברקוביץ מאד מסופק אם יאשרו להעמיד צריף לבית כנסת באופן ארעי בגלל צביון הבניה בעיר העתיקה בצפת, אשר לכן כנראה שיש להשתדל בכיוון לבניית בית כנסת חדש ולטפל עם מר אבני לקבל תקציב לכך.

אם נקבל חוו"ד כ"ק אד"ש שנכון בינתיים להשתדל לארעי, נעשה כך...

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ז' מנ"א תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר הטלפון מיום ה' ד' מנ"א כדלקמן:

ההוראה להתפלל בביהכנ"ס בצפת בשנת תשל"ג היא רק באם הדבר אפשרי.

בעניין העירי', הרי הם בעצמם כתבו והבטיחו שיעזרו, ולשם זה שלחו ב"א מיוחד וממילא יש מקום לתבוע מהם עכשיו שיעמדו בהבטחתם.

עם ידידינו דובר בי"ב תמוז בעניין צפת, לדבר אתו בענין זה בזמן הביקור אצלו ולמסור לו מהפעולות בעניין צפת, ושקפלן יבקר אצלו וימסור לו ד"ש מיוחד.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

[מנ"א תשל"ג. טיוטה]

בנוגע לביהכ"נ, הוחלט להפיל ולנקות את המקום ובאם יהי' אפשר לקבל רשיון (כי כל בנין איזשהו, דרוש רשיון מיוחד בעיר העתיקה) – לבנות כמין צריף שיוכל לשמש בתור ביהכ"נ באופן ארעי (אף שאפשר שיעלה לסך 20-15 אלף ל"י, שלא יהי' מזה תועלת כשיבנה באופן קבוע) שתהי' "אפשריות להתפלל בו בסיום אלול זה".

בנוגע להתכנית לבנין ביהכ"נ כבר נמסר למתכנן שיתעסק בזה.

[ארי' ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט"ו מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...הוחלט להזמין תכניות לשיקום ביהכנ"ס בצפת, ובאם ימצא במשך הזמן תקציב ממשלתי לזה יממן התקציב גם את הזמנת התכניות, אבל כדי לחסוך זמן עד ההחלטה הממשלתית למימון ועד להזמנת התכניות לאחרי זה בדעתנו להזמין אי"ה מיד את התכניות, וגם כאן קיימת הבעי' מאפוא להשיג בינתיים את הכספים...

[אפרים וולף]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ז מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בענין המגרש שע"י ביכנ"ס חב"ד בצפת נסינו להתקשר אל מר . . בעל המגרש אבל לא הצלחנו לפגוש אותו, אבל כפי ששמענו בדעתו לעשות ריווח מהמקום ע"י שיאחד את שני המגרשים ועל בנין בית-הכנסת יבנה דירה. הוא מביא הוכחות שכך הנוהג הוא בארה"ב שעל בתיהכנ"ס יש דירות, ננסה אי"ה להיפגש אתו ואולי נוכל להגיע אתו לעמק השווה.

...בענין המודעה שהמרכז החקלאי פרסם בעיתונות ע"ד דירות בצפת, דירות אלו עדיין לא מוכנות וצריך עכשיו לבנותם.

אפרים וולף

• • •

ב"ה. כ"א מנ"א תשל"ג

דו"ח מאסיפה שהתקיימה בלוד ביום ה' ח"י מנ"א בענין צפת

בהשתתפות: ר' שלמה מיידנצ'יק, ר' שמואל חפר, ר' זושא וילמובסקי, ר' לייב קפלן, ר' אפרים וולף.

ר"ש חפר פנה אל אדריכל לנדא שיתכנן את ביהכנ"ס בצפת, והנ"ל לא מעוניין לקבל את זה. סוכם לפנות אל אדריכל איל שיתכנן את ביהכנ"ס הגם . . מתכנן כ"כ טוב כמו לנדא אבל יש לו קשרים עם הרבה אנשים ומוסדות ובעת הצורך יוכל להסתדר...

רחז"ו: לפי"ד רוצה כ"ק אדמו"ר שליט"א שעוד בשנה זו יתפללו בביהכנ"ס בצפת וצריכים למצוא לזה עצה באופן זמני.

סוכם שרחז"ו יקבל ע"ע להתעניין אם אפשר להקים דבר זמני שיוכלו להתפלל בביהכנ"ס חב"ד עוד בשנה זו.

• • •

[ערב ר"ח אלול. טיוטה]

<u>בית-הכנסת:</u>

הייתי בצפת עם ר"ז שי' ווילימאווסקי, ונפגשנו עם קבלן ע"ד בניית ביהכנ"ס, וע"פ ההתדברות יתכן שיש אפשריות לבנות כמין צריף על קרקע הביהכנ"ס הישן (המוגבה מהארץ), וגם מבלי להפיל כל הכתלים, ורק להפיל החלקים שיש אפשרות שהם מסוכנים.

הקבלן אמר לנו כמה אופני תכניות, היינו אצל ראש העיר והסגן שלו וחזרו על הבטחתם לעזור לנו וכו', אלא שאומרים שבנוגע לרשיון לבנות בעיר העתיקה אין להם סמכות ע"ז, ויש אחד בירושלים (שמו תירוש) הממונה ע"ז, והראש העיר אמר שלפ"ד אין סיכויים שירשו לבנות צריף שם. זה האיש (תירוש) הוא גם הממונה על נתינת תקציבים לבנין ביהכנ"ס (אשר ממנו אנו מקווים לקבל תקציב לבנין ביהכנ"ס בכלל). ר' שלמה שי' מיידנצ'יק הי' צריך היום לסדר פגישה אתו (בכלל זה קשה כי הוא בחופש כעת), ולא עלה בידו לע"ע.

[ארי' ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. א' אלול תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר בזה קבלת הטלפון מאתמול כדלהלן:

...לסדר שיוכלו להתפלל בבית-הכנסת בראש-השנה, בפרט שבזמן זה יש הרבה מבקרים בצפת ויהי' לזה פרסום ולסדר שבמקום לא יהי' חם מדי.

...לביהכנ"ס יהי' ¾ מההוצאות (מהחיסרון) ושיעשו במרץ בלי ספיקות.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ה' אלול תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...ר"ש שי' מיידנצ'יק ור"ל שי' קפלן בקרו ביום ו' אצל מר תירוש בירושלים ע"ד צפת בעניין ביהכנ"ס. האדריכל שלנו דיבר עם אדריכל יער שמתעסק בענייני צפת ובינתיים המצב מתקדם טוב. בעניין תקציב מהממשלה כנראה שנצטרך להיפגש עוד עם מר תירוש ומר אבני.

בעניין מבנה זמני לביהכנ"ס, הציע האדריכל שלנו להקים אהל מקושט מבריזענט מתוח על עמודים שיהי' יותר יפה מצריף ויעלה גם יותר זול.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט' אלול תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...בענין צפת ישבתי היום עם ר"ש שי' מיידנצ'יק, מסרתי לר"ל שי' קפלן את תוכן הטלפון אבל להחלטה מעשית עדיין לא הגענו.

בעניין ביהכנ"ס בצפת, מצאנו קבלן שמוכן להקים הצריף, אבל שם נמצא בא כוח של ועדת עיר העתיקה שלא נותן לעשות שינויים במקום. סוכם שר"ש שי' מיידנצ'יק ידבר עם מר תירוש שיאשר להקים את הצריף.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט' אלול תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ רב פעלים וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר בזה קבלת הטלפון מאתמול כדלקמן:

...להשתדל שהצריף יהי' מוכן בזמנו לשבת סליחות ושיהי' בנוי באופן שיוכלו להתפלל בו גם בחורף.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ב אלול תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...ביום ו' דברנו עם אדריכל איל, הוא דיבר עם אדריכל יער הממונה על צפת וקיבל אישור להעמיד הצריף. עם אישור זה צריך לפנות אל תירוש בירושלים שיוריד התנגדותו להעמדת הצריף.

אפרים וולף

• • •

[אלול תשל"ג. טיוטה]

<u>בנדון ביהכ"נ:</u>

נסענו (ר' שלמה ואני) ביום ועש"ק העבר, פ' שופטים, לפגישה עם מר תירוש מירושלים, לברר ע"ד רשיון לבניית צריף במקום הביהכנ"ס. קבלנו ידיעה שאפשר, בתנאי שנראה תכנית של בנין קבוע. בפגישה עם האדריכל הציע דבר חדש – להקים אהל במקום הצריף, שע"ז א"צ רשיון כלל.

[ארי' ליב קפלן]

• • •

[אלול תשל"ג. טיוטה]

<u>בנוגע לביהכנ"ס:</u>

היו לנו קצת קשיים בנוגע להשגת הרשיון להעמיד הצריף, ולבסוף הושג על ידינו, אבל בתנאי שיפורק מיד לאחרי חג הסוכות. בסופו של דבר התדברתי עם קבלן אחד מצפת שמוכן לתקן הכתלים באבנים כמקודם (לאחרי שיסיר החלקים המסוכנים וכו').

[ארי' ליב קפלן]

• • •

[אלול תשל"ג. טיוטה]

<u>בענין ביהכ"נ:</u>

הכתלים כבר הועמדו, ובונים כעת את הגג באופן שיוגמר על ש"ק נצבים-וילך הבעל"ט. כותל א' (זה הנראה מהרחוב) לא יכלו לתקנו באבנים טבעיים כפי שחשבו, והוצרכו לבנותו מלבנים גדולים העשויים למבנה ארעי, וכן מה שכתבתי בדו"ח האחרון שיתכן שירשו להניח המבנה גם אחרי חג הסוכות, מחמת שנבנה באותם אבנים שמהם הי' נבנה מתחילה – עומד בספק כעת, כי דוקא הכותל שרואים מהרחוב נבנה מחומר בלתי מתאים, ואולי יהי' מקום לבנות כותל זה כראוי כשלא יהי' הזמן דחוק כ"כ וכו'.

[ארי' ליב קפלן]

• • •

[תשרי תשל"ד. טלפון]

התפללנו בסליחות ור"ה כב' מנינים וחצי...

ביהכנ"ס כמעט ונגמר, ונראה שלא יהיו בעיות, וכפי שיצא אפילו על כמה שנים. האם כדאי להשקיע עוד קצת יותר כסף שיהי' כמו בנין קבע ממש.

[ארי' ליב קפלן]

• • •

[י"ג שבט תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין ביהכ"נ</u>

נתעוררו שוב קטרוגים בנוגע לביהכנ"ס מצד האחראים על "עתיקות" בצפת, ועד שמנהל המחלקה לשיקום ופינוי בירושלים, מר תירוש, החליט לבקר בעצמו ולראות. ביקורו הרגיע את רוחו והיות וכבר ביקרנו אצלו כ"פ החליט להניח את הענין כמו שהוא כל עוד שהעירי' כאן לא תקטרג.

דיברתי עם מר ברקוביץ, והוא הבטיח לי שמצד העירי' יהי' בסדר, וגם אמר שמוכן לפעול הלאה בנוגע לתקציב לביהכנ"ס – לבנותו מחדש – כשתהיינה תכניות ע"ז. השאלה בנוגע לזה הנני שולח בנפרד.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת

• • •

ב"ה. י"ח שבט תשל"ד
כ"ק אדמו"ר שליט"א

בנוגע לביכ"נ חב"ד בצפת – בהמשך למה שכתבתי בדו"ח מי"ג שבט, הנה להיות שהבניין הנוכחי הוא ארעי (יחסי), ויתכן שלא יוכל לעמוד יותר מכמה שנים, ומהעירי' הבטיחו לסייע בגיוס כספים ממוסדות ממשלתיים, אבל לזה צ"ל תכנית מפורטת וגם אז א"א לסמוך ע"ז – גם אם יאושר תקציב ע"ז – כ"א של אחוז מסויים של ההוצאות, והתכניות יעלו כמה עשיריות אלפים ל"י עוד לפני שידונו על התקציב. מאידך, ע"פ מה שנאמר לי מהמז' יתכן שיש מקור מסוים למימון בנין הביהכ"נ.

ע"כ הנני לשאול דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א אם להמשיך בתכנון ביהכ"נ (שכבר הותחל לפני שנודע לנו על אפשריות הבניין הנוכחי).

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

[ב"ה. ה' אדר תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין ביהכ"נ</u>

פרט א' ששכחתי להזכיר בתוך השאלה ע"ד בנין ביהכ"נ מחדש, והוא שכפי המצב הנוכחי אין אפשרות להגדיל את ביהכ"נ כי שטח הקרקע השייך לו הוא קטן, ולכן גם הבנין החדש יחזיק כ–50–40 איש (אם לא בדוחק ובצמצום).

השטח הסמוך לו אין עליו בנין, ועוד לפני זמן השתדל ר' אפרים וולף לברר אם יסכים הבעה"ב לתת את השטח (שכשלעצמו קטן הוא מאוד) לביהכ"נ היות ואין לו שום תועלת מזה ונפל לו בירושה וכו', והלה לא הסכים אלא בתנאים שאין להעלותם על הדעת (כגון: שנבנה לו דירה למעלה על ביהכ"נ בהוצאתנו וכיו"ב), ואולי בכ"ז כדאי להשתדל שוב עד"ז.

השטח הפנוי הנ"ל הוא הפונה להכביש (יותר נכון: הסמטא), והביכ"נ הוא מאחוריו (והוא השטח הנראה בתמונה המצו"ב (שטח בנפרד) לפני הכותל הקצר, והמסתיים בסוף התמונה), ויש שני סמטאות משני הצדדים שמוליכים מהסימטא הראשית לביהכ"נ.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

[ח' ניסן תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין ביהכ"נ</u>

נאמר לי ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א שצריך להגיע אלי מכתב מענה בעניין זה. המכתב טרם הגיע.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

[כ"ט ניסן תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין ביהכ"נ</u>

המכתב בענין זה מכ"ק אדמו"ר שליט"א טרם נתקבל.

אשה אחת מבני ברק נדבה (ע"י השתדלות משפ' לבקיבקר שם) ארון קודש חדש (שצריך לעלות כ-6-7 אלף ל"י) לביהכ"נ, ואנו מקווים לקבלו בקרב הימים.

כן יש סיכויים לקבל (במשך הזמן) כאלפיים דולר מעזבונו של א' בארה"ב לקניית דברים הדרושים לביהכ"נ (ריהוט וכד') על שמו - ע"י השתדלותו של בחור א' מצפת שבא להתפלל אצלנו בליל ש"ק שיש לו קשרים עם משפחתו של הנ"ל.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

הקמת קרית חב"ד בצפת

בסיום מלחמת יום הכיפורים, בראשית שנת תשל"ד, החל הרב קפלן בפרויקט הבנייה הגדול – הקמת קריית חב"ד בצפת. הבנייה עצמה החלה לאחר מאמצים, לחצים ושתדלנויות רבות במשרדי הממשלה, שכללו שיחות רבות עם שרי-השיכון דאז מר זאב שרף ומר אברהם עופר. במאמצים אלה לקחו חלק ראשי עסקני חב"ד בארץ, ולבסוף הוחל בבנייה עצמה.

המקום שנבחר היה מחצבת הסיד והעפר הישנה בפאתי הר-כנען. "כאן תוקם קריית-חב"ד", אמר השלט ואיש לא האמין, אבל היסודות נוצקו. ביום שני, ד' דחול-המועד פסח תשל"ה, נערך "טכס גמר היסודות לבניין קריית חב"ד בצפת" בהשתתפות שר השיכון דאז מר עופר, הרב שמחה הכהן קפלן רבה של צפת באותם ימים, ראש העיר וסגנו, מנכ"ל משרד השיכון ורבים מאנ"ש, שהגיעו ממרכז הארץ בעשרה אוטובוסים לחגוג עם תושבי צפת ביום חגם.

מיד לאחר החגיגה טלפן הרב קפלן אל מזכירות הרבי ודיבר עם הרב חדקוב בעוד הרבי מאזין על הקו. הרב קפלן מסר פרטים על החגיגה וכשסיפר שהוא עצמו קרא את המכתב של הרבי והוסיף שדיבר גם הרב שמחה קפלן רבה של צפת, שמע הרב קפלן את הרבי צוחק ואומר: "מחליפים את הקפלן הזה בקפלן השני".

הרב קפלן מסר על הצלחת החגיגה וכל שאר הפרטים, והרבי שמע הכל בקורת-רוח, כפי שאמר לר' יעקב כץ ע"ה משיקגו ביחידות שנערכה באותו חול-מועד תשל"ה: "היתה לי היום נחת רוח. התקשרו מצפת והרב קפלן סיפר שהחגיגה של הנחת היסודות היתה בהצלחה רבה. באו לחגיגה אנ"ש דכפר-חב"ד ונחלת הר חב"ד ומירושלים ת"ו, ומכל המדינה וגם מצפת היה קהל גדול. היתה מסיבה חמה והיו הרבה מהממשלה וכולם דיברו בחמימות על ליובאוויטש, ושר-השיכון אמר שהוא בטוח בהצלחת העניין כי כשליובאוויטש נעמט זיך פאר א זאך [=מתמסרת לעניין מסוים] היא מצליחה. רק שהוא מודיע שאם לא יצליחו ליישב הכל, יהיה מוכרח להכניס פרעמדע [דיירים שלא מחסידי חב"ד]. [ואחר הוסיף בחיוך:] מעניין שכל זה היה צריך לעשות הקפלן האחר [הרב שמחה קפלן, רבה של צפת] שהוא כבר הרבה זמן בצפת, ולפועל עשה את זה הקפלן שאני שלחתי".

בהתוועדות אחרון של פסח אותה שנה, אמר הרבי ברכה שיהיה שלום בארץ הקודש, ואפילו חרב של שלום לא יעבור וכו', והזכיר בין דבריו את כפר-חב"ד, את כפר-חב"ד החדש (הידוע כיום ככפר-חב"ד ב'), את נחלת הר חב"ד ואת קריית חב"ד בצפת.

בחודש טבת תשל"ו עמד כבר שלד הבניין החדש על תילו. בבניין זה היו 109 דירות, מקום לשבעה גני-ילדים, שבע חנויות ומקלטים. הרב קפלן כתב לרבי, "לפי התכניות תהיינה הדירות מוכנות לאיכלוס בתוך כשנה", והרבי הקיף בתשובתו את המילים "בתוך כשנה" וכתב: "לא קודם? פשוט שמקום לזרוז רק באם לא ייגע כלל בטיב הבני' וכו'".

בהמשך המכתב המשתרע על ארבעה-עשר עמודים נכתבו תשעה-עשר(!) מענים מהרבי, ביניהם מענה על דיווח הרב קפלן בעניין בית-הכנסת. הרב קפלן כתב: "לפי

הוראת כ"ק אד"ש שבצפת צ"ל הכל בהרחבה, הוריתי לאדריכלים לתכנן ביכ"נ של קרוב לאלף מטר רבועים", והרבי הקיף את המילים "של קרוב" וכתב: "כמה מקומות ישיבה זה? כמה זמן יארך הבני'?" (יש להזכיר שהדבר היה כשבכל צפת חיו רק עשר משפחות חב"דיות!). הרב קפלן כתב: "כן יצוין שתכנון המקווה היא ג"כ באופן של הרחבה", והרבי הדגיש את המילים "באופן של הרחבה" בשני קווים.

הרב קפלן כתב גם, "השתדלנו ככל האפשר שהדירות תהינה בסטנדרט גבוה מאוד", והרבי הדגיש פעמיים את המילים "בסטנדרט גבוה מאוד", והוסיף בצד "ונכון". עוד כתב לרבי אודות מצב התיירות בצפת שהיה באותה תקופה בשפל, והרבי עודד אותו לנסות לפתח את התיירות בעיר.

בניית השלב הראשון הושלמה לקראת סוף שנת תשל"ח, וחגיגת חנוכת קריית חב"ד התקיימה בח"י באלול תשל"ח.

לחגיגה שלח הרבי ברכה מיוחדת במברק וכתב בין הדברים: "...יהי רצון שתהא החנוכה בשעה טובה ומוצלחת בכל, ובקרוב ממש יבנה הא-ל עושה פלא את כל ערי הגליל, בתוככי כל ערי ארצנו הקדושה בשלימותה, הארץ אשר נתנה לנו לנחלה ולירושת עולם...".

בניית השלב השני התעכבה במקצת, על-פי הוראות הרבי, בשל האטה מסוימת בקצב האיכלוס, אך הסתיימה גם היא בשנת תשל"ט. בשלב זה הורה הרבי לדחות את בניית השלב השלישי עד שירחיב.

בשנת תשמ"א, אחרי שנבנו בצפת עוד כמה קריות חסידיות, הרב קפלן חזר ושאל את הרבי אם עתה הגיעה העת להמשיך ולבנות בקריית חב"ד, והרבי ענה: "עפ"ז להתעניין", אך הבנייה חזרה ונדחתה.

בשנת תשמ"ג הועלה רעיון שחב"ד תקבל מספר בנייני מגורים בצד השני של העיר שהחלו להבנות באותה עת. הרב קפלן כתב על ההצעה לרבי, ובין שאר הדברים העיר שלדעתו "א"א לפצל את הקרי' לשני קצות העיר". בתשובתו הקיף הרבי את המילים הללו וכתב "כפשוט". בהמשכו של אותו מכתב שאל הרב קפלן אם להמשיך בכיוון של בנייה עצמית אף שמשרד השיכון אינו מעוניין להשתתף בפיתוח הקרקע, והרבי ענה על כך: "כעצת ידידים מבינים באה"ק".

למעשה, עשר שנים נוספות חלפו בטרם נוצרה אפשרות לפתוח בעבודות הפיתוח והבנייה של השלב השלישי. בהסכמת הרבי מר"ח ניסן תשנ"ג, השלב השלישי נקרא "גבעת שושנה" - קריית חב"ד על-שם הרבנית שושנה-רייזל, אמו של הנדיב הרב יוסף-יצחק גוטניק שתרם רבות לפיתוח הקריה.

כיום מתגוררים בבניינים אלו עשרות משפחות חב"דיות, כן ירבו.

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ב' מנחם אב תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר' לייב שי' קפלן ביקר אצלנו היום בבוקר ומסר את תוכן היחידות שלו מיום ט"ז בתמוז בענין צפת כדלהלן. היינו רש"ח, רש"מ, רז"וו ביחד:

פרטי העניינים בצפת עדיין לא ברור גם בארץ ישראל. בכללות הי' שם ישוב חב"ד ובית הכנסת, ולכן רוצים להקים ולבנות את המקום ביתר שאת וביתר עז. עד היום היו 4 מעסקני חב"ד שכבר עשו בזה. שעסקנים אלו יכירו אותו בפרטי העניינים ועם אנשי הממשלה ושהם לא יצאו מאחריות, אלא שהם יהיו המדברים ואח"כ הוא.

בעניין בניית שיכון במקום, כנראה שהדבר יערוך עוד שנה וחצי או שנתיים, אבל לא רוצים לחכות עד אז, ולכן שיתחילו עם כולל כמו בנחלת הר חב"ד, הגם שכבר ישנם שם 2 כוללים אבל ישנם עוד מקומות שישנם כמה וכמה כוללים.

ע"ד מקום הבני' אין חילוק באיזה מקום שיהי', העיקר שיהי' מחוץ לעיר, ושלא יהי' נבלע בתוך העיר.

ראש העיר וסגנו הבטיחו שניהם שיעזרו והם התחייבו לשלם את ההלוואות בעד בניין בית הכנסת. המקום הוא לא רחוק ממירון ובצפת, יכול להיות הרבה פעולות בהפצה, בפרט בקיץ.

את הספרי' שכבר פתחו במקום שלא ידחקו את זה שפתח וכבר נמצא שם, אלא שבמשך הזמן תהי' הספרי' סניף של הענין שהוא (רל"ק) מנהל.

לאחר שמסר דברי היחידות דנו עמו בענין זה. לשם פתיחת כולל צ"ל מתיישבים במקום, והשאלה מאפוא יהיו הדירות. הייתה סברא שאנשי הכולל יגורו במשך השבוע בצפת בחדרים שכורים. בענין תקציב לכולל צריך להתקשר עם סגן ראש העיר ברקוביץ.

בענין התפילה בבית הכנסת עוד בחודש אלול, לקיים שיפוצים בבית הכנסת כמעט ואין הדבר אפשרי כי לא כל הקירות עומדים ומה שכן עומד כמעט והולך ליפול, והייתה הצעה להקים בתוך המחיצות של בית הכנסת קירות מאסבסט או פייברגלז.

כמו"כ סוכם אתו שעדיף שכבר יעבור להיות בצפת, כי אם יהי' במקום יוכל להכיר אנשים וכו'.

כן הוא מסר מהיחידות שהבני' של השיכונים היא עבור עולים חדשים ועבור אלה שישנם כבר כמה שנים בארץ.

רצו"ב מפה של העיר צפת, בית הכנסת חב"ד נמצא ברח' חתם סופר (מצויין בריבוע), והמקומות שהציעו לנו להקים את השיכונים, מקום אחד מול תחנת אגד, שם המעלה שהבני' תתחיל יותר מוקדם. ומקום שני הוא ע"י ישיבת צפת שם יתחילו את הבני' בשלב יותר מאוחר, אבל המקום מתאים יותר לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א שהשיכונים יהיו מחוץ לעיר.

ביום ה' ד' מנחם אב נסע אי"ה לצפת רש"ח רל"ק מהנדס ואני, ונראה ע"ד בית הכנסת כנ"ל וגם ע"ד היכרות עם אנשי המקום.

[אפרים וולף]

•

במענה על מכתב זה, הרבי הקיף בעיגול את המילים "מחוץ לעיר", וכתב:

לא כ"א באופן שיוכלו - במשך הזמן - להיות ד' אמות בפ"ע - שכונה בפ"ע וכיו"ב.

ופשוט שאין הזמ"ג עתה להבליט זה ולהכריז ע"ז כ"א שאנ"ש לעצמם ידעו במה לבחור.

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ז' מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...בעניין השיכונים, מנהל המחוז של משרד השיכון אמר לנו באופן ברור כי לא בא בחשבון שהממשלה תבנה עבורנו שיכון, אלא מוכן לתת המלצה שנוכל לרכוש קרקע ממינהל מקרקעי ישראל, והשאלה תהי' גם היכן לרכוש השטח.

ובזה יש לקבל החלטה עקרונית, אם אנו מעוניינים שהממשלה תבנה שיכון לעולים וזוגות צעירים של חב"ד, הרי לעני"ד צריך הדבר להיעשות בדרג של שרים וגם ייקח זמן רב עד שייצא לפועל, וזה גם תלוי עד כמה שהאינטרס של הממשלה הוא שיבנו בצפת, או שאנו ניקח אדמה ואנו נתכנן ואנו נבנה אזי צריכים כספים רבים להשקיע הן בפתוח השטח (ולדברי האדריכל אדם איל פיתוח השטח בצפת זו הוצאה עצומה) והן עבור הבניה (ואפי' שנוכל לקבל הלוואות לבניה זה יוכל לקחת זמן רב – בשיכון חב"ד בלוד כבר חצי שנה שנמצא בקשתנו בטפול בקשר להלוואה לבניית בנין) ולאחר הבניה יוכלו אולי בע"ה לשכנע את הממשלה שתקנה הדירות עבור עולים (זה כמובן יותנה אם נוכל להצביע שיש לנו עולים).

הסברנו לר"ל קפלן את הבעיות בעניין השיכונים ובקשנו ממנו שיכתוב לכ"ק אדמו"ר שליט"א ויברר חו"ד הק'.

ובקשר לשאלה היכן לרכוש את השטח, לדברי מר איל, צפת עניה בשטחים לבניה וזה יתכן או בדרום או בהר כנען או מאחורי שטח מטרסדרוף, ולדברי מר ברקוביץ ע"י אגד ג"כ (התחנה המרכזית). ובכל אופן בכל אחד ממקומות אלו ההשקעה בפתוח הוא רב, ולאחר שיתקבל ההחלטה באיזה דרך לגשת לעניין השיכונים נוכל גם לברר היכן לבנות.

לדברי מר איל משרד המחוז של משרד השיכון הוא הפקידות הבלתי פעילה ביותר בכל משרד השיכון ולדבריו נמצא בהיכרות טובה עם סגן מהנדס המחוז ואשר אתו אפשר לסדר עניינים.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ז' מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

מענה כ"ק אדמו"ר על מכתב זה: אגרת י'תתנה. ראה צילום הכתי"ק להלן עמוד 138.

ביום ו' בבוקר הייתי עם רח"ז שי' וילמובסקי ור"ל שי' קפלן בנצרת, אצל מנהל משרד השיכון מחוז הגליל. במקום הי' נוכח גם מר ברקוביץ מעירית צפת. הוא קיבל אותנו בסבר פנים יפות, דברנו אתו בקשר להקצאת שטח בצפת ואמר שנגיש הבקשה בכתב ואז ידונו מה יוכלו לפעול בנידון.

ר"י שי' בלוי הי' היום אצל אדריכל איל בעניין הבניות בצפת, מדבריו משתמע שהחלטות משרד השיכון במחוז הגליל נמצא בידי אדם מסוים שלאיל יש קשרים אתו והוא מנהל ומחליט כל העניינים ולא בידי מנהל המחוז, ע"ד הניסיון שהי' לנו בזה בקרית מלאכי.

בנוגע לעצם בניית שיכונים, לפי דברי איל צפת היא עיר עני' בשטחים ומסיבה זו בונים שם בנינים גבוהים, הפיתוח בצפת הוא יקר מאד כי העיר נמצאת על הרים, את הבניינים בונים גבוה או בצורת מדרגות וזה מייקר הבני'.

השאלה עכשיו היא שאם רוצים שהשיכונים יהיו מוכנים עד שנתיים צריך להתחיל מיד לפעול בזה. ההשקעות בצפת יצטרכו להיות הרבה יותר מאשר בלוד ושאלה גדולה אם הממשלה גם תשתתף בהלוואות בזה.

והננו לשאול חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א איך לפעול להבא בהנוגע לפועל.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט' מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...היינו במשרד השיכון ע"ד צפת, ומר ישראל שחם מנהל המחלקה לפרוגרמה אומר כי חושב שאפשר לבוא בדברים עם הממשלה שהשיכון תבנה הממשלה, דהיינו שיגיעו לסיכום עם משרד הקליטה שיסכימו לבנות 50 יחי"ד עבור עולי חב"ד וכן עם המרכז להכוונה שיבנו 25 יחי"ד וכן זוגות צעירים וכדו', ולאחר שיסכמו עם הגורמים הנ"ל יכין הוא פרוגרמה לבניית שיכון של 100 יחי"ד לקריה חב"דית בצפת.

...כן נפגשנו עם מר אבני. ר"ש מיידנצ'יק שוחח אתו ע"ד הגדלת תקציב לבניית הדירות בכפר חב"ד, אנו שוחחנו אתו ע"ד צפת ואמר שזה כבר לא שייך לו אלא למר תירוש ממשרד השיכון, ומציע שיפגשו עם שר השיכון ע"ד צפת ולדעתו יש למר שרף ענין בצפת.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"א מנ"א תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ רב פעלים עוסק בצ"צ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת הטלפון מיום ח' מנ"א כדלקמן:

...בעניין שאלת צפת, להקים השיכון דווקא מחוץ לעיר זה לאו דווקא, אלא העיקר שיהי' באופן כזה שבמשך הזמן יהי' שכונה בפ"ע שלא יהי' מעורב בעיר, ושיהי' בלי פרסום כי אם עושים פרסום אנשים לא ירצו.

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

[י"ג מנ"א תשל"ג. טיוטה]

...בדבר שכתבתי במכתבי העבר שע"פ דעת עסקני חב"ד דפה אין סיכויים לבנות שיכונים ע"י הממשלה, הנה כי כן הייתה דעת א' מעסקני אנ"ש (והרושם שלי הי' שכן דעת כולם), אבל שאר עסקני אנ"ש הייתה דעתם שודאי יש סיכויים, וכפי שנתברר עכשיו ודאי שיש סיכויים, אלא שדרוש פגישות עם שרים ומשרדים וכו' עד שיבוא לפועל.

בנוגע לביהכ"נ ג"כ נראה שתהי' אפשרות להשיג כסף מהממשלה בשביל בנייתו מחדש וכו'.

[ארי' ליב קפלן]

• • •

[מנ"א תשל"ג. טיוטה]

בנוגע להשיכונים, הנה בפגישה עם מר שחם (הפקיד הממונה על בנין שיכונים לענינים כגון זה) גילה דעתו שא"א לו לאשר ענין כזה, כיון שבכלל אינם מעוניינים לבנות שיכונים בצפת, היות ופיתוח הקרקע שם עולה הרבה להיותו מקום הרים וגבעות וכו' (יתכן שפיתוח הקרקע יעלה לכל דירה 30–20 אלף ל"י).

וע"כ הוחלט להפעיל בזה מלמעלמ"ט ע"י שר השיכון מר שרף (אף שאין לו יחסים טובים ביותר עם חב"ד בגלל פרשת מיהו יהודי), ור' שלמה שי' מיידנצ'יק הפועל בזה החליט להזמינו לכפר חב"ד להראותו וכו' וכו', ואח"כ להגיש בקשה בנוגע לצפת...

[ארי' ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ב מנ"א תשל"ג
כ"ק אדמו"ר שליט"א

...עם ר' שלמה שי' מיידנצ'יק הייתי אצל מר שחם ממשרד השיכון ע"ד צפת, לדבריו כדאי אולי להתקשר בעניין זה אל שרף שיעזור, כיון שהוא לא כ"כ אוהד חב"ד, אבל אפשר אולי למצוא איזה דרך אליו שיעזור לנו. הוא הסביר לנו שבבני' יש 2 שיטות, או שהממשלה בונה ואנחנו רק מאכלסים את התושבים ע"ד נחלת הר חב"ד, אבל דבר זה טוב רק כשיש עולים חדשים שיוכלו להשתכן במקום אבל באם אין את זה קשה לאכלס. או שאנחנו נבנה והממשלה תעזור, ע"ד הבני' שלנו בלוד, ואז המעלה שאנחנו הבעה"ב את מי להכניס לדירות ואת מי לא.

כמו"כ הוא אמר לנו שהממשלה לא כ"כ מעוניינת לבנות בצפת כיון ששם הפיתוח והבני' מאד יקרים, כי מה שעולה במקום אחר פיתוח 10-7 אלף עולה בצפת 30 אלף, ואם הממשלה תאשר לנו 100 דירות בצפת זה יהי' הרבה. העזרה שתהי' לנו ממשרד הקליטה היא רק ההלוואות שהמשתכנים יקבלו. עכ"פ צריך להתיישב באיזה אופן אנחנו רוצים לבנות ואז יהי' אפשר לגשת לעניין באופן מעשי יותר.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ז' אלול תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...בעניין צפת הייתי עם ר"ש שי' מיידנצ'יק ור"ל שי' קפלן אצל עמוס לביא, שם הי' נוכח גם ישראל שחם ממשרד השיכון. מר לביא התלהב מהעניין ואמר שמוכן שמתקציב משרדו יבנו 50 יחי"ד בצפת. עכשיו צריך לסדר שמשרד השיכון יעמיד שטח לכמה מאות יחי"ד ושגם הם יקציבו 50 יחי"ד ו-100 יחי"ד אלו יהיו התחלה של הבני' בצפת. מר שחם הציע שהממשלה תבנה את הדירות כי הם מאד מעוניינים בבני' בצפת ומסיבה זו נכנס לעניין זה גם עמוס לביא ועלינו יהי' לדאוג רק לאכלוס הדירות.

בסוף הפגישה העיר עמוס לביא שאכלוס הדירות לא צריך לקחת כ"כ הרבה זמן כפי שהי' בקרית מלאכי ולוד, כי אז אינו מוכן להתחייב שהמשתכנים יהיו רק של חב"ד. כמו"כ עורר שצריך לדאוג למשתכנים לפרנסה כי עניין הפרנסה בצפת הוא קצת קשה וצריך לעודד הקמת מפעלים וכו' (לדוגמא הביא לנו שבאותו יום הייתה שביתה בצפת של עולי בוכרה שיש להם תעסוקה אבל אינם מרוויחים טוב).

אתמול הי' אצלנו האדריכל איל, דובר אתו בענין צפת ע"ד הקמת האהל ומבנה ביהכנ"ס, וכן ע"ד המשך בניית ביהכנ"ס בנחלת הר חב"ד שהי' בדעתנו להפסיק הבני' באמצע ולפי דבריו יהי' לנו נזק גדול אם נפסיק עכשיו את הבני' וצריך להשקיע לכה"פ עוד 80-90.000 ל"י.

לא כל המורות שעברו לצפת קבלו עבודה במקום.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט' אלול תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...אחה"צ ביקר מר שרף בכפר חב"ד במשך כשעתיים וחצי.

...בעניין צפת, אמר ששייך הדבר שיבנו 50 יחי"ד לעולים חדשים ו-50 יחי"ד למשפחות מרובות ילדים ושאר הדירות יהיו לשכירות או מכירה וכן הקמת מוסדות צבור, אבל הבעי' כיון שאנו רוצים במיוחד שטח מחוץ לעיר קיימת בעי' בצפת במיוחד למצוא את השטח.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ט"ז אלול תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...היום הייתי עם ר' לייב קפלן, ר"ז וילימובסקי ור"ש מיידנצ'יק אצל מר שחם ע"ד צפת לאחר שזאב שרף הטיל עליו הטיפול ע"ד צפת. הוא אמר שנדבר קודם עם מר בן דור מנהל מחוז הגליל מטעם משרד השיכון בעניין הקצאת שטח ולאחר שיהי' לנו שטח יהי' אפשר לדבר הלאה.

אפרים וולף

• • •

[אלול תשל"ג. טיוטה]

<u>בענין השיכונים:</u>

נפגשנו עם הממונה על הפרוגרמה שלנו – ישראל שחם, ואמר שלא יכנס אתנו במו"מ ע"ד סדר ואופן הבנייה וכו' עד אשר תחלה נקבע השטח שברצוננו שיבנו עליו, וע"כ הוקבע מועד להתדבר עם המנהל כללי של משרד השיכון במחוז הצפון (נמצא בנצרת) דוד בן דור, ואני מקוה שגם מ"מ ראש העירי' דצפת ח. בערקאוויטש יהי' נוכח בפגישה זו. כפי הנשמע מציעים ג' שטחים וכפי שדיווחתי פעם בארוכה.

ביום הא' העבר הייתי גם במירון ביחד עם ר"ז שי' ווילימאווסקי, ושם בא' החדרים שסמוך לציון הרשב"י התועדנו עם הבחורים שלומדים שמה, וחזרתי משיחות כ"ק אד"ש וכו'.

בנוגע אלי בפרט הנה למרות שנסעתי כבר כמ"פ למצוא דירה בשבילי בצפת – לא הצלחתי עדיין והנני נוסע שוב למחר בענין זה. רצינו שהדירה תהי' בעיר ממש מפני כמה טעמים ובתוכם שהלא היא צריכה לשמש גם כעין משרד (עכ"פ לע"ע) לעניני צפת, וזה מוכרח שיהי' בעיר, ועכשיו קשה מאוד למצוא דירה שם.

בכל אופן אני בעצמי אהי' בצפת על ש"ק הבע"ל ור"ה ויוה"כ איך שיהי'.

[ארי' ליב קפלן]

• • •

[אלול תשל"ג. טיוטה]

היום יום ד' פ' תבא נפגש השר עם מנהל משרד השיכון של מחוז הצפון (כולל צפת), והלה אמר שיש ג' הצעות בנוגע להשטח ועוד ניפגש איתו ונדבר ע"ז בפרטיות. צריכים לדחוק הענין וכו'. עכ"פ כפי הנראה הענין התחיל להתגלגל באופן טוב. כן יתן השי"ת גם על להבא – בנוגע אלי וכו'.

[ארי' ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ו אלול תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...היום הייתי עם ר' לייב שי' קפלן ור' שלמה שי' מיידנצ'יק אצל מנהל המחוז בצפת, במקום הי' נוכח גם מר ברקוביץ מצפת ומר נדירי מנהל המחלקה הטכנית במשרד השיכון.

קבלנו הצעה למגרש בהר כנען, פעם הי' במקום זה מחצבה ועכשיו בטלו המחצבה, על מגרש זה אפשר להקים 4 בנינים בני 12-10 קומות עם מעלית וגם גשר באמצע הבנין כדוגמת שיכון חב"ד בירושלים, את הגשר יהי' אפשר לנצל בשבת ויו"ט.

המעלה שבמקום זה שהתכנית כבר מוכנה ולהתחיל בבני' ממש זה לפי"ד ענין של חודש אדר או ניסן אי"ה, ובאם יהי' צורך נוכל לקבל עוד מקום ל- 400-300 יחי"ד בהמשך למקום זה, וכן המקום נמצא בחלקו מחוץ לעיר ונכנס קצת לתוך העיר ע"ד נחלת הר חב"ד. מקוים שמימון הבני' יוכל להיות ע"י משרד השיכון. לפי"ד זה המקום הכי מתאים לפי התנאים שלנו. הוא מרוחק כ-15 רגעים הליכה מעיר העתיקה.

על השטח של ברבש חושבים שאפשר להקים בנין שיכלול 12-10 יחי"ד, אבל הבעי' שאם נבנה במקום זה דירות ונאכלס בהם את חברי הכולל, הם יחסרו לנו אח"כ בשיכונים שנבנה בהר כנען, ואו שאפשר יהי' אח"כ להעבירם להר כנען ובדירות אלו לאכלס משתכנים אחרים, או שהייתה הצעה להקים על השטח של ברבש רק דבר ציבורי כבית חב"ד, כי בית הכנסת גודלו רק 50 ממ"ר רבוע ולא יספיק לפעולות, וכאן יש שוב בעי' של עניין התקציב.

בצום גדלי' תהי' לנו אי"ה פגישה יחד עם אנשי משרד השיכון לראות הצעות מגרשים במקום. והננו לשאול חוו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א האם לקבל ההצעה שמציעים לנו המגרש בהר כנען, וכן מה להקים על המגרש של ברבש אם מבני מגורים או דבר ציבורי.

בביהכנ"ס בצפת הי' בשבת מנין, התפללו שם גם מתושבי המקום קצת והיו כ- 15-10 איש, ומקוים שגם בר"ה יהי' שם מנין. עדיין חסר שם טיח וסיוד. הי' קידושא רבא וחזרו דא"ח בלילה וביום.

כמו"כ דברו עם קיניג ע"ד התקציב לכולל, הוא הפנה אותנו אל קוברסקי, ובאם הוא יאשר אז לא תהי' מניעה אי"ה. הוא אמר לנו שחושש שחב"ד יפעלו בבחירות נגד המפד"ל.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ו תשרי תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...האדריכל אדם איל (שבונה לאחרונה הבניינים שלנו בכפר חב"ד נחלת הר חב"ד ולוד) וביקש שנראג שהוא יקבל את העבודה לתכנון בצפת, באופן עקרוני נתברר לנו הנ"ל כאדריכל טוב ומהיר ובעל קשרים מתאימים, ואם יתברר כי השתדלות עבורו לא ישנה בקשר לזמן, אזי נקרא להתייעצות בין העוסקים בזה בקשר לבקשתו.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ל' תשרי תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...האדריכל איל שוחח עם משרד השיכון ע"ד שיתנו לו הבניה בצפת, והסבירו לו שהמקום שהועידו עבורנו הוא המקום הטוב ביותר עבורנו, ואדריכל אחר כבר השקיע עבודה רבה על תכנון הבניינים ושכנעוהו שאין טעם שיכנס לעניין זה.

הוא התעניין אצלנו אם עליו לתכנן בניית בית-הכנסת מחדש, אמרו לו כי עדיין לא החלטנו (ולמעשה יש מחשבה אצלנו לא לבנות מחדש אלא אולי זול יותר וכדאי לשפר יותר את הבניין כפי ששוקם עתה, דהיינו לסדר תקרה יפה יותר וכן לרצף מחדש וכד' ובכל אופן לא להרוס לגמרי ולבנות מחדש).

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ה' חשון תשל"ד

לכבוד ידידנו הרה"ח עוסק בצ"צ באמונה

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום ורב ברכה!

בהמשך לשיחה הטלפונית מהבוקר:

...מה חדש בעניין צפת.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"א חשון תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...בקרתי אל מר שחם ממשרד השיכון ע"ד הבניה בצפת, הוא אמר כי בשלב זה אינו יודע כלל מה יהיה עם התקציב לשנת 1974.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ה' כסלו תשל"ד

לכבוד ידידנו הרה"ח עוסק בצ"צ באמונה וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום ורב ברכה!

בהמשך לשיחה הטלפונית מיום ד':
...לא להזניח עניין צפת.

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

ב"ה.
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת - א' דר"ח טבת, נר ו' דחנוכה תשל"ד

ביום ב' פ' וישב ט"ו כסלו התקיימה הפגישה בין רשנ"ז שי' שזר ושר השיכון מר שרף בנוכחותנו (ר"ש מיידנצ'יק ואני) כפי שתוכנן מראש.

בתחילה דיברו מעוד עניינים אחרים שלא בנוכחותנו (כנראה עשה זה רשנ"ז הנ"ל בכוונה שלא יתראה כאילו כל הפגישה היא בשבילנו), ואח"כ נכנסנו והדיבור הותחל בענין צפת. ר"ש הנ"ל הסביר תוכן בקשתנו שרוצים אנו משהו בכתב. השר הופתע קצת שלא ניתן עדיין בכתב ובכ"ז התפלא האם בשביל כך זקוקה פגישה כזאת (כנראה תפס שסו"ס זוהי הכוונה הפנימית של כל הפגישה), ואמר שהי' אפשר לבקש אותו באופן ישר והי' נותן. לפי דעת ר"ש הנ"ל ספק גדול אם הי' מועיל באופן ישר ואמר כן רק לפנים, אבל מסגנון ואופן דיבורו קרוב יותר לומר שכן הי' מועיל. בכל אופן הבטיח לנו שנקבל הענין בכתב בקרב הימים.

משם הלכנו למשרד השיכון לעוזרי השר שבד"כ הם כותבים דברים כאלה להבטיח שתוכן וסגנון הכתב יהיו מה שיותר לטובתנו, ואח"כ נכנסנו דרך אגב אל י. שחם הממונה על הפרוגרמה שלנו (שקיבל מכתב מכ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד בנו הפצוע ובענין "מורשת בית אבא"), והנה אנו רואים שכבר ערך מכתב ע"פ בקשת השר (תוך שעתיים בערך מעת שנפרדנו מהשר). העתק המכתב כבר נשלח לכ"ק אדמו"ר שליט"א. כמובן לא מצא חן בעינינו מה שלא נכתב מספר מסוים של דירות בשביל שאר הסוגים (לבד מעולים חדשים) ושבמילא אין בזה התחייבות ברורה וכו'.

ר"ש הנ"ל התחיל ללחוץ עליו שיכתוב מספר מפורש של מאה דירות; ולא רצה בשום אופן תוך כמה אמתלאות שפב"ב יראה זה וידרוש ג"כ וכו' ושאין לנו לדאוג כי הענין יהי' "בסדר". לאחרי כל הלחץ הסכים להוסיף מלת "נאות" ("מספר נאות").

ביום ב' פ' מקץ נפגשתי שוב עם מר יניב וסגנו ממשרד השיכון בנצרת והם הודיעו לי שוב על שינוי התכנית בבני' בהמחצבה. במקום בנין א' בחצי-עיגול (שאודותיו דיווחתי בדו"ח העבר) מתכוונים לבנות שנים א' ברבע עיגול סמוך לכותל המחצבה וא' באותה צורה סמוך לכביש. הנני מקווה שבשבוע הבא יהיו תמונות של דוגמא מוקטנת וכו' לשלוח ביחד עם התכניות. נוסף לזה מתכננים לבנות גם בנין ג' בהמשך שיפוע ההר למטה יותר.

מכתב מכ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד בנו הפצוע: ראה אגרות קודש כרך כט, אגרת י'תתקצו מכ"ה מר חשון תשל"ד, למר ישראל שחם, "...ושגם זה יוסיף בברכות ה' גם בענייני בני המשפחה שי' ובפרט בנו בכורו שליט"א שזכה להגן על אה"ק ולדרים בה".

כשהתדברתי אח"כ בענין זה עם ר"ש שי' מיידנצ'יק אמר שלפי דעתו יותר לטובתנו שיהי' בנין א', כי בבנין זה יש כמאה ועשרים דירות והואיל וע"פ המכתב הנ"ל ממשרד השיכון יותנו מאה דירות לעולים הרי נשאר לפחות עשרים בשביל שאר הסוגים שבודאי ינתנו לנו, שהרי א"א לבנות בנין א' לחצאין, משא"כ אם בונים כמה בנינים יתכן שהבנין הראשון שהוא פחות ממאה דירות, יהי' רק לעולים, ומי יודע מה יהי' אח"כ; הרי יתכן שאח"כ יחליטו לתת עוד מאה דירות לעולים ולא ישאר בשביל שאר הסוגים. לכן אנסה לברר במשרד השיכון בנצרת בפגישתי הבאה אם יש מקום לחשש הנ"ל, ובאם שכן נראה מה לעשות בזה הלאה.

ארי' ליב בן שרה פעשא קפלן

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. נר ז' דחנוכה ה'תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...רצו"ב תכנית של המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית בקשר לבניה בצפת, וכן מכתבו של ר"י שי' בלוי בעניין זה. לי נראה שהתכנית לא מתאימה עבורנו כי הם יתבעו שאנחנו נממן את הבניה וכן שנביא לשם עולים מארה"ב, ובדעתנו לבנות בעז"ה ע"י הממשלה.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ז' טבת תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר"ל קפלן ביקר אתמול אצלנו, נתתי לו 10 אלף ל"י לענייני צפת (לכולל וכד') וכן ישב עם ר"מ פריימן ור"י בלוי עם תכניות הבניה של השכונה בצפת, והתייעצו בקשר לתביעות שעליו לעמוד על כך במשרד השיכון בקשר לגודל הדירות והשטח הציבורי ומיקום המבנים והמוסדות הציבוריים.

מר זלמן ברב"ש הודיע כי יבוא עם טיוטה של חוזה בקשר למגרש שלהם בצפת.

אפרים וולף

• • •

[י"ג שבט תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין השיכונים</u>

ביקורו של מר יניב (מנהל מחלקה טכנית – משרד השיכון מחוז הצפון) בכפר חב"ד עוד לא נתקיימה מפני סיבות טכניות (מצדו) ואני מקווה שבשבוע הבא יסתדר.

תכנון הדירות מתקדם כתיקונו מבלי חדשות מיוחדות.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ' שבט תשל"ד
לכבוד ידידנו הרה"ח עוסק בצ"צ באמונה וכו'
הרב ח.מ.א. שי' חדקוב
שלום וברכה!
...לזרז העניינים בצפת וצריכים לראות למצוא שעת הכושר.

בכבוד רב ובידידות
אפרים וולף

• • •

[ה' אדר תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין השיכונים</u>

ביום ה' פ' משפטים לקחתי את מר יניב (משרד השיכון – נצרת) לביקור בכפר חב"ד כמתוכנן, בכדי שיבקר את מוסדותינו שם ועל יסוד זה יהי' לו מושג בסוג המוסדות וגודלם וכו' – מבחינת הבני', שזה יעזור לו בתכנון המוסדות בצפת. ועוד כוונה פנימית היתה בזה שיתרשם מהמוסדות וחשיבותם ושעי"ז יתחמם יותר להענין בצפת.

הביקור הי' מוצלח מאוד מבחינות אלו, והעיקר הרושם הטוב שעשו עליו, וגם שבמשך נסיעתנו הלוך וחזור היתה לי הזדמנות לשוחח אתו כו' ולהתקרב אליו כו'. ר' זושא שי' וויליאמאווסקי – כמזכיר הכפר – הוליך אותנו בין המוסדות, ונסענו עם ר' שמואל שי' חפר לכפר חב"ד ב' ושם התרשם מאד. בדרך חזרה הזכיר תוך שיחתנו ע"ד התקרבות שלו למר קיניג ושם מתייעצים ביניהם בכמה ענינים.

אני מצאתי בזה הזדמנות לבקש שישתדל עבורנו אצל קיניג, ובאופן שלא יהי' בולט כ"כ סיפרתי לו מהקשיים שיש לנו בצפת ושזהו גרעין ההתיישבות שלנו שבזה תלוי אופי ההתיישבות המלאה שתבוא אחר כך, והזכרתי שאם תהי' לו הזדמנות כדאי שיזכירינו לטובה, והוא הבטיח לי בפה מלא שישתדל עבורנו, (וכן עשה – כפי שבירדתי אח"כ).

לגוף ענין תכנון השיכונים – יש בזה התקדמות, אלא שמפני המצב בארה"ק בכלל, והמחסור בכלי פיתוח הקרקע שנתהווה עי"ז להיות שחלק גדול מהם מגויסים, יתכן שהבני' בפועל – במקום להתחיל בסביבות חג הפסח כמתוכנן – יתאחר כחודש או חודשיים – כן אמר לי יניב בזמן הביקור הנ"ל, ואקווה שביום א' הבע"ל בפגישה שקבענו על שטח הבני' עם האדריכל (ועם יניב הנ"ל), אוכל להודיע דבר ברור יותר על יסוד דבריו וגם דברי האדריכל, כי צריכים כבר לחשוב ע"ד הנחת אבן הפינה וכו'.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ב"ה. י"ט אדר תשל"ד
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת

בענין השיכונים

ביום א' פ' תשא התקיימה פגישה ביני ומר יניב והאדריכלים – בצפת. נוכחו גם אדריכלים אחרים שאינם מתכננים את הבני' שלנו בשלב זה, אבל הם מתכננים המשך השטח (שלאחרי המחצבה) בשביל משרד השיכון, והיינו שלאחרי כ–130 דירות נגיע לתכנית שלהם. להיות שהם תכננו את רוב השטח שבאזור ההוא לכן תכננו גם רוב השטח המיועד לנו עכשיו למוסדות ציבור למגורים פרטיים, והי' צורך לבטל את התכנון שלהם באותם שטחים המיועדים למוסדות ציבור שלנו, וגם לשנות תכנון כביש א' שאף שמתאים הוא כשלעצמו וקשה למצוא דרך אחרת – בכ"ז להיות שהוא מפסיק באמצע שטח המתאים ביותר למוסד ציבור בכלל, וביהכ"נ בפרט, הי' צורך לבטל התכנית של הכביש.

בענין זה ראיתי את יחסו החם של מר יניב לענין שלנו שלא השגיח כלל על הקשיים שעלולים לצמוח מביטול הכביש הנ"ל, ולמרות טענתם האחידה של האדריכלים שאין ברירה וכו' הציע הצעות שנראו מוזרות כדי שלא לפגוע בשטח שלנו.

בפגישה זו הועלה שוב השאלה ע"ד הסקה מרכזית, והוחלט שלהיות ששמעו על אפשרות לעשות הסקה באופן שיעלה רק כ–5 אלף ל"י לדירה, יעשו לפחות ההכנות להסקה והיינו שיבנו חדר גדול ומתאים בשביל ההסקה, וגם יכניסו הצינורות שיכנסו לחדרי הדירות וכו', באופן שיהי' צורך רק להתקין את ה"בוילר" וה"רדיאטורים", וע"כ אמר יניב שזה כבר נשאר בידינו, והיינו שהוא יכול להכניס בתקציב שלו ההכנות להסקה, אבל אודות ה"בוילר" וכו', לזה הוא צריך אישור מאגף התקציבים של משרד הקליטה (או משרד השיכון המרכזי), וזה נשאר בידינו לפעול אצלם. ר"ש מיידנצ'יק הבטיח שישתדל בזה בירושלים במקום המתאים (ואין כדאי שאסע לירושלים במיוחד עבור זה).

מצו"ב העתק סיכום הפגישה (שנכתב ע"י האדריכלים שלנו) שבו מפורטים עוד כמה פרטים. מר יניב דרש מהם שיהיו מוכנים להתחיל הבני' בסוף חודש אפריל, ולפי התכנית יוכלל בבני' זאת 103 יחידות דיור. כנזכר בסיכום הנ"ל ערכתי סיור בכפר חב"ד גם עם האדריכלים בכדי שיהי' להם מושג מה הם הצרכים הרחבים שלנו וכו'.

כדאי להזכיר שהסוכנות היהודית החליטה לאחרונה לבנות שכונה לעולים בצפת – רחוק יותר מהעיר. אך לפי דעתו של יניב (כי גם זה הולך דרך משרד השיכון) ייקח לכה"פ כשנה עד שיתחילו לבנות וגם עדיין אינו ברור אם בפועל יבנו שם וכו'.

חסידי ברסלב מתקדמים בהכנותיהם לבני' בעיר העתיקה, וייתכן שעוד מעט יתחילו לבנות. ע"ד קרית שבע (של מטרסדורף) אין שומעים בינתיים, וכנראה זה יקח עוד זמן רב.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ב"ה

כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת - כ"ב אדר תשל"ד

ביום ה' כ' אדר סידרתי ישיבה שבה השתתפו: ר"א וולף, ר"ש חפר, ר"ז וויליאמאווסקי (מפני איזה סיבה לא נוכח ר"ש מיידנצ'יק) - ע"ד עניני צפת. כוונתי הייתה להתדבר ע"ד תאריך להנחת אבן הפינה, וכל השייך לזה, וע"ד האפשרויות למימון בנין בית חב"ד ממקורות ממשלתיים - וכפי שמסר לי ר' אפרים הנ"ל ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א שכדאי להתעניין ע"ד האפשריות של "דולר תמורת דולר" - וע"ד הביכ"נ שיבנה בשכונה החדשה.

בנוגע לתאריך להנחת אבן הפינה נתעוררה הסברא שיתקיים בל"ג בעומר, כיון שבאים הרבה אנשים למירון - נסיעה כט"ו דקות מצפת. אלא שלהיות שהשנה ל"ג בעומר חל ביום ועש"ק הרי לעשות זה ביום ועש"ק כמעט וא"א, ואם לעשות ביום ה' אחה"צ, אינו מסתבר שיבואו אנשים לראש ולראשונה להנחת אבן הפינה עוד לפני שיהיו זמן מסוים במירון, וע"כ אפשר שלא נרוויח מזה ועוד להיפך יכול להיות שגם מאנשי צפת יהיו במירון וכו'. לא נמצא תאריך אחר שיהי' מסוגל מבחינת הסיכויים שיהיו אנשים רבים וכו', וע"כ הוסב הדיבור לקביעת תאריך מסוגל במובן הרוחני (כמו ב' אייר וכיו"ב) ועוד לא הוחלט בזה דבר ברור.

דרך אגב עורר ר"ש הנ"ל שאולי כדאי לעשות "פרוספקטים" שבו יתואר באופן כללי שלב הראשון של השיכונים עם מוסדות הציבור. כמובן בשביל זה צ"ל איזה תכנית כללית עכ"פ ממוסדות הציבור שיוכל להיות איזו תמונה של המבנים מבחוץ וכו'. אין ידוע לי איזה שלב של תכנון מוכרח בשביל השגת השטחים ואם זה מתאים להנ"ל. ביום ה' הבע"ל יש לי פגישה עם מר יניב אשר בה אקווה לברר הנ"ל.

השאלה בזה היא: אם בכלל כדאי לעשות "פרוספקטים", ובאם שכן, אם כדאי לעשות איזה תכנון שנוכל להראותו ב"פרוספקטים" - כמובן באופן שלא יחייב אותנו לעשות דווקא באופן כזה - באם שהתכנון הנ"ל אינו מוכרח לע"ע בשביל להשיג השטחים.

בדקתי היום את גודל החלקה וכו' כפי שרשום בעירי' והוא כמאתיים מטר מרובע באופן שאם רוצים לכלול בו כל שהזכרתי בדו"ח העבר (אולם להרצאות, ספרי', חדרי שיעורים וכו') יהי' צורך לבנות ב' קומות.

קשה לשער כמה תעלה הבני' (כי (א) יש דרישות מיוחדות בבני' בעיר העתיקה, (ב) אומרים יש בורות וכו' מתחת קרקע הבנין וכו' ואינו במישור) אבל אפשר לומר שתעלה כחצי מיליון ל"י, ואם להוסיף לזה הציוד והריהוט וכו' יתוסף לזה עוד (הנני כותב הנ"ל ע"פ ההוראה שמסר לי ר"א הנ"ל ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א שיש צורך להודיע מחירים).

בנוגע ל"קרן ספיר" הבטיח לי ר"ש מיידנצ'יק אח"כ שישתדל לברר מה שיוכל בענין זה.

דובר גם ע"ד צורך לבנות ביהכ"נ בשכונה החדשה בד בבד עם השיכונים, ושהביכ"נ צריך ליכנס בתקציב של השיכונים כנהוג בענינים אלו. ביום ה' הבע"ל אדבר עם יניב עד"ז (דיברנו

כבר ע"ד ביכ"נ וכנראה הי' מובן מאליו שמימושו נכנס במימון השיכונים ולכן לא דובר עד"ז בפירוש).

הוצע גם שלא יהי' ביכ"נ א' בשביל כל השכונה (והיינו כי לפי התכנית תמנה השכונה בשלמותה כחמש מאות משפחות ואם יבנה ביהכ"נ בשביל השכונה כולה יהי' צורך לבנות כבר עכשיו ביכ"נ שיחזיק כאלף וחמש מאות איש) ושזה שיבנה עכשיו יהי' בשביל כמאה וחמישים משפחות. הוצע ג"כ שיש צורך לבנות בתוך הביכ"נ הגדול עוד ב' בתיכ"נ קטנים, בשביל העדות השונות שיש לשער שיהיו (בני גרוזי', בוכארא כו').

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ח' ניסן תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין השיכונים</u>

התקיימה ישיבה במשרד השיכון בנצרת שבו השתתפו יניב וסגנו (נק' בראונשטיין) ואני, ביום ה' פ' פקודי. סיכום ממה שהוחלט ודובר:

א) מכיוון שבכדי לאתר לנו שטח למוסדות צריכים לבטל תכנית אחרת שהייתה כבר בשטח זה, חזרו על הצורך לתכנן המוסדות באופן כללי עכ"פ בכדי לאתר להם קרקע, ולבטל התכנית האחרת במידה הנצרכת, ולהשאירה ככל שאין צורך לבטלה.

ב) רצוי שלא להכניס תכנון המוסדות ביחד עם השיכונים עכשיו, בכדי שבאם יהיו איזה עיכובים בנוגע להמוסדות ואישור התכנית וכו' לא יעכב זה את בניית השיכונים.

ג) אין כדאי לדבר ולפרסם עתה ע"ד הנחת אבן פינה . . לפי החוק מתחילים לבנות רק לאחרי שיש תכנית מפורטת וגם תכניות עבודה לכל הבנין. בנדו"ד עדיין לא הגענו לשלב זה ובכ"ז מתחילים כבר הנחת היסודות והמקלטים, ובד בבד יעשו תכניות מפורטות מהדירות וכו', וכ"ז כדי לזרז את הבני' כמובן. אופן בניין הנ"ל אין עושים באופן רשמי אלא בבניינים השייכים לענייני ביטחון, ובכדי שלא יהיו קשיים באישור הנ"ל כדאי שיהי' באופן חשאי יותר.

ד) יניב כבר שלח מכתב להשר החדש (רבינוביץ) בו דיווח ע"ד השיכונים שלנו והלה ענה תיכף במענה של התעניינות בפרטי הענין.

ה) כדאי שלא ידובר עכשיו גם ע"ד הבניינים הציבוריים השייכים באופן קרוב להשיכונים, כגון ביכ"נ, עד שיתחילו בפועל לבנות.

ו) בנוגע להמשך תכנון הדירות (נוסף על 103 שמתכננים בשלב הראשון), אין הוא (יניב) יכול להמשיך בזה במסגרת התקציב של השנה עד שישמע עד"ז משחם שהוא מנהל אגף התקציבים בירושלים. ע"כ.

מצו"ב העתק המכתב מיניב לשר השיכון החדש רבינוביץ.

ביום ב' פ' ויקרא נסעתי עם ר' יוסף בלוי להתדבר ע"ד תכנון המוסדות עם האדריכלים שלנו (אמריו–מאיוס) בשביל איתור השטח. להיות שר' יוסף הנ"ל הוא המטפל העיקרי בנוגע לעניין זה בנחלת הר חב"ד לקחתי אותו להתדבר עם האדריכלים הנ"ל. התברר שא"א להם לשער איתור השטח עד אשר יתכננו עכ"פ באופן "סכמטי" את המוסדות, כמובן בלי התחייבות מצדנו להשתמש בתכניות שלהם. ר"י הנ"ל הצטיין בהתדברו ע"ד כל הפרטים הנ"ל מתוך ידיעה ברורה וכו', ומאד שמחתי שלקחתי אותו.

ביום ד' פ' הנ"ל ביקרתי עם ר"ש מיידנצ'יק אצל שחם בירושלים לדבר ע"ד (א) הסקה מרכזית בהדירות, (ב) חלוקת הדירות בין עולים ושאר סוגי הזכויות והמשך בניית הדירות (לאחרי שלב הראשון של 103 כנ"ל).

סיכום הדברים: (א) א"א לדבר על הסקה מרכזית (נוסף על ההכנה לזה שהם עושים בבני') כי זהו היפך עקרוני משרדי הקליטה והשיכון עכשיו. (ב) בפגישתו הבאה עם יניב ידבר ע"ד בנית עוד כ–50 דירות בשנה זו (היינו התחלת הבני' שיבנו לשאר בעלי זכויות במשרד השיכון (נוסף על עולים) שהם: זוגות צעירים, מרובות ילדים, ותיקים. וכנראה אפשר אח"כ להחליף חלק מהדירות בבנין הראשון שמיועדים רק בשביל עולים בדירות שבבנין השני וכו' באופן שבבנין הראשון יוכלו להיות גם משאר הסוגים.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[כ"ט ניסן תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין השיכונים</u>

נפגשתי עוד פעם עם האדריכלים בנוגע לכמה פרטים בתכנית הדירות וכו', ולפי דבריהם – בסוף שבוע זה כבר יהיו להם תכניות מפורטות מהדירות וכו'.

בנוגע לזמן התחלת הבני' – נדחה שוב לכמה שבועות נוספים, ונקוה שבסביבות חג השבועות יצא הדבר לפועל (וזהו כבר לאחרי שיניב דחק את השעה, כי האדריכלים רצו עוד קרוב לד' חודשים, והוא נתן להם ע"ז פחות מחודשיים). התכניות הכלליות להשכונה יומשכו לאחרי שיגמרו עם התכניות המפורטות של השיכונים.

בנוגע לשם להשכונה – ע"פ ההוראה לכתוב הצעות הננו להציע:

א) קרית חב"ד (ליובאוויטש) – צפת – (בתוספת תיבת ליובאוויטש יש בזה אותיות "לוי יצחק").

ב) ישוב חב"ד – צפת (ע"פ לשונו של כ"ק אדמו"ר שליט"א במכתבו "הישוב החב"די בצפת", וגם "ישוב חב"ד" בגי' "מנחם מענדל").

ג) מרכז (או: מחנה, מעון, מרום, מצפה) חב"ד צפת – ר"ת צמ"ח (ע"פ הידוע שאדמו"ר הצ"צ יסד הישוב בצפת לראשונה ואחריו – יבלח"ט כ"ק אדמו"ר שליט"א).

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ב"ה
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת – י"ג אייר תשל"ד

<u>בענין השיכונים</u>

בטח כבר הגיעו לכ"ק אדמו"ר שליט"א התכניות המפורטות של ג' בנינים הראשונים, שבהם 103 דירות. ישנם עוד כמה פרטים טכניים שאינם ברורים עדיין, אבל הם מעט מן המעט. בעוד כג' שבועות יגמרו את התכנון מכל וכל וימסרוהו מיד למכרז. הפרטים שאינם ברורים עדיין: (א) חילוק החנויות (לשמונה או לפחות מזה). (ב) גודל כתות גן הילדים הכלול מהבנין. (ג) אורך הגשר המחבר הכביש להבנין (18–21 מטר). ועוד כמה פרטי פרטים.

גודל הדירות בשביל עולים צ"ל 70 מטר מרובע בממוצע, ובתכנית זו הדירות הכי קטנות הם 75 מטר. גודל הדירות: 20 דירות בנות 98 מטר, 40 בנות 89 מטר, 30 בנות 75 מטר, 12 בנות 78 מטר. מובן שהגודל הממוצע הוא הרבה יותר מ–70 מטר. בכ"ז הבטיחו לי יניב וסגנו שיסדרו הדבר שיאשרו הדירות גם בשביל עולים, ואמרו שכבר הי' הדבר לעולמים.

הוחלט לעשות חיבור טלפוני בין כל הדירות לאולם הכניסה כנהוג בדירות לוקסוס. לג' הבניינים יהי' גנרטור בשביל שעת חירום – בעיקר בשביל הפעלת המעליות, וצריך אני לברר אם יש אפשרות להשתמש בגנרטור זה גם בשביל כל שבת ויו"ט.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

מזבירות ב"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, כ"ח אייר תשל"ד
ברוקלין, נ.י.
הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה ארי' ליב שי'
שלום וברכה!

ב"ה, כ"ח אייר תשל"ד: אגרת יא'קמג. מכתב זה נתקבל למעשה לאחר שהרב קפלן כתב את הדו"ח שלו לרבי מר"ח סיון, בו כותב "בנוגע לשם השכונה – לכאורה כדאי שיהי' לנו בירור בזה לפני שנתחיל בנוגע להפרסומת להתחלת הבני', הנחת אבן הפינה, וכו'".

במענה למכתבו מכ"ט ניסן בשאלתו בדבר השם להשכונה, יש לקרוא אותה בשם "קרית חב"ד".

בברכת כט"ס
הרב ח.מ.א. חדקוב

• • •

ב"ה.
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת - ר"ח סיון תשל"ד

<u>בענין השיכונים</u>

התכנון של הדירות כבר נגמר, והאדריכלים מכינים עכשיו את החומר למכרז. בנוגע להזמן שייקח המכרז עד שיתחילו בפועל, לפי דעת האדריכלים יקח בערך חודש וחצי, אבל יניב אמר לי שאצלו יגמר הענין בג' שבועות בערך. הנ"ל הוא איש ביצוע אבל כפי שאני רואה מהשערותיו שעברו הוא מקדים את הזמן בדרך כלל. מספר הדירות יצא קצת יותר ממה שחשבו ועכשיו המספר הוא 109 בג' הבתים שבשלב זה.

כפי שכתבתי לפני זמן, הסוכנות מתכננת לבנות שכונה בשביל עולים מארה"ב בצפת. נפגשתי עם מארגן העניין כאן בצפת והחלפנו דברים בנוגע לתכניותינו, ואף שהם עכשיו עוד בשלב שלפני התכנון וגם עוד לא החליטו בפועל בנוגע להמקום, בכ"ז יתכן שאוכל לקבל עזרה ממנו בכמה דברים - בפרט בנוגע להעסקת אנשים וכו'.

בנוגע למפעל של תעשי' התקשרתי עם ר' שמואל שי' חפר. ההצעה שלו היתה בנוגע ל"אלקטרוניקה", שהגיס שלו כבר עוסק בזה ביצור חלקים וכו', והבטיח לי להעלות הענין שוב לפני גיסו.

...בנוגע לשם השכונה - לכאורה כדאי שיהי' לנו בירור בזה לפני שנתחיל בנוגע להפרסומת להתחלת הבני', הנחת אבן הפינה, וכו'.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[י' תמוז תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין השכונה</u>

כפי שדווחתי בעבר הייתה השתדלות למהר את הענין באופן שלא יהי' צורך לעשות מכרז ועי"ז לחסוך כששה שבועות. למעשה הוחלט כבר בימים אלו לעשות כן, והיינו ע"י שחכו לגמר המכרז בנוגע לשכונת חסידי גור שנגמר בעש"ק העבר (פ' חוקת) והקבלן שזכה בבנית השכונה של גור בחצור יזכה גם בבניית השכונה שלנו. הקבלן שזכה (קרוב לודאי) הוא חברת "דיור לעולה" שהיא עובדת בדרך כלל בעד הסוכנות.

היתרון בזה הוא, שהם דרשו את העבודה וחיפשו עבודה באזור זה מחמת חוסר עבודה, ולכן להיות שאינם מסובכים בדברים אחרים ימהרו בזה יותר והעבודה תהי' טובה יותר - לפי דעת יניב. לאחרי שיגמרו פרטי הסיכום עם הקבלן - בעוד ימים אחדים, ויחתמו חוזה, יהי' הכל תלוי בקבלן - חברה הנ"ל - ונראה להשתדל אתם למהר בזה ככל האפשרי. למעשה, מחוסר ידיעתי, לקח העניין יותר זמן מכפי ששיערתי, ואקווה שעוד מעט יתחילו בפועל בהבני'.

האישור בנוגע לחמישים דירות הנוספות הועבר כבר למשרד השיכון בנצרת, באופן שמיד כשיגמרו (משרד השיכון) עם המאה הראשונות, היינו שיחתמו את החוזה עם הקבלן, יתחילו לטפל עם תכנון ה-50 הנוספים - כך הבטיח לי יניב.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ב"ה. ט"ו תמוז תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

ענין כללי בנוגע להמצב בצפת - משרד השיכון החליט בזמן האחרון לעשות כל המאמצים להקים עיר גדולה בגליל - של 100-150 אלף תושבים וקרוב לודאי שיחליטו על צפת (שיש בה כיום כ-15 אלף תושבים), ויש לקוות שזה יקל הרבה גם על השתדלויותינו בנוגע לקרית חב"ד.

הוחלט לעשות הנחת אבן הפינה ביום כ' מנחם אב (לקרית חב"ד) בשעטומ"צ - בהסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת"ו

• • •

ב"ה.
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת - ב' תמוז תשל"ד

<u>בענין השיכונים</u>

היום יום ד' פ' פינחס ביקר שר השיכון אברהם עופר בצפת, בכוונה לפרסם בביקורו זה ע"ד ההחלטה להפוך את צפת לעיר בירה של מאה אלף תושבים בעשר שנים הבאות.

הוזמנתי לקבלת פנים ע"י ראש העיר וגם הבטיח לי לייצג אותי בפני השר וגם לתת לי הזדמנות לדבר איתו כמה מילים. למעשה לא שם לב אלי (ראש העיר) - אינני יודע אם בכוונה או ששכח, ולכן ביקשתי את יניב ממשרד השיכון בנצרת שייצג אותי בעת סיורו של השר בשטחי הבני'. וראיתי בזה עוה"פ איך שהוא א אמת'ר גוטער פריינט, כי לקח אותי מיד ודחה את כולם הצידה וייצג אותי בפניו כנציג חב"ד בצפת העומד בראש בנית קרית חב"ד.

אני אמרתי לו (להשר) שאנחנו היינו הקבוצה הראשונה שעומדת לבצע את החלטתו של השר בנוגע לצפת (כבר לפני כן אמרתי לשחם (ממונה על אגף הפרוגרמות - ארצי) ויגיד שמה שאתם

שומעים היום על החלטתו של השר הרי למעשה זוהי החלטתו של הרבי מליובאוויטש מלפני שנה. ושחם חזר ע"ז בפניי לכמה מידידיו).

השר התחיל לשאול פרטים בנוגע להקבלן ועודד אותם על מהירות הבני'. ואח"כ שאל, כמה יחידות בונים? ויניב ענה לו שבשלב זה – מאה יחידות בערך, והשר חזר לשאול כמה יש אפשרות לבנות באיזור שעל יד המחצבה? וענה לו כ-300. אמר השר, א"כ למה לא נבנה כל ה-300? חזר יניב ושאל, השר נותן "אור ירוק" לבנית עוד מאתיים יחידות? ענה לו, בוודאי, אחרת איך נוכל להביא לכאן 100 אלף תושבים, הם החב"דנקים כבר יביאו את האנשים.

אח"כ התחיל לשאול אותי כמה משפחות יושבות בצפת כעת, ואיזה אנשים יבואו לכאן וכו'. אז נגשתי אח"כ עם יניב לשחם וסיפרנו לו מכל דברי השר (כי עמד באותו רגע מרחוק ולא שמע). יניב הי' בהתפעלות של שמחה, והנ"ל התחיל לקרר אותו קצת באומרו, אל תיבהל, בודאי נעשה את זה אבל לאט לאט וכו'. למעשה מאחר והשר אמר כן לפני אנשיו ואנשי משרד השיכון בנצרת, הרי יש לנו על מה להישען. דיברתי עם ר' שלמה שי' מיידנצ'יק והוא אמר לי שיטפל בזה שהענין יצא לידי החלטה בפועל, ואמר ג"כ שפליטת-הפה זו של השר שווה הרבה.

בנוגע להבני', הנה עוד לא חתמו על חוזה עם הקבלנים כי הם היו בביקור בחו"ל ויחזרו ביום ב' הבע"ל. בינתיים – אמר לי יניב שהם מכינים את כל החומר וכו' שמיד כשיחזרו יצא הענין לפועל וילחוץ עליהם שיתחילו בהקדם האפשרי.

אמרתי לו ע"ד התכנית לעשות את הנחת אבן הפינה בכ' מנ"א, והוא אמר לי שאצלו "הנחת אבן הפינה" פירושה שיוכלו ממש להניח את אבן הפינה, היינו שיעשו את כל החרישה וכו' לפני זה – ולא סתם "צרומני"" בעלמא, אלא שזה יהי' ממש התחלת הבני' והנחת האבנים, ומקווה שבכ' מנ"א כבר נוכל לעשות את זה, כי דרושים לפני זה כמה שבועות של עבודה.

האדריכלים ממשיכים בתכנון הכללי של כל המוסדות ואמרו שתוך כמה שבועות יציעו את הצעתם וכו'.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ב"ה.
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת – י"ח מנחם אב תשל"ד

<u>בענין השיכונים</u>

היום הגיענו בשורה טובה אשר הגיעה הוראה משר השיכון למשרד השיכון בנצרת שימשיכו בתכנון (ואח"כ בבני' כו') כל קרית חב"ד, היינו כל החמש מאות דירות עם כל השייך לזה.

עד עכשיו הי' מדובר על ביצוע של שלב א' הכולל מאה וחמישים דירות ומוסדות ציבור, מהם מאה ותשעה שעומדים לבני' ועוד ארבעים שהתחילו כבר בתכנונן, ושלוש המאות וחמישים הנשארות הי' עליהם רק התחייבות כללית שלפי הסדר יכול לקחת שנים עד שיהי' עומד לביצוע,

וכתוצאה מפגישתי עם השר כשביקר כאן בצפת (כמפורט בדו"ח הקודם) ניתן הוראה של ביצוע לכל ה-500 וכל השייך לזה.

בנוגע להבני' חלה התעכבות נוספת. בהגיע מועד חתימת החוזה לא יכלו הקבלנים לבוא לעמק השווה עם משרד השיכון בנוגע להמחיר ולכן ביטלו את החוזה עם הקבלן ההוא (חברת "דיור לעולה"), והתחילו במגעים עם חברה אחרת (חברת "זכרי' דרוקר") וכבר השתוו אתה בנוגע להמחיר וחתימת החוזה צ"ל בימים אלו. הקבלן הזה הבטיח בכתב להתחיל הבני' תוך ל' יום אחרי חתימת החוזה ומקווה שכבר זמן לפני זה יתחילו.

יניב אמר לי שלדעתו הייתה ההעכבה לטובה כי הוא חושב הקבלן הזה ליותר טוב מהראשון. ביום ועש"ק פ' עקב הבע"ל אפגש אי"ה עם האדריכלים ממשרד השיכון, ואף נדון על א) תכנון המוסדות, כדלהלן ב) תכנון כל הקרי' כנ"ל.

האדריכלים הציעו הצעה כללית בנוגע להמוסדות (התכנית שלוח בנפרד). היות והבני' היא לפי ערך בצפיפות בגלל המצב הטופוגרפי המחייב לבנות בשטח מינימלי בקומות, במקום בני' שטוחה באזור בלתי הררי, הרי ההפרדה בין בנים לבנות אינה יכולה להיות במרחקים מתאימים יותר, אבל במקום זה יש הבדל בגובה - האיזור של בנים הוא בגובה פחות מ-770 מטר (מפני הים) והאיזור לבנות הוא בערך בגובה 800 מטר. נוסף לזה הרי הגישה היחידה בין האיזורים הוא דרך איזור המגורים, המהווה הפרדה רצוי' (לכאורה) ביניהם. הבי"ס היסודי לבנים (המצוין במפת התכנית במס' 7) העברנו אותו מהאיזור של בנות (כפי שצויין ממפה הנ"ל) להאיזור של בנים (הקומפלקס המצוין במס' 9).

את התכנית הנ"ל הראיתי לכמה מהעסקנים שלנו העוסקים בבני' בדומה לזה (ר' שמואל חפר, ר"א וולף, ר"י בלוי ועוד) וכולם שבחוהו מאוד (לבד מזה שהעירו ע"ד מקום הבי"ס לבנים שכבר החלטנו להעביר אותו כנ"ל).

בינתיים פגשתי כמה אנשים שמעוניינים לקנות דירה בקריה, וכפי הנראה לע"ע לא תהיינה בעיות בנוגע להדירות בשביל התושבים הרחוקים, אבל בנוגע לעולים זהו ענין אחר לגמרי וכמובן א"א לדעת, והמצב עלול להשתנות כל רגע וכו'.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[כ"ג אלול תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בנוגע להשיכונים</u>

מפני סיבות טכניות שונות התעכב התחלת הבני' ע"ע, וזהו פשר הדבר: לפני יותר מחודשיים רצה מר יניב לחסוך זמן בנוגע להתחלת הבני' ולכן (לאחרי שלחצתי עליו תמיד למהר את הענין) החליט לבחור את הקבלן בלי מכרז, שרגילים לעשות בכדי לבחור את הקבלן הכי זול. ולכן נתן את עיניו בקבלן א' שהבטיח לו לגמור במחיר זול. בתחילה חיכה לגמר המיכרז בנוגע לשיכוני

חסידי גור בחצור, ועפ"ז החליט בנוגע למחירים בשיכונים שלנו. בינתיים נסעו הקבלנים לחו"ל וחזרו אחרי כמה שבועות, ולבסוף לא יכלו להשתוות אתם בנוגע להמחיר, ולכן פנה להקבלן שזכה בהמיכרז בחצור.

כשהיו כבר קרובים לגמור, קיבלו הצעה מקבלן אחר על מחיר יותר נמוך, וכבר החליטו לגמור אתו, אלא שלהיות שהקבלן ההוא לא הי' כ"כ מהמפורסמים הוצרך להשיג אישור על יסוד מסמכים שונים שיכול הוא לעשות בני' בסך של יותר מעשרה מיליון ל"י, מבלי להסתבך מבעיות כספיות.

לאחרי כמה השתדלויות לא עלה בידם לקבל אישור לבני' בסכום הנ"ל, ולכן חזרו לזה שזכה בחצור, וכבר גמרו אתו והגישו את החוזה למנכ"ל משרד השיכון לחתימה, והלה התרגז פתאום על שלא עשו מיכרז כרגיל, ואחרי השתדלויות השפיעו עליו שימסור את הענין לאישור ועדת מיכרזים העליונה, וכפי שאמר לי היום סגנו של יניב – מקווים לחתום בשעטומ"צ ביום ה' הבע"ל. לפועל יצא שמתוך המגמה לחסוך זמן ע"י שיעברו על המכרז – התעכב הענין עוד יותר, אלא שכל העכבה לטובה.

השגתי כסף בתור הלוואה מאיש א' פרטי בארה"ב (הת' ר' זלמן שי' דייטש) להכין "פרוספקט" – "בראשור" בנוגע לקרית חב"ד, וא' כבר מכין את החומר להדפסה. הפרוספקט יעלה כחמש עשרה אלף ל"י ויותר (כי להיות שההשקעה היא חד פעמית לדעתי אינו כדאי לקמץ בזה על חשבון טיב התוצאות).

בפרוספקט יהיו: תיאור ע"ד מטרת הענין, מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להכולל, צילומי המודל, תמונות התכנית הכללית ותכניות מפורטות של הדירות, תמונת החתך, ועוד. ה"פרוספקט" יהי' מיועד הן לדיירים פוטנציאליים והן לתורמים באופן שמקווים שבמשך הזמן יכסה את ההוצאות.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

כ"ק אדמו"ר שליט"א

נקודות דו"ח בעניני צפת – י"ג תשרי תשל"ה

א. החוזה בנוגע להבני' נחתם עוד לפני ר"ה בשעטו"מ, ועכשיו מחכים לקבלן שיתחיל בפועל – כנ' אחרי החגים.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ב' אדר תשל"ה]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין קרית חב"ד</u>

עובדים על היסודות כעת, ולפי דעת מנהל העבודה יקח בערך כעשרה חדשים עד שיגמרו שלדי הדירות, היינו הקירות הרצפות והגגים, ואח"כ עוד בערך כזמן זה עד שיגמרו כליל.

בנוגע להנחת אבן פינה החלטנו לעשות אותה ביום ד' (ג') דחוהמ"פ (י"ט ניסן) הבע"ל כי אז הזמן מתאים להביא אנשים ולעשותה בפרסומת המתאימה, וכהוראת כ"ק אד"ש לקבוע התאריך בזה כפי המתאים ביותר מבחינת הפרסומת והבאת אנשים לשם וכו'. התאריך הנ"ל קבענו בתיאום עם שר השיכון אברהם עופר שיהי' נוכח.

היות ובנוגע להנחת אבן פינה בחול המועד ישנן שאלות מצד הדין (אפי' באופן סמלי וכו'), אפשר לקרוא טקס החגיגה באו"א, כגון: חגיגה לרגלי גמר היסודות וכו', ויש בזה גם יתרון שמבטאים בזה אפוא אוחזים בהבניי'.

ביום ד' פ' תצוה הבע"ל יש לי פגישה עם שר השיכון אברהם עופר בנוגע לקרי' שלנו, ובדעתי לנצל פגישה זו א) להבטיח שיעשו את הדברים המיוחדים שהבטיחו לנו, כולל: הסקה מרכזית, ב' כיורים, שעון שבת לחשמל וכו', כי היו עוררים על שעושים תנאים מיוחדים בשבילנו הן בגודל הדירות והן בדברים מיוחדים הנ"ל, ואף שכנ' אין הערעור רציני כ"כ בכ"ז להבטיח את הענין כדאי להזכירו. ב) לעורר ע"ד תקציב – עכ"פ חלקי לביכ"נ – ובמיוחד, כי עופר הנ"ל אמר שהמדיניות שלו היא לבנות את כל שירותי הציבור ביחד עם הדירות. הפגישה תתקיים בנוכחות אנשי משרד השיכון המחוזי וצוות השר.

עברנו לפני כשבועיים למשרד חדש במרכז העיר. המשרד ישמש כמשרד צא"ח וגם כמשרד אגודת קרית חב"ד. אנו מקווים גם לעשות שם ספרי' כי המקום מתאים לזה ביותר בהיותו מרכזי בעיר (ולקחנו את זה בחשבון כשהשכרנו את המשרד), כי יש חדר גדול נוסף על חדר המשרד.

הדפסנו בלנקים לצא"ח כאן ומצו"ב דוגמא.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ב"ה.
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת – כ"ו אדר תשל"ה

<u>בענין השיכונים</u>

ביום ח' אדר נפגשתי עם שר השיכון אברהם עופר בקשר להשיכונים שלנו במטרה לשכך את השערורי' שנתלקחה במשרד הראשי בירושלים בנוגע לתנאי הדירות הנבנים בשבילנו.

הטענה היתה א) הדירות הם גדולים מידי לתת לעולים חדשים בהשכרה, כי ע"פ רוב גודל הדירות הוא 75–70 ממ"ר (בשביל עולים) ואצלינו בונים גם של 100 ממ"ר. ב) הדרישות הספציפיות שלנו מסתכמים בעיקר בהסקה מרכזית ועוד כמה דברים קטנים. הדברים הללו הצלחנו להעביר דרך משרד השיכון המחוזי בנצרת הודות ליחסים מאד טובים שיש לנו עם מנהל

המחלקה הטכנית מר יניב. ובהגיע הדברים למשרד הראשי התעוררה התנגדות חזקה עד כדי כך שנתנו פקודה אל המשרד המחוזי להפסיק את העבודה באתר הבני'.

הצעתי את הענין לפני השר (היינו כולל הפקודה שניתנה להפסיק את העבודה) והוא א) התרגז שנתנו פקודה כזאת מבלי לקרוא לאנשי המחוז ולהתייעץ איתם, וממילא שאין מקום לפקודה ההיא. זה הי' בפני ובפני מר יניב ואנשי המחוז, למרות שהרוגזה היתה על המנכ"ל שהי' נוכח בשעת מעשה. למעשה בין כה וכה לא הפסיקו לעבוד כי הקבלן לא רצה לפזר את העובדים וכו'. ב) בנוגע לתנאי הדירות החליט להעביר את כל הבני' להחברה המסחרית של משרד השיכון – "שיכון ופיתוח". "שיכון ופיתוח" בונה דירות בכספי משרד השיכון למכירה ולא להשכרה.

תנאי המכירה הם באותן הזכויות שנותן משרד השיכון, היינו, זוגות צעירים, משפחות מרובות ילדים, עולים חדשים, וותיקים בעיירות פיתוח (כגון צפת). בשעת מעשה לא השלמתי עם הרעיון לתת את הענין לשיכון ופיתוח כי חשבתי שזה יבטל השכרת הדירות לעולים חדשים.

לאידך גיסא ישנה מעלה בשיכון ופיתוח שלהיות שהיא חברה מסחרית אין הגבלות בנוגע לדרישות מיוחדות (כי מכיון שזהו למכירה הרי סו"ס מקבלים את הכסף בחזרה) – אמנם בתנאי ריבית קטנים והלוואה עומדת וכו', ועוד, והוא העיקר, שבמסגרת הבני' של שיכון ופיתוח נכללים בדרך כלל הרבה יותר (או לגמרי) זוגות צעירים וסתם אלו שגרים במרכז הארץ ורוצים לעבור לעיירת פיתוח כגון צפת, וממילא יש אפשרות לכלול כמעט כל מי שירצה בהאפשרות לקבל דירה.

במסיבה שעשו בכפר חב"ד בכ"ב אדר בשביל מר אבני שי' היה נוכח גם שר השיכון וניצלתי את ההזדמנות לברר אצלו בנוגע להנ"ל. בתשובה לשאלתי מה יהי' סו"ס עם דירות להשכרה בשביל עולים, הוא ענה (והי' ניכר שאומר זה בכנות – הי' קצת תחת השפעת ה"לחיים") שכל כוונתו במסירת הפרוייקט לשיכון ופיתוח היתה בכדי לזרז את הענין ושלא יארעו עו"פ עיכובים, כי מכיר הוא את הביורוקרטי' של המשרד שלו וכו', אבל כשהענין עובר לשיכון ופיתוח הרי אין כל הבעיות האלה.

ואח"כ כאשר הענין ילך כבר באופן חלק יוכל להעביר תקציבים משם לכאן הלוך וחזור וכו' וכו', באופן שיתאים לצרכינו, ולכן אם יהי' צורך אח"כ בדירות להשכרה יוכל להעביר מהדירות שייבנו לעמידר וכו'.

הנ"ל התבטא שבאם הי' כ"ק אדמו"ר שליט"א בא לחנוכת הבית של הדירות הרי הוא מתחייב לבנות כל ה–500 דירות בבת אחת ושיהי' מוכן תוך הזמן הכי קצר וכו'. וכך ישבתי ושוחחתי אתו מענין לענין באותו ענין עוד כמה דקות ונפטרתי בשמחה ובשלום.

הבני' מתקדמת כמתוכנן, הקבלן התחייב בכתב לגמור את הבני' תוך שנתיים מהזמן שהתחיל.

הוחלט לעשות "טקס חגיגי לרגל גמר היסודות של קרית חב"ד שלב א'" ביום ב' ד' (ג) דחוהמ"פ בשעה 2:00 אחה"צ. אוטובוסים מיוחדים יביאו את אנ"ש מהריכוזים כפר חב"ד, נחלת הר חב"ד, וירושלים. כמובן מדפיסים הזמנות ומודעות.

והננו מבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה בהנ"ל.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ניו יורק]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

שאלות בעניני צפת

<u>בענין השיכונים</u>

א. כאשר יגמרו יציקת היסודות יעבור כל הענין למחלקת האכלוס במשרד השיכון ויותחל העבודה בארגון משפחות שיבואו לגור בצפת. כפי המצב הנוכחי ולפי הידיעות שקיבלתי, א) מעטים מאוד עולים חדשים מבריה"מ מבין אנ"ש שעלו בזמן האחרון, ב) אלה שעדיין לא עלו הם ג"כ מספר מועט מאוד.

והיות וכפה"נ הכוונה שיהי' אחוז גבוה של התושבים בקרי' מאנ"ש האם הכוונה בעיקר, א) בכ"ז – לעולים של אנ"ש מבריה"מ (וכמה שיצטרכו להם מארצות הרווחה), ב) לעולי גרוזיה – בוכרה וכו' (ושהם יהיו הרוב), ג) להשתדל בכל הכיוונים וכפי התפתחות המצב.

ב. האם לזרז השלבים הבאים של הבני' ככל האפשר, או שלא להתחיל בבני' נוספת עד שהדירות הקיימות תהיינה קרוב להתמלאות.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

[י"ט ניסן, ה'תשל"ה]

לכל המשתתפים בחגיגת קרית חב"ד בצפת.

יהי רצון שתהא החגיגה בשמחה רבה ובהצלחה מרובה להחזיר עטרה ליושנה, יישוב החב"די בצפת עיר הקודש על כל פרטיו, ובאופן ובברכתו של הקב"ה בתוספת מרובה על העיקר ומתוך חירות מדאגות בכל ארצנו הקדושה, אשר עיני הוי' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה,

ונזכה בקרוב לקיום היעוד אני הוי' בניתי הנהרסות, לראות כל ערי ישראל בישובן,

וכהבטחתו כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות בביאת משיח צדקנו.

בכבוד ובברכת מועדים לשמחה,
מנחם שניאורסאהן

• • •

[י"ט ניסן, ה'תשל"ה]: אגרות קודש כרך ל, אגרת יא'תצ.

ב"ה [ניסן תשל"ה]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח של חגיגת קרית חב"ד - צפת

להחגיגה הגיעו אוטובוסים מריכוזי חב"ד בארה"ק כדלהלן:

כפר חב"ד - 5 אוטובוסים (3 מאנשי הכפר בחורים וכו', 2 מהמעון לעולים שיש להם זכות לטיול בחגה"פ וניצלו את זה, ע"י השתדלותו של ר' צבי העכט, לנסיעה להחגיגה).

נחלת הר חב"ד - 2 אוטובוסים (1 - בזכות הטיול שיש להם בתור עולים כנ"ל, ועוד א' מפני רוב הנרשמים).

לוד - 1 אוטובוס; בני ברק - 1 אוטובוס; ירושלים - 1 אוטובוס.

בסך הכל - 10 אוטובוסים מלאים (כל א' מחזיק כ-50 איש).

נוסף לזה באו הרבה אנשים בכלי רכב פרטיים, וכל זה חוץ מתושבי צפת, באופן שנוכחו כ-700-800 איש. יש לציין במיוחד את השתדלותם של ר' שלמה מיידנצ'יק ור' זוסיא ויליאמאווסקי שלקחו חלק עיקרי בהתעמולה לגייס אנשים לנסיעה.

היות ושר השיכון הי' אמור לצאת מהחגיגה בשעה 3:30, והיא היתה צריכה להתחיל ב-2:00 (ולפועל התחילה קרוב ל-2:30) הי' הכרח לצמצם במספר הנואמים וכו'.

הנואמים היו (לפי הסדר): הרב קפלן (אב"ד צפת), ראש העיר, הרב אשכנזי (כפ"ח), שר השיכון. סגן ראש העיר מר ברקוביץ הוכרח לעזוב את החגיגה באמצע בשל מקרה של חולי ל"ע אצל א' מידידיו. פתיחת החגיגה היתה בקריאת מברקו של כ"ק אדמו"ר שליט"א על ידי ושהעתק ממנו חולק לכל הנוכחים.

תכננתי שגם אחדים ממשרד השיכון המחוזי ינאמו ובעיקר ידידנו מר יניב, וסירבו, באמרם שבמקום שהשר מדבר יש להם עקרון שהם אינם מדברים. המנחה הי' ר' צבי גרינוואלד שהוסיף דברי ביניים בין כל נאום ונאום על תוכן החגיגה וכו', ושילב בחכמה את שמו של הנואם הבא בתוך דבריו.

בין כל נאום ונאום שרו ורקדו ובריקוד האחרון אחרי דברי שר השיכון הצטרף גם השר לריקוד למשך זמן מסויים. כמו כן הושמעו דברים ע"י ר' צבי הנ"ל על ה' המבצעים ומבצע נש"ק במיוחד.

הרב קפלן קרא בדבריו לממשלה לפעול להתיישבות באיזור הצפון שהי' כ"כ מוזנח עד כה בערך ההתיישבות וההשתדלות באיזור הדרום, והטעים שבמקרא בכ"מ שמוזכרים הרוחות והכיוונים מוזכר צפון לפני דרום, והזכיר את הפסוק ופרצת, וקדימה בתורה מורה על חשיבות, והממשלה מראשית ימי' הפכה את הסדר וכו', ולכן קרא לחיזוק ההתיישבות באיזור הצפון, והביע את שמחתו שחב"ד הם הבאים להתיישב בצפת ושיבח את חב"ד בעד פעולתם בכל השטחים ובזה במיוחד, ושיגר ברכה לכ"ק אד"ש "מעל מקום קדוש זה".

ראש העיר ענה בקצרה על דברי הרב קפלן שהממשלה הזאת פועלת עכשיו בזריזות לישוב הצפון, והביע אף הוא את שמחתו ותמיכתו לעניני חב"ד. הרב אשכנזי עמד על נושא השמירה

הרוחנית ושרק קריות של חב"ד שהם מיוחדים בזה שאינם מסתפקים בתיקון עצמם ויוצאים עם מבצע של שמירה רוחנית לכל האיזור הם המסוגלים להיות מבצרי שמירה וכו'.

שר השיכון עמד בראש דבריו על החלטת הממשלה לתת עדיפות להתיישבות בצפון על הדרום, ובמיוחד בצפת הוחלט לבנות עוד ד' שכונות חדשות. מזה עבר להתיישבות חב"ד מזמן קום המדינה במרכז הארץ בכפר חב"ד, ואח"כ מראשוני המתיישבים באיזור מסוים בדרום, ועכשיו עוברים להיות ראשוני המתיישבים בצפון במסגרת ההחלטה החדשה על ההתיישבות בצפון. המשיך והכריז על התחלת בניית השלב השני עוד בשנה זו. שיגר ברכה לכ"ק אד"ש והביע תקוותו שלחנוכת הבית יבא כ"ק אד"ש בעצמו להשתתף בהשמחה.

נודע לי אח"כ שבפגישה שהתקיימה בעירי' באותו יום עם ראש העיר ואנשי שיכון ופיתוח, הטיף שר השיכון לאנשי "שיכון ופיתוח" בדברים חריפים (לפי דברי ראש העיר שסיפר לי מזה אח"כ) על שלא הזדרזו כראוי בנוגע לחתימת החוזה עם הקבלן (שהיו צריכים לערוך חוזה מחדש היות וכל הענין עבר לידם ממשרד השיכון כפי שדווחתי מכבר) וקבלו על עצמם לתקן את זה בעתיד.

כל הנוכחים התרשמו מאד מהחגיגה, וכמה שאמרו לי שצפת לא ראתה חגיגה כזאת כבר משנים רבות.

נוכחו נציגים מכל העיתונים וגם מעתי"ם (הסוכנות הכללית) ומרדיו וטלביזי'. לפועל היו כתבות בעיתונים: "מעריב", "דבר", "הארץ", "שערים" "המודיע". נציג "ידיעות אחרונות" שלח להם כתבה ולא ידוע בשל מה לא הדפיסו אותה.

עיקר ההצלחה היתה שהי' בטלויזי' כ4–3 דקות בחדשות בשעה 8:30 בערב, והיות ויש רק "סטיישן" א' הרי כולם (רוב רובם של תושבי ארה"ק) ראו את זה. וכפי שראיתי ביום שלמחרתו איך שזו היתה הפרסומת הכי מוצלחת.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ב"ה.
כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת – כ' אייר תשל"ה

<u>בענין קרית חב"ד</u>

א) חל שינוי עיקרי לטובתנו בתכנון הקרי' והוא אשר לא יהי' שום רחוב שיעבור באמצע הקרי'. הכביש שהי' מתוכנן במפלס העליון בוטל כי החליטו שאין כ"כ צורך בו ובמקומו יהי' רק מעבר להולכי רגל שישמש לדיירי הקרי' בלבד ובסופו יגיע לאיזור חני' לכלי רכב. נוסף לעצם הענין השתחרר לנו עי"ז שטח נוסף לבניית ביהכ"נ, ונוצר שטח לביה"ס לבנים שלא יהי' בקירוב כ"כ לביה"ס לבנות. מצו"ב סקיצה של התכנית המחודשת.

ב) האדריכל עובד כעת על תוכנית ביהכ"נ, שיכלול: אולם גדול של ביהכ"נ של 500 ממ"ר, עזרת נשים – 175 ממ"ר, "חדר שני" – 60 ממ"ר וכו'. בבנין נפרד ביכ"נ של עדה אחרת (גרוזי' בוכארא וכו'). לפועל אינו ידוע עדיין אם יהי' צורך בביכ"נ כזה, אבל היות ופעלנו שיתנו תקציב לב' בהכ"נ הרי אפי' אם לפועל לא נבנה את הב' נקבל את התקציב לזה, כי לפי ההתדברות עם משרד השיכון היות והביכ"נ שנבנה יעלה הרבה יותר מהתקציב שהם נותנים הרי הם נותנים סכום מסויים של כסף ואנחנו בונים את ביכ"נ על חשבוננו באופן שיהי' לנו יד חופשית איך ומה לבנות (כי התקן של משרד השיכון אינו מחייב ביכ"נ שיהי' בגודל הנ"ל). ומכיון שבניית ביכ"נ הוא על חשבוננו הרי אין אנו חייבים לבנות ב' בהכ"נ בב"א ובינתיים אפשר להשתמש בכסף לבניית הא'. מצו"ב סקיצה ראשונה של תכנון כללי לב' בהכ"נ.

ג) האדריכל מתקרב לתכנון המפורט של המשך השיכונים. השלב הבא יכלול חמשה בתים צמודים זל"ז – בס"ה בערך 60 דירות. השלב הג' יהי' מופרד מב' השלבים הראשונים בכ–150 מטר והבתים יתפסו הרבה יותר שטח. לפי התכנית יתפוס כל הקרי' בערך כ–90 דונם קרקע (כולל המוסדות ציבור). היות והיו טענות על השלב הא' שהדירות הן יותר גדולות מידי לכן החליטו לבנות את השלב הב' בדירות יותר קטנות – לפי הסטנדרט הרגיל של משרד השיכון (וכפי שבונים בנה"ח).

לפי הסטנדרט הזה בונים 25% של הדירות של 60 ממ"ר (1/2 2 – 2 חדרים ומטבח), 60% של 75–70 ממ"ר (3 חדרים ומטבח), 15% של 85–95 ממ"ר (4 חדרים). לאחרי השערורי' שהיתה בקשר לשלב הא' אינני יודע אם באפשרותנו לפעול שיגדילו את הסטנדרט הזה, ועוד ועיקר, ספק אם כדאי להגדיל הדירות, כי לפועל הרי יש אחוז מסויים של אנשים שרוצים דירות יותר קטנות, ולפי הסך הכולל של 169 דירות יהיו בס"ה 13 דירות קטנות ממש (של 1/2 2 ופחות), 76 דירות בינוניות, 65 דירות גדולות – מספרים מתקבלים על הדעת. בכ"ז הנני משתדל שהדירות הבינוניות יבנו מלכתחלה באופן שתהי' אפשרות להוסיף עליהן חדר נוסף באם יהי' צורך אח"כ.

בנוגע לבתי ספר הנני מתחיל לפעול בזה, אלא שיש בזה בעי' רצינית היות והמפד"ל בונה בי"ס גדול, יסודי ותיכון, ליד השכונה, ובניית בתיה"ס צ"ל דרך העירי' שככל הנראה תתנגד לממן ב' בתי"ס דתיים (היינו בניית בתיה"ס) א' ליד הב'.

יו"ר מחלקת החינוך בעירי' שייך ל(צעירי) מפד"ל וכפי שכתבתי מכבר אני ביחסים טובים מאד אתו, אבל בכ"ז בשים לב לכל הקיצוצים בתקציבים והצמצומים בכ"ד אין הענין חלק כלל. אינני רוצה להתחיל התעמולה בעירי' עכשיו היות ועסוקים כעת בענין התקציב של הכולל, אבל לאחרי שבעז"ה יאשרו את התקציב אברר את עמדתם בזה, ואם יהי' צורך נלך ל"חלונות יותר גבוהים" ועד לשר החינוך.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[כ' מנ"א תשל"ה]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
קרית חב"ד

בבני' גמרו את ג' המקלטים עם כל השייך להם ומתחילים לעבוד על הקומה הראשונה. הקימו תחנת בטון במקום שיזרז את הבני' במידה ידועה היות ולא יצטרכו להביא בטון ממקומות אחרים ולא יהיו תלויים בחברת הבטון. כן ייצרו עי"ז במקום חלקים מסוימים של בטון שיוצקים אותם מקודם ואח"כ משקיעים אותם לתוך הבנין. לפי דברי המפקחים ממשרד השיכון העבודה מתקדמת כראוי, וכעת יזדרזו הואיל והעבודה הכי קשה שהיא יציקת היסודות והמקלטים כבר גמרו.

נפגשתי יחד עם ר"ש חפר עם סמנכ"ל משרד החינוך הממונה על הבני', מר אבנר ישראלי, בנוגע לבניית מוסדות חינוך בקרי' – שמוסדות החינוך היסודיים עכ"פ ייבנו בד בבד עם השיכונים ושלא נצטרך לחפש אח"כ מקומות ארעיים וכו' בשביל זה. הבאתי אתי מכתב רשמי ממשרד השיכון אשר בו כתב ע"ד היקף הבני' בקרי': 109 יחידות בבניה עתה, 50 נוספים הן בשלבים מתקדמים של תכנון, מספר הסופי של השיכונים – המשוער, הוא 500 יחידות.

ישראלי הנ"ל התחייב לתת הוראה (ע"י עוזרו שהי' נוכח ג"כ – ואמר לו את זה באותו מעמד) למנהל מחוז הצפון, בר חמא, שיבדוק את הענין ויתחיל לפתח אותו, כאשר הוא, ישראלי, אומר שעקרונית מסכימים הם להתחיל בזה מעכשיו.

קיבלנו אישור ממשרד השיכון להלוואה של 700 אלף ל"י בשביל ביהכ"נ ועכשיו יש צורך לפעול שהעירי' תקבל את ההלוואה ע"ע. לא התחלתי עדיין לפעול בזה עד שלא אדע דבר ברור בנוגע לכמות הסכום שמקציבים עבור הכולל, שענין א' לא יפריע להב'. היות וכ"ק הורה שהעניינים בצפת צ"ל בהרחבה, התחילו לתכנן ביכ"נ – ע"פ הוראתי – שיעלה בערך 2 1/2 – 2 מיליון ל"י למרות שממשרד השיכון לא נקבל אלא כשליש מהסכום הזה.

בנוגע למקוה הנה מזמן כבר תכננו לבנות מקוה בשיכון כנען (שהקרי' היא חלק משכונה זו) והענין נמשך כבר כמה שנים וסו"ס בחרו באיזה מקום ותכננו שם מקוה קטן. התכנית נמסר למשרד הדתות כו' לאישור (והכספים כרגיל יבואו ממשרדי הפנים והדתות). המועצה דתית והרבנות דפה רצו לתכנן מקוה יותר גדול אבל היות והתקציבים עוברים דרך העירי' הנה ראש העיר קצץ בתקציב ובגלל זה הוכרחו להקטין את המקוה. המועה"ד והרבנות מקוים שמשרד הד' לא יאשר את המקוה בגלל קטנותו ויצטרכו לתכנן מחדש מקוה יותר גדול.

והנה אם המקוה יקבל את האישור ויבנו מקוה קטן אז תהי' לנו טענה שהמקוה הוא מדי קטן לשמש גם את הקרי' ונוכל לפעול בנוגע למקוה שני (אלא שספק אם ילכו לקראתנו בזה). ואם לא יאשרו את המקוה הקטן ויצטרכו לתכנן מקוה גדול יותר הרי היות ומהשכונה הזאת ישנן אולי מאה נשים לכל היותר ההולכות למקוה, הרי ברור שיאמרו שהמקוה מספיק גם בשבילנו ולא ירצו לתת תקציב למקוה שני. וע"כ אנסה לפעול שיבנו את המקוה בקרי' במקום המקום המיועד לזה עכשיו, ושהמקוה יהי' קרוב לקצה הקרי' באופן שישמש את כל השכונה ולא יהי' בולט כ"כ שהמקוה הוא בקרי' שלנו.

בינתיים נתתי הוראה לאדריכל לתכנן את המקוה (תכנון כללי) שלנו, ושיזדרז בזה, בכדי שאם אמנם אצטרך להציע להם לבנות את המקוה אצלינו, תהי' לי תכנית ביד להראות, וגם שיוכחו שאצלינו אין זה רק דברים בעלמא וכי יש כבר תכנית וכו'.

שלב הב' של הדירות שהתחילו את התכנון המפורט בו, מונה 50 דירות. רוב הדירות (66%) הן בנות 3 חדרים (ומטבח), מיעוטן (25%) – בנות 4 חדרים, ומיעוטא דמיעוטא (10%) – בנות 2 חדרים. שלב זה כבר הוכנס בפרוגרמה של שנה זו.

באות אלי דרישות מידי פעם בנוגע להרשמה בדירות מאנשים חרדיים אך לא מאנ"ש. בינתיים אני דוחה אותם שעוד לא הותחלה ההרשמה וכו' אבל נראה שהם מבינים מתוך דבריי שאני דוחה אותם, ואני צריך לטעון שאיני דוחה אותם וכו'. וכ"ז הוא מפני שדומני שאיני צריך לומר באופן רשמי שהדירות מיועדות רק לחב"ד.

בפועל בדעתי להתחיל את ההרשמה בקרוב אבל אצטרך לעשות את זה בלי פרסום כללי, היינו לפרסם רק בריכוזי אנ"ש. לפני שנתחיל את ההרשמה חושבני לעשות אסיפה של עסקני אנ"ש: ר"א וולף, ר"ש מיידנצ'יק, ר"ש חפר ור"ז וויליאמאווסקי לתאם את ההרשמה עם ריכוזי אנ"ש וכן להתייעץ אתם בנוגע לכל הקשור בזה.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. א' אלול תשל"ה
כ"ק אדמו"ר שליט"א

אתמול הי' אצלי ר' לייב שי' קפלן וישבנו יחד עם ר"ש שי' מיידנצ'יק ור"ז שי' וילמובסקי בענין הדירות בצפת שבעוד כשנה יהיו בעז"ה מוכנים 109 דירות והשאלה היא את מי לאכלס בדירות אלו.

דובר שבכפר חב"ד בונים עתה למעלה מ- 40 יחי"ד, בשכון חב"ד בלוד בונים 40 יחי"ד, בנחה"ח בונים 100 יחי"ד ולכן קשה לסמוך שאנ"ש יקנו שם הדירות...

[אפרים וולף]

• • •

אגודת קרית חב"ד בעיה"ק צפת ת"ו

ב"ה. יום ג' אלול תשל"ה
כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>דו"ח מהאסיפה בקשר לאכלוס והרשמה בקרית חב"ד</u>

הזמנתי את ר"א וולף, ר"ש מיידנצ'יק, ר"ש חפר ור"ז וויליאמאווסקי. ר"ש חפר לא בא מפני סיבה.

אני פתחתי בנוגע למצב הבני' ושלפי ההתקדמות הרי בעוד כשנה וכמה חודשים תהיינה 109 דירות כולן מוכנות לאיכלוס וע"כ צריך כבר להתחיל לחשוב ע"ד האפשרויות של אכלוס, היינו ע"י מי, ואיזה תעמולה לעשות שההרשמה תהי' כדבעי.

ר"א חווה דעתו בעשותו חשבון של בערך כ-300 דירות שיגמרו בנייתן בתוך התקופה הנ"ל בריכוזי אנ"ש: כפר חב"ד, נה"ח, לוד וכפ"ח ב', והואיל ויש בס"ה בערך 30-20 חתונות אצל אנ"ש פה במשך שנה הרי א"א לאכלס 300 דירות על ידינו, ואפי' בתוספת יהודי גרוזי' ובוכארא אינו רואה אפשרות כזאת. ובמיוחד שבכפ"ח א' וב' הרי הדירות מיועדות לאנ"ש ולא לעולי גרוזי' כו' שהרי אין שם מאלו. ושם הרי בונים כ-80-70 דירות המיועדות לאנ"ש במקום שמתחתנים כ-30 לכל היותר, ועולים חדשים אינם באים כמעט מאנ"ש. לכן לפ"ד צריך כבר מההתחלה לקחת ולרשום גם כאלה שאינם מאנ"ש ובלבד שיהיו חרדיים ולעשות אתם הסכם וחוזה בנוגע להפרטים, ולהשתדל שהרוב לפחות יהי' מאנ"ש.

אני עניתי לו ש: א) כ"ק אד"ש אמר בפי' כ"פ שהכוונה בצפת לעולים חדשים, ואף שאינני יודע למי הכוונה הרי בכל אופן א"א לעשות אף החשבון הנ"ל. ב) כ"ק אד"ש אמר בפי' שהקרי' צ"ל מבוצר ע"י אנ"ש ואיך נלך בהתחלת הענין לרשום כאלה שאינם מאנ"ש.

הזכרתי ג"כ שבד"כ הדירות הן יותר ביוקר באיזור צפת מבאיזורים אחרים אפי' עם העזרה שמקבלים ממשרד השיכון בעיירות פיתוח כולל צפת, ולכן מי שיש לו הברירה של צפת או מקום אחר (חוץ מהריכוזים של ת"א, ירושלים, ב"ב) הרי מבחי' כספית יותר נוח לו בכפ"ח, לוד, נה"ח, כו'.

ר"ז וויליאמאווסקי הביע דעתו שברור לו שכ"ק אד"ש התכוון לעולים חדשים מארצות רווחה - בעיקר ארה"ב, ולכן אין טעם לעשות עכשיו, עכ"פ, תעמולה בקשר להרשמה וצריך להמתין לכה"פ עד חגה"פ הבע"ל ולא להתחיל הרשמה לפנ"ז. הנ"ל הוסיף שלפ"ד צריך אני לכתוב לכ"ק אד"ש ולבקש עולים חדשים מארצות הרווחה כנ"ל.

ר"ש שי' מיידנצ'יק אמר שלפ"ד אין ר"א צודק בענין זה ובוודאי אין צריך כבר מעכשיו לרשום אלה שאינם מאנ"ש אבל מאידך גיסא, אין לו "הברייטקאייט" לומר שהכוונה לעולים מארה"ב וכו' ואין לו על יסוד מה להחליט כן בוודאות אף שאפשרי הוא, ולכן בנוגע לפועל דעתו לא לרשום שלא מאנ"ש במיוחד לפ"ד כ"ק אד"ש הנ"ל, אבל בנוגע למה כן לעשות באופן חיובי, ומה הכוונה פה, אין ידוע לו היות ואד"ש אמר עולים חדשים ובינתיים אין רואים סיכויים, אבל הרי גם בנה"ח לא ראו סיכויים בזמנו ואח"כ באו בהמונים. אלא שעכשיו לא נשארו לכאורה, כמעט, בבריה"מ. עכ"פ בנוגע למעשה בפועל אין לו דיעה ברורה בזה.

ע"כ מהאסיפה הנ"ל.

הנני לבקש מכ"ק אדמו"ר שליט"א שיורה לי כיוון כללי בעניין זה, למי הכוונה, ואיך להמשיך בכ"ז.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

ישיבת תומכי תמימים המרכזית
CENTRAL YESHIVAT TOMCHEI TMIMIM

CONTAINING: PLEITE OLEY RUSSIA OLEY TEIMON • כולל: עולי רוסיא עולי תימן

מיסדו של כ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק זצוקללה"ה נבע"מ זי"ע מליובאוויטש • תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן מליובאוויטש

Established by the late Lubavitcher Rabbi Joseph I. Schneersohn of blessed memory • Under the Presidency of the Present Lubavitcher Rabbi Menachem M. Schneersohn

בתשובה נא להזכיר

ב"ה לוד ב' מנ"א תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

ר' לייב שי' קפלן ביקר אצלינו היום בבוקר ומסר את הוכן היחידות שלו מיום ט"ז בתמוז בענין צפת כדלהלן: [illegible]

פרטי הענינים בצפת עדיין לא ברור גם בא"י, בכללות הי' שם ישוב חב"ד וביהכנ"ס, ולכן רוצים להקים ולבנות את המקום מחדש ביחר שאת ויחר עז. עד היום היו 4 מעסקני חב"ד שכבר עשו בזה. שעסקנים אלו יכירו אותו בפרטי הענינים ועם אנשי הממשלה ושהם לא יצאו מאחריות אלא שהם יהיו המדברים ואח"כ הוא.

בענין בניית שכון אבמקום, כנראה שהדבר יערוך עוד שנה וחצי או שנתיים אבל לא רוצים להכות עד אז, ולכן שיתחילו עם כולל כמו בנחה"ח, הגם שכבר ישנם שם 2 כוללים אבל ישנם עוד מקומות שישנם כו"כ כוללים. ע"ד מקום הבני' אין חילוק באיזה מקום שיהי', העיקר שיהי' מחוץ לעיר ושלא יהי' נבלע בתוך העיר.

ראש העיר וסגנו הבטיחו שניהם שיעזרו והם התחייבו לשלם את ההלוואות. המקום הוא לא רחוק ממירון ובצפת יכול להיות הרבה פעולות, בהפצה.

את הספרי' שכבר פתחו במקום שלא ידחקו את זה שפתח וכבר נמצא שם, אלא שבמשך הזמן תהי' הספרי' סניף של הענין שהוא (רל"ק) מנהל.

לאחר שמסר דברי היחידות דנו עמו בענין זה, לשם פתיחת כולל צ"ל מתיישבים במקום והשאלה מאפוא יהיו הדירות, היתה סברא שאנשי הכולל יגורו במשך השבוע בצפת בחדרים שכורים. בענין הקציב לכולל צריך להתקשר עם סגן ראש העיר ברקוביץ. בענין התפלה בביהכנ"ס עוד בחדש אלול, לקיים שיפוצים בביהכנ"ס כמעט ואין הדבר אפשרי כי לא כל הקירות עומדים ומה שכן עומד עמעט והולך לפול, והיתה הצעה להקים בתוך המחיצות של ביהכנ"ס קירות מאסבסט או פייברגלז.

כמו"כ סוכם אתו שעדיף שכבר יעבור להיות בצפת, כי אם יהי' במקום יוכל להכיר אנשים וכו'.

כן הוא נסר מהיחידות שהבני' של השכונים היא עבור עולים חדשים ועבור אלה שישנם כבר מכה שנים בארץ.

רצו"ב מפה של העיר צפת, ביהכנ"ס חב"ד נמצא ברח' החם סופר (מצויין בריבוע), והמקומות שהציעו לנו להקים את השכונים מקום אחד מול תחנת אגד. שם המעלה שהבני' תתחיל יותר מוקדם ומקום שני הוא ע"י ישיבת צפת שם יתחילו את הבני' בשלב יותר מאוחר אבל המקום מתאים יותר לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א שהשכונים יהיו מחוץ לעיר.

[illegible]

שכונת הרכבת רח' א מס' 6. ת"ד 46 לוד. טלפונים 961848, 964392. כתובת טלגרפית: ישיבה-לוד
Schunat Haraḥevet, St. A No. 6. P.O.B. 46 Lydda. Tels. 961848, 964392. Cables: Yeshiva-Lydda

[illegible]

כתי"ק הרבי מחודש אב תשל"ג, אודות אופי בניית קרית חב"ד בצפת

Tel. HYacinth 3-9250 קפלן – צפת Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, כ"ח אייר תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' ארי' ליב שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ט ניסן בשאלתו
בדבר השם להשכונה, יש לקרוא אותה בשם
"קרית חב"ד".

בברכת כט"ס

הרב מ.מ.א. חדקוב

אגרת המזכירות ובה ההוראה על קריאת השם לשכונה "קרית חב"ד"

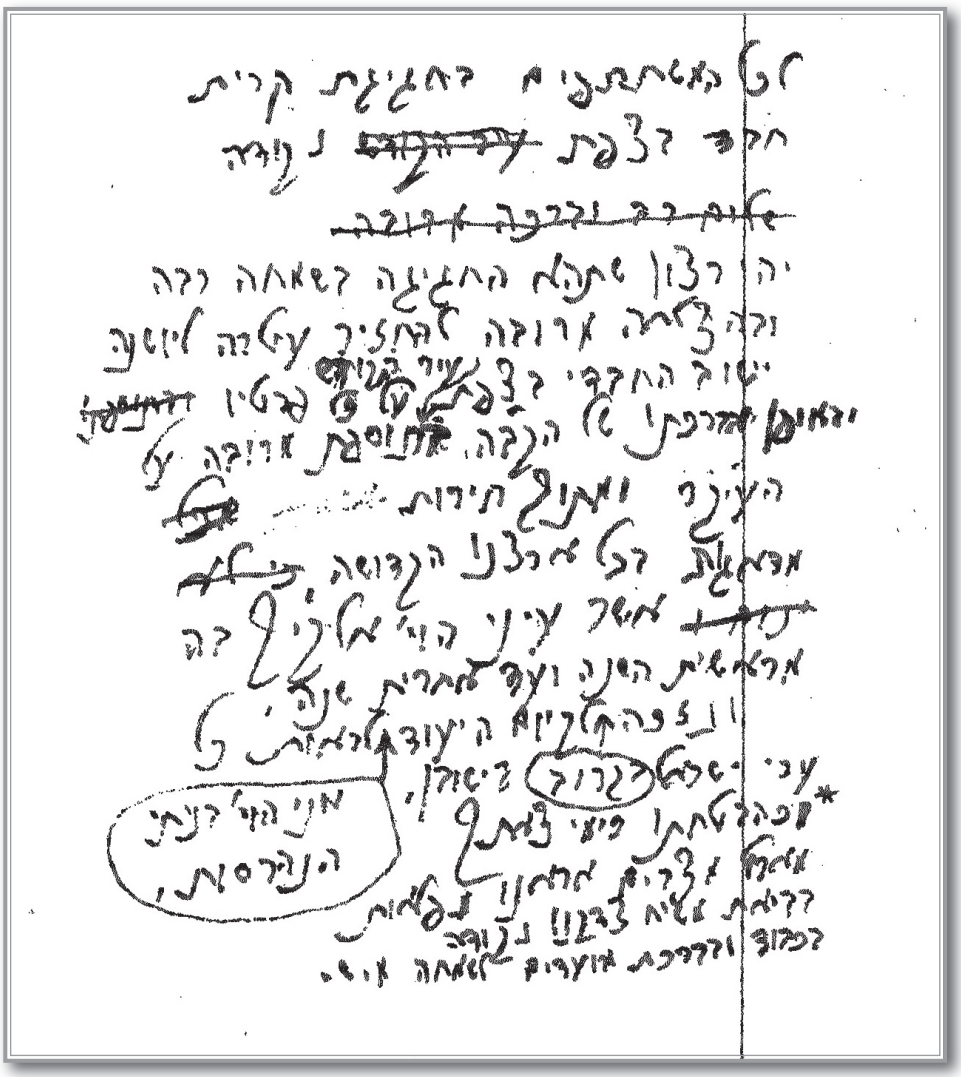

בתי"ק הרבי אגרת הברכה לרגל חגיגת גמר היסודות לקריה, י"ט ניסן תשל"ה

נסתיימה הנחת יסודות לקרית חב"ד בצפת

נאת מנחם רחם

עד הקמת 4 שכונות חד-שות בצפת, שתכלולנה יחד יותר מ-5 אלפים יחידות דיור — חבריו אתמול שר השיכון, אברהם עופר, ב-מקום נמר הנחת היסודות ל-שלב א' של קריית חסידי חב"ד בצפת, הרוכלת ומו-קמת בקצה שכונת כנען ב-צפת.

השר עופר אמר כי כל ה-ממשלות שהיו עד כה בישר-ראל הוציאו את שיתות הגליל — בעוד הממשלה הנוכחית החליטה בצורת חד-משמעית על מתן עדיפות לשיתות הג-ליל. מגמה זו באה לידי בי-טוי כבר בתכנית הפעולה של משרד השיכון לשנה זו — ולפיה יוקצה שליש ממצאבי משרד השיכון לבניה בגליל, במסגרת המגמה ליישוב הגליל תתפיס צפת מקום ראשון.

הטקס, בו השתתפו אלפים מקרב חסידי חב"ד בכל רחבי הארץ שהגיעו בעשרה אוטו-בוסים מיוחדים, נפתח בתק-ראת מברק ברכה ששיגר ל-חוגגים ולמקומו הקרייה האד-מו"ר מלובאביץ, הרב מנחם מנדל שניאורסון.

דברי ברכה השמיעו באוני המתכנסים רבה הראשי של צפת הרב שמחה הכהן קפלן, והרב של כפר חביד, הרב מרדכי שמואל אשכנזי.

בתחילת הטקס ובסיומו יצאו אלפי החסידים בריקודים ל-צלילי תזמורת — וסחפו עמם בתהלוכותם את שר השיכון, שבתום דברון יצא עמם במ-חולות על גבי בימת העץ, כי שהוא מוקף עשרות חסידים נלהבים.

---

* תקציב בסכום של 41 מיליון ל"י אושר אתמול ב-ישיבה מיוחדת של מועצת קרית אתא. על פי התקציב שאושר מתבצעות ההכנסות ב-35 מיליון ל"י, בעוד שהגרעון הצפוי הוא כ-14 מיליון ל"י.

אותה לאפשר לאב לראות את ילדיו. לשיכך פנה עורך-הדין י. בן-מנשה, בשמו של האב, שוב לבית-המשפט המחוזי ב-

מרוזי
יצי
מתר

מוזיאון
פייר גרזי
ב' הקדיש
בסיור עת
ביה.

תנוכת ה
רגל כנס
של תנועת
שבוע הבא
במוזיאון
רים מתולו
תנועת מ
לראות בו
אים: מדל
אלי (אליע
טאל היהוד
באולימפיא

מדליה
זאב הרצל
בקונגרס
דגלי מ
את: דגל

טר
לה
הראשון
35 ל"י
ורה)
הפרסים
70 ל"י
ורה)
ממירת הטפסים
בוע-
בוע!
ים בספורט

עיתון "מעריב" מדווח על החגיגה

ב"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח של חגיגת קריאת חב"ד - צפת

להחגיגה הגיעו אוטובוסים מריכוזי חב"ד בארה"ק כדלהלן:

כפר חב"ד - 5 אוטובוסים

(3 מאנשי הכפר בחורים וכו', 2 מהמעון לעולים שיש להם זכות לטיול בחבה"פ וניצלו את זה,ע"י השתדלותו של ר' צבי העכס,לנסיעה להחגיגה).

נחלת הר חב"ד - 2 אוטובוסים

(1 - בזכות הטיול שיש להם בחור עולים כנ"ל, ועוד א' מפני רוב הנרשמים)

לוד - 1 אוטובוס

בני ברק - 1 "

ירושלים - 1 "

בסך הכל - 10 אוטובוסים מלאים (כל א' מחזיק כ-50 איש). נוסף לזה באו הרבה אנשים בכלי רכב פרטיים, וכל זה חוץ מחושבי צפת, באופן שנוכחו כ-700-800 איש. יש לציין במיוחד את השתדלותם של ר' שלמה פיידנציק ור' זוסיא ווילליאמאורוסקק שלקחו חלק עיקרי בהתעמולה לגיים אנשים לנסיעה.

היום ושר השיכון הי' אמור לצאת מהחגיגה בשעה 3:30, והיא היתה צריכה ל להתחיל ב-2:00 (ולפועל התחילה קרוב ל-2:30) הי' הכרח לצמצם במספר הנואמים וכו'. הנואמים היו (לפי הסדר): הרב קפלן (אב"ד צפת), ראש העיר, הרב אשכנזי (כפ"ח), שר השיכון. סגן ראש העיר מר ברקוביץ הוכרח לעזוב את החגיגה באמצע בשל מקרה של חולי ל"ע אצל א מידידיו. פתיחת החגיגה היתה בקריאת מברקו של כ"ק אדמו"ר שליט"א על ידי ושהעתק ממנו חולק לכל הנוכחים. הכנתי שגם אחדים ממשרד השיכון המחוזי יבאמו ובעיקר ידידנו מר יגיר, וסירבו,באמרם שבמקום שהשר מדבר יש להם עקרון שהם אינם מדברים. המנחה הי' צ"ל ר' שמואל חפר (וכן הודפס במודעות) אלא שבגלל מצבו המשפחתי סירב למרות שהפצרתי בו כמ"פ. במקומו הי' ר' צבי גריבוואלד שהוסיף דברי בינים בין כל נאום ונאום על תוכן החגיגה וכו', ושילב בחכמה את שמו של הנואם הבא בתוך דבריו. בין כל נאום ונאום שרו ורקדו ובריקוד האחרון אחרי דברי שר השיכון הצטרף גם השר לריקוד למשך זמן מסויים, כמובן הושמעו דברים ע"י ר' צבי הנ"ל על ה' המבצעים ומבצע נש"ק במיוחד.

הרב קפלן קרא בדבריו לממשלה לפעול להחייש-בום האיזור הצפון שהי' כ"כ

הדו"ח ששיגר הרב קפלן לרבי מהחגיגה לרגל גמר היסודות לקריה

מרוצה עד כה בערך ההתיישבות וההשתדלות באיזור הדרום, והטעים שבמקרא כ"מ שמוזכרים הרוחות והכיוונים מוזכר צפון לפני דרום, והזכיר את הפסוק ופרצת, וקדימה בתורה מורה על חשיבות והמשלה מראשים ימי' הפכה את הסדר וכו', ולכן קרא לחיזוק ההתיישבות באיזור הצפון, והביע את שמחתו שחב"ד הם הבאים להתיישב בצפת ושיבח את חב"ד בעד פעולותם בכל השטחים ובזה במיוחד. ושיגר ברכה לכ"ק אד"ש "מעל מקום קדוש זה".

ראש העיר עמד בקצרה על דברי הרב קפלן שהממשלה הזאת פועלת עכשיו בזריזות לישוב הצפון, והביע אף הוא את שמחתו והמיכתו לעניני חב"ד. הרב אשכנזי עמד על בושא השמירה הרוחנית ושרק קריות של חב"ד שהם מיוחדים בזה שאינם מסתפקים בתיקון עצמם ויוצאים עם מבצע של שמירה רוחנית לכל האיזור הם המסוגלים להיות מבצרי שמירה וכו'.

שר השיכון עמד בראש דבריו על החלטת הממשלה להם עדיפות להתיישבות בצפון על הדרום, ובמיוחד בצפת הוחלט לבנות עוד ד' שכונות חדשות. מזה עבר להתיישבות חב"ד מזמן קום המדינה במרכז הארץ בבפר חב"ד, ואח"כ מראשוני המתיישבים בים באיזור מסויים בדרום, ועכשיו עוברים להיות ראשוני המתיישבים בצפון במסגרת ההחלטה החדשה על ההתיישבות בצפון. המשיך והכריז על התחלת בניית השלב השני עוד בשנה זו. שיגר ברכה לכ"ק אד"ש והביע תקוותו שלחבורת הבית יבא כ"ק אד"ש בעצמו להשתתף בהשמחה.

נודע לי אח"כ שבפגישה שהתקיימה בעירי/ עם ראש העיר ראנשי שיכון ופיתוח הטיף שר השיכון לאנשי "שיכון ופיתוח" בדברים חריפים (לפי דברי ראש העיר שסיפר לי מזה אח"כ) על שלא הזדרזו כראוי בנוגע לתחילת החוזה עם הקבלן (שהיו צריכים לערוך חוזה מחדש היות וכל הענין עבר לסדר ממשרד השיכון כפי שדוחתי מכבר) וקבלו על עצמם לתקן את זה בעתיד.

כל הנוכחים התרשמו מאד מהחגיגה, וכמה שאמרו לי שצפת לא ראתה חגיגה כזאת כבר משנים רבות.

נוכחו נציגים מכל העתונים וגם מעתי"ם (הטוכנות הכללית) ומרדיו וטלביזיה. לפועל היו בתכנות בעתונים: "מעריב", "דבר", "הארץ", "שערים" "המודיע". נציג "ידיעות אחרונות" שלח להם כתבה ולא ידוע בשל מה לא הדפיסו אותה. עיקר ההצלחה היתה שהי' בטלויזיה כ-4-3 דקות בחדשות בשעה 8:30 בערב, והיות ויש רק "ספיישן" א' הרי כולם (רוב רובם של תושבי ארה"ק) ראו את זה. וכפי שראיתי ביום שלמחרתו איך שזו היתה הפרסומת הכי מוצלחת.

מצ"ב מה שהי' בדף חדשות המתפרסם לאחרונה באותה שכונה.

הדו"ח ששיגר הרב קפלן לרבי מהחגיגה לרגל גמר היסודות לקריה

הרב קפלן על רקע הקריה ההולכת ונבנית

בהנחת אבן הפינה לאחד משלבי בניית קרית חב"ד בצפת

פעילות ו"מבצעים"

בכמה הזדמנויות הדגיש הרבי כי מטרה מרכזית בהקמת קרית חב"ד בצפת היא – שהמקום ישמש מגדלור להפצת מעיינות התורה והחסידות באזור הצפון. ואכן, מיד עם בואה של הקבוצה הראשונה לצפת החלה הפעילות בתחום.

בשנים תשל"ד ותשל"ה הכריז הרבי גם על מבצעי הקודש מבצע תורה, מבצע מזוזה, מבצע צדקה, מבצע בית מלא ספרים, מבצע נש"ק, מבצע כשרות האכילה והשתייה ומבצע טהרת המשפחה.

לפנינו הדיווחים שכתב הרב קפלן לרבי בשנים תשל"ג – תשל"ה אודות פעילות המבצעים שהתנהלה באיזור הצפון על ידי אנ"ש בצפת.

[אלול תשל"ג. טיוטה]

בשבת שעברה חזרו דא"ח בכמה בתי כנסיות וגם התקיימה מסיבת שבת שהשתתפו בה כחמישים ילדים וילדות. כן הותחלה פעולה בנוגע להעולים חדשים (רובם ככולם מרוסיא) שנמצאים במעון קליטה דשם. גם יש כבר כמה ילדים מבוגרים שתקותנו לשלוח אותם לבתי ספר למלאכה אשר בכפ"ח...

[ארי' ליב קפלן]

• • •

[א' דר"ח טבת, נר ו' דחנוכה תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>מסיבת י"ט כסלו:</u>

הסעודה הוכנה ברובה ע"י נשי חב"ד דכאן (שקיימו כבר כמה אסיפות בנוגע לענינים שונים). נדפסו מודעות (בודאי כבר הגיע העתק לכ"ק אדמו"ר שליט"א) כי זוהי הדרך היחידה לפרסומת מתאימה.

לא הזכרתי שמות משתתפים בכדי לא ליכנס לפוליטיקה (אף שבד"כ נהוג כאן להזכיר שמות הרבנים ואישי ציבור החשובים, מאלו שראיתי עד כה לא הי' אף א' שהי' נקי מפוליטיקה), והטעם שאמרתי – שבכל הארץ אין דרכנו בכך והוא ענין ארצי אצל חב"ד.

אח"כ הלכתי להזמין אישית את החשובים וגם את הרבנים. כשנכנסתי ל . . אמר לי שבדיוק באותו לילה לא יהי' פנוי אבל בכל אופן בין כה לא הי' בא בגלל שלא הזכרתי את שמו במודעה והוא נוהג לא ללכת למסיבה שאודותה הדפיסו מודעה ולא הזכירו את שמו, ובפרט שהי' כתוב בהשתתפות רבנים סתם. הסברתי לו כנ"ל שזהו ענין ארצי אצלנו, והוא טען שבעיר קטנה א"א לעשות דבר כזה וכו' אלא שבכל אופן אינו מקפיד עלינו כי יודע שאנחנו חדשים בצפת ובפרט שאני בכלל אמריקאי. לאחר שבקשתי סליחתו שוחחנו בארוכה באי איזה עניינים ונפטרתי ממנו בשלום. השאלה היא רק מה יהי' בהזמנתו הבאה.

המסיבה נערכה בהצלחה גדולה, ולמרות הגשם שירד באו כמאה וחמישים אנשים וקרוב למאה נשים ובחורות – מכל הסוגים (חסידישע, בעה"ב'שע, בלתי חרדיים לע"ע, חיילים וכו'). סדרנו שיהי' רמ–קול גם בחוץ באופן שהן הנאומים והן הנגינה נשמעה בחוץ. סדרתי שר' צבי שי' גרינוואלד יבוא עם קבוצה של בחורים מכפר חב"ד.

הפתיחה היתה במברקו של כ"ק אדמו"ר שליט"א לקראת י"ט כסלו, ואח"כ הסביר ר"צ הנ"ל פרשת י"ט כסלו. אחריו דיבר מר ברקוביץ סגן ראש העיר על פרשת היום ועל חב"ד בצפת בכלל. אח"כ דיבר שוב ר"צ הנ"ל פעמיים בהפסק שירים וניגונים ודבריו עשו רושם נפלא בל ישכח על הנוכחים, וכמה ימים אח"כ עודם מדברים על הנואם הנפלא וכו'. דבריו היו מבוססים על דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות י"ט כסלו.

א' מזקני צפת כובד בברהמ"ז ואח"כ יצאנו בריקוד והריקודים עם החיילים נמשכו כשעה ויותר לאחרי השתתפותם העיקרית גם בתוך המסיבה בשירה ובזמרה. למחר התפשטה השמועה על הצלחת המסיבה בעיר ומכו"כ שמעו שאמרו שחבל שלא נוכחו, ואילו היו יודעים וכו'.

בנוגע למבצעי חנוכה יבא בדו"ח הבא.

ארי' ליב בן שרה פעשא קפלן

• • •

[י"ד טבת תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין הפעולות</u>

למרות שהידיעות בנוגע למבצעי חנוכה לא הגיעו אלינו בזמנם (ולפי שיש רק איזו שבתות בשנה שהאברכים יכולים לנסוע להוריהם וכו' (כי נשותיהם המורות עובדות הן ביום עש"ק והן ביום א', ובזמן חנוכה יש להם חופש) הרשיתי להם לנסוע על שבת חנוכה, ובעש"ק אחר הצהריים כשכולם כבר נסעו – הגיעה לנו הידיעה ע"ד מבצעי חנוכה). בכ"ז אורגנו כמה פעולות:

א) כמה נשים שחזרו עוד בימי חנוכה (זוג' ורחל הענדל) ביקרו אצל האלמנות וכו' שבאיזור צפת ונתנו להן מנורות חנוכה וכו'.

ב) בכמה בתי ספר ביקרו הילדים בהכיתות, דיברו בפניהם וכו' וחלקו דמי חנוכה.

ג) קיבצו הילדים בכמה שכונות ועשו כנ"ל.

ד) ב"זאת חנוכה" למרות שהגיענו הידיעה כחצי שעה לפני השקיעה, עוד הצלחנו לקבץ כעשרה ילדים בביכ"נ שלנו והדליקו הנרות וכו'.

ה) פעלו גם ביחד עם אלה שבאו מכפר חב"ד וכו' במחנות צבא שבאזור הצפון. בכדי לאפשר נסיעה זו נסעתי כמה פעמים לקצין החינוך של הפיקוד הצפון.

ו) ביקרו בבית החולים ועשו כנ"ל, גם סודר "ערב חב"ד" בא' מבתי החולים, בא' מערבי חנוכה.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[י"ג שבט תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין הפעולות</u>

במוצש"ק פ' שמות התקיימה מלוה-מלכה שאודותה מצו"ב הקטע שנדפס ב"שערים" ו"המודיע".

ביום ב' פ' בא התקיים "ערב חב"ד" בהמלון לעולים שבעיר צפת שבו נכחו כמאה וחמישים איש. הערב הי' ב"ה מוצלח מאד והיו פירות ממשיות תומ"י. סדרנו שיהי' מנין לתפלה בליל ש"ק, וכן הי' בב' השבתות שמאז. באנו (אני ועוד כמה אברכים מהם המדברים ברוסית) לאחרי התפלה

בביהכ"נ שלנו שלא יחסר ממנין אצלנו, באו כשני מניינים אנשים (נוסף על הנשים וכו' שעמדו בחוץ והקשיבו כו'), רובם אינם יודעים לע"ע אף לקרוא, והתפללנו בציבור. אח"כ ירדנו לחדר האוכל וקידשתי על היין להוציא כל הנוכחים (יותר ממאתיים איש).

אורגן שיעור בתניא וקיצור שולחן ערוך ברוסית ע"י ר' זלמן שי' סטמבלר וכמעט בכל ערב מבקרים אצלו אנשים מהמלון, וכן אצל ר' שלמה שי' רסקין. ב' הנ"ל התמסרו להענין ומצליחים.

סדרנו לעשות "ערב חב"ד" כנ"ל גם במלון לעולים שבהר כנען ותקוותנו לארגן גם שם פעולה תמידית.

נפגשתי עם האחראי על תרבות תורנית בצפת וקבענו ד' ערבים לפעולות עם הנוער בצפת שבהם נשתתף בהרצאות וכו', ועל יסוד מה שנראה בערבים אלו הוחלט לקבוע ב' ערבים בשבילנו בכל חודש.

הפעולות בנוגע למבצע תפילין וקביעות השיעורים בביהכ"נ הולכות כסדרן.

בש"ק פ' בשלח, יו"ד שבט, סדרתי לנאום בז' בתי-כנסת לפני קרה"ת בשחרית ועוד בכמה מקומות בין מנחה ומעריב. הנואמים:

שלמה זלמן לבקיבקר – ביהכ"נ מזרחי, ביהכ"נ אשכנזי בכנען; ארי' ליב קפלן – ביהכ"נ רומני'; מאיר אהרן – ביהכ"נ ויזניץ טוניס; אהרן לייכטר – ביהכ"נ ר' משה'לע הגר; אלי' פרידמן – ביהכ"נ שם ועבר; שמואל גולדשטיין – ביהכ"נ טריסק.

המארגנים והפועלים בעיקר במבצע תפלין הם: ש. לבקיבקר וא. פרידמן.

המשתתפים בפעולת "ערב חב"ד" במלון לעולים: שלמה רסקין, זלמן סטמבלר, ארי' ליב קפלן, יוסף י. אופן, אהרן לייכטר, זלמן אלי' הענדל.

סודר קביעות בתניא בישיבת צפת – הלומד: יוסף י. אופן.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ב"ה. ה' אדר תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין הפעולות</u>

התדברנו עם המועצה הדתית להכריז על מבצע מזוזה והם הסכימו לתרום אותו מספר מזוזות שאנחנו נתרום. בינתיים השתתפנו במאה מזוזות והם במאה מזוזות, ושילוח בנפרד המודעה (שנדפסה על חשבון המועצה הדתית) שהודבקה בעיר בענין זה עם כל הפרטים. המבצע הוא מט' באדר עד י"א ניסן. ר' אברהם שי' אייזנבאך עסק בזה הרבה.

בט"ו בשבט התקיים ערב חב"ד לעולים שבמעון בהר כנען, השתתפו בו כמאה איש וכתוצאה מזה הוקבע שיעור ע"י ר' שלמה שי' רסקין בכל יום א' בערב ברוסית שמשתתפים בו כעשרים איש. ביום ד' פ' תרומה התקיים "יום חב"ד" באולפן לעולים שבחיפה שבו השתתפו כמאה נערים

בגיל 14–20. כל המשתתפים הניחו תפילין לאחרי השירה והרצאות וכו'. ביום ה' פ' הנ"ל התקיים ערב חב"ד במעון לעולים (הב') בצפת, השתתפו בו כשישים איש, וכתוצאה מזה קבענו שיעור בכל יום ג' בערב ברוסית (ע"י ר' שלמה הנ"ל) וגם באו כמנין אנשים להתפלל בביכ"נ שלנו בש"ק משם.

החלטנו לעשות כאן סניף רשמי של חמ"ה שההוצאות שלו יכסה המוסד חמ"ה הארצי. הנציג של הסניף הוא ר' שלמה רסקין שהתמסר לעבודה עם העולים ומצליח. התניתי כתנאי בהתייסדות הסניף הנ"ל, שניהול הפעולות וההחלטות בנוגע להן לכל פרטיהן יהיו דווקא כאן בצפת, ותחת הנהלתי.

כן החלטתי לייסד כאן סניף של צא"ח הארצי באופן שהפעולות שלא תהיינה מכוסות ע"י מחלקת התרבות כאן (כפי שיוזכר להלן) יכוסו ע"י צא"ח הארצי – ג"כ בתנאי הנ"ל. באתי בדברים עם ר"י שי' ליבוב והענין נתקבל כנ"ל.

באתי בדברים עם מנהל תרבות תורנית בעירי' והסכים לממן את כל פעולותינו בעיר במקום שהמדובר בהוצאות קטנות לפי"ע (פרט – להוצאות גדולות כמו מבצע מזוזה – שכל מזוזה עולה כעשרים ל"י). הפעולות הקבועות: שיעורים בבהכ"נ בין מנחה ומעריב ובש"ק, חזרת דא"ח, מנין לתפילה בליל ש"ק במעון לעולים, מבצע תפילין בעש"ק, שיעור תניא בישיבת צפת, הדלקת נרות בב"ח בעש"ק ע"י הנשים, והשיעורים לעולים הנ"ל, הולכים כתיקונם. בנוגע למבצע תפלין כדאי לציין במיוחד שר' ש"ז שי' לבקיבקר עוסק בזה במרץ.

הנני לרשום פרטי שמות המשתתפים בפעולות הנ"ל:

ערב חב"ד (כנען) – ר' זלמן סטמבלר, ר' שלמה רסקין, ר' אהרן לייכטר, הת' יוסף י. אופן, ואני.

ערב חב"ד (צפת) – הת' יוסף י. אופן, אהרן לייכטר, שלמה רסקין, ואני. הנואמים בהנ"ל: שלמה רסקין ברוסית, ואני באידיש.

יום חב"ד (חיפה) – שלמה זלמן לבקיבקר, זלמן סטמבלר, שלמה רסקין (ושנים שבאו מחמ"ה בנה"ח).

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ב"ה. י"ט אדר תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין הפעולות</u>

הותחלה מבצע מזוזה בעיר ובאים כל ערב אנשים עם מזוזות לבדיקה ולרכוש אחרות אם ימצאו פסולים. נוסף על הוצאות המזוזות ישנן הוצאות הסופר הבודק והמקום וכו'.

הפעולות בימי הפורים כדלהלן:

הת': ר' שלמה זלמן לבקיבקר, אלי' פרידמן, מאיר אהרן, שמואל גולדשטיין, זלמן אלי' הענדל, אפרים בייטש, אהרן לייכטר, יוסף י. אופן, נסעו לרמת הגולן לפעולות בצבא. שלמה רסקין ואני נשארנו בצפת לבצע הפעולות במעוני קליטה בצפת, שבהם קיימנו: קריאת המגילה, מסיבת פורים, משלוח מנות וכו'. הנשים נסעו לבי"ח להדליק נרות ומשלוח מנות, וכן למשפחות השכולות. גם סידרו מסיבת פורים ביום א' ט"ז אדר אשר אודותה הדביקו מודעות לפני זה וכו'.

על פעולות נשי חב"ד יבוא דו"ח מפורט על ידן. כן אורגן קריאת מגילה לנשים ביחוד בליל פורים.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

• • •

[כ"ב אדר תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>נשמט בדו"ח השייך לפורים:</u>

מאורע מעניין שקרה: כשבאו מהנשים לא' מהמשפחות השכולות ל"ע סיפרה שהיא כבר יושבת כל היום ומחכה שיבואו לה, ואף שהוצרכה לצאת מהבית כ"פ לא יצאה וחיכתה שתבאנה לה, כי שמעה שהרבי מליובאוויטש ציווה שיביאו משלוח מנות אל המשפחות השכולות והיא זוכרת שבחנוכה באו אלי', ע"כ לא יצאה מהבית וחיכתה כל הזמן שיבואו.

בביכ"נ שלנו התוועדנו ביום ועש"ק (לאחרי שחזרו מהצבא), אח"כ פרסנו מפה וקדשנו ונמשכה ההתוועדות עד שלוש אחר חצות. למחרתו ביום ש"ק התוועדנו ג"כ עד ארבע אחה"צ.

הרבה פעמים הנשים ג"כ מתוועדות לבדן בא' הבתים, וכבר קרה שהאנשים הוצרכו לחכות על הנשים שתבאנה מההתוועדות ביום ש"ק.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[כ"ט ניסן תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין הפעולות</u>

מבצע מצה – חילקנו כ–2,500 מצות באיזור, מהם כ–1,000 במעוני עולים בכל איזור הצפון, במסגרת חמ"ה, וכ–1,500 במסגרת צא"ח.

חילקנו בכמה כיתות בבתי ספר (אלו שנתנו לנו תמורתם – דאל"כ אין לדבר סוף). עסקה בזה במיוחד מ' רחל הענדל. חילקנו לכל העובדים בעירי' ובמשרדים ממשלתיים בצפת, ובנצרת – ביחד עם צא"ח דשם. חילקנו לכל הנמצאים בבתי חולים, ולהיות שזה הי' כמה ימים לפני חגה"פ ובינתיים מביאים חמץ להחדרים וכו' ורבים מהם שאינם יכולים לשמור המצות כו' לכך

החלטנו לסדר הענין עם המטבח בבי"ח, שביחד עם המנה המוגשת לכל אחד בליל חגה"פ יוגש לו גם מצה א' בתוך השקית המיוחדת עם המודפס בו וכו'.

חילקנו לחוגי צעירים, חוג של חיילים שיש לנו קשר איתם (ע"י ר' זלמן סטמבלר). בערב חגה"פ חילקנו לכל החיילים שהגיעו לביתם לקראת החג. הת' מנחם אפרים בייטש עמד בצומת שבו עוברים כל הנכנסים לעיר, ולידו שלט גדול הכתוב בו "שי לחייל – מצה שמורה לליל הסדר – מוגש ע"י צעירי אגודת חב"ד". נוסף לזה חילקנו לכו"כ אנשים פרטיים שיש לנו קשר איתם. כמה מהנשים הלכו למשפחות השכולות והאלמנות בצפת לחלק להן כו'.

המשתתפים בחלוקת המצות:

לעולים – ר' שלמה רסקין, ר' זלמן סטמבלר; לחיילים – הת' מנחם אפרים בייטש, ר' זלמן סטמבלר; במשרדים ואנשים פרטיים – ארי' ליב קפלן, זלמן אלי' הענדל; בבי"ח – אלי' פרידמן, אהרון לייכטר, ארי' ליב קפלן; חוגי צעירים – ארי' ליב קפלן, אברהם אייזנבך; בתי–ספר – מ' רחל הענדל, רינה לייכטר; אלמנות ומשפ' שכולות – שרה הינדא קפלן, רחל הענדל.

בערב חגה"פ עשינו שריפת חמץ עם לולבו של כ"ק אדמו"ר שליט"א הניתן בשביל צפת – בפרסום – כהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, וכמה אנשים באו לשרוף החמץ שלהם אצלנו. בגלל זה שעשינו השריפה בפומבי בכיכר שסמוך לביהכנ"ס.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ר"ח סיון תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

פרטי השתלשלות בדיקת המזוזות בבי"ס בצפת וכו'

ביום ד' פ' בהו"ב כשקרה העניין, הלכנו לבדוק המזוזות בביה"ס בצפת בנוכחות כו"כ תלמידים שעזרו לנו בזה, וכולם ראו איך שכל מזוזה שהורדנו הייתה פסולה ובא' הי' תיק ריק (בדלת הכניסה לא' הבניינים). בסך הכל 17. קבענו מזוזות כשרות במקומם מיד.

ביום ה' כשהסתובבתי לברר שמות הפצועים נכנסתי למנהל מחלקת החינוך בעיר, מר דוד בוחניק, לברר הנ"ל ובינתיים התחלתי לספר לו ע"ד המזוזות, והוא הפסיק אותי באמצע ואמר לי שכבר שמע עד"ז ושנזדעזע כששמע הפרטים. כמובן אמרתי לו שיש צורך לבדוק את כל המזוזות בכל בתיה"ס בעיר והוא הסכים לדבר. אקווה להיכנס אליו מחר בנוגע לפועל בענין זה, כי בימים האחרונים הי' טרוד למאוד כמובן.

ביום א' ד' פ' בהו"ב כשקרה העניין: רצח 20 תלמידי בית הספר התיכון הדתי בצפת על ידי מחבלים במעלות, בכ"ג אייר תשל"ד.

וראה בכל זה גם באגרת יא'קמ, מאייר תשל"ד, מענה למו"ה יוסף הלוי שי' ווייינבערג, בהמשך למאורע החבלני, שבתחלה נתפרסם שנהרגו י"ז תלמידים, וכשבדקו המזוזות בבית הספר שלהם בצפת מצאו 17 מזוזות פסולות. ואח"כ נודע שנהרגו בס"ה 20 תלמידים, והורה כ"ק אדמו"ר ומצאו עוד 4 מזוזות, 2 מהם פסולות ו–2 בספק.

וראה בכל זה שיחת ש"פ בהר–בחוקותי תשל"ד, שיחות קודש תשל"ד חלק ב עמוד 126.

בערב לאחרי שקיבלתי ההוראה בנוגע לבדיקת המזוזות במעלות נסענו לשם, ובאותו לילה הלכנו עם מנהל הבי"ס דשם והורדנו את המזוזות ומצאנו 3 כשרות 11 פסולות ו–1 חסרה.

ניסינו לבדוק גם את המזוזות בדירת המשפחה שנרצחה הי"ד ולא יכולנו ליכנס כי לא הי' ידוע איפה המפתחות, ולכן בדקנו את המזוזה החיצונה ומצאנוה פסולה. למחר בעש"ק נסעתי שוב לשם לחפש המפתח. לאחרי שהסתובבתי כמה שעות בחיפושו מצאתי אותו במשטרה בנהרי'. כששאל אותי הסמל למה אני צריך אותו עניתי לו שרצוני לבדוק את המזוזות וענה לי שאין מה לבדוק כי מלבד הדלת החיצונה אין שם מזוזות כלל, וכשהוא בדק את הדירה בדק גם את העניין הזה. לשאלתי אם ברור לו הדבר אמר לי שהדבר ברור בלי שום ספק. אמרתי לו שבכל זאת אני רוצה לקבוע שם מזוזות. אמר לי שאי אפשר לי ליכנס לדירה כל עוד שלא גמרו שם הבדיקה וכו' ולאחרי כמה ימים אוכל לעשות כן.

בינתיים הוריתי לא' האברכים שילך שוב לביה"ס בצפת לראות אם לא נעלם מאיתנו איזה דלת והוא חזר ואמר לי ששכחנו לבדוק בחדר האוכל ומטבח וכו' ומצא שם עוד 4 מזוזות 2 פסולות ו–2 בספק. כל המזוזות מביה"ס בצפת הם תח"י.

ביום א' ביקרנו אצל הפצועים בביה"ח בצפת ובנהרי', ובמשך ימי האבלות הלכנו לנחם אצל כל המשפחות בלימוד משניות וכו'.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[י' תמוז תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין הפעולות</u>

בנוגע לה' המבצעים: דיברו ברובם של בתי הכנסת בעיר בשבת ויו"ט ע"ד נחיצות הענין וכו', חולקו מאות גיליונות במסיבות ציבוריות בעיר. לקחנו סופר מיוחד לבדוק את המזוזות וכו' ונמכרו מאות מזוזות נוסף על המזוזות בבתי הספר, וכן בנוגע לשאר המבצעים (חלוקת קופסאות של צדקה וכו').

אורגנו שיעורים בשני מושבים באזור: במושב ראש פינה לומדים כ–30 ילדים בג' כתות פעם בשבוע, ואח"כ יש שיעור בתניא למבוגרים שמשתתפים בו כט"ו איש והותחלה שם גם ספרי' לילדים. במושב גרים כ–500 נפשות. הלומד ומטפל בכל הענין בראש פינה הוא אלי' פרידמן.

הקשר שלנו שם הוא רופא בשם: דה–לנגה, והוא מעוניין מאוד בפעולותינו שם. אשתו היא סגן ראש המועצה והיא ג"כ קרובה מאד להענין. דיברתי עם הנ"ל היום ע"ד העברת תקציבים דרך המועצה שלהם, והוא הבטיח לי שנוסף להתקציבים שישתדל לקבל עבור אלי' פרידמן הנ"ל כמגיד השיעורים מוכן הוא להעביר התקציבים ע"י המועצה באם יהי' צורך במקום להעביר תקציב דרכו, והיינו שאם כדבריו של קניג בנוגע להתקציב להכולל שפשוט דרוש לו אמצעי

דרך מי להעביר את התקציב ולא נצליח ח"ו בנוגע להעירי', אציע לו להעבירו דרך מועצת ראש פינה ואקווה שיסכים לזה (בכל אופן אקווה שלא נצטרך לזה כנ"ל).

כן אורגן שיעור פעמיים בשבוע במושב דישון (שעל הגבול ממש) עם ילדים בני שתים עשרה, כמין חוג לבר מצוה, משתתפים כט"ו ילדים, הלומד הוא ר' זלמן סטמבלר. הקשר שם הוא ראש הועד מר כ"ץ (אבל אין למושב מועצה נפרדת כ"א שהוא שייך למועצה האזורית, וכנ"ל אין סיכויים להעביר תקציבים דרך המועצה האזורית).

זה עתה קבלתי תשובה מר' זלמן סטמבלר שמוכן הוא להתמסר כל היום להפצת המעיינות ומשכורת יקבל מהכסף שהוא בעצמו יצליח לאסוף, ושאני אשיג בשבילו בצא"ח וכו'. בינתיים יהי' זה בתור ניסיון. יש לקוות שהפעילות תתרבה פי כמה כשמישהו יתמסר לזה לגמרי.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת

• • •

[כ' תמוז תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בנוגע להמבצעים</u>

בנוגע לעש"ק פ' בלק, הנה לא הגיעה אלינו הידיעה מהוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א עד שעה שלוש אחה"צ. הספקנו עוד לעשות מבצע מיוחד לתפילין וקצת בנוגע למבצעים האחרים. לאחרי ש"ק הבאנו רכב מיוחד והכנו השלטים ורם-קול וכו' לעשות רעש כדרוש, אבל מעשה שטן הצליח שלהיות שהענין עם הרכב לא הי' "כשר" לגמרי נתפס ר' . . (שהוא התעסק בזה) בכף, והוכרח להחזיר את הרכב.

ביום ראשון עמד הנ"ל עם עוד א' שביקר כאן מהבוקר עד הערב והניחו תפילין עם חיילים במקום מרכזי שכולם עוברים שם.

בימים שלאח"ז הניחו תפילין בזמנים הפנויים (היינו אברכי הכולל) (כי פשוט שאינו ענין שיבטלו מלימודם בזמן הסדר בשביל המבצעים מאחר שגם לימוד תורה הוא א' מהמבצעים ומאי אולמא האי מהאי, אלא שלמדו יותר עם אחרים ועם ילדים וכו'), וכן גם נבדקו מזוזות אבל הי' לגמרי שלא לפי היכולת בימים ב'-ד'.

ביום ד' אירגנו קבוצות ללכת לכל בהכ"נ ושם ביקשו שכל א' יביא המזוזות שלו ביום מסוים, ואנחנו נביא לשם סופר באותו יום בשעה מסוימת לבדוק המזוזות.

היום יום ה' קיבלתי אישור ממחלקת החינוך בנוגע לשאר בתי הספר שעוד לא בדקנו המזוזות שמה (כי לאחרי שקיבלנו האישור בפעם ראשונה ובדקנו והחלפנו בכמה בתי ספר התעוררה מחלוקת בעירי' מי ישלם, המועצה הדתית או מחלקת החינוך, ולהיות שלא ידענו מה יהי' בסופו של דבר לא רצינו להמשיך עוד שבוע בבירור מי ישלם. היום מסר לי יו"ר מחלקת החינוך שהוא ישלם וא"כ נוכל להמשיך בבדיקת מזוזות של בתי הספר).

קבעתי פגישה ליום א' עם הרב הפיקודי בצבא לכל חזית הצפון, לאחרי שדיברנו עם כמה מהרבנים המקומיים בצבא ואמרו שאין נותנים להם מזוזות למרות בקשתם.

בינתיים נסע ר' זלמן סטמבלר לשכור רכב "כשר" לכל הדעות שנוכל לקבוע בו רם-קול ושלטים וכו', וגם יביא מנה"ח כמה אברכים שיסעו איתו בכל איזור הצפון, ואקווה שעד יום ראשון הבע"ל יהיו לנו כ-500 מזוזות בשביל המבצע המיוחד הנ"ל.

הדפסנו כמה סוגי "דפים" לחלק וגם בדעתי להזמין מודעות גדולות להדביק בכל העיר.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת

• • •

[כ"ג אלול תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>פעולות</u>

השיעורים הקבועים בצפת ובמושבים נמשכים כתיקונם וכפי שכתבתי בעבר. בנוסף לזה ארגנו שיעור בדא"ח בבי"ס תיכון לא דתי, ושיעור בגמרא לאנשים מקצועיים ("פרופסיונלים") רופאים וכו'. השיעורים הללו יתחילו לאחרי החגים.

בזמן האחרון היו ערבי חב"ד במעון לעולים בקרית שמונה ובכרמיאל שהשתתפו בכ"א מהם כמאה איש. גם הופענו בב' חגיגות בר-מצוה במושב דישון (משפחות לא חרדיות) בשירה וריקודים ודברי התעוררות וכו', וגם הכנו דרשה להבר-מצוה שנדבר בה בנוגע להמבצעים וכו' שאמרו באותו מעמד.

התנאי לבואנו הי' שמזמן בואנו עד לצאתנו יהי' המיקרופון בידינו ללא הרף, ולמרות שהיו תזמורות מהסוגים הבלתי רצויים הוכרחו רק לזמר את הניגונים שציינו. בחגיגות אלו נוכחו כמה מאות אנשים והרושם שעשה עליהם הי' חיובי מאוד, באופן שכמה כבר ביקשו אותנו לבוא לחגיגות שלהם בעתיד.

כדאי להזכיר (דומני שעוד לא הזכרתי את זה בעבר) שבדישון גר א' בשם מרדכי זלמן שניאורסון, הוא טוען שהוא דור שישי לאדה"ז בן אחר בן (אף שאינו יודע את חשבון היחוס), איש כבן שמונים, שהנחנו אתו תפילין בפעם הראשונה בחייו.

בנוגע להמבצעים – בזמן האחרון עובדים אנו במבצע מזוזה בעיקר במוסדות ציבור: בתי ספר, משרדי ממשלה וכו'. עשרות אנשים באים אלינו לבדוק את המזוזות שלהם כי בעיר כבר ידוע שמזוזות ובדיקתם אפשר רק אצל חב"ד, באופן שאפי' החנויות כבר אינן מוכרות מזוזות ושולחים את האנשים אלינו, וכן גם מהמועצה דתית, והרבנות וכו'.

השיעורים הנ"ל שארגנו הם במסגרת מבצע תורה. וגם בנוגע לבדיקת תפילין שולחים אלינו. מכרנו ע"ע מזוזות בסך של 35,000 ל"י בערך (וכמובן הי' בזה הפסדים מכל הסוגים שאכ"מ). במסגרת מבצע ספרים פתחנו ספרי' לילדים בהביכ"נ ועשרות ילדים באים לשאול ספרים ולהחליף.

במסגרת מבצע הג' דברים [=תורה תפילה וצדקה] מבקרים בבתי ספר, יש שמכנסים את כל הילדים ביחד ויש שרוצים שיכנסו בכל כיתה לבד. מבקרים גם בבתי כנסיות. אחרי ר"ה יתקיים כאן כנס התעוררות מטעם מחלקת תרבות תורנית, שבו ישתתפו כאלף תלמידים ואנחנו מארגנים שגם שם נפעיל את המבצע.

משתדלים שהמועצה הדתית תקים באמצע העיר סוכה גדולה מרכזית. גם מארגנים כבר מעכשיו את ההקפות שניות שתהי' מטעם חב"ד וגם מטעם מחלקת התרבות של העירי'.

משתדלים עכשיו בנוגע לתרבות תורנית במעלות, כי הרכז לתרבות תורנית למד פעם בבי"ס חב"ד, ועל ידו נוכל לקחת את כל הענין בידינו.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

כ"ק אדמו"ר שליט"א

נקודות דו"ח בעניני צפת - י"ג תשרי תשל"ה

...ג. מקימים סוכה ציבורית באמצע רחוב הראשי - בהשתתפות המועצה הדתית.

ד. הקפות שניות תתקיימנה בכיכר הרחוב הראשי (עם חתימת התנועה מכל הצדדים) עם תזמורת ורמקולים וכו', בהשתתפות המועצה הדתית ועירית צפת.

ה. מבצע תורה תפלה וצדקה התקיים ברובם ככולם של בתי הספר בעיר (כמה אלפי ילדים).

ו. מבצע הדלקת נרות בבתי הספר כנ"ל.

ז. תקיעת שופר בבתי חולים, ותפלה ביוה"כ בבית חולים.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ב' אדר תשל"ה]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>פעולות צא"ח</u>

מבצע נש"ק - עברנו בכל בתי הספר בעיירות ומושבים דלהלן: צפת, בירי', דלתון, כרם-בן-זמרא, מירון, ראש פינה, אליפלט, קרית שמונה, בס"ה כשלושים בתי ספר שבהם ביקרנו בכל כיתה וכיתה דיברנו וחילקנו חומר וכו'. הילדים ששולחים לנו אח"כ הפתק של התחייבות מקבלים אח"כ בדואר את המטבעות. קיבלנו כבר כ-400 מענות מילדים ומתקבלים כל יום נוספים.

נשים ובנות מבקרות מבית לבית בצפת ובמושבים בסביבה פעמיים בשבוע. בביקורים אלה מעוררים ע"ד נש"ק, מחלקים קופות צדקה, מוכרים ספרי תהילים ופמוטים, ומעוררים ע"ד מזוזות. נמכרו באופן זה קרוב לאלף פמוטים. כן נמכרו בזמן האחרון כ-75 מזוזות, חולקו 150 קופות צדקה. בביקורים מבית לבית עברו כבר כ-500 משפחות בצפת ועוד כ-200 במושבים עלמא וכרם-בן-זמרא.

מצו"ב דוגמא של הפתקים שהדפסנו.

המשתדלת בזה ביותר מבחינת הארגון וה"דחיפה" היא מ' רחל הענדל.

במוצש"ק פ' מקץ התקיימה ערב חב"ד בשביל העולם החדשים מרוסיא בארגון הת' ר' שלמה רסקין, והשתתפו בו כ-80 איש. מהתגובה הי' ניכר שהערב הי' מוצלח מאוד. מצו"ב א' מגיליונות הפרסומת.

במוצש"ק פ' בשלח התקיימה מלוה מלכה במרכז הקהילתי בצפת בשביל עולי רוסיא, ג"כ בארגון הנ"ל. השתתפו בו כ-30 איש. הנ"ל והת' ר' זלמן סטמבלר דיברו ברוסית, ואני באידיש.

מ. רחל הענדל הרצתה פעמיים לאחיות בלשכת הבריאות בנושאי יהדות ובהדגשה מיוחדת על מבצע נש"ק.

הנ"ל קיימה גם הרצאה לארגון אמהות עובדות בענין (וכמובן - נגד) הפלה. היו שם כמה רופאים ומקצועיים וכו' שדיברו בעד, וקיוו לשלוח מכתב לכנסת מהארגון על גישתם כחיובית. הנאספות התרשמו כ"כ מדברי הנ"ל (מיוסד על שיחות כ"ק אד"ש), שהתלקחה שערורי' ולא יצא מזה שום דבר, ואדרבה וכו'.

ישנן כמה אחיות בביה"ח בצפת שפועלות בביה"ח בעצמן בענייני נש"ק ומזוזות למרות שאינן קוראות לעצמן דתיות. אחת מהנה התקרבה מאוד ליהדות (בעיקר הודות להשפעתה של מ' ר. הענדל הנ"ל) והחליטה כבר ביחד עם בעלה על טהרת משפחה.

ביום ג' פ' בא באה קבוצה של ילדים (כ-15) ממושב פרוד לביקור בצפת, הנ"ל רצו לשמוע הרצאה על יהדות ונכנסו ללשכת התיירות בעירי'. הממונה שם הפנה אותם אלינו וקיימנו הרצאות בשבילם (הת' ר' יוסף יצחק לבקיבקר, ומ' רחל הענדל).

ביום ועש"ק פ' בשלח הרצה הת' ר' שלמה לבקיבקר לפני כ-50 ילדים בבי"ס באליפלט.

הת' ר' שלמה לבקיבקר הנ"ל אירגן שיעור חדש לילדים בגיל 8-10 ולומד אתם משניות. משתתפים כעשרה ילדים.

במשך ימי חנוכה, נוסף על הנסיעה למחנות צבא שהשתתפו בה אברכי הכולל, קיימו הרצאות בכל בתי הספר בעיר. מפורסם הוא כבר בעיר שבכל חג מן החגים באים אנשי חב"ד לכל הכיתות בבתי הספר ומקיימים הרצאות ומבצעים וכו'. ניצלו גם את ההזדמנות לעורר עו"פ ע"ד המבצעים ובעיקר מבצע נש"ק.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[כ' אייר תשל"ה]

<u>בענין המבצעים וכו'</u>

בענין זה יבא דו"ח מפורט בנפרד ורציתי רק לציין ראשי פרקים: בל"ג בעומר נוסף על מבצע תפילין הרגיל קיימנו (מטעם צא"ח בצפת) גם תערוכה של ספרי קה"ת, מכירת מזוזות,

פמוטות, קופסאות צדקה וכו' והי' בהצלחה רבה. וזהו פעם ראשונה שנעשית דבר כזה במירון בל"ג בעומר.

השתתפנו בטקס המסורתי של הבאת ספר תורה מצפת למירון, שהתפרסם ברדיו וטלביזי' והושמעו דברים לכל הקהל ע"ד המבצעים. בהקשר לזה עשינו תהלוכה ברחוב הראשי עם שלטים וכו' ע"ד המבצעים. חולקו אלפי גליונות ע"ד המבצעים (מיד ליד).

נסענו עם טנק מידי פעם בצפת ובישובי האיזור. בכל עש"ק כשעה לפני הדלקת נרות נוסעים עם הטנק להודיע שזמן הדלקת נרות מתקרב ובא, ומכריזים הזמן המדויק של הדלקת נרות.

אירגנו שני שיעורים נוספים בשיכון כנען בבתי כנסת, ועוסקים עכשיו גם בארגון הילדים דשם. אמירת שיעורי תורה בכל מושבי "מרום הגליל" (י"ג מושבים) באיזור צפת שהי' פעם בידי הכולל הליטאי דפה – והם לא הצליחו בזה כלל בכל הבחינות, החליטו להוציא את זה מידם ומסרום לנו, באופן שבעוד כמה ימים יתחילו עוד שיעורים בה' מקומות, ובכל מקום שיעור א' לנוער וא' למבוגרים.

בכל יום מתקבלים בדואר כו"כ פתקים מבנות שלוקחות ע"ע נש"ק ע"מ לקבל המטבעות מכ"ק.

הנשים ובנות מבקרות כמקודם מבית לבית בקשר לנש"ק, ועברו בערך כחצי העיר עד כה. לפני זמן קצר ביקרו אברכי הכולל עוה"פ בכל בתיה"ס בענין נש"ק, והתברר בביקור זה שרובן ככולן של הילדות מדליקות נש"ק (כשהותחלה הפעולה בזה הדליקו א' או ב' מכל כתה אפי' בבתי"ס דתיים).

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

פרטי השתלשלות בדיקת המזוזות בביה"ס בצפת וכו'

ביום ג'ד' ס' בהו"כ כשקרה העניין הלכנו לבדוק המזוזות בביה"ס בצפת בנוכחות כו"כ תלמידים שעזרו לנו בזה. וכולם ראו איך שכל מזוזה שהורדנו היתה פסולה ובא' הי' חיק ריק (בדלת הכניסה לא' הבנינים). בסך הכל 17. קבענו מזוזות כשרות במקומם מיד. ביום ה' כשהסתובבתי לברר שמות הפצועים נכנסתי למנהל מחלקת החנוך בעיר, מר דוד בוחניק, לברר הנ"ל וביניתיים התחלתי לספר לו ע"ד המזוזות והוא הפסיק אותי באמצע ואמר שכבר שמע עד"ז ושנזדעזע כששמע הפרטים. במובן אמרתי לו שיש צורך לבדוק את כל המזוזות בכל בתיה"ס בעיר והוא הסכים לדבר. אקוה ליכנס אליו מחר בנוגע לפרעל בעניין זה, כי בימים האחרונים הי' שרוד למאד במובן. אחת בערב לאחרי שקבלתי ההוראה בנוגע לבדיקת המזוזות במעלדת נסענו לשם, ובאותו לילה הלכנו עם מנהל הבי"ס דשם והורדנו את המזוזות ומצאנו 3 כשרות 11 פסולות ו1 חסרה. נסינו לבדוק גם את המזוזות בדירת המשפחה שנרצחה הי"ד ולא יכולנו ליכנס כי לא הי' ידוע איפה המפתחות, ולכן בדקנו את המזוזה החיצונה ומצאנוה פסולה. לפחד בעש"ק נסעתי שוב לשם לחפש המפתח. לאחרי שהסתובבתי כמה שעות בחיפושו מצאתי אותו במשטרה בנהרי'. כששאל אותי הסמל למה אני צריך אותו אניתי לו שרצוני לבדוק את המזוזות ועונה לי שאין מה לבדוק כי מלבד הדלת החיצונה אין שם מזוזות כלל, וכשהוא בדק את הדירה בדק גם את העניין הזה. לשאלתי אם ברור לו הדבר אמר לי שהדבר ברור בלי שום ספק. אמרתי לו שבכ"ז אני רוצה לקבוע שם מזוזות אמר לי שא"א לי ליכנס לדירה כל עוד שלא גמרו שם הבדיקה וכו' ולאחרי כמה ימים אוכל לעשות כן.

ביניתיים הוריתי לא' האברכים שילך שוב לביה"ס בצפת לראות אם לא נעלם מאתנו איזו דלת והוא חזר ואמר לי ששכחנו לבדוק בחדר האוכל ומטבח וכו' ומצא שם עוד 4 מזוזות 2 פסולות ו2 בספק. כל המזוזות מביה"ס בצפת הם תח"י.

ביום א' ביקרנו אצל המצועים בביה"ח בצפת ובנהרי', ובמשך ימי האבילות הלכנו לנחם אצל כל המשפחות בלימוד משניות וכו'.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת ת"ו

הרב קפלן מדווח לרבי על בדיקת המזוזות בעקבות רצח 20 תלמידי ביה"ס בצפת. סיון תשל"ד

בקורות רו"ח בעניני צפת - י"ב תשרי תשל"ה (מפורט יבא אח"כ)

א. החוזה בנוגע להבניי' נחתם עוד לפני ר"ה בשעטו"מ, ועכשיו שחגים ק לקבלן שיתחיל בפועל - כנ' אחרי החגים.

ב. הרה"ת נוסע לחצרות כ"ק אד"ש על חגה"ם וישאר עוד כמה שבועות בנוגע לאסיפת כספים - בהצעתי, ובחור בסיון.

ג. מקימים סוכה ציבורית באמצע רחוב הראשי - בהשתתפות המועצה הדתית.

ד. הקמת שניות התקיימנה בכבר הרחוב הראשי (עם סתימת התנועה מכל אג הצדדים) עם תזמורת ודס-קולים וכו', בהשתתפות המועצה הדתית ועירית צפת.

ה. מבצע תורה תפלה וצדקה התקיים ברובם ככולם של בתי הספר בעיר (כמה אלפי ילדים).

ו. מבצע הדלקת נרות בבתי הספר כנ"ל.

ז. נקיעת שופר בבתי חולים, ותפלה ביו"ה"כ בבית חולים.

ארי' ליב קפלן

ע"ה"ק צפת ת"ו

הקמת בית חב"ד

עם בואו של הרב קפלן לצפת הוא החל לעסוק גם בהקמת בית חב"ד מרכזי בעיר-הקודש.

המקום שנבחר היה המגרש הישן שבסמיכות לבית-הכנסת העתיק על-שם הצמח-צדק בעיר העתיקה, שההצעה לרכשו הגיעה אל הרב אפרים וולף עוד טרם בואו של הרב קפלן לעיר. הרבי הורה אז להתעניין בהצעה, אולם לאחר שהתברר כי קרית חב"ד עצמה תוקם בחלק אחר של העיר, התקבלה ממזכירות הרבי הוראה לרב קפלן להציע בעצמו מה ייעשה במקום. הרב קפלן העלה אפוא את הרעיון להקים במגרש בית חב"ד.

בשנת תשל"ד נהרגה בתאונת דרכים דודתו של הרב קפלן, הרבנית לובא פינסאן ע"ה, אשת הרב יהושע פינסון, גבאי בית-הכנסת ובית-המדרש 770. בני משפחתה, שביקשו להנציח את זכרה, היו אלה שהביאו להקמתו של בית חב"ד מרכזי בצפת.

הרב קפלן, דודו ובניו, דאגו לפירוק הבניין המקורי והקימו תחתיו בית-חב"ד מפואר שנקרא בהסכמת הרבי "בית לובא". בבניין שנהפך לימים לבית-חב"ד המרכזי של צפת, רוכזו משרדי "אגודת קרית חב"ד" ששכנו קודם לכן בבניין משרדים מיושן במרכז העיר (כיום שוכנים המשרדים בקריה עצמה).

כיום הבית שוקק חיים ומנוהל באופן שוטף על-ידי הרב גבריאל מרזל, משלוחי הרבי לצפת. בבניין מצויה תערוכה קבועה לילדים, ספרייה תורנית גדולה, תערוכה אורקולית ועוד.

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. י"ז כסלו תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...בעניין צפת רציתי להבהיר שבזמן פגישתי פעם עם מר ברקוביץ בצפת סיפר לנו כי ברבש כבר הבטיח לתת את המגרש לחסידי ברסלב וכו' והוא עושה בעניין זה תמיד סחבת וכבר היה רוצה לראות איך שאנו מקבלים ממנו את המגרש.

בתחילת השנה הייתי אצל מר ברבש ושם חתמתי לו על חוזה שאנו מתחייבים להקים על המגרש תוך שנתיים איזה מוסד ציבורי, אבל גם אחרי חתימת החוזה עוד הייתה סחבת בעניין זה. ועכשיו הוא אומר שמוכן למסור אלינו עוד שטח קטן בסביבות בית-הכנסת חב"ד בצפת, אבל הבעיה ששם גרים אנשים שכפי הנראה אינם מתכוננים לעזוב את הדירות.

על השטח שרוצה לתת לנו צריכה לעלות הבניה הרבה יותר כסף מאשר בשיכונים שנבנה בצפת, כי לשם קשה הגישה עם רכב גדול ורק רכב קטן יכול לגשת לשם להעביר את החומר וכו' ונוסף לזה יצטרכו גם להרוס את המבנה הישן שם.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"א כסלו תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

בעניין השטחים של מר ברבש בצפת, 2 הבתים רשומים כיום ע"ש הקדש רדזינער (שהממונים ע"ז הם מר ברבש וחותנו). הם הציעו להעביר זאת לחב"ד, והתנאי שלהם הוא שנתחייב לעשות תכניות להקים על השטחים ענין ציבורי (הם מסכימים גם שנבנה על שטחים אלו דירות לאברכים או לר"מים אבל בעיקר שיישאר רכוש ציבורי), תלמוד תורה, ספריה, בית חב"ד וכד', ושנתחיל מיד לפנות את הבניינים העומדים שם.

המדובר הוא שנחתום בינינו חוזה שאנו מתחייבים כנ"ל והם מתחייבים להעביר אלינו את המגרשים. בזמנו שלחנו אל כ"ק אדמו"ר שליט"א טיוטת חוזה (העתק ממה שרצו לחתום פעם עם צאנז). בקרתי אצלם בין כסה לעשור בשנה זו ולפי הזיכרון שלי הם חייבים לנו תשובה ועריכת חוזה בינינו שחתנו של ברבש שהוא עו"ד צריך לערוך.

השאלה שלנו בעיקר היא באם נוכל לקבל הוראה מכ"ק אדמו"ר שליט"א לאיזה מטרה להשתמש בשטחים הנ"ל. בנין אחד עומד שם שומם (פעם היה מושב זקנים) וזה מגרש די גדול כמדומני למעלה ממאה מטר שאפשר להקים עליו כמה קומות. כמובן שכאן ישנה גם שאלת הממון כי אינני יודע באם ומה נוכל לקבל עבור זה עזרת הממשלה. הבניין השני תפוס עדיין ע"י שכן, גודל המגרש כ- 50 ממ"ר.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. נר ז' דחנוכה ה'תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...הנני לשאול חו"ד כ"ק אדמו"ר שליט"א מה להציע למר ברבש לבנות על המגרש שבדעתו למסור לנו בצפת. לפי דעתי לא שייך לבנות שם שיכונים לחברי הכולל כי עדיף שהם יגורו בשיכונים הגדולים שנקים שם בעז"ה...

אפרים וולף

• • •

[ה' אדר תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין השטח של רדזינר (ברבש)</u>

השטח עצמו ברח' חתם סופר כמה בתים מביהכ"נ, המקום אינו כ"כ מרכזי אבל הוא לא רחוק מהספרי' של העירי' ובית התרבות שהם באותו רחוב, וכן לא רחוק מהבית ספר של חנוך עצמאי.

כפי שמסר לי ר"א וולף נאמר לו ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א שעלי להציע הצעות בנוגע להאפשרויות שיתכן לעשות במקום הזה. הנה מכיוון שכל המוסדות החינוכיים (בתי ספר וכו' שייכים לכאורה להשכונה שלנו שתבנה אי"ה בהמשך הזמן, הרי מקומם שם ולא בתוך העיר, וע"כ ההצעה היחידה שיש לי לע"ע היא שישמש כמקום מרכזי לפעולות בתוך העיר (ספרי', מעין אולם לפעולות עם קיבוץ יותר גדול, חדרים לשיעורים וכו') והנקרא בשם הכולל "בית חב"ד".

אמנם השאלה העיקרית בזה היא: (הבנין שעומד שם עכשיו א"א להשתמש בו וצריכים להרוס אותו ולבנות מחדש) מי יממן הבני' הנ"ל, וכמה יוקצב לזה, כי אפשר לבנות באופן גדול יותר, שיכלול ב' קומות וכו' (ויוכל להכיל כל הנ"ל ספרי', מעין אולם וכו'), או באופן מצומצם יותר וכו'. ולהיות שיש זמן מסויים שניתן לבנותו מחדש, ובתנאים אלו ניתן לנו מראש הרי א"א לדחות הענין עד שימצא מקור להנ"ל.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ב"ה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח בעניני צפת - כ"ה אדר תשל"ד

בהמשך למ"ש בדו"ח האחרון בענין שטח שבין המושב זקנים (של ברבש) הניתן לנו ע"מ לבנות בו וכו', הנה בטעות כתבתי שגודל השטח הוא כ-200 מטר מרובע (כי הייתה איזו טעות במספר שניתן לי - ובמפת העירי' הי' מסומן במספר אחר), ולפועל גודל השטח הוא 425 מטר מרובע. עפ"ז מ"ש שם שיהי' צורך לעשות ב' קומות לכלול בו כל הנזכר שם - אינו, מכיוון

שהשטח הוא יותר מפי שניים ממה ששיערתי. מחיר הבני' יהי' בערך כפי שכתבתי שם – כחצי מיליון ל"י ואולי צריך להוסיף לזה בערך עוד 100 אלף ל"י, ואולי בכ"ז כדאי לבנות באופן שנוכל לבנות אח"כ עליו קומה שני'.

כן נשמט שם הטעם שכדאי לעשות שם אולם – כי לפועל אין אולם בגודל ממוצע בכל העיר, ולכן יש לקוות שיהי' מקור גם להכנסה – עכ"פ לכסות ההוצאות הקשורות בהחזקת הבנין וכו'.

בינתיים נזכרתי שכשהייתי באוסטרלי' שמעתי כ"פ מפי עסקני אנ"ש וכו' שם, שבנית בנין למוסד אינו כ"כ קשה שם כי בקל אפשר למצוא מי שינדב אחוז חשוב מהבני' ע"מ שהבנין יקרא על שמו (או על שמו של א' מבני משפחתו כו'), ולהיות שהבני' בארה"ק (כולל גם עניני ארה"ק) הוא ענין וואס מ'קאכט זיך זייער שטארק בזה שם, וגם שיש לי קשרים עם אנשים שם, החלטתי לכתוב לרי"ד גראנער לשמוע חוו"ד עד"ז (ואף שזה נראה כדבר רחוק הרי בסך הכל אני משקיע בזה כתיבת מכתב). אין כוונתי לכתוב שישתדל בזה אלא לשמוע חוו"ד ע"ד האפשריות כו'.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[כ"ט ניסן תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין בנין ההקדש רדזינר – ברבש</u>

ז"ע נודה לי שלמוסד חמ"ה יש קשרים (ועכ"פ ידיעות) עם אנשים כאלה שהם מאושרים (ע"י ספיר) שתרומותיהם יזכו בדולר תמורת דולר. שמעתי גם ע"ד א' . . בארה"ב שזוכה בזה, אבל יש אומרים שאין כדאי להסתבך איתו.

כ"ז הוא מפי השמועה, ואקוה להשתדל בזה בימים הבאים.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ר"ח סיון תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין בנין ההקדש (ברבש–רדזינר)</u>

האדריכלים המתכננים את השיכונים (שמם: אמריו–מאיוס) היו כאן בצפת והחלטתי להציע להם הענין של תכנון ה"בית חב"ד". שוחחנו כמה זמן ע"ד האפשרויות, והוחלט שבעוד כשבוע כשיגמרו לגמרי מה שנוגע להשיכונים יתחילו בתכנון ה"בית חב"ד" – אף שהמקור למימונו עוד לא ידוע לי החלטתי שמוכרח להתחיל בתכנון – עכ"פ במידה שאפשר בלי כסף – ואח"כ לדאוג ע"ד מימון כל הענין.

לפני כמה שבועות ביקר כאן א' בשם ווינשטיין מאנגלי' שר"א שי' וולף מכירו כבר מזמן. הנ"ל הוא א' מחברי ועד שהם אפוטרופסים על קרן של מאות אלפים ל"י שטרלינג, שהי' מיועד

לאיזה ענין באנגלי', ועכשיו מיועד הוא לאיזה ענין בארה"ק (או חלק ממנו). הנ"ל ביקר בנה"ח והיות שהקרן שלו מתאים לענין בתי"ס למלאכה הציעו לו ע"ד הבנינים שבונים עכשיו שם לתכלית זו.

ר"א וולף ביקש ממני לקרבו און פארנעמען זיך אתו כשיהי' בצפת, וכן עשיתי. לקחתי אותו משך כמה שעות לכל הפינות המעניינות בצפת, ואח"כ הראיתי לו גם את מקום הבני' שלנו והסברתי לו התכניות וכו'. הנ"ל התעניין בזה מאוד. הראיתי לו גם את בנין ההקדש והתעניין גם בזה. יש צורך להמשיך הקשרים איתו ואולי יצא מזה איזה דבר.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[י' תמוז תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין בנין ההקדש (ברבש)</u>

ביקשתי מהאדריכלים שמתכננים את השכונה שיכינו איזו הצעה של תכנית להבית חב"ד, והכינו ההצעה המצו"ב בלי מדידה מדויקת של השטח ורק בתור הצעה כוללת. בינתיים הם עובדים בזה בלי תשלום בגלל זה שהם עובדים על תכניות השכונה וכו'.

ההצעה זקוקה לכו"כ תיקונים מהם עקרוניים (כגון: רעיון ג' מפלסים – שאין בזה צורך באמת, וזה רק מגדיל מחיר הבני' בהרבה).

שאלה כללית בדבר: מאחר והבנין אינו דורש דברים מיוחדים וכולל בעיקר: אולם, משרדים, חדרי שיעורים וחדר ספרי', הרי לכאורה אפשר למצוא כהנ"ל בכל מלון, והיות וישנם כמה מלונות למכירה בצפת הרי במחיר הבני' הנ"ל (כ–800 אלף ל"י) אפשר לקנות מלון שיכלול נוסף על הנ"ל גם חדרים רבים (בערך עשרים) שאפשר להשכיר אותם ושההכנסה תהי' מיוחדת להוצאות כל הפעילות נוסף למשכורת לאיש שכל עסקו יהי' בארגון פעולות להפצת המעיינות וכו'.

הצד השלילי בדבר הוא: יתכן שהכספים שאפ' להשיג למטרה זו (ממקורות ממשלתיים וכו') – יהי' קשה או גם בלתי אפשרי להשיג אותם בשביל בנין כזה, ולכן זה תלוי במידה מסויימת בהסיכויים להשיג עזרה ממשלתית וכמות העזרה, דבר שקשה לשער מראש.

בנוגע לעצם בעיית המימון, הנה כפי שדווחתי בעבר השתדלתי – לאור הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א – לברר ע"ד האפשריות של דולר מול דולר. השתדלתי אז ע"י מנהלי מוסד חמ"ה. נפגשתי עם ר' משה פרידמן לפני כמה ימים (לאחרי שחזר מחצרות כ"ק אד"ש) והוא סיפר לי שוולפסון מסרב עכשיו להעביר כסף גם בשבילם אלא א"כ זהו למטרת לימוד שעות נוספות עם ילדי עולים, ובדרך זו הם מעבירים כסף על ידו עכשיו.

הסברתי לו שאמשיך להגיד שהבנין שנבנה יהי' ג"כ למטרה זו וגם לקרוא את זה בשם מתאים וכו', והיינו שהבנין יהי' מיועד לפעולות חינוכיות עם ילדי עולים וכו' בהיות שישנם כמה מעוני עולים בצפת, ונוסף לזה יוכל להיות מרכז לעולים לכל איזור הצפון וכו'.

אני הרי אינני יודע באיזה כסף מדובר וכו' ועשיתי בהנ"ל לאור הוראת כ"ק אד"ש (ע"י ר"א וולף) להשתדל בדרך זה, אבל אם יקבל הסכמה מהנ"ל לזה ויבקש את הכסף אין לי מושג במה מדובר, ולכן אני מבקש הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע להמשך בזה.

בינתיים הזמנתי מודד שימדוד את השטח באופן מדויק בכדי שיוכלו האדריכלים להכין תכנית מדויקת עם תיקונים וכו' (המדידה תעלה 1500 ל"י).

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[כ' תמוז תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בנוגע לבנין ההקדש</u>

בינתיים המודד עדיין עסוק במדידת המקום, שהי' לו בזה קשיים כי לא הי' מפורש המדידה המדויקת במפת הגוש כרגיל (במינהל מקרקעי ישראל) לכל פרטי' ולכן הצטרך לחפש וכו'. האדריכלים מחכים לתוצאות המדידה.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ב' אדר תשל"ה]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין בניית בית חב"ד</u>

האדריכלים יגמרו את התכנית הכללית בשבוע הבא, ואח"כ יעסקו בתכנון מפורט עוד כג' חדשים. בינתיים באתי בדברים עם קבלנים בנוגע להריסת הבנין הקיים, כי קבלנו אישור להרוס אותו עוד לפני שיגמרו התכניות לבנין החדש. הריסת הבנין הקיים עד היסוד בו יעלה ביוקר לפי ערך מפני 1) שהבנין נמצא בסימטא בעיר העתיקה וא"א לגשת עד הבנין ממש בכלי-רכב גדולים, וגם 2) שהבנין הוא מסובב בבנינים קיימים באופן שקירי הבית צמודים זל"ז, ודרושה הריסה בעבודת יד שלא לפגוע בבנינים הצמודים.

ההערכה הראשונה שקיבלנו היא 70 אלף ל"י רק בשביל ההריסה והכנת השטח לבני'. אני מחכה לקבל הערכות נוספות מקבלני הריסה אחרים ואז נבחר את הטוב שבהם ונתחיל מיד בעבודה.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ניו יורק]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

שאלות בעניני צפת

בענין בית חב"ד

ע"פ החלטת משפחת דודי ר' יהושע שי' פינסאן, והסכמת כ"ק, להנציח שם אשתו ואמם ע"י שהבית חב"ד יקרא על שמה "בית ליובא", ה"ה נותנים בעצמם כ-20 אלף דולר ומשתדלים לאסוף עוד למטרה זו, ורוצים להגיע לסכום 50 אלף לכה"פ. מעת שבאתי לכאן הנני עוסק באסיפת הכספים הן אצל מקורבי המשפחה וגם אצל אלו שיתנו סכום הגון בשביל המוסד כשלעצמו.

היות והמצב הכספי כאן כהיום הוא קשה מאוד הרי ההתקדמות בזה אינה לגמרי כפי המקווה, וגם שהעבודה הולכת לאט לפי ערך. בכ"ז ישנם כעשרה אנשים שהבטיחו לתת כ"א אלף (ויותר) ועוד כמה שעוד לא החליטו בנוגע להסכום. גם יש א' (שלא מאנ"ש) שיתכן שייתן כחמשת אלפים - מהם שכבר נתנו כל הסכום ומהם שנתנו חלק והבטיחו להשלים בעוד זמן מסוים.

בכדי לגמור את הענין כפי הנראה אצטרך להיות כאן עוד שבוע וחצי-שבועיים.

אני מקווה שע"פ הסכום הנ"ל אוכל גם לקבל סכום מסויים ממשרדים ממשלתיים ועירוניים (למרות המצב הכי קשה בארה"ק) וגם לסדר משכנתא על הסכום שיישאר.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[כ' אייר תשל"ה]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

בענין בית חב"ד

עוסקים כעת בהריסת הבנין הקיים, והחלק שצריך הי' להעשות בעבודת יד גמרו כבר, והמכונית (בולדוזר) שצריך לגמור את החלק השני אינו יכול ליכנס לתוך הרחוב כעת מחמת בני' המתקיימת בכניסה. כנראה בעוד כשבוע יכנס ויגמור את ההריסה. התכנון מתאחר קצת מכפי המקווה באופן שיקח עוד כחדשיים עד שיגמרו...

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[כ' מנ"א תשל"ה]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

בענין הבית חב"ד

גמרו להרוס את המבנה הישן ועוד מעט יגמרו לפנות את ההריסות. תכניות העבודה הן ג"כ בשלב של גמר, ובעוד זמן קצר אקווה שיתחילו לחפור בכדי לקבוע עומק היסודות. בית א' שלמטה מהשטח שלנו נפגע קצת ע"י העבודה בשטח שלנו, אבל על הבית הזה יש צו הריסה

מהעירי' היות והוא עומד ליפול והוא מסוכן, אך צו ההריסה צריך אישור ממשרד הפנים ולכן מחכים בינתיים לאישור צו ההריסה. אישור זה יקל לנו בפינוי עוד חלק קטן של קיר מסויים שחששו שהפינוי יפגע בבית הזה.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

הוראות מיוחדות ועניינים שונים

כחודשיים לאחר בואו של הרב קפלן לצפת פרצה מלחמת יום-הכיפורים. כידוע, קדמה לימי המלחמה הוראתו של הרבי לעיסוק מוגבר בתחום חינוך ילדי ישראל, בהתאם לנאמר "מפי עוללים ויונקים ייסדת עז להשבית אויב ומתנקם". הוראותיו של הרבי מאותם ימים לא פסחו גם על היישוב החב"די בצפת.

בחודש מרחשון תשל"ד נסע הרב קפלן לראשונה ממקום שליחותו לחצרו של הרבי, וכאשר נכנס ליחידות טרם נסיעתו נמסרו לו מספר הוראות מיוחדות.

ביחידות (שקטעים נרחבים ממנה מופיעים לעיל עמוד 20), הורה לו הרבי להשתתף בשליחותו בהתוועדות שתיערך לרגל יום הולדתו של מר שניאור זלמן שזר, ולחזור שם דא"ח, "אבל באופן שיהיה מובן". כן הורה הרבי לבקר את הגרש"י זוין ע"ה, שמצב בריאותו הורע באותם ימים, לשאול בשלומו ולהתעניין בהתקדמות מפעל האנציקלופדיה התלמודית.

הוראה נוספת שהתקבלה באותם ימים היתה ייסוד קופת גמ"ח מרכזית. הרב קפלן, ברצונו לגרום לרבי נחת-רוח, הציע לקרוא לגמ"ח על-שם אחיו של הרבי, הוו"ח וכו' ר' ישראל אריה ליב, וקיבל את הסכמת הרבי לכך.

מעניין לציין שהרב קפלן הקפיד להמשיך במגמה זו לאורך השנים הבאות: בתי-הספר קיבלו את הסכמת הרבי להיקרא בשם "אור מנחם", התיכון לבנות נקרא "בית חנה", הישיבה הקטנה - "בית לוי יצחק", וכאשר נחנך בית-הכנסת הגדול "היכל לוי יצחק", הוכנסו אליו שני ספרי תורה, על-שם שני אחיו של הרבי - ר' ישראל אריה ליב ז"ל ור' דובער הי"ד.

לפנינו חילופי מכתבים בקשר לקיום כל אותן הוראות, ועניינים נוספים מימי הבראשית של היישוב החב"די המתחדש בצפת.

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ג אלול תשל"ג

כבוד הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'

הרב ח.מ.א. שי' חדקוב

שלום וברכה!

הנני לאשר קבלת הטלפון מאתמול כדלהלן:

...ע"ד צפת, שר"ל קפלן יהי' שם בשבת סליחות ובימים נוראים בתפלות וכו', באם אפשר לסדר תהלוכת ילדים לתשליך ואפשר לחנך עי"ז.

בכבוד ובברכה

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ז אלול תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...ר"ל קפלן הודיע לנו כי ילדי צפת ייסעו היום לכותל המערבי והם מארגנים במקום נסיעה זו.

אפרים וולף

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ד' תשרי תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...מצפת נסעו לכותל המערבי 2 אוטובוסים עם ילדים שארגנו חברי הכולל. תשליך בר"ה נוהגים לאמור במקום גבוה שרואים את ים כנרת והיו כ- 130 נערים בתהלוכה, וכן היו כ- 14 אברכים אורחים אצל חברי הכולל בימי ר"ה.

אפרים וולף

• • •

[מרחשון תשל"ד. טיוטה]

בשידורי גלי צה"ל בקשו לסדר ראיון בשידור חי עם א' מחב"ד שהתנדב לעזור בצבא במלחמה. ולהיות שבימים הראשונים של המלחמה (מחמת המחסור במחוזנו במכוניות ונהגים) עזרתי קצת במכונית שלי, סודר - ע"י ר' יוסף שי' בלוי - שאני אתקבל להראיון ביום ג' בערב. נצלתי את ההזדמנות לדבר גם ע"ד צפת, נוסף על הדיבור ע"ד פעולות חב"ד בין אנשי הצבא מתחלת

ימי המלחמה ועד עכשיו, ועל דברי כ"ק אד"ש במכתבו מו' תשרי (בנוגע לדברי כ"ק אד"ש על המלחמה עצמה וכו' אסור לדבר בגלי צה"ל).

[ארי' ליב קפלן]

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ז חשון תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...ביום ג' בערב רואיינו בגלי צה"ל גם לייב קפלן ומנחם לרר, שסיפרו על התנדבות חב"ד במלחמה, וכן לייב קפלן סיפר על חב"ד על אד"ש לפני המלחמה ועל שליחותו בצפת, ועל הרעיון בצפת. הוא הזכיר ע"ד הילדים שהובאו לכותל בשליחות אד"ש בט' אב וכן בימי הסליחות ועל כך שהרבי ראה זאת בעוד מועד.

[ברק'ה וולף]

• • •

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, כ' חשון, ה'תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

לכבוד הוו"ח אי"א נו"נ בחור מעם ומורם מעם

ודורש טוב לעמו בעל מדות תרומיות ענף עץ אבות

מו"ה שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה!

מתקרב יום הולדתו ואביע איחולי לבבי לשנת הצלחה בגשמיות וברוחניות גם יחד לאורך ימים ושנים טובות, כולל גם בהמשך למה שדברנו פא"פ שעל שכמו עתה תפקיד הכי נעלה להשפיע על באי ארץ הקדש מכו"כ מדינות ולהחדירם קדושת הארץ הקשורה בקדושת התורה וקדושת גוי אחד בארץ, ארץ אשר תמיד עיני הוי' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה.

ובכל הענינים דהפצת היהדות וכו' הרי נאמר בזה עבדו את ה' בשמחה, כולל אור וחיות חסידותיים כמבואר בתורת רבנו הזקן וכו'. והרי רואים במוחש אשר השפעה מתוך שמחה וטוב לבב מצליחה ביותר. ולדכוותי' דמר האריכות בכל האמור אך למותר.

שמחתי במאד להידיעה אשר זוג' שתליט"א בקרה בביתה בקשר עם יום הולדתה, על פי השאלה הטלפונית על ידי ידידנו הוו"ח אי"א נו"נ מר ש.מ. שי'. ויהי רצון שתתקדם רפואתה ביותר ותחזור לביתה בשלמות ויאריכו ימיהם ושנותיהם בטוב ובנעימים.

והרי מתקרבים אנו לחודש הגאולה ובשנת הקהל.

ב"ה, כ' חשון, ה'תשל"ד: אגרת י'תתקצד.

ז"ע נת' המכ' מט' מ"ח ות"ח ת"ח.

בהוקרה ובכבוד ובברכה לבשו"ט בכהנ"ל,

מ. שניאורסאהן

נ.ב. נוסף על הכתוב לעיל; שמחתי למסור גם דברים בע"פ על ידי הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ רב פעלים וכו' הרב ארי' לייב שי' קאַפלאַן, שבקשתיו להיות נוכח כשלוחי בהתוועדות יום ההולדת.

• • •

[מרחשון תשל"ד. טיוטה]

ביום ד' ביקרתי אצל מר שזר עם ר' זושא שי' ווילימאווסקי, ומסרתי לו דברי כ"ק אד"ש והשליחות שמסר לי וכו'. [יש שאמרו שלא לבקר אותו מקודם בכדי שתהי' הפתעה, ויש שאמרו שיותר נכון לבקר אותו מקודם ולספר לו שיכין את עצמו לזה וכו', וגם שיהי' הזדמנות לדבר אודות צפת במצב של התעוררות וכו', ושאולי גם יזמין איזה אנשים מידידיו וכו'] ושמח מאוד לקראתנו ולשמוע השליחות שנמסר על ידי.

בנוגע לצפת אמר שדיבר עם שר השיכון זאב שרף לפני ביקורו בכפר חב"ד, ולאחרי ביקורו ושאי"ה ישתפר המצב. לדעתו לא יחולו שינויים בנוגע לבנין צפת, וגם אמר שבדעתו לבקר בצפת לפני חגה"פ הבע"ל (באם שהכל ילך על נכון), לראות ביהכ"נ והמגרש וכו', וכל דיבורו הי' זייער ווארעם ובהתעוררות.

ביקרתי גם אצל הרב זוין ומסרתי לו מה שנמסר על ידי בשליחות כ"ק אד"ש (את הקונטרס של מ"מ וציונים להל' רבית של רבינו הזקן) ושכ"ק אד"ש שואל למצב בריאותו וכו'. הוא הביע תודתו ושמחתו למרות שהוא כנראה במצב חלש ביותר (אף שאמר שהיום הוטב לו קצת מכפי שהי' ביום שלפנ"ז), וקשה מאוד לשמוע אף הגה שיוצא מפיו, ולא הארכנו הדבור אתו, ורק הזכרתי לו ע"ד התקציב בענין הכולל בצפת שהי' צריך להתקשר עם קוברסקי בענין זה, ואמר שניסה כמה פעמים במשך השבוע להתקשר אתו ולא עלה בידו.

אח"כ ביקרנו אצל הכולל בביהכ"נ צ"צ בעיר העתיקה (שהבנתי שאליו התכוון כ"ק – כי הרי יש עוד מעין כולל השייך לתורת אמת וכו'), מסרתי את הקונטרס בשליחות כ"ק והתוועדנו קצת וקראתי מכתב הכללי של כ"ק מתחלת חשון.

היינו אצל ר' חנוך גליצנשטיין ודיברנו ע"ד סידור ההתוועדות בר"ח כסלו, ושיהיו לפחות כמאה איש כנראה מזה שכ"ק מסר ק"א שקלים...

אח"כ נסענו לנחלת הר חב"ד, שם התועדנו ג"כ כנ"ל בנוכחות ראש הכולל וכו', ומסרתי את הקונטרס כנ"ל.

[ארי' ליב קפלן]

• • •

ייסוד הגמ"ח

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ו' חשון תשל"ד

כ"ק אדמו"ר שליט"א

...ר"ל קפלן מסר לנו כי הרחמ"א שי' אמר לו שכ"ק אד"ש עומד לייסד גמ"ח בצפת וכן לשלוח ספר תורה.

אפרים וולף

• • •

[ב"ה. י"ח שבט תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

היות והציעו ממזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א לסדר גמ"ח בצפת והתכנית לעשותו באופן רשמי כבר נעשו, הצעתי (שבמיוחד להיותו בעיה"ק צפת) לקרותו בשם "קרן ישראל ארי' ליב שע"י ביכ"נ חב"ד", ע"ש אחיו ז"ל של - יבלח"ט - כ"ק אדמו"ר שליט"א.

והנני שואל דעת והסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע להנ"ל.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת

• • •

ב"ה. י"ט שבט תשל"ד

מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א

בנוגע להצעה ליסוד גמ"ח בצפת, הנה להיות ששמעתי שהיה פעם גמ"ח ושאחד ממתפללי בית-הכנסת לשעבר היה מהמנהלים ושנשאר סכום הגון, השתדלנו לברר בנוגע לזה באם אפשר להעביר את הכסף הנ"ל וכו'.

לפועל נתברר שהכסף הי' בעיקר בשביל ביקור חולים, ושעכשיו יש להם שטרות מהממשלה על הסכום, אבל הוא בידי אנשים כאלה שלע"ע אי אפשר להוציא את הכסף.

אולי כשנייסד את הגמ"ח ויראו שזהו דבר ממשי, יתאפשר לעשות משהו בזה.

בינתיים הוכן הכל כאן שיהי' הגמ"ח רשמי (מוכר מהממשלה) ורק צריכים להחליט בנוגע להשם. הצעתי - שיהי' נקרא "קרן ישראל ארי' לייב שע"י ביכ"נ חב"ד בצפת" - ע"ש אחיו ז"ל של - יבלח"ט - כ"ק אדמו"ר שליט"א, במיוחד להיות שהציון שלו הוא בצפת. וכתבתי עד"ז בנפרד לכ"ק אדמו"ר שליט"א.

ארי' לייב קפלן

עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ח' ניסן תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

<u>בענין הגמ"ח</u>

מה שהתעכב עניין זה ע"ע: לאחרי ההסכמה בנוגע להשם צריכים לעשות חותמת מיוחדת שלוקח כב' שבועות ואח"כ צריכים להכניס את התקנות עם החותמת למשרד הפנים ולוקח בערך עוד ב' שבועות עד שמאשרים את זה. אח"כ צריכים להדפיס התקנות בעיתון ולהמתין זמן מסויים, ואח"כ נכנס הגמ"ח בתקפו.

לפי הנ"ל יקח עוד ג-ד שבועות בנדו"ד.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת ת"ו

• • •

מזכירות כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ט' אייר תשל"ד

ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'

מו"ה ארי' ליב שי'

שלום וברכה!

לאחר שזה מזמן שאישרנו הצעתו ע"ד כינוי שם הגמ"ח שבצפת, נא להודיענו אם בא כבר הדבר לפועל, הקיים כבר הגמ"ח, ולשלוח לנו איזה טופסים מהגליונות - סטיישאנערי, והעתק התקנון המאושר, באם יש כבר כזה.

בת"ח למפרע ובברכת כט"ס

הרב ח.מ.א. חדקוב

• • •

[י"ג אייר תשל"ד]

כ"ק אדמו"ר שליט"א

היום י"ג אייר היינו על ציון אחיו של - יבלח"ט - כ"ק אדמו"ר שליט"א ואמרנו תהילים כו' בציבור. כן הבאנו צייר שיעבור על האותיות בצבע וכן עשה. כמה אברכים נדבו כסף היום להגמ"ח שעל שמו באופן שהיום נפתח הגמ"ח בשעטומ"צ, אף שהכסף ממזכירות כ"ק אד"ש טרם הגיע.

בענין הביכנ"ס המענה מכ"ק אד"ש טרם נתקבל.

ארי' ליב קפלן

עיה"ק צפת ת"ו

• • •

מזכירות כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, י"ב מנחם אב תשל"ד
ברוקלין, נ.י.
הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מו"ה ארי' ליב שי'
שלום וברכה!

להצעת התקנות של הגמ"ח בצפת ששלח, הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א להעיר כדלקמן:

(1) (לסימן 5, סעי' א') לאחרונה אין נהוג להוסיף חדשים בנשיאותי. ובכלל מושלל - שהרי ע"פ הנוסח הנני אחראי על כל הנעשה ע"י כאו"א!!

(2) (שם סעי' ז') עפ"ז - הרוב דההנהלה יכול תומ"י להתדבר ביניהם ולהוציא את המיעוט (וכן המיעוט שיבחר במקומו) עד שיבחר המיעוט כרצונם.

(3) (לסימן 6, סעי' א') כנ"ל (1).

כדאי שיראו תקנון קרני גמ"ח דאנ"ש שם הקיימים מכבר - וייעשו בערך כמותו.

בברכת כט"ס
הרב ח.מ.א. חדקוב

נ.ב. בטח יזדרז בכל ההכנות ההכרחיות בכדי שבעזהשי"ת יוכל כבר הגמ"ח להתחיל בפעולות ממשיות, ונא להודיענו מהנעשה בזה.

• • •

אגודת קרית חב"ד בעיה"ק צפת ת"ו

ב"ה. י"ט סיון תשל"ה
אל מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א
הנני להודיע הפרטים בקשר להגמ"ח:

א) כאשר הגיע המכתב הראשון ממזכירות כ"ק אד"ש נכתב מכתב לגב' מנדלוביץ (אלא שבטעות לא נשאר העתק מזה) בנוגע לכל הפרטים.

ב) מדפיסים עכשיו: א. בלנקים ב. דו"ח מפורט ממה שנפעל במשך השנה כולל דו"ח כספי. הנ"ל התעכב בגלל שרוצים להדפיס שמות הקרנות ע"ג הבלנקים, ובינתיים נהיו סיכויים ליסוד קרנות נוספות, וכפי שאכן התברר אח"כ שנתוספו כמה קרנות וכדלהלן.

ג) המנהל בפועל של הגמ"ח הר"ר אלי' פרידמן עשה תעמולה רחבה ליסוד קרנות נוספות ולקבלת תרומות והצליח בזה מאד. כשנתייסד הגמ"ח הי' בערך 7,000 ל"י בקופה, והיום יש למעלה מ-20,000 ל"י.

ד) דו"ח מפורט מודפס יופיע תוך ימים ספורים ובו כל הפרטים כנ"ל, וכמובן ישלח מיד למזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ה) במכתב שבדו"ח הנ"ל מוזכרת הגב' הנ"ל במיוחד לטובה אשר זכתה שע"י נתיסד הגמ"ח.

ארי׳ ליב קפלן
עיה״ק צפת

• • •

[י״ד טבת תשל״ד]
כ״ק אדמו״ר שליט״א
<u>ענינים שונים</u>

ביקרתי במשרד המסחר והתעשי׳ בירושלים אצל עוזר השר הממונה על איזורי פיתוח (שמו: דן תיכון) ע״ד האפשריות להקים בית חרושת בצפת המייצר את הדברים והחומרים שר׳ יהושע שי׳ קאריק מייצר בארה״ב, והפרטים ע״ד: המדה שדרוש ענין זה בארה״ק וכו׳, ומי יש כאן שכבר מייצר סוג חומר זה כו׳, המענק שמקבלים מהממשלה, והחלטתי שלא כדאי להסתבך בהענין כל עוד שלא אקבל מענה חיובי מר׳ יהושע קאריק הנ״ל שהוא מוכן לעשות מפעל כזה כאן.

המצב הפוליטי כאן בצפת נשתנה ע״י הבחירות. ברקוביץ שהוא נציג ג–ד והי׳ סגן ומ״מ ראש העירי׳ איבד מאנדאט א׳ כי בר פלוגתי׳, הרב קפלן (האב״ד – האשכנזי) וסייעתו, העמידו מועמד משלהם שתפס קולות רבים חרדיים, ובכ״ז חסרו להם כמה לזכות במאנדאט משלהם . . אנחנו לא התערבנו בכל הענין (למרות שברקוביץ ביקש עזרתנו), וכפי הוראת כ״ק אד״ש שלא להתערב בעניני מחלוקת כאן. כתוצאה מהבחירות ירד ברקוביץ מהמשרה שלו בתור מ״מ ראש העירי׳ ויהי׳ רק סגן ובמקומו יהי׳ נציג מפלגת מפד״ל שקיבלו ב׳ מנדטים (וג–ד – רק א׳).

ממשלת העירי׳ תוקם מז׳ נציגים (מתוך י״א): המערך ד׳, מפד״ל – ב׳, ג–ד – א. כמובן א״א לדעת כעת איך ישפיע כהנ״ל על ענינינו ורק שראש העיר לשעבר – שהי׳ מסיעת הליכוד – הצלחתי להכיר קצת, ועכשיו שראש העיר הוא מהמערך צריך להתחיל מחדש, וגם שהקשר שלנו בעירי׳ הי׳ ע״י ברקוביץ שגם עזר לנו במדה מסוימת, ועכשיו (לכה״פ לפנים) נחלש כוחו.

הס״ת שנשלח לנו מהמז׳ נתברר שהוא פסול באופן הדרוש תיקון רב, וצריכים לעבור על כולו וכו׳. כל שאר הס״ת שהם מרכוש הביהכ״נ (ו׳–ז׳) ג״כ פסולים בערך באותה מדה (יש פחות, ויש יותר קצת), באופן שהוכרחנו לשאול ספר מביהכ״נ אחר (כי התיקון של כל ספר יכול לעלות כמה אלפים ל״י).

ארי׳ ליב קפלן
עיה״ק צפת ת״ו

• • •

[כ״ה אדר תשל״ד]
כ״ק אדמו״ר שליט״א
<u>בענין המאפי׳</u>

זה מזמן שכל המאפיות בצפת התאחדו והיו לא׳. השותפים רובם ככולם בגיל מבוגר (משישים ומעלה עמו״ש) ומשרד הבריאות דורש מהם שיעתיקו למקום חדש כי המקום שהם נמצאים בו עכשיו הוא קטן מדאי באופן שא״א שתהי׳ נקיות מתאימה וכו׳.

המשרד הנ"ל לאחרונה התחיל ללחוץ עליהם בתוקף וכבר יוחד להם מקום ומבנה באזור התעשי' החדש – מבנה שצריכים לשפצו באופן שיהי' ראוי למאפי'. כמובן זה יקח זמן עד שיעברו כי נוסף על הבנין יש צורך לקנות מכונות חדשות וכו' ותנור וכו'. ואף שהמאפי' גם עכשיו הוא כמעט לגמרי אוטומטי באופן שעבודה פיזית קשה – כרגיל לפעמים במאפי' – כבר אין, בכ"ז מתכננים לעשותו עוד יותר אוטומטי מכפי שהי' עד עכשיו.

ועוד נקודה בזה: המאפי' לע"ע מספיקה צרכי אפי' לעיר צפת לבד, וכבר היו להם כמה הצעות למכור ולהספיק מחוץ לצפת. לדוגמא: הצבא לע"ע מוביל צרכי אפי' מחיפה – יותר ממאה ק"מ מהחזית, וכבר ביקשו מהמאפי' בצפת שיספיקו להם צרכי אפי' אבל מפני קוטן המאפי' והמכונות וכו' א"א להם להספיק יותר מצפת, אך במקום החדש עם מכונות החדשים יותר גדולים יוכלו אותם האנשים – בלי עובדים חדשים (פרט לאולי א') לאפות פי שנים ממה שאופים עכשיו – וכבר יש להם דרישות על קרוב לזה.

השותפים, כנ"ל, הם בגיל מבוגר, מהם שרוצים כבר בקרוב לעזוב את העבודה, ומהם שיעבדו עוד כמה שנים. אבל אין להם כל רצון להיכנס לפרויקט גדול כזה בשביל עוד כמה שנים ושאח"כ יופסק הענין מבלי שיהי' מישהו שיעמוד במקומם. ועוד: כשהאחדים העומדים לעזוב בקרוב יעזבו יצטרכו הנשארים לחפש עובדים במקומם – דבר שאינו קל במאפי' בכלל, ובפרט שהם רוצים שהאנשים יהיו "היימישע מענטשן", שיוכלו לסמוך עליהם וכו'.

ולכן להיות ששמעו שיבואו לצפת קבוצה גדולה מחב"ד כו' שלדעתם בודאי יצטרכו לחפש עבודה גם כזו ויהיו כאלו שהם יוכלו לסמוך עליהם, ע"כ באו והציעו כדלהלן:

אנחנו נכנס להענין בתור שותפים – ומסכימים שרוב המכריע של האחוזים יהי' בידינו, או אם אנחנו רוצים – שנהי' הבעה"ב לגמרי (או באחוז יותר קטן והרוב יישאר בידם – אם כך אנחנו רוצים), אבל בכל אופן באופן שלאט לאט ימסר כל הענין בידינו – היינו לאחרי כמה שנים. במפעל כזה אפשר לקבל כחצי הכסף שצריך להשקיע מהממשלה בתור הלוואה באחוז מוזל של ריבית, והחמישים האחוזים הנשארים משלמים למוכרי המכונות בלא ריבית או בריבית מוזל. המבנה שכור מהממשלה עם אופצי' לקנותו, ויש אפשריות ומקום להתפשט יותר באם יהי' צורך.

לאור הנ"ל התכנית היא שלא יהי' צורך בשום השקעה כי תשלום ההלוואות הנ"ל יהיו מתוך הכסף שיכנס מידי חודש בחדשו מצד האפשריות לאפות, כמעט באותה מידה של עבודה, פי שנים (או קרוב לזה).

על כל הנ"ל אין אני צריך סתם להאמין או לסמוך על השערתם כי לפני שיותן הלוואה מהממשלה ה"ה בעצמם בודקים את כל הנ"ל להיות בטוח שיקבלו את הכסף בחזרה, ואם אינם רואים סיכויים חזקים לכהנ"ל לא יתנו הלוואה (וכפי ששמעתי יש איש מיוחד מומחה במאפיות – וגם השערתם הנ"ל בנוי' גם על יסוד דבריו של הנ"ל). ובאמת כל היודע פרק בחשבון ויודע כל הפרטים יכול לעשות בעצמו החשבון הנ"ל.

לאור הנ"ל יש לסכם הטעמים לחיוב ולשלילה כדלהלן:

הטעמים לחיוב:

(א) אין בזה השקעה (לבד מהוצאות קטנות – לפי"ע – בשביל העו"ד והסידורים וכו').

(ב) המפעל הנ"ל ייתן פרנסה לעשר משפחות (במשך הזמן כשכולם יצאו – ובהתחלה לכמה מהם) במשכורות מתאימות.

(ג) הפרנסה היא מהסוג הבטוח ביותר מחמת היותה מאפי' היחידה בעיר (ושני' גם לא תפתח כי לא תקבל ההלוואות וכו') ולחם הוא דבר שא"א מבלעדו בכל הזמנים ובכל המצבים.

(ד) לאחרי שישולמו המכונות (לאחרי כ–10 שנה) תהי' ההכנסה פי כמה (מאידך, יתכן שיהי' צורך להחליף חלק מהם לפחות במשך הזמן אבל בכל אופן לא כולם).

(ה) לבד מהטעמים וחישובים גשמיים יש חישוב של "פרעסטיזש" וכו' לחב"ד שהמאפי' היחידה בעיר היא בידי חב"ד.

הטעמים לשלילה:

(א) אף שאין העבודה קשה כ"כ מבחינה פיזית הרי השעות הן קשות: ב' עובדים מחצות לילה עד 9:30 בוקר, והשאר מ–3:00 לפנות בוקר עד 12:30. וממילא גם קשה להשיג עובדים וגם מקבוצה גדולה.

(ב) אולי אין כדאי ליכנס לעניין כה גדול ומסובך אם – גם בסופו של דבר יספיק פרנסה רק לי' משפחות ובשנים הראשונות עוד פחות מזה.

(ג) לע"ע הרי אין אנשים פרטיים שייקחו את הנ"ל על עצמם וממילא – עכ"פ לע"ע – יהי' זה על השם של חב"ד, ואולי אין זה מתאים (ואולי אפשר למצוא בחפש מחופש אנשים פרטיים).

כמובן המדובר בכהנ"ל הוא באופן של קורפוריישן.

והנני לשאול דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בנוגע להנ"ל.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. כ"ז אדר תשל"ד
כבוד הוו"ח אי"א נו"נ וכו'
הרב ח.מ.א. שי' חדקוב
שלום וברכה!
הנני בזה לאשר קבלת הטלפון מהיום כדלקמן:
...ע"ד סדר היום בצפת. שהחגיגה תהי' בשטורעם.

בכבוד ובברכה
אפרים וולף

• • •

[י"ג אייר תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
שונות

בין העולים שנתקרבו לענייני יהדות בצפת יש צייר א' שעזרנו לו הרבה וסידרנו בשבילו גלרי' וכו', וכעת מרוויח טוב ב"ה. שמו . . לפני זמן כתב מכתב לכ"ק אד"ש ע"ד מצבו (וחלשה דעתו כשלא קבל מענה לאחרי היגיעה כו' שהשקיע בהמכתב כו'). לפני חגה"פ באו מהטלויזי' לעשות ענין שלם אודותו. ר' זלמן סטמבלר הי' שם ולהיות שהנ"ל אינו מבין לה"ק כ"כ הי' הוא המליץ בינותם. כמובן סיפר איך שנתקרב ליהדות וכו' ושיש לו שיעור קבוע בלימוד תניא, ונכנסו לביהכ"נ שלנו וצילמו איך יושב ולומד עם ר"ז הנ"ל. כשהראו את הנ"ל בטלויזי' ארך כמה דקות, וכנראה בכוונה השמיטו שם חב"ד אף שלמעשה הזכירו כו"כ פעמים. בכ"ז הי' נשמע כשורה תניא מהשיעור הנ"ל.

הצייר הנ"ל רוצה להישאר בצפת והציעו לו גם בית לקנות (שלא על חשבון הדירה שיוכל לקבל בתור עולה) ואינו יודע אם כדאי לו לקנות הדירה (בהלוואות וכו') עכשיו, והי' רוצה לכתוב לכ"ק אד"ש עד"ז, אלא שלהיות ולא קיבל מענה בפעם הראשונה וכו', לכן ביקש ממני שאני עכ"פ אכתוב בשבילו והוא מוכן לעשות כהוראת כ"ק אד"ש בזה.

נקודת הענין: עצם הענין מבחינה כספית נראית טוב ולפי מה שמרוויח עכשיו יוכל לשלם התשלומים על ההלוואות, אבל אינו יודע אם כדאי לו כבר עכשיו להסתבך בחובות במה שאינו מוכרח.

וע"כ הנני לשאול דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בשם הנ"ל.

הגיעני מכתב מר"י קאריק בו עונה לי שא"א לו עכשיו להסתבך בנוגע לצפת מחמת טרדתו וכו'. וע"כ מוכרח אני לחפש דרך אחרת לסדר אפשרויות עבודה בשביל אלו שיתיישבו כאן. יש לי הצעה אחרת ע"י ר' שמואל חפר ואקווה לברר בימים הבאים.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ישיבת תומכי תמימים המרכזית

ב"ה. ג' תמוז תשל"ד
כ"ק אדמו"ר שליט"א
...רמ"א שי' דסקל בקר אתמול בערב יחד אתי בכפר חב"ד...

אגב, ר' לייב שי' קפלן ענין אותו ע"ד צפת והוא הזמינו לדבר אתו עד"ז, אול יבוא בחשבון להקים מפעל יהלומים בצפת.

אפרים וולף

• • •

[י׳ תמוז תשל״ד]
כ״ק אדמו״ר שליט״א
בענין מסחר ותעשי׳

לפני כשבוע נפגשתי עם מר דסקל בעל חברת יהלומים שחזר לא מזמן מחצרות כ״ק אד״ש, ולאחרי דיון בענין הסכים להשתדל בהעמדת בית חרושת בצפת בתנאים דלהלן:

שאני אבחר אברך שיהי׳ מסוגל קצת עכ״פ לעבודה זו, וגם להיות כמנהל עבודה. הנ״ל יתלמד אצלו במשך קרוב לשנה עד שילמד להכיר את כל פרטי המקצוע, כי בכדי להיות מנהל הרי הוא צריך לדעת את כל פרטי המקצוע (ולא כמו פועל שיודע רק עם הפרט שהוא עובד בו). התשלום לזה שילמד אותו יעלה בערך 2,500 ל״י, והמשכורת של הלומד בטרם השתלם באופן שיגיע לו משכורת תעלה 8–6 אלף ל״י. והוא רצה שאנחנו נשקיע סכום כזה (בס״ה 10–8 אלף) בשביל הנ״ל. התחלתי לפקפק בדבר עד שהסכים להחזיר חצי מסכום הנ״ל לאחרי שיסתדר הבית חרושת. יתכן שאוכל לקבל חלק מהכסף הנ״ל מהמועמד עצמו אבל חלק בודאי שיהי׳ מוכרח להשקיע.

ולכן למרות שעצם הענין נראה כהצעה טובה – דבר שיוכל להעסיק כ–40–30 איש, אינני רואה מקור להשקעה הנ״ל.

ובכן הנני לשאול את דעת כ״ק אדמו״ר שליט״א ע״ד הענין בכלל, ובאם שעלי להמשיך בזה מה יהי׳ בנוגע לההשקעה הנ״ל.

דרך אגב יש להעיר שר״א וולף אמר לי שבנחלת הר חב״ד השקיעו עוד יותר מזה בבית חרושת של הנ״ל דשם.

ארי׳ ליב קפלן
עיה״ק צפת ת״ו

• • •

ב״ה. ט״ו תמוז תשל״ד
כ״ק אדמו״ר שליט״א

בהמשך למה שכתבתי בדו״ח האחרון בנוגע להצעה לבי״ח ליהלומים וכתבתי ע״ד דרישת מר דסקל להשקעה של בערך 10,000 ל״י מצדנו בשביל חינוכו של המנהל, ולא ראיתי אז מקור לזה, הנה עכשיו מצאתי דרך איך להסתדר בנוגע להסכום הנ״ל, ולכן אני שואל שוב את דעת כ״ק אדמו״ר שליט״א לאור השינוי הנ״ל אם להמשיך בהענין.

ארי׳ ליב קפלן
עיה״ק צפת״ו

• • •

ב״ה. י״ז בתמוז (יהפך לשמחה) תשל״ד
אל מזכירות כ״ק אדמו״ר שליט״א
חשבון הוצאות חודש סיון...

מפאת הצורך בטלפון ומקום שאוכל לשבת על ידו הוכרחתי לשכור משרד (בשותפות). מובן שיש בזה תועלת גדולה גם משאר בחינות אלא שההכרח הי' מפני הנ"ל, כי ביליתי שעות ארוכות ללא צורך בגלל שלא הי' לי טלפון לשימוש תמידי.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת"ו

• • •

[כ"ג אלול תשל"ד]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>פתיחת גן ילדים</u>

לפני כשבועיים פתחנו בעיר העתיקה גן לילדים שלמטה מגיל גן-חובה, היינו שלמטה מגיל ארבע. אין מקבלים תקציבים ממשרד החינוך לגן בגיל זה, ואולי במשך הזמן נוכל לקבל משהו ממשרד העבודה (כי גן כזה הוא בעיקר בשביל ילדים שאמותיהם עובדות). בינתיים לוקחים כסף מהורי הילדים, וזה מכסה את משכורת הגננת בערך. נוסף לזה ישנן הוצאות שכר דירה (כי המקום שבו נמצא הגן שכור הוא לנו) בערך 240 ל"י לחודש, ונוסף לזה הוצאות ציוד חשמל וכו', המסתכם בעוד 150 ל"י בערך לחודש, ובס"ה כ-400 ל"י לחודש ונקוה שנוכל לכסות את זה מהתרומות וכו'.

כיום נמצאים כעשרה ילדים בגן ואנחנו מקווים שעוד יתווספו עליהם במשך הזמן. נוסף על פעולתו הכללית הרי הגן חוסך כסף להאברכים כי אחרת היו צריכים להשיג מטפלת לכל ילד או שני ילדים.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

[ב' אדר תשל"ה]
כ"ק אדמו"ר שליט"א
<u>בענין הקדש חת"ס-רידב"ז</u>

בהקדש זה ישנם ב' צדדים: צד חת"ס המיוצג ע"י הרב הלר מצפת, וצד רידב"ז המיוצג ע"י נכדו של הרידב"ז הרב אברהם ורנר אב"ד דנתניה. קיים סכסוך בין ב' הצדדים כבר מזמן, והענין נמסר לבית משפט והחליטו מה שהחליטו ועדיין לא התפשרו. שני האנשים הנ"ל הם כבר באים בימים, ולכן נשאר הענין בלי החלטה סופית. ב' הצדדים הסכימו למסור לנו את הבנינים בתנאי . . ושנייסד שם ישיבה או ת"ת וכו'.

הבניינים כוללים: 1) בנין א' שהקומה הראשונה שלו מושכרת, ובב' הקומות העליונות ישנם כ-7 חדרים. בנין זה טעון שיפוץ רב: הגג, הקירות מבחוץ, חלונות ודלתות חדשות, חדרי מדרגות, שירותים וכו'. הבאנו מהנדס בנין להעריך אם כדאי בכלל לשפצו ובכמה כסף יסתכם בערך. ולאחרי שביקר שם הביע דעתו שכדאי לשפץ אותו אבל טרם נתן לנו מחיר, אפי' משוער, כמה

יעלו התיקונים. לפ"ד יעלה לפחות בין 50 – 100 אלף ל"י. 2) ד' חנויות שהן מושכרות בדמי מפתח ולכן ההכנסה מהן היא מינימלית – בערך 1,000 ל"י לחודש. 3) ביכ"נ (ששם התפלל ולמד הרידב"ז) שכבר יותר מ-45 שנה שספרדים החזיקו בו ומתפללים בו שויו"ט. 4) דירה קטנה שהדייר שחי שם נפטר לא מזמן והיורשים מבקשים סכום של כסף בשביל הכסף שהדייר השקיע שם. זכות חוקית אין להם, אבל בכל אופן מדובר בסכום קטן.

הרב הלר העריך את שווי המבנים בכ-600 אלף ל"י, ויתכן מאוד ששווה יותר מזה.

משך כו"כ שנים הי' הרב הלר הנ"ל נותן את ההכנסה מהחנויות לישיבה התיכונית בצפת, ואח"כ החליט להכניס את ההכנסות לחשבון מיוחד בבנק ועד עכשיו הצטבר לפי דברי הנ"ל כ-50,000 ל"י (ויתכן שיותר מזה). מתי ובאיזה אופן מוכן הוא למסור לנו את הכסף טרם התדברנו, אבל בכל אופן מיועד הוא לענין הנ"ל (ושם החשבון בבנק הוא: הקדש חת"ס רידב"ז).

את ההצעה שהצענו, לעשות שם חדר בבוקר לילדים וישיבת ערב – בערב – קיבלו הנ"ל, וכעת אנו ממשיכים במו"מ איך לסדר את הענין באופן טכני מצד ב' הצדדים וכו' ותנאי הדבר, ומקוים שיצא הענין לפועל.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

ב"ה. [ניו יורק]
כ"ק אדמו"ר שליט"א

שאלות בעניני צפת

<u>היחסים עם המפלגות בעירי'</u>

כפי שכתבתי מכבר הרי נציג פועלי אגו"י בעירי', מר ברקוביץ, שהי' לפני הבחירות האחרונות מ"מ ראש העירי', לא נכנס לקואליצי', ולכן איבד את כוחו והשפעתו (וגם אבדו נציג א'), ובמקומו זכה מר בוחניק מטעם המפד"ל. הנ"ל הוא מהצעירים שהתנגדו לבורג ולהצטרפות המפד"ל לממשלה, והצעירים הם שהגבירו את כוח המפד"ל בצפת, ועוד א', מנחם רהט, סופר "מעריב" ו"הצופה" באיזור הגליל, הי' פעם מדריך במחנה-קיץ בכפר חב"ד, ואני התקרבתי אליהם באופן אישי, במיוחד למנחם רהט, והיו לי טובות ממנו בנוגע לעיתונים הנ"ל, ויכול להיות שאפשר לפעול יותר בעירי' על ידם.

האם להשתדל על ידם (למרות שהם מהמפד"ל).

<u>בענין תעסוקה</u>

א. בנוגע להצעה של הקמת בי"ח ליהלומים בצפת של מר דסקל, ורוצה שאנחנו נשקיע זה ג"כ כ-10 אלפי ל"י – חלק מההוצאה לחנך מנהל הבי"ח ושכשיוקם הבי"ח יחזיר לנו מחצית ההוצאות (למרות שלפועל כל הריווח מהעסק יהי' שלו). האם כדאי להמשיך בזה באופן הנ"ל.

ב. בנוגע להצעה של ר"י קאריק להקים בי"ח בצפת, כתבתי מכבר ע"ד מענתו אלי (לפני כמה חודשים) שמפני טרדתו והתעסקותו בענינים הקיימים כבר א"א לו להתפנות כעת לעניינים חדשים...

<u>מנהגי צפת</u>

ישנם כמה עניינים שהמנהג בצפת לפסוק כהבית-יוסף כבר מדורות, כגון: אין מברכים תחלה וסוף בהלל בר"ח, מברכים שהחיינו בברית מילה, בדיקת המוח בבהמה, ועוד, והרב של צפת היה לו תרעומות עלי על שברבים לא ברכתי שהחיינו בהברית מילה שעשיתי לאחרונה.

איך צריכים להתנהג בעניינים כאלו (עכ"פ ברבים).

ארי' ליב בן שרה פעשא קפלן
עיה"ק צפת ת"ו

• • •

מזכירות

כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן

ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

the Lubavitcher Rabbi

770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, ט' אייר תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' ארי' ליב שי'

שלום וברכה!

לאחר שזה מזמן שאישרנו הצעתו ע"ד כינוי שם הגמ"ח שבצפת, נא להודיענו אם בא כבר הדבר לפועל, הקיים כבר הגמ"ח, ולשלוח לנו איזה טופסים מהגליונות - סטיישאנערי, והעתק התקנון המאושר, באם יש כבר כזה.

בת"ח למפרע ובברכת כט"ס

הרב ח.מ.א. חדקוב

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"ב מנחם אב תשל"ד
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' ארי' ליב טי'

שלום וברכה!

להצעת התקנות של הגמ"ח בצפת ששלח הואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א להעיר כדלקמן:

(1) (לסימן 5, סעי' א') לאחרונה אין נהוג להוסיף חדשים בנשיאותי. ובכלל מושלל - שהרי ע"פ הנוסח הנני אחראי על כל הנעשה ע"י כאו"א!!

(2) (שם סעי' ז') עפ"ז - הרוב דההנהלה יכול מומ"י להתדבר ביניהם ולהוציא את המיעוט (וכן המיעוט שיבחר במקומו) עד שיבחר המיעוט כרצונם.

(3) (לסימן 6, סעי' א') כנ"ל (1).

כדאי שיראו תקנון קרני גמ"ח דאג"ש שם הקיימים מכבר - ויעשו בערך כמותו.

בברכה בפ"ס

הרב ח.מ.א. חדקוב

נ.ב. בשה יזדרז בכל ההכנות ההכרחיות בכדי שבעזהשי"ת יוכל כבר הגמ"ח להתחיל בפעולות ממשיות. ונא להודיענו מהנעשה בזה.

Tel. HYacinth 3-9250 קפלן - צפת Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi
770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, י"א סיון תשל"ה
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' ארי' ליב שי'

שלום וברכה!

מצו"ב העתק מכתבנו מכ"ג אדר תשל"ה,
ונא להודיענו בהקדם:

א) מה נעשה בהמשך להמכתב הנ"ל,

ב) הנעשה בהגמ"ח הזה בכלל.

בת"ח למפרע ובברכת כט"ס

הרב ח.מ.א. חדקוב

AGUDAT KIRYAT CHABAD
LUBAVITCH SETTLEMENT IN ZEFAT

אגודת קרית חב"ד
בעיה"ק צפת תו"ו

בי"ה. יום י"ט סיון תשל"ה

אל מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א

הנני להודיע הפרטים בקשר להגמ"ח.

א) כאשר הגיע המכתב הראשון ממזכירות כ"ק אד"ש נכתב מכתב לגב' מנדלוביץ (אלא שבטעות לא נשאר העתק מזה) בנוגע לכל הפרטים.

ב) מדפיסים עכשיו ז א. בלנקים ב.דו"ח מפורט ממה שנפעל במשך השנה כולל דו"ח כספי. הנ"ל התעכב בגלל שרוצים להדפיס שמות הקרנות ע"ב הבלנקים, ובינתיים נהיו סיכויים ליסוד קרנות נוספות, וכמו שאכן התברר אח"כ שנתוספו כמה קרנות וכדלהלן.

ג) המנהל בפועל של הגמ"ח הר"ר אלי' פרידמן עשה תעמולה רחבה ליסוד קרנות נוספות ולקבלת הרומות והצליח בזה מאד. כשנתיסד הגמ"ח הי' בערך 7,000. ל"י בקופה, והיום יש למעלה מ.20,000 ל"י.

ד) דו"ח מפורט מודפס יופיע תוך ימים ספורים ובו כל הפרטים כנ"ל, וכמובן ישלח מיד למזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ה) במכתב שבדו"ח הנ"ל מוזכרת הגב' הנ"ל במיוחד לטובה אשר זכתה שע"י נתיסד הגמ"ח.

ארי' ליב קפלן
עיה"ק צפת

ZEFAT, 75, Jerusalem st., P.O.B. 144, Tel. 067-30799 צפת, רחוב ירושלים 75, ת. ד. 144, טל.